

รายงานการวิจัย

รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สำนักงานเลขานุการสถาบันการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

เมษายน พ.ศ. 2548

370.78 สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย
ส 691 ร รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
ขององค์กรวิจัยระดับชาติ/กรุงเทพฯ : สกศ., 2548.
242 หน้า
ISBN. 974-559-767-8
1. การวิจัย - รูปแบบ 2. การศึกษา - การวิจัย II ชื่อเรื่อง

รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ

ลิ้งพิมพ์ สกศ. อันดับที่ 62/2548
ISBN 974-559-767-8
พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน 2548
จำนวน 1,000 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ คุณย์การศึกษาเปรียบเทียบ
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย
ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2668-7123 ต่อ 1211, 1212
โทรสาร 0-2243-0085
Web site: <http://www.onec.go.th>
ผู้พิมพ์ บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด
90/6 ช.จรัญมนิวงศ์ 34/1 ถนนจรัญมนิวงศ์
แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
โทร. 0-2424-3249, 0-2424-3252
โทรสาร 0-2424-3249, 0-2424-3252

คำนำ

การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่หลากหลาย นับเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างปัญญาเพื่อนำมาใช้แก่ปัญหาและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า เข้มแข็ง และทัดเทียมนานาประเทศ จากข้อมูลเรื่องระบบการวิจัยของประเทศไทยได้กล่าวถึงตัวชี้วัด 3 ตัวแรกในปัจจุบันนี้ เช่น งบประมาณการวิจัย นักวิจัย และหน่วยงานวิจัย ซึ่งสามารถวัดได้ในเชิงปริมาณอย่างชัดเจน ในขณะที่มีตัวชี้วัดที่วัดออกมากในเชิงปริมาณได้ค่อนข้างยากคือ ขั้นตอนของกระบวนการวิจัยของประเทศไทย ทั้งนี้ นิยามของการบริหารจัดการได้ครอบคลุมไปถึงนโยบายหรือท่าทีของรัฐบาลที่มีต่อการวิจัยของชาติ นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ การติดตามประเมินผลการวิจัยทั้งระบบในระดับประเทศ ทั้งในด้านความคุ้มค่าของเงินที่ลงทุน และมีการนำผลจากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากน้อยเพียงใด เป็นต้น

สำนักงานเลขานุการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรหลัก ที่มีภารกิจสำคัญในการจัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อการเสนอแนะนโยบายและวางแผนการศึกษาระดับชาติ ตลอดจนประสาน ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือด้านการวิจัยทางการศึกษา จึงเห็นสมควรจัดทำ โครงการวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ โดยเรียนเชิญ รศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา และ พศ.ดร.รสสุคนธ์ mgrunen เป็นผู้ดำเนินการวิจัยเอกสาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ และจัดทำข้อเสนอแนะในบริบทไทย ในประเด็นการพัฒนานโยบาย/แผนด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเครือข่าย/ภาคี การวิจัย การประเมินผลด้านการวิจัย แนวคิดและวิธีดำเนินการจัดองค์กรด้านการวิจัย โดยการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือผู้แทนขององค์กรวิจัยในประเทศไทย 9 แห่ง ศึกษาองค์กรวิจัยต่างประเทศ จากอินเทอร์เน็ต 8 แห่ง และได้สังเคราะห์ รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ

สำนักงานฯ ขอขอบคุณ วศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา และ ผศ.ดร.วราสุคนธ์ มกรมณี ที่ได้กรุณาจัดทำรายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดทำนโยบายการวิจัยต่อไป และคาดหวังว่ารายงานการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กร/หน่วยงาน วิจัยทางการศึกษาในด้านการพัฒนาการบริหารจัดการวิจัยทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อไป

๐๒๖
(นายอํามูล จันทวนิช)
เลขานุการสภาพการศึกษา

คำชี้แจง

โครงการวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ เป็นความต้องการของสำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในบริบทไทยเกี่ยวกับประเด็นการพัฒนานโยบาย เครือข่าย การประเมินผล การดำเนินการจัดองค์กร ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดยการศึกษาเอกสารทั้งขององค์กรการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ

คณะกรรมการวิจัยได้ศึกษาเอกสารทาง Internet ขององค์กรการวิจัยในต่างประเทศ ศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรวิจัยภายในประเทศ ข้อมูลที่ได้มีหลากหลายรูปแบบตามที่ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นเหมาะสม การสัมภาษณ์ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากแทบทุกหน่วยงาน จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ อย่างไรก็ตาม ในแต่ละกรณีมีข้อมูลที่ต้องการศึกษาไม่ครบถ้วนทุกรายการที่กำหนดไว้

การสังเคราะห์และนำเสนอข้อมูลของผู้วิจัย มีจุดเน้นอยู่ที่การพัฒนาสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย และจัดทำข้อเสนอในเชิงวิชาการอย่างเป็นกลาง ขณะที่ท่านอ่านรายงานฉบับนี้ ข้อมูลเหล่านั้นหลายรายการอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้ว เนื่องจากทุกองค์กรต่างมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาจึงควรติดตามให้ทันเหตุการณ์และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเพื่อพัฒนาการวิจัยของไทยให้มีความเป็นเลิศในระดับสากล และสามารถประยุกต์ใช้ในการศึกษาของไทยก้าวไปสู่ความเป็นสากลในอนาคตอันใกล้

คณะกรรมการวิจัยขอขอบคุณสำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย ดร.รุ่ง แก้วแดง ศาสตราจารย์ ร.ต.อ. ดร.วนิดา จันทร์ศร และ ดร.อรุณ จันทรานิช ที่ให้โอกาสได้ใช้สติปัญญาและประสบการณ์ในการเสนอแนวทางการพัฒนาการวิจัยการศึกษาของไทย และได้เพิ่มพูนความรู้ของคณะกรรมการวิจัยอีกด้วย

ขอขอบคุณ ดร.จิรพรรณ บุณเทียม และ นางผันนิต วิมลรัตน์ปัญญา ที่เอื้ออาทัยให้การวิจัยเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเรียบร้อย ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกหน่วยงาน รวมทั้งขอขอบคุณนางสาวมรกต ขวัญทอง และ นางสาวนิจาริล ณรงค์ศักดิ์ ที่ได้เก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้บริหารองค์กรวิจัยในประเทศไทย ซึ่งทราบว่าทั้งสองคนได้รับประสบการณ์ที่มีค่ามาก

ขอขอบคุณทุกท่านที่ช่วยวิพากษ์และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้รายงานฉบับนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการวิจัยและการศึกษาของไทยมากยิ่งขึ้น

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสสุคนธ์ mgrunen

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ และจัดทำข้อเสนอแนะในบริบทไทย ในประเด็น การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้านการวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเครือข่าย/ภาคีการวิจัย การประเมินผลด้านการวิจัย แนวคิดและวิธีดำเนินการจัดองค์กรด้านการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเอกสาร และสัมภาษณ์สำหรับองค์กรวิจัยในประเทศไทย 9 แห่ง ศึกษาองค์กรวิจัยต่างประเทศจากอินเทอร์เน็ต 8 แห่ง คณะกรรมการผู้วิจัยได้สังเคราะห์ รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง โดยแยกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์องค์กรการวิจัยในประเทศไทย และการวิเคราะห์องค์กรการวิจัยต่างประเทศ แล้วสรุปรวมเป็นข้อเสนอแนะในบทสุดท้ายของรายงาน

ผลการวิจัย พบร่วมกับ องค์กรที่ศึกษาของไทยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีหน้าที่หลักที่มิใช่การวิจัย แต่มีการวิจัยเป็นงานเสริม มี 4 องค์กร และกลุ่มขององค์กรที่ทำหน้าที่การวิจัยโดยตรงมี 5 องค์กร ดำเนินการวิจัยโดยการจัดจ้างเป็นส่วนมาก และที่ดำเนินการวิจัยเองมีส่วนหนึ่ง ทั้ง 5 องค์กรบริหารโดยคณะกรรมการที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และมีความคล่องตัวอย่างมาก

องค์กรการวิจัยในต่างประเทศมีทั้งองค์กรที่เป็นของรัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ รวม 7 องค์กร และเป็นองค์กรอิสระ 1 องค์กร การบริหารงานใช้รูปแบบคณะกรรมการ ทั้ง 8 องค์กร สามารถแบ่งออกเป็น องค์กรที่จัดจ้างการวิจัยเป็นส่วนมาก เช่น อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และ OECD รวม 4 องค์กร ส่วน ญี่ปุ่น เกาหลี และสิงคโปร์ จัดจ้างการวิจัย บางส่วนและดำเนินการวิจัยเองบางส่วน สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งอสเตรเลีย เป็นองค์กรเอกชน จำนวนบุคลากรในองค์กรจะเปลี่ยนไปกับภาระงานวิจัยที่ต้องปฏิบัติโดยตรง หรือจัดจ้างเป็นส่วนมาก

หน้าที่ขององค์กรการวิจัย ส่วนมากจะทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการศึกษา กำหนดนโยบาย สร้างองค์ความรู้ พัฒนาขีดความสามารถของ การวิจัย สร้างฐานข้อมูล สร้างคุณภาพงานวิจัย สนับสนุนการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ ศึกษาแนวโน้มทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย บริหารงานวิจัย สร้างนักวิจัย และงานอื่นที่รัฐมอบหมาย

ข้อเสนอแนะต่อองค์กรวิจัยและพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานนโยบายระดับชาติ คือ

(1) ให้มีอนุกรรมการสภากาражศึกษาฝ่ายการวิจัย สำนักงานนักวิจัยอาชูโสเพื่อ ถ่ายทอดทักษะและประสบการณ์ด้านการวิจัย ดำเนินการวิจัยบางเรื่องเพื่อแก้ปัญหา เอกพัฒนาและกำหนดนโยบายการศึกษา

(2) จัดสร้างเครือข่ายหน่วยงานวิจัย นักวิจัย ผู้ให้ทุนวิจัย ผู้ใช้งานวิจัยและผู้สนับสนุน งานวิจัย ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาความสามารถของหน่วยงานวิจัยการศึกษา ทุกระดับในการบริหารงานวิจัย สร้างฐานข้อมูลเพื่อการวิจัย และใช้เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ ช่วยในการดำเนินงาน

(3) สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรภาครัฐ ต่างประเทศ และพัฒนาความเป็นโลกกว้างต้น

(4) ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักในประโยชน์ของการวิจัย

(5) ดำเนินการจัดตั้งใหม่หรือตั้งสถาบันเฉพาะทางเพื่อเป็น Node วิจัยการศึกษา สำหรับเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาไทยให้ได้ในระดับนานาชาติ อันได้แก่สถาบัน ศึกษาศาสตร์ของศรีรัชอเมริกา สถาบันวิจัยของอสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลี และสิงคโปร์

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
คำชี้แจง	
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
สารบัญ	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
บทที่ 4 การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัย	25
ทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยในประเทศไทย	
บทที่ 5 การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัย	34
ทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยต่างประเทศ	
บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายผล และเสนอแนะ	49
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	69
ภาคผนวก ข รายงานการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์องค์กรวิจัยในประเทศไทย	73
○ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	75
○ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)	87
○ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)	97
○ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)	108
○ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.)	116
○ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.)	123
○ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	128
○ สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)	136
○ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)	140

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ค รายงานการศึกษาเอกสำรจากอินเตอร์เนตองค์กรวิจัยในต่างประเทศ	149
○ สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี	151
○ กระทรวงการศึกษาและทักษะ	162
○ สถาบันศึกษาศาสตร์	175
○ สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษาของประเทศไทยญี่ปุ่น	192
○ องค์กรความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา	197
○ สาขาวิชยแห่งอุตสาหกรรม	205
○ สาขาวิชยการศึกษาแห่งอุตสาหกรรม	212
○ สถาบันการศึกษาแห่งชาติ	219
ประวัติผู้วิจัย	227
คณบัญชีจัดทำ	230

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

การวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างความรู้ใหม่ที่หลากหลาย นับเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างปัญญาแก่นุชนไทยให้รู้จักคิดค้นและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่น่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้แก่ปัญหาและพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้า เข้มแข็ง และทัดเทียบนานาประเทศ ถึงแม้ประเทศไทยจะมีความพยายามที่จะส่งเสริมให้คนไทยทำการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดมา แต่คนไทยก็ยังไม่สามารถผลิตและพัฒนาความรู้ได้เพียงพอต่อความต้องการเพื่อการพัฒนาประเทศทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนายังขาดทิศทางที่ชัดเจน จึงทำให้แนวทางการดำเนินงานไม่เป็นเอกภาพ มีลักษณะต่างคนต่างทำ ผลผลิตที่เป็นผลงานวิจัยไม่มีความเชื่อมโยงกันและขาดประสิทธิภาพ รวมทั้งนักวิจัยมีจำนวนไม่เพียงพอที่จะสร้างความเข้มแข็งให้ประเทศก้าวหน้าทัดเทียมประเทศอื่นได้¹

สำหรับ 3 ตัวชี้วัดแรกในปัจจัยนำเข้า ได้แก่ งบประมาณการวิจัย นักวิจัย และหน่วยงานวิจัย สามารถวัดได้ในเชิงปริมาณอย่างชัดเจน และเป็นเกณฑ์ที่มีการถูกเดิยงและนำเสนอต่อรัฐบาลให้สนับสนุนให้มีสัดส่วนที่สูงขึ้น โดยคาดหวังว่า หากปริมาณของทั้ง 3 ตัวชี้วัดดังกล่าว มีปริมาณสูงขึ้นในอัตราที่น่าพอใจ การวิจัยของประเทศน่าจะก้าวทันประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น เกาหลีใต้ สิงคโปร์ ไต้หวัน ญี่ปุ่น เป็นต้น แต่เกณฑ์ที่วัดออกมากในเชิงปริมาณได้ค่อนข้างยากคือ ในขั้นตอนของการบูรณาการวิจัยของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจและการแข่งขันที่สูงขึ้นในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ การบริหารจัดการได้มีนิยามครอบคลุมไปถึงนโยบายของรัฐบาลในที่ต่อการวิจัยของชาติ นโยบาย

¹ สรุปจาก “การพิจารณาการพัฒนาระบบการวิจัยของประเทศไทย” สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ รายงานประจำปี 2545. หน้า 87-91. และ “แนวโน้มนโยบายเพื่ोดำเนินการ 6: การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ของสังคมไทย” ในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549). สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. หน้า 66-70

และแนวทางการวิจัยของชาติ การติดตามประเมินผลการวิจัยทั้งระบบในระดับประเทศ ทั้งในด้านความคุ้มค่าของเงินที่ลงทุน ผลกระทบจากการวิจัยได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศมากน้อยเพียงใด บทบาทภารกิจของหน่วยงานกลางทางด้านวิจัยของประเทศไทย มีความพอดีลงตัวในการกิจต่างๆ แล้วหรือไม่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยต่างๆ ดำเนินงานบนฐานความเชื่อมโยงซึ่งกันหรือไม่ หรือแล้วแต่ท่าที่จะลีลาการบริหารจัดการ ตามภารกิจที่ระบุไว้เป็นกฎหมายตามพระราชบัญญัติของหน่วยงานนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่หรือทั้งหมดระบุไว้ค่อนข้างกว้าง แล้วแต่การตีความและจับประเด็น ซึ่งวิธีการดำเนินงานและการจัดการให้บรรลุตามภารกิจตามกฎหมายนั้นฯ ยังใหญ่และซับซ้อนกว่ามาก ซึ่งยังเป็นปัญหาและใหญ่กว่าปัญหาของเกณฑ์ทั้ง 3 ตัวชี้วัดดังกล่าวข้างต้น แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งงบประมาณเพื่อการวิจัย นักวิจัย และหน่วยงานวิจัย ก็ยังเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาการวิจัยของประเทศไทย เปรียบเสมือนเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางวิจัย ซึ่งจำเป็นต้องมีในปริมาณที่พอเหมาะพอดี จึงจำเป็นต้องผลักดันต่อไป พร้อมกับการปรับกระบวนการภาระบริหาร จัดการให้มีการขับเคลื่อนการวิจัยของประเทศไทย ให้ก้าวหน้ารุดไปอย่างรวดเร็วและถูกทิศทาง²

สำนักงานเลขานุการสภากาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรหลักที่มีภารกิจสำคัญในการจัดทำข้อเสนอนโยบายและแผนด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อการเสนอแนะนโยบายและวางแผนการศึกษาระดับชาติ ตลอดจนประสบ ส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือด้านการวิจัยทางการศึกษา จึงเห็นสมควรจัดทำ โครงการวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องของ องค์กรวิจัยระดับชาติ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการบริหารจัดการ ในหน่วยงานองค์กรวิจัยด้านการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ และจัดทำข้อเสนอแนะในรูปที่ไทย โดยศึกษาในประเทศต่อไปนี้

1. การพัฒนานโยบาย/แผนด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
2. การพัฒนาเครือข่าย/ภาคีการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

² จาก “ระบบการวิจัยของประเทศไทย” โดย นายจิรพันธ์ อรรถจินดา และนางภาณี แสนเจริญ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. หน้า 2 - 4.

3. การประเมินผลด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
4. แนวความคิดและวิธีดำเนินการจัดองค์กรด้านการวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ ตลอดจนปัจจัยทำให้การจัดองค์กรประสบความสำเร็จ/ไม่สำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

3. เป้าหมาย/ผลลัพธ์

1. เป้าหมาย

ได้แนวคิดและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาขององค์กรวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ ทั้งด้านการจัดองค์กร การพัฒนาระบบการวิจัย และการส่งเสริมสนับสนุนด้านการวิจัย เป็นต้น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาองค์กรวิจัยด้านการศึกษา และสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

2. ผลลัพธ์

ได้รายงานผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ

3. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

รายงานผลการวิจัย 1 เรื่อง

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

1. ผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติได้มาตรฐานตามหลักวิชาการ
2. ข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาสอดคล้องกับระบบการบริหารและการจัดการวิจัยของไทย

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ
2. ขอบเขตด้านสถานที่ องค์กรวิจัยในประเทศไทย ประกอบด้วย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกอ.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สถาบันวิจัยระบบ

สาขาวณสุข (สวรส.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.) สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

องค์กรการวิจัยของต่างประเทศที่ศึกษา คือ ประเทศไทย : Korea Educational Development Institute (KEDI) สำนักอาณานิคม : The Department for Education and Skills (DfES) สหรัฐอเมริกา : The Institute of Education Sciences (IES) 日本 : National Institute of Educational Policy Research of Japan (NIER) สาขาวณรัฐฝรั่งเศส : Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) สมาคมวิจัยออสเตรเลีย : Australian Research Council (ARC) และ Australian Council for Educational Research (ACER) และ สาขาวณรัฐสิงคโปร์ : National Institute of Education (NIE)

3. ขอบเขตด้านเวลาและแหล่งความรู้ คณะกรรมการวิจัยระหว่างเดือนพฤษภาคม 2546 - กรกฎาคม 2547 โดยการศึกษาเอกสารของหน่วยงานต่างๆ ที่กล่าวแล้วใน ข้อ 2 ข้างต้น และใช้การสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตสำหรับการศึกษาเกี่ยวกับหน่วยงานของต่างประเทศ

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภายในประเทศไทย ในหัวข้อที่ยังไม่กระจงชัดจากการศึกษาเอกสาร โดยมีจุดเน้นที่การจัดองค์กร บุคลากร นโยบาย งบประมาณ เครื่องข่าย การประเมินผล ความสัมพันธ์กับต่างประเทศในด้านการวิจัยทางการศึกษาและการส่งเสริมการวิจัย

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

รายงานการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ ให้ความรู้เกี่ยวกับองค์กรการวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การจัดองค์กรการวิจัยทางการศึกษา
2. การพัฒนาระบบการวิจัยทางการศึกษา
3. การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยทางการศึกษา
4. แนวทางสำหรับใช้พัฒนาการบริหารและการจัดการวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานและองค์กรวิจัยทางการศึกษาของไทย

6. นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัยไว้ดังนี้

1. องค์กรวิจัย หมายถึง หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่ดำเนินงานด้านการวิจัยในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

2. บุคลากร หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการวิจัย และดำเนินการวิจัยในสาขาใดสาขานึง และบุคลากรอื่นในหน่วยงาน

3. งบประมาณ หมายถึง เงินสนับสนุนการวิจัยของรัฐ หน่วยงานเอกชน หรือองค์กรใดๆ ที่จัดให้เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

4. นโยบาย หมายถึง กรอบแนวปฏิบัติที่ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการวิจัยระดับชาติ

5. เครือข่าย หมายถึง หน่วยงานการวิจัยหรือนักวิจัยอิสระที่รวมตัวกันเป็นชุมชนสมាជัน หรือสมาคม เพื่อประโยชน์ในการทำงานวิจัยร่วมกัน

6. การประเมินผล หมายถึง การวัดและตีความข้อมูลจากผลที่เกิดจากการวิจัยทั้งในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ การเป็นไปตามนโยบายการวิจัย และความคุ้มค่าเงินของ การวิจัย

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ หมายถึง องค์กรวิจัยในประเทศไทย ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับองค์กรวิจัยในต่างประเทศ ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเพื่อประโยชน์ของการวิจัยร่วมกัน

8. การนำไปใช้ หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพของตน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารประกอบด้วยหัวข้อที่เกี่ยวกับการบริหาร การจัดการ และองค์กร และศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารจัดการองค์กร โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การบริหาร

ความหมาย

เสนาง ติยะว์ (2544) อธิบายถึงความหมายของการบริหารว่ามีหลายอย่าง เช่น “การบริหารคือ การทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น” ความหมายนี้บ่งบอกว่าผู้บริหารไม่ได้ลงมือทำงานด้วยตัวเองแต่ทำงานโดยการสั่งให้คนอื่นทำ อีกความหมายหนึ่ง “การบริหารคือ กิจกรรมในการใช้ทรัพยากรขององค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล” ตามความหมายนี้ การบริหารได้แก่ กิจกรรมในการวางแผน การจัดองค์กร การจูงใจ และการควบคุมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ได้ด้วยดี อีกความหมายหนึ่ง “การบริหารคือกระบวนการทำงานกับคนและวัตถุเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายขององค์กร” ความหมายนี้เน้นการใช้ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรวัตถุให้บังเกิด ผลประโยชน์ต่องค์กร ความหมายของการบริหารที่ครอบคลุมที่สุดคือ “การบริหาร คือกระบวนการทำงานกับคนโดยอาศัยคน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรภายใต้ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง” ความหมายของการบริหารหลังสุดได้แยกสาระสำคัญของการบริหารออกเป็น 5 ลักษณะคือ

1. การบริหารเป็นการทำงานกับคนและโดยอาศัยคน
2. การบริหารทำให้งานบรรลุเป้าหมายขององค์กร
3. การบริหารเป็นความสมดุลระหว่างประสิทธิผลและประสิทธิภาพ
4. การบริหารเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
5. การบริหารจะต้องแข็งแกร่งด้วยที่เปลี่ยนแปลงไป

แนวคิด

แนวคิดทางการบริหารแบ่งเป็น 5 แนวคิดคือ

1. แนวคิดแบบตั้งเดิม (Classical Approach) ประกอบด้วย 4 หลักการคือ หลักวิทยาศาสตร์ หลักการบริหารเชิงระบบ หลักการบริหาร และหลักวิชาการ

2. แนวคิดเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Approach) การบริหารตามแนวมนุษยสัมพันธ์ ต้องอาศัยทฤษฎีทางการบริหาร 4 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีความต้องการของคน ทฤษฎีเอกสาร และทฤษฎีวิวัฒนา ทฤษฎีบุคลิกภาพ และทฤษฎีผู้นำ

3. แนวคิดเชิงปริมาณหรือการบริหารศาสตร์ (Quantitative or Management Science Approach) เน้นการตัดสินใจเพื่อใช้ประโยชน์ทางการบริหาร ใช้มาตราฐานการตัดสินใจโดยยึดหลักเศรษฐศาสตร์ ใช้สูตรหรือรูปแบบหรือการวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์หรือเชิงปริมาณ และอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้ประมวลข้อมูลจำนวนมาก

4. แนวคิดเชิงสถานการณ์ (Contingence Approach) ประกอบด้วยความสัมพันธ์ 3 แนวคิด คือ แนวความคิดเชิงระบบ แนวคิดเชิงปฏิบัติ และการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง หลายๆ อย่าง

5. แนวคิดสมัยใหม่ (Modern Approach) เป็นการบริหารคุณภาพโดยรวม มีลักษณะสำคัญ ได้แก่ เน้นความสนใจที่ลูกค้า การบริหารคุณภาพเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงทุกอย่างที่องค์กรทำ มีมาตรฐานในการวัดที่ถูกต้อง มีการให้อำนาจ แก่พนักงาน และมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

แนวคิดสมัยใหม่ยึดถือสมมติฐานว่า มนุษย์เป็นสิ่งที่แยกขับช้อน มีความต้องการที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แนวคิดนี้ผสานความคิดในข้อ 1 - 4 เข้าด้วยกันและเสริมด้วยการบริหารคุณภาพโดยรวม การมุ่งสู่ความเป็นเลิศ การลดสาຍการบังคับบัญชาให้สั้นลง การเรียนรู้ การปรับรูปแบบองค์กร และการแสวงหาจากภายนอก

หลักการบริหาร

สมยศ นาวีกุล (2540) กล่าวถึง Henri Fayol นักอุดสาหกรรมชาวฝรั่งเศสที่อธิบายถึงหลักการบริหารต่างๆ ไว้ ซึ่งได้แก่ หลักการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว หลักการมีพิธีทางเดียว หลักการแบ่งงานกันทำ หลักการรวมอำนาจ หลักอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ หลักความเสมอภาค หลักสายการบังคับบัญชา หลักการใช้ผลตอบแทน หลักความเป็นระเบียบ เรียบง่าย หลักความมีระเบียบวินัย หลักความริเริม หลักผลประโยชน์ของบุคคลควรจะเป็นรองจากผลประโยชน์ของส่วนรวม หลักความมั่งคงของงาน และหลักความสามัคคี

2. การจัดการ

ความหมาย

การจัดการ (Management) คือกระบวนการในการประสานงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiently) และประสิทธิผล (Effectively)

ทฤษฎีการจัดการ

ทฤษฎีการจัดการ (Management Theories) เป็นการสะท้อนถึงการปฏิบัติของผู้บริหารแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) Scientific Management
- 2) General Administrative Theorists
- 3) Quantitative Approach
- 4) Organizational Behavior

กระบวนการจัดการตามแนวคิดปัจจุบัน

สมคิด บางโน (2541) กล่าวว่าหลังจากที่ได้มีผู้เสนอกระบวนการจัดการหลายแนวความคิด นักวิชาการทางการบริหารส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้ศึกษาและวิเคราะห์แนวความคิดทั้งหมดและสรุปว่า กระบวนการจัดการควรมีเพียง 4 ขั้นตอน คือ PODC ดังนี้คือ Planning - การวางแผนงาน Organizing - การจัดองค์กร (รวมทั้งการจัดคนเข้าทำงานด้วย) Directing - การอำนวยการหรือการชี้นำ และ Controlling - การควบคุมติดตามผลการทำงาน

แนวโน้มรูปแบบการจัดการในอนาคต

วิรัช สงวนวงศ์ (2546) กล่าวว่าองค์กรต่างๆ มีแนวโน้มในอนาคตที่จะมีลักษณะดังนี้

1. มีความเป็นโลกาภิวัตน์
2. มีความหลากหลายทางด้านแรงงาน
3. มีความเป็นผู้ประกอบการมากขึ้น
4. มีการจัดการในรูปแบบที่อาศัยเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
5. มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงและยืดหยุ่น
6. ใช้การจัดการเชิงคุณภาพ
7. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
8. ใช้ธรรมาภิบาลในการทำงาน

3. องค์กร

ความหมาย

องค์กร (Organization) หมายถึงการรวมกลุ่มกันของคนเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน จึงต้องมีวัตถุประสงค์ มีคน และมีโครงสร้าง ในองค์กรสมัยใหม่ การดำเนินงานจะมีความยืดหยุ่น (Flexible) มีการติดต่อสื่อสาร (Communication) ตลอดทั่วถึงทั้งภายในและภายนอกองค์กร และมีความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งปวง (วิรช สงวนวราณ : 2546)

ลักษณะ

การที่คนรวมตัวกันทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกันนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นโดยบังเอิญ หรือเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ จึงทำให้องค์กรทุกประเภทมีลักษณะที่สำคัญฯ เหมือนกัน (เสนาะ ดิเยร์ : 2544) คือ

1. มีวัตถุประสงค์ (Organizational purposes) องค์กรต้องมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน เพื่อสมาชิกขององค์กรจะได้ยึดถือเป็นแนวทางในการทำงาน

2. มีการแบ่งงานกันทำ (Division of labor) คือการแต่งงานออกเป็นส่วนๆ แล้วมอบหมายงานแต่ละส่วนให้กลุ่มบุคคลหรือแต่ละบุคคลไปทำ แต่เมื่อแยกงานออกเป็นส่วนๆ แล้ว จะต้องสามารถประสานงานให้สามารถมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันได้

3. มีสายบังคับบัญชาเป็นชั้นๆ ลดหลั่นกันลงมา (Hierarchy of authority) มีสายการบังคับบัญชาในการส่งงานเป็นชั้นๆ ตั้งแต่ระดับสูงสุดลงมาจนถึงระดับล่างสุดขององค์กร สายการบังคับบัญชาแสดงให้เห็นว่า ใครเป็นผู้รับผิดชอบงานอะไร ใครเป็นผู้ลังงานใคร ใครจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อใคร อำนาจบังคับบัญชาทุกระดับก็เพื่อทำให้งานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ประเภท

สมคิด บางโน (2541) กล่าวถึงประเภทขององค์กรว่าอาจแบ่งได้โดยยึดหลักต่างๆ กัน ดังนี้

1. ยึดวัตถุประสงค์ขององค์กร ได้แก่ องค์กรเพื่อประโยชน์ของสมาชิก องค์กรทางธุรกิจ องค์กรเพื่อบริการ และองค์กรเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน

2. ยึดโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ องค์กรแบบเป็นทางการ (Formal organization) เป็นองค์กรที่มีการจัดโครงสร้างอย่างเป็นระบบแบบแผนแน่นอน การจัดตั้งมีกฎหมายรับรอง บางแห่งเรียกว่าองค์กรรูปนัย และองค์กรแบบไม่เป็นทางการ (Informal

organization) เป็นองค์กรที่รวมกันหรือจัดตั้งขึ้นด้วยความพึงพอใจและมีความสัมพันธ์กันเป็นส่วนตัว ไม่มีการจัดระเบียบโครงสร้างภายใน องค์กรแบบนี้เรียกว่า องค์กรอุดรูปนัย หรือองค์กรนอกแบบ

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์มีอิทธิพลอย่างมากต่อการดำเนินงานขององค์กร เพราะนอกจากจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติแล้วยังเป็นสิ่งแสดงถึงเหตุผลของการปฏิบัติตัวอย่าง การกระทำกิจกรรมใดๆ จะได้รับความตั้งใจมากขึ้นเมื่อทราบว่าทำไปทำไม นอกจากนี้การกำหนดวัตถุประสงค์ยังเป็นการเตรียมการขั้นพื้นฐานในการประสานงาน และมีความสำคัญต่อการกำหนดมาตรฐานสำหรับการควบคุมที่มีประสิทธิภาพด้วย วัตถุประสงค์หลักขององค์กรย่อมมีเหมือนๆ กันสามประการคือ 1) เพื่อสร้างคุณค่าที่สัมคมประรรณ 2) เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิกแต่ละคนและกลุ่มต่างๆ ในองค์กร 3) เพื่อความดำเนินอยู่และความเจริญขององค์กร

โครงสร้าง

โครงสร้างองค์กร (Organization Structure) เป็นการจัดลำดับของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบและความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการภายในองค์กร เพื่อความเป็นระบบ ระเบียบ ความชัดเจนและความคล่องตัวในการติดต่อสื่อสาร บริหารงานและประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถแสดงโครงสร้างได้ด้วยการเขียนผังองค์กร (Organization Chart) ที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ทางกายภาพของตำแหน่งงานและสมาชิกในองค์กรในลักษณะ 2 มิติ

การจัดโครงสร้างองค์กรจะมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อแสดงบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของสมาชิกในองค์กร แสดงระดับและความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการของตำแหน่งต่างๆ และเพื่อประสานความรู้ ทักษะ ความสามารถของสมาชิก ให้เกิดประโยชน์แก่องค์กร (มัลลิกา ตันสอน : 2544)

พัฒนาการของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและกิจกรรมขององค์กรต่างๆ ในปัจจุบันทำให้เกิดโครงสร้างองค์กรและรูปแบบการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ซึ่งจะมีความซับซ้อนและหลากหลายตามปัจจัยและข้อจำกัดของแต่ละองค์กร ซึ่งจะมีพัฒนาการและความแตกต่างมากขึ้นในอนาคต เพื่อที่จะตัดสินใจกำหนดโครงสร้างองค์กร และบริหารงานอย่างถูกหลักการ รวมทั้งเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

โครงสร้างองค์กรมีหลายแบบดังนี้คือ แบบประเพณีนิยม แบบไม่เป็นไปตามประเพณีนิยม แบบสายการบังคับบัญชาและขนาดของการควบคุม แบบตามหน้าที่ แบบตามแผนก แบบรวมอำนาจ และแบบกระจายอำนาจ

โครงสร้างองค์กรแบบตั้งเดิมมักจะเป็นแบบรวมอำนาจ (Centralized Structure) ซึ่งอำนาจการตัดสินใจจะอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูง แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่การบริหารจัดการด้วยโครงสร้างแบบกระจายอำนาจ (Decentralized Structure) โดยกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่ผู้บริหารระดับรองและบุคลากรในระดับต่างๆ เพื่อให้สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

ในทางปฏิบัติ ไม่มีองค์กรใดที่รวมอำนาจหรือกระจายอำนาจจากการตัดสินใจอย่างสมบูรณ์ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องพิจารณา และตัดสินใจกระจายอำนาจตามความเหมาะสมและข้อจำกัดขององค์กร โดยไม่เพียงแต่กระจายอำนาจลงสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาเท่านั้น แต่จะต้องสร้างความพร้อมให้ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยชี้แจงให้ทราบขอบเขตในการทำงาน และพัฒนาให้มีความสามารถและเชื่อมั่นในการตัดสินใจ ตลอดจนสร้างระบบการติดตามและตรวจสอบ (Monitoring system) ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเตือนภัยเมื่อเกิดปัญหาขึ้น เพื่อที่ผู้บริหารจะสามารถแก้ไขได้ทัน และป้องกันไม่ให้ปัญหาลุกลามจนกลายเป็นวิกฤติ

คงชัย สันติวงศ์ (2543) ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากแก่โครงสร้างขององค์กร โดยกล่าวว่า ลักษณะขององค์กรที่ดีต้องเป็นองค์กรที่มีโครงสร้างที่มีระบบงานที่จัดไว้ดี เป็นโครงสร้างที่สามารถเอื้ออำนวยให้บุคคลที่อยู่ทำงานในองค์กร สามารถปฏิบัติและประสานงานระหว่างกันได้ดี เป็นโครงสร้างที่คล่องตัว สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ภายนอกที่เปลี่ยนแปลง และช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานได้ประสิทธิภาพสูงตลอดเวลา รวมทั้งให้ความสนใจแก่ผู้ปฏิบัติงานที่อยู่ในโครงสร้าง

การจัดองค์กร (Organizing) เป็นการพัฒนาระบบการทำงานเพื่อให้งานต่างๆ สามารถดำเนินไปโดยมีการประสานงานกันอย่างดี การจัดโครงสร้างองค์กร คือ การจัดโครงสร้างงานที่ประกอบด้วยภารกิจหน้าที่ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน โครงสร้างที่ดีต้องสามารถชี้ชัดได้ว่าใครต้องทำงานใด และใครต้องรายงานต่อใคร ซึ่งจะช่วยให้เกิดความมีระเบียบในขณะปฏิบัติงานเป็นกลุ่มได้อย่างดี

การจัดโครงสร้างองค์กรโดยมีการกำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ ระหว่างกิจกรรม และตำแหน่งต่างๆ จะช่วยให้มั่นใจได้ตลอดเวลาว่าการทำงานจะสามารถประสานกันได้ และอยู่ภายใต้การควบคุมเสมอ โครงสร้างองค์กรที่จัดขึ้นจะเป็นขั้นตอนงานการจัดการที่ต้องการทำต่อเนื่องจากกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่า เมื่อล้มมือปฏิบัติงาน จริงแล้วงานต่างๆ จะบรรลุผลสำเร็จลงได้ การจัดองค์กรจะช่วยให้เกิดผลดีตรงที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดเตรียมทรัพยากรเพื่อการทำงาน โดยจะไม่ทำให้งานที่ขาดหรือเกิน และในขั้นปฏิบัติจะไม่เกิดการสับสน หรือการทำงานก้าวกระซิบกัน ผู้ทำงานต่างก็จะรู้

ถึงขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ฝ่ายต่างๆ จะรู้ว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยปฏิบัติ และหน่วยงานใดเป็นหน่วยที่ปรึกษา สายการบังคับบัญชาที่กำหนดไว้จะช่วยให้ทุกๆ ฝ่าย สามารถประสานการทำงานได้ตลอดเวลาอย่างเป็นระเบียบ ซึ่งข้อขัดแย้งต่างๆ จะไม่เกิดขึ้น

การจัดโครงสร้างองค์กรจึงเป็นการพยายามจัดระเบียบให้การปฏิบัติงานต่างๆ ทั้งหลายเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ สะดวก และรวดเร็ว โดยมีขั้นตอนการจัดที่ประกอบด้วย 1) การจัดกลุ่มงานที่จำเป็นเพื่อการทำงานตามเป้าหมาย 2) การมอบหมายอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติงานต่างๆ 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การสั่งการ และ 5) การควบคุม

การออกแบบ

การออกแบบองค์กร (Organization design) เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดตั้งองค์กร ผลที่ได้รับจากการออกแบบองค์กรจะได้โครงสร้างองค์กร ซึ่ง Henry Mintzberg (1984) ได้ให้ความหมายว่าโครงสร้างองค์กรเป็น “ผลรวมทั้งหมดที่องค์กรใช้วิธีแบ่งงานให้เป็นภารกิจที่ชัดเจน แล้วให้มีการประสานงานระหว่างงานต่างๆ” จากคำนิยามนี้ทำให้สามารถแบ่งลักษณะโครงสร้างเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 1) การแบ่งแยกงาน ซึ่งเป็นการแบ่งกิจกรรมการงานให้เป็นภารกิจต่างๆ
- 2) การรวมงานเข้าด้วยกัน ซึ่งจะประสานงานให้ภารกิจต่างๆ รวมเข้าด้วยกัน

สำหรับโครงสร้างที่มีลักษณะแบ่งแยกงานจะมี 2 ประเภท คือ การแบ่งแยกงานในแนวนอนซึ่งเป็นการแบ่งกิจกรรมการงานให้เป็นภารกิจต่างๆ และภารกิจย่อย ตัวอย่างของ การแบ่งแยกงานในแนวนอน ได้แก่ ความชำนาญเฉพาะด้านในงาน การจัดแผนงาน และ ความแตกต่างระหว่างฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายให้คำปรึกษา อีกประเภทหนึ่งคือการแบ่งแยกงานในแนวตั้ง เป็นการแบ่งกิจกรรมการงานให้เป็นไปตามระดับของอำนาจหน้าที่ ตัวอย่าง ของการแบ่งแยกงานในแนวตั้ง ได้แก่ การมอบหมายภารกิจและอำนาจหน้าที่ และการกระจายอำนาจ

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2540) กล่าวถึงกลยุทธ์ในการแบ่งแยกงานของนักทฤษฎี องค์กรหลายคน ซึ่งสรุปได้ว่า Adam Smith เน้นข้อดีหรือประโยชน์ในเรื่องความชำนาญเฉพาะด้าน ส่วน Emile Durkeim เชื่อว่าการแบ่งงานกันทำอย่างเท็จจริง จะพบได้ในสังคมที่มี ความก้าวหน้า และสมาชิกของสังคมรวมเข้าด้วยกันโดยแบ่งงานกันทำ กลุ่มนักทฤษฎีดังเดิม อาทิ Frederick W. Taylor, Henri Fayol และ Lynall Urwick ต่างก็เห็นว่างานของคนงานควรจะ แบ่งออกเป็นภารกิจเฉพาะ Taylor มีทัศนะที่แตกต่างจากคนอื่น โดยเชื่อว่างานของผู้บริหาร ควรจะเน้นความชำนาญเฉพาะด้านเท่านั้นที่จะทำได้ ถึงแม้ว่าจะทำให้คนงานแต่ละคนต้อง รายงานต่อผู้บังคับบัญชาหลายคน Max Weber เชื่อว่าความชำนาญเฉพาะด้านในงานเป็น สิ่งที่มีประโยชน์สำหรับองค์กรแบบราชการ

นักทฤษฎีสำนักมนุษย์สัมพันธ์ ได้เสนอวิธีการที่จะเข้าชุดอ่อนหรือข้อบกพร่อง ในเรื่องความชำนาญเฉพาะด้านในงาน โดยเน้นความเป็นมนุษย์ได้มากขึ้น วิธีการที่นำมาใช้ได้แก่ การหมุนเวียนงาน การขยายงานให้กว้างขึ้น การเพิ่มความรับผิดชอบในงาน และคุณภาพชีวิตในงาน ส่วนนักทฤษฎีแนวสมัยใหม่ซึ่งเน้นด้านระบบและสถานการณ์ ไม่ค่อยมีความเห็นในเรื่องของความชำนาญเฉพาะด้านในงาน แต่ให้ความเห็นว่าคนงานในปัจจุบันนี้ต้องการโอกาส อิสรภาพ ความเจริญก้าวหน้า และทำงานที่แตกต่างกัน

การพัฒนาองค์กร

คณะกรรมการกลุ่มผลิตภัณฑ์วิชาการพัฒนาองค์กร (2544) กล่าวว่าการพัฒนาองค์กร เกิดจากแรงผลักดันที่สำคัญๆ ดังนี้คือ

1. ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวิทยาการ ทำให้องค์กรต้องหาวิธีการ หรือเทคนิคเข้ามาสอดแทรกในองค์กรเพื่อความอยู่รอดขององค์กร เทคนิคหรือวิธีการดังกล่าวนี้คือ การพัฒนาองค์กรนั้นเอง

2. ปัญหาขององค์กรแบบระบบราชการ องค์กรแบบระบบราชการมีการกำหนดโครงสร้างและรายการบังคับบัญชาไว้อย่างคงที่ มีการแบ่งงานกันตามความชำนาญเฉพาะด้าน เน้นการรวมอำนาจในการตัดสินใจ มีกฎระเบียบที่เคร่งครัด ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นคุณลักษณะเด่นขององค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านความรู้ วิทยาการ และเทคโนโลยี การเพิ่มอัตราส่วนของกลุ่มวิชาชีพและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ นวัตกรรมใหม่ๆ ทางด้านการสื่อสาร ความล้าสมัยอย่างรวดเร็วของผลิตภัณฑ์ การเปลี่ยนแปลงทางด้านค่านิยมและทัศนคติของกลุ่มแรงงาน การแข่งขันกันด้านเศรษฐกิจที่ขยายตัวไปทั่วโลก จำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและการเมือง

จากลักษณะปัญหาดังกล่าว เป็นสาเหตุให้เกิดแรงผลักดันให้องค์กรต้องหาเทคนิค หรือวิธีการใดที่สามารถเข้ามาช่วยให้องค์กรได้พื้นฟู และเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ทันกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาองค์กรของแต่ละแห่ง ย่อมมีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจงและแตกต่างกัน ยกไป แต่โดยทั่วๆ ไปแล้ววัตถุประสงค์ร่วมอย่างกว้างๆ ที่คล้ายคลึงกัน พoSruปได้ดังนี้

1. เพื่อสร้างเสริมความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร
2. เพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็วและสามารถอยู่รอดเป็นอย่างดีเมื่อต้องประสบกับปัญหาและการเปลี่ยนแปลง

3. เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานอย่างมีแผนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ขององค์กรร่วมกัน

4. เพื่อมุ่งปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแก้ไขวัฒนธรรมที่ล้าสมัย ไร้สาระ ขัดต่อความเจริญขององค์กร โดยต้องมุ่งเน้นที่ผลสำเร็จของงานที่บรรลุตามเป้าหมายมากกว่าวิธีการ

5. มุ่งส่งเสริมหลักการทำงานที่เน้นหลักการมากกว่าตัวบุคคล

6. เน้นทั้งงานและน้ำใจคน

7. มุ่งพัฒนาการทำงานเป็นทีม

8. มุ่งส่งเสริมการกระจายการตัดสินใจออกไปจากส่วนกลางให้มากที่สุด มุ่งให้การตัดสินใจเกิดขึ้นในจุดที่มีข้อมูลพร้อมที่จะทำการตัดสินใจ โดยให้ผู้รับผิดชอบเป็นผู้ตัดสินใจ

9. มุ่งส่งเสริมให้สมาชิกขององค์กรทุกคนตระหนักร니까ความรับผิดชอบต่อตำแหน่งและหน้าที่

10. มุ่งดำเนินการสร้างสรรค์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ไม่เดินสวนทางกับวัตถุประสงค์ขององค์กร หรืออภินัยหนึ่งคือมุ่งประสานเป้าหมายของบุคคลกับเป้าหมายขององค์กรเข้าด้วยกัน

การพัฒนาองค์กรเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุกระบบที่ประกอบขึ้นเป็นองค์กร Fremont E. Kast และ James E. Rosenzweig (1974) ได้อธิบายไว้ว่า องค์กรประกอบด้วยระบบย่อย 6 ระบบ ซึ่งแต่ละระบบย่อยนี้ ต่างก็มีความสำคัญและสัมพันธ์ต่อกันอย่างยิ่งในกระบวนการพัฒนาองค์กร ได้แก่ ระบบย่อยด้านวัตถุประสงค์ ระบบย่อยด้านสังคม-มนุษย์ ระบบย่อยด้านเทคโนโลยี ระบบย่อยด้านงาน ระบบย่อยด้านโครงสร้าง และระบบย่อยด้านการประสานกับสิ่งแวดล้อมภายนอก

องค์กรที่ประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบันนี้ จะต้องมีความยืดหยุ่นสูง ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ต้องมีผู้บริหารที่ฉลาด มองการณ์ไกล มีความรู้ในการบริหารงานอย่างลึกซึ้ง และปรับวิธีการบริหารให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่เกิดขึ้น องค์กรจะต้องอาศัยการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและปรับตัวเองให้หรือเรียกว่าองค์กรที่เรียนรู้ (Learning organization) องค์กรที่เรียนรู้คือ องค์กรที่สามารถรับรู้ แสวงหาและเปลี่ยนแปลงความรู้ใหม่ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้ได้ องค์กรจะต้องเรียนรู้แนวคิดใหม่ พัฒนาทักษะและความสามารถทำงานให้เกิดผลได้จริง ผู้บริหารองค์กรสามารถเชื่อมต่อกับการปรับเปลี่ยนองค์กรใหม่โดยการลดระดับการบังคับบัญชา ออกแบบงานใหม่ การทำงานเป็นทีม และการทำ Reengineering องค์กรใหม่ทั้งหมด

หลักการจัดองค์กร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการจัดองค์กรไว้หลายประการ สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดองค์กรสรุปได้ดังนี้

1. องค์กรต้องมีเป้าหมาย นโยบาย และแผนงานในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ร่วมงานหรือสมาชิกขององค์กรทราบ ซึ่งจะทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
2. องค์กรต้องจัดให้มีศูนย์กลางในการอำนวยการที่มีสมรรถภาพ มีความรับผิดชอบ และอำนวยการโดยตรง
3. องค์กรต้องระบุหน้าที่การทำงาน ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนให้ชัดเจน มีการแบ่งแยกหน้าที่การทำงานตามความเหมาะสม ตรวจสอบความรู้ความสามารถ
4. องค์กรต้องจัดระบบการทำงานที่เหมาะสม มีเทคนิคการควบคุมงานและการประสานงานภายในองค์กร
5. องค์กรต้องมีระบบติดต่อสื่อสารที่ดี มีหลักในการอำนวยการ การวินิจฉัยสั่งการที่ดี
6. องค์กรต้องสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสภาวะการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป การปรับตัวหรือการพัฒนาองค์กรจะต้องสม่ำเสมอตลอดไป

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้าว โชคชัย (2540) ทำการวิจัยหารูปแบบองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมที่จะใช้กับประเทศไทยภายหลังที่เปิดธุรกิจโทรคมนาคม โดยศึกษาปัญหาการบริการโทรคมนาคมและการกำกับดูแลที่เกิดขึ้น และศึกษารูปแบบองค์กรกำกับดูแลภาคโทรคมนาคมของต่างประเทศเบริลีย์บ เบรีย์บ 3 ประเทศ คือ สหราชอาณาจักร อังกฤษ และญี่ปุ่น ผลการวิจัยพบว่า องค์กรของไทยไม่มีความเป็นเอกภาพ เนื่องจากอยู่ระหว่างจัดตั้งตามหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน ทั้งที่เป็นส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ การดำเนินงานขององค์กรเหล่านั้นยังไม่มีความเป็นอิสระเท่าที่ควร และในบางครั้งยังถูกแทรกแซงการดำเนินงาน การแก้ปัญหาดังกล่าวคือ จะต้องเปลี่ยนรูปแบบองค์กรกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมให้เป็นองค์กรกลางองค์กรเดียวที่มีอิสระในการดำเนินงาน ไม่มีอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชา ของหน่วยงานใดในรัฐบาล แม้องค์กรนี้จะเป็นหน่วยงานฝ่ายบริหารก็ตาม รูปแบบการจัดองค์กรการบริหารประเภทนี้ จะเป็นแบบที่ใช้ในประเทศไทยสหราชอาณาจักร ซึ่งต่อมาได้มีการนำไปใช้ในประเทศไทยต่างๆ ด้วย โดยใช้ในการจัดรูปแบบองค์กรของรัฐที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการบางอย่างของรัฐที่มีความสำคัญ มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศไทย

พันธ์ศักดิ์ พลสาวมย (2540) ศึกษาสภาพการบริหารงานของอุปัลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร และนำเสนอคู่มือการใช้กระบวนการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า องค์กรมีความพร้อมต่อรูปแบบการบริหารงานแบบใหม่ๆ การบริหารงานอยู่ในระยะของการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้มีประสิมากขึ้น การพัฒนากระบวนการบริหารแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กรมี 8 ขั้นตอนคือ การดำเนินงานสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการ การสร้างทีมดำเนินงานเพื่อนำร่อง การนิยามและสำรวจ ความต้องการ การสร้างวิสัยทัศน์และกำหนดภารกิจ กำหนดระบบรางวัล การกำหนด แผนการดำเนินงาน การดำเนินงานจัดตั้งทีมอย่าง การสร้างความสัมพันธ์แต่ละทีมอย่าง ต่างหน่วยงาน การรายงานผลและกำหนดรางวัล ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้กลุ่มตัวอย่าง แสดงความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมาก

วิชนา ปานปุณณัง (2540) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของห้องสมุด ประชาชน และศูนย์วิทยบริการ เพื่อเสนอรูปแบบเชิงแนวคิดศูนย์วิทยบริการสาธารณะ สำหรับกรุงเทพมหานครผลการวิจัยพบว่า รูปแบบความมีลักษณะดังนี้ 1) การจัดโครงสร้าง องค์กร ควรจัดเป็น 3 กลุ่มงานคือ งานบริหาร งานเทคนิค และงานบริการ 2) การจัดวางผัง ของศูนย์ ควรจัดให้มีพื้นที่สำหรับยืม - คืน เก็บสืบ จัดนิทรรศการ ศึกษาดูร่วมและมัลติมีเดีย บริการสืบสำหรับเด็ก สืบโดยทัศนศึกษา ฝึกอบรม และสำเนาสืบ 3) การจัดประเพณีสืบ ให้มีสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อไม่มีตัวพิมพ์ วีดิทัศน์ โทรทัศน์ หนังสือประกอบเทปบันทึกเสียง บทเรียน คอมพิวเตอร์ สื่อสำหรับการฝึกอบรม สื่อสำหรับคนพิการ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 4) การบริการ ความมีบริการคันหน้าข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์และซีดีรอม บริการยืม - คืนภายในศูนย์และ ระหว่างศูนย์ บริการสืบโดยทัศนศึกษา บริการสืบค้น บริการฝึกอบรม 5) การจัดกิจกรรมภายใต้ศูนย์ ความมุ่งความรู้ นิทรรศการ รวมมือกับสถาบันการศึกษาและชุมชน และประชาสัมพันธ์

ศรีรัฐ โภวงศ์ (2541) ศึกษาสถานภาพของระบบราชการพลเรือนไทยในด้านลักษณะ รูปแบบการบริหารรัฐกิจ และแนวโน้มในอนาคตหากมีการเปลี่ยนแปลงว่าจะเป็นรูปแบบ การตลาดและ/หรือรูปแบบการมีส่วนร่วม ด้วยการพัฒนาตัวชี้วัดของการเปลี่ยนแปลง รวมทั้ง ศึกษาระบบการจัดการนิยม แนวคิดทางรัฐศาสตร์ และแนวคิดทางเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ สำหรับในส่วนของกรณีศึกษาพบว่า กรมส่งเสริมอุตสาหกรรมมีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบ ดังเดิม ไปสู่รูปแบบการตลาดและรูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเห็นได้ชัด โดยมีการแยกงาน เชิงนโยบายออกจากงานให้บริการ และให้ภาคธุรกิจเขอกนันและ/หรือภาคประชาชนและ ชุมชนเป็นผู้ดำเนินงานให้บริการแทน และมีการปรับปรุงสมรรถนะในการผลิตและส่งมอบ

บริการสาธารณะของกรม โดยนำมาตรการที่อิงกับแนวคิดและเทคนิคการบริหารจัดการสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้

อัญญารัตน์ บัวจีบ (2541) ศึกษาองค์กรกำกับดูแลการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่เหมาะสมในประเทศไทย จากพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. 2540 ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 เป็นองค์กรที่มีการจัดรูปแบบที่ไม่มีความเหมาะสม สมควรที่รัฐในฐานะผู้ดูแลและปกป้องประโยชน์มหาชนจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรดังกล่าวเสียใหม่ โดยให้องค์กรที่มีหน้าที่กำกับดูแล มีลักษณะเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ปราศจากการแทรกแซงใดๆ ไม่ว่าจะจากหน่วยงานของรัฐหรือทางด้านการเมืองอย่างแท้จริง มีความเป็นกลาง เปิดรับ และสามารถสอบทานได้ ซึ่งองค์กรในรูปแบบนี้เรียกว่า องค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ ถือได้ว่าเป็นรูปแบบองค์กรที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองต่อระบบการบริหารรัฐสมัยใหม่ และมีลักษณะเช่นเดียวกับรูปแบบองค์กรที่ดำเนินการอยู่ในประเทศไทยและประเทศฝรั่งเศสในขณะนี้

นราภัตน์ อนุรักษานุตร (2542) ศึกษานโยบายของรัฐบาลในการปรับโครงสร้างองค์กรของกรมส่งเสริมการส่งออกให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและวิเคราะห์ถึงโครงสร้างการจัดองค์กรในอนาคต ผลการวิจัยพบว่า 1) ให้มีการปรับองค์กรจากเดิมซึ่งเป็นหน่วยงานในระบบราชการ ให้มีโครงสร้างการจัดองค์กรเป็นลักษณะองค์กรมหาชน 2) โครงสร้างการจัดองค์กรของกรมส่งเสริมการส่งออกมีการปรับโครงสร้างองค์กรภายในใหม่ จากเดิม 14 กอง เหลือเพียง 10 หน่วยงาน เพื่อรับรองการแข่งขันทางเศรษฐกิจในอนาคต และสอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการจัดองค์กรในอนาคต 3) กำหนดรูปแบบของโครงสร้างองค์กรของกรมส่งเสริมการส่งออกในอนาคต จะทำการกำหนดรูปแบบให้มีความคล้ายคลึงกับโครงสร้างขององค์กรการส่งเสริมการส่งออกในต่างประเทศ คือ โครงสร้างองค์กร Austrade ของประเทศไทยและต่างประเทศ

เพ็ญประภา ศิวโรจน์ (2542) ทำการวิจัยพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการให้ชุมชนผู้สูงอายุสามารถดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง และมีความยั่งยืน โดยใช้ระยะเวลา 1 ปี แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ การสร้างรูปแบบองค์กรในเชิงทฤษฎี การสร้างข้อมูลพันธกิจ (การยอมรับและตัดสินใจร่วมโครงการ) การเตรียมความพร้อม (ความคิดและแผนงาน) การปฏิบัติงานและประเมินผล (กระบวนการเรียนรู้และบทเรียน) และการสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืน (ความต่อเนื่องของการบริหารจัดการและผลงาน) กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาคือการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการและสมาชิก การเรียนรู้ด้วยการฝึกปฏิบัติ และการใช้เจ้าหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ผลการวิจัยสรุปได้เป็นรูปแบบการพัฒนาองค์กรชุมชนผู้สูงอายุแบบที่ให้ชื่อว่า “รูปแบบศalaaya” และ “การปรับเปลี่ยนองค์กรเพื่อการพัฒนา” องค์กรที่เป็นตัวอย่างในการทดลอง มีการเปลี่ยนอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านโครงสร้างซึ่งขนาดของคณะกรรมการชุมชนเล็กลง และมีการดำเนินงานเป็นทีม

นิตา ดี สุดจิต (2544) ศึกษาความเป็นไปได้ในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานประกันสังคม จากระบบราชการเป็นการบริหารในรูปแบบอื่นที่มีลักษณะของความเป็นอิสระในการบริหารงาน อาทิ องค์กรมหาชน หน่วยงานพิเศษ หรือองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ โดยศึกษาเบริรย์เทียบรูปแบบของการจัดบริการสาธารณสุขด้านประกันสังคมของต่างประเทศ ที่ได้มีการปรับเปลี่ยนองค์กรจากหน่วยงานราชการไปสู่รูปแบบองค์กรใหม่แล้ว ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกาซึ่งจัดเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ องค์กรซึ่งจัดเป็นหน่วยงานบริหารพิเศษ เกาหลีใต้จัดเป็นรัฐวิสาหกิจ สิงคโปร์เป็นการร่วมลงทุนระหว่างรัฐกับเอกชน และมาเลเซียซึ่งจัดเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระ จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการบริหารงานของสำนักงานประกันสังคมในระบบราชการขาดความคล่องตัว อันเนื่องมาจากการสายงานบังคับบัญชา ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ฯลฯ ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดให้สำนักงานประกันสังคมเป็นองค์กรกระจายอำนาจที่เรียกว่า องค์กรมหาชน จะทำให้มีความเป็นอิสระ เป็นองค์กรที่มีรายได้ มีบุคลากรเป็นของตนเอง โดยมีการกำกับดูแลจากรัฐระดับหนึ่ง ซึ่งมีแนวทางดำเนินการได้อย่างน้อย 2 วิธีคือ 1) การจัดตั้งเป็นองค์กรมหาชนโดยการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542 และ 2) จัดตั้งเป็นองค์กรมหาชนโดยการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติสำนักงานประกันสังคม

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะพบว่า การบริหารจัดการองค์กรในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปสู่รูปแบบใหม่ โดยรูปแบบที่หน่วยงานต่างๆ มุ่งปรับไปสู่คือ การเป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน และสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

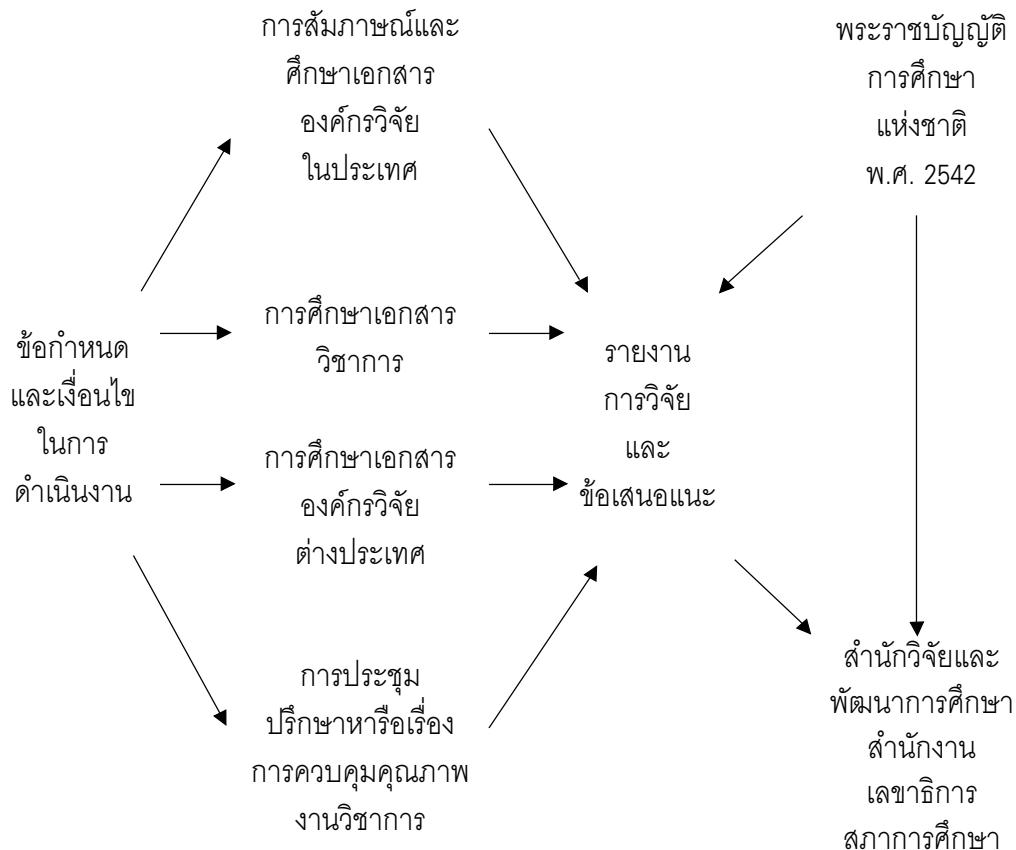
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

คณะกรรมการและสมาชิกได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยจากข้อกำหนดและเงื่อนไขการดำเนินงาน โครงการวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ ซึ่งให้ศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์องค์กรวิจัยในประเทศไทย และศึกษาเอกสารองค์กรวิจัยต่างประเทศ จากการศึกษาเอกสารต่างๆ และเอกสารการบริหารงานขององค์กร

วิจัยเหล่านั้น คณะผู้วิจัยได้เพิ่มตัวแปรที่ศึกษา นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในเงื่อนไข และได้เพิ่มตัวแปรบางตัวที่ได้จากการประชุมปรึกษาหารือเรื่องการควบคุมคุณภาพงานวิชาการ ณ สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2547

กรอบแนวคิดในการวิจัยที่คณะผู้วิจัยกำหนดจึงมีลักษณะดังแผนภาพด่อไปนี้

กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการวิจัย

การศึกษาการบริหารจัดการองค์กร ต้องคำนึงถึงลักษณะ/ประเภทขององค์กร หน้าที่และพันธกิจขององค์กร โครงสร้างและการบริหารภายในองค์กร รูปแบบและวิธีการดำเนินการให้สามารถดำเนินการพันธกิจขององค์กรให้ประสบความสำเร็จ ในบริบทขององค์กรซึ่งเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

การพัฒนาการบริหารงานขององค์กรต้องคำนึงถึงทั้งปัจจัยและกระบวนการภายในองค์กร ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร กระบวนการด้านนโยบาย และแนวทางปฏิบัติงานตามบทบาทและการกิจของหน่วยงานภายในองค์กร การติดตามประเมินผลเพื่อทราบปัญหาอุปสรรค และจัดทำแนวทางการแก้ไข

การพัฒนาการบริหารขององค์กรแนวใหม่ยังต้องเชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกหมายถึงการกิจเผยแพร่ สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือ อันได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การสร้างและพัฒนาเครือข่ายขององค์กร ทั้งภายในและต่างประเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยการสังเคราะห์เอกสารทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานโยบาย พัฒนาเครือข่าย การประเมินผลด้านการวิจัย ทางการศึกษา แนวความคิดและวิธีดำเนินการจัดองค์กรด้านการวิจัย ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การจัดองค์กรประสบความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข คณะกรรมการผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ตัวแปร

คณะกรรมการผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรเพื่อศึกษาตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย องค์กร บุคลากร งบประมาณ นโยบาย/แผนงาน เครือข่าย การประเมินผล ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ และการเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ภายหลังจากการสัมภาษณ์และศึกษาเอกสารต่างๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะจาก การประชุมปรึกษาหารือเรื่องการควบคุมคุณภาพงานวิชาการ คณะกรรมการผู้วิจัยได้เพิ่มเติมตัวแปรที่ศึกษา จึงมีตัวแปรรวมทั้งสิ้นดังนี้

1. ประเภทลักษณะขององค์กร
2. การจัดองค์กร
3. งบประมาณขององค์กร
4. บุคลากรที่ทำงานในองค์กร
5. นโยบายการดำเนินงานขององค์กร
6. หน้าที่ขององค์กร
7. การตั้งหัวข้อวิจัยและครอบหัวข้อการวิจัย
8. เครือข่ายที่ให้ความร่วมมือกับองค์กร
9. การประเมินผลการวิจัยขององค์กร
10. การสร้างคุณภาพงานวิจัย

11. ปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จ/ไม่สำเร็จ
12. ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย
13. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศขององค์กร
14. การประชาสัมพันธ์ขององค์กร
15. แนวทางการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมงานวิจัย

2. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ศึกษาเป็นองค์กรที่ทำการวิจัยทั้งองค์กรภายในประเทศและภายนอกประเทศ

1. แหล่งข้อมูลภายในประเทศ จำนวน 9 องค์กร คือ
  - 1.1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวว.)
  - 1.2 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
  - 1.3 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
  - 1.4 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
  - 1.5 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.)
  - 1.6 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.)
  - 1.7 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
  - 1.8 สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
  - 1.9 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
2. แหล่งข้อมูลต่างประเทศ พิจารณาจากประเทศที่ประสบผลสำเร็จในการวิจัยทางการศึกษาทั้งในยุโรป ออสเตรเลีย อเมริกา และแอเชีย จำนวน 7 ประเทศ ได้แหล่งข้อมูลรวม 8 องค์กร คือ
  - 2.1 สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี (KEDI) ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี
  - 2.2 กระทรวงการศึกษาและทักษะ (DfES) ประเทศสหราชอาณาจักร
  - 2.3 สถาบันศึกษาศาสตร์ (IES) ประเทศสหรัฐอเมริกา
  - 2.4 สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษา (NIER) ประเทศญี่ปุ่น
  - 2.5 องค์กรความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส
  - 2.6 สถาบันวิจัยแห่งออสเตรเลีย (ARC) ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป
  - 2.7 สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งออสเตรเลีย (ACER) ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป
  - 2.8 สถาบันการศึกษาแห่งชาติ (NIE) ประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์

3. วิธีการเก็บข้อมูล

การเก็บข้อมูลส่วนมากเป็นการเก็บจากเอกสารและการสืบค้นเอกสารของหน่วยงาน หรือองค์กรในข้อ 2 เพื่อหาตัวแปรตามที่กำหนดไว้ในข้อ 1 ขณะผู้วิจัยแบ่งกระบวนการเก็บรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากองค์กรภายในประเทศ ดำเนินการดังนี้

- 1.1 ศึกษาข้อมูลจากISM-PERIODICALS ขององค์กร
- 1.2 นักวิจัยไปพบเจ้าหน้าที่ขององค์กร ขอเอกสารและสัมภาษณ์ตามแบบฟอร์มที่กำหนด
- 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารตามข้อ 1.1 และ 1.2
- 1.4 จัดทำรายงานข้อมูลขององค์กรและรายงานการสัมภาษณ์
- 1.5 ส่งเอกสารรายงานให้แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ทำการตรวจสอบ เพื่อยืนยันหรือปรับแก้ แล้วปรับรายงานให้มีความถูกต้อง

2. การเก็บข้อมูลจากองค์กรต่างประเทศ ใช้เครื่องสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตเพื่อค้นหาตัวแปรที่ต้องการศึกษา และนำเอกสารที่สืบค้นมาทำการแปลเป็นภาษาไทย เพื่อใช้ในการสังเคราะห์ต่อไป

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้นนี้เป็นการสังเคราะห์เอกสาร ซึ่งสามารถสืบค้นได้ทางอินเทอร์เน็ต ในบางส่วน แต่บางส่วนต้องมีการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขณะผู้วิจัยจึงดำเนินการดังนี้

1. ใช้อินเทอร์เน็ตในการสืบค้นข้อมูลที่ต้องการจากหน่วยงานต่างประเทศและในประเทศไทย
2. ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานของหน่วยงานทั้ง 9 แห่งภายใต้ประเทศไทย ในด้านองค์กร บุคลากร งบประมาณ นโยบาย เครือข่าย การประเมินผล ความสัมพันธ์และความร่วมมือ กับต่างประเทศ ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ และการเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ โดยการบันทึกเสียง และนำまとอดความเป็นภาษาอังกฤษ
3. ในการนี้ที่ข้อมูลซึ่งได้มา yangไม่ควรจะซ้ำ ผู้วิจัยจะติดตามสอบทานทางโทรศัพท์ และโทรสาร

5. การสังเคราะห์เอกสาร

คณะผู้วิจัยดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. เอกสารภายในประเทศ นำมาดำเนินการโดย

1.1 เอกสารขององค์กรภายในประเทศทั้ง 9 แห่ง นำมาสังเคราะห์ตามตัวแปรที่กำหนด เพื่อหาความแตกต่างและความคล้ายคลึง

1.2 สังเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ เพื่อร่วบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามตัวแปรที่กำหนด

2. เอกสารสืบค้นจากอินเทอร์เน็ตขององค์กรต่างประเทศ นำมาดำเนินการโดย

2.1 สังเคราะห์ความแตกต่างและความคล้ายคลึงขององค์กรที่ศึกษาทั้ง 7 ประเทศ จำนวน 8 แห่ง ตามตัวแปรที่กำหนด

2.2 สังเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาที่สามารถสืบคันได้จากอินเทอร์เน็ต

3. นำเอกสารที่สังเคราะห์แล้วทั้งภายในและภายนอกประเทศมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 การจัดองค์กร

3.2 การพัฒนาระบบการวิจัย

3.3 การส่งเสริม สนับสนุนด้านการวิจัย

3.4 ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาในองค์กรวิจัย

3.5 อื่นๆ ที่พบทจากเอกสาร

6. การเขียนรายงาน

คณะผู้วิจัยเขียนรายงานการวิจัยตามโครงสร้างที่กำหนด

7. การปรับปรุงรายงานการวิจัย

เมื่อมีการตรวจสอบรายงานการวิจัย คณะผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ตรวจมาปรับปรุงรายงานการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บทที่ 4

การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องขององค์กรการวิจัยในประเทศไทยนั้น คณะกรรมการสัมภาษณ์และรวมข้อมูลจำนวน 9 องค์กร นำมารวบรวมเป็นรายงานตามตัวแปรที่กำหนด หน่วยงาน/องค์กรวิจัยของรัฐทั้ง 9 แห่งมีลักษณะและรูปแบบการบริหารที่คล้ายกัน จะแตกต่างกันในจุดเน้นบางจุด หน่วยงานที่ให้ทุนวิจัยจะเน้นกิจกรรมเครือข่ายนักวิจัยและการบริหารทุนการวิจัย ในขณะที่หน่วยงานที่ทำวิจัยเองจะเน้นงานด้านเครือข่ายน้อยแต่เน้นการวิจัยมาก

1. หน่วยงาน/องค์กร

องค์กรด้านการวิจัยทั้ง 9 องค์กร สามารถแยกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. องค์กรที่ทำงานวิจัยเป็นงานหลักทั้งที่ทำการวิจัยเอง ทำการวิจัยร่วมและ/หรือให้สัญญาจ้างการวิจัย ได้แก่

1.1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สวว.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ในการสนับสนุนการวิจัยด้านต่างๆ ด้วยการให้ทุน พัฒนางานวิจัย สร้างนักวิจัย และเผยแพร่องค์ความรู้ ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิพงศ์ เตชะธรรมสิน ทำหน้าที่ให้สัมภาษณ์แทนผู้อำนวยการ ศาสตราจารย์ ดร. ปิยะวัตติ บุญ-หลง

1.2 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัยเป็นงานหลัก ตามพระราชบัญญัติสถาบันวิจัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นงานสนับสนุนให้เกิดการวิจัย ไม่ได้ทำวิจัยเอง ผู้ให้สัมภาษณ์ คือ เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาตินายจิรพันธ์ อรรถจินดา

1.3 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เป็นสถาบันที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

(กorth.) ทำหน้าที่ดำเนินงานวิจัยและพัฒนาด้านวิศวกรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ผู้ให้สัมภาษณ์คือ ดร.ชาตรี ศรีโพธารอน ทำหน้าที่ให้สัมภาษณ์แทนผู้อำนวยการ ศสตรราชารย์ ดร.ไพรัช อัชยพงษ์

1.4 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ราชการ ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงและกำหนดนโยบายด้านสุขภาพของชาติ ผู้ให้สัมภาษณ์คือ ผู้อำนวยการ นายแพทย์วิพูธ พุลเจริญ

1.5 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.) เป็นหน่วยราชการในสังกัด สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่วิจัย ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาของชาติ ผู้ให้สัมภาษณ์คือ ผู้อำนวยการ ดร.จิรพรวน พุฒแกezm

2. องค์กรที่ทำงานวิจัยเป็นงานเสริม คืองานวิจัยแทรกอยู่่ตามหน่วยงานต่างๆ ทำงานวิจัยเมื่อมีความจำเป็น ได้แก่

2.1 สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) เป็นหน่วยงานราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (บุคลากรส่วนมาก มาจากกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการเดิม) ทำหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัยเมื่อได้รับมอบหมาย และทำหน้าที่วิจัย ส่งเสริม และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ให้สัมภาษณ์คือ นายธีรัตน์ ชูทพ ทำหน้าที่ให้สัมภาษณ์แทนผู้อำนวยการ นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

2.2 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่ส่วนราชการ ทำหน้าที่ให้ทุนสนับสนุนโครงการต่างๆ รวมทั้งการวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับข้อข่ายของงาน ผู้ให้สัมภาษณ์คือ ผู้จัดการ นายแพทย์สุวกร บัวสาย

2.3 สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) เป็นหน่วยงานเฉพาะกิจที่จัดตั้งขึ้นทำหน้าที่เป็นหน่วยเลขานุการในการทำร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ ไม่ได้ทำหน้าที่วิจัย แต่มีการบริหารจัดการงานวิจัย เพื่อหาข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร ผู้ให้สัมภาษณ์คือ คุณสุวนี พิพัฒน์ใจนกมล และคุณนิรชรา อัศวธีรากุล ทำหน้าที่ให้สัมภาษณ์แทนผู้อำนวยการ นายแพทย์อัมพล จินดาภรณ์

2.4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานที่มีรูปแบบการบริหารราชการแนวใหม่ ไม่ใช่องค์กรที่ทำหน้าที่วิจัย แต่มีกิจกรรมงานวิจัยและพัฒนาเพื่อหาข้อมูลมาใช้ในการปฏิบัติงานขององค์กร ผู้ให้สัมภาษณ์คือ

นายนគเรชต์ สุทธิปรีดา ทำหน้าที่ให้สัมภาษณ์แทนเลขานุการคณะกรรมการพัฒนา
ระบบราชการ นายทศพร ศิริสัมพันธ์

คณผู้วิจัยให้ความสำคัญในการศึกษาเนื้อหาและข้อมูล 5 องค์กรในข้อ 1 ค่อนข้าง
มาก เพราะเป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจด้านการวิจัยเป็นงานหลัก

2. การจัดองค์กร

องค์กรทั้ง 5 ที่ทำงานวิจัยเป็นงานหลัก (สก. วช. สวทช. สวรส. สวพ.) เป็นองค์กรใน
กำกับของรัฐ บริหารงานโดยคณะกรรมการ เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระและความคล่องตัวสูง
ไม่ผูกพันกับกฎหมายและระเบียบของทางราชการมากนัก มีบุคลากรที่มีความชำนาญในการ
ปฏิบัติงานสูง นักวิจัยมีการพัฒนาตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

โครงสร้างขององค์กรมีการแบ่งงานออกเป็นหลายรูปแบบ โดยยึดงานเป็นหลัก มี
ระบบที่ปรึกษา ระบบการตรวจสอบภายใน และมีคณะกรรมการตรวจสอบ ติดตาม และ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน นักวิจัยจะเข้าถึงผู้บริหารองค์กรได้โดยตรง ในภาพรวมแล้ว
องค์กรเหล่านี้เป็นองค์กรสมัยใหม่ มุ่งเน้นการบริหารงานวิจัยเป็นหลัก

3. งบประมาณ

งบประมาณส่วนมากมาจากรัฐบาลไทย บางส่วนได้มาจากองค์กรระหว่างประเทศ เช่น
สก. และบางส่วนมาจากการให้บริการกับหน่วยงานอื่นและภาคเอกชน เช่น สวทช. บาง
องค์กรมีงบประมาณมาก เช่น สวรส. บางองค์กรมีงบประมาณไม่เพียงพอดำเนินการบริหาร
งบประมาณเพื่อการวิจัยตามวัตถุประสงค์ขององค์กร เช่น สวทช.

4. บุคลากร

บุคลากรด้านการวิจัยในองค์กรเหล่านี้มี 2 ประเภทคือ บุคลากรด้านการวิจัย ซึ่งมี
จำนวนน้อย และบุคลากรนักวิจัยจากหน่วยงานเครือข่าย เช่น มหาวิทยาลัย และ
นักวิจัยอิสระ เป็นต้น

นักวิจัยบางคนเป็นข้าราชการ แต่บางคนก็มีสัญญาจ้างเฉลี่ยครั้งละ 2 ปี มีปัญหา
อยู่บ้างในบางองค์กร คือ บุคลากรด้านการบริหารการวิจัยและบุคลากรวิจัยเฉพาะทางมี
จำนวนน้อย เช่น สวทช.

บางองค์กรมีนักวิจัยอาชีวะเข้ามาช่วยในด้านการวางแผน การกำหนดนโยบาย และ
การเป็นที่ปรึกษาแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ เช่น สก.

5. นโยบายการวิจัย

องค์กรการวิจัยส่วนใหญ่ มีนโยบายการวิจัยที่คล้ายกันคือ เป็นองค์กรด้านการบริหาร จัดการงานวิจัย สนับสนุนการศึกษาค้นคว้า ทำการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนและกำหนดนโยบายตามภารกิจของตน ให้สอดคล้อง กับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย โดยมองอนาคตในด้านความท่าเที่ยมกับ ประเทศที่พัฒนาแล้ว การกำหนดนโยบายดำเนินการผ่านทางคณะกรรมการบริหารขององค์กร

6. หน้าที่

ในภาพรวม หน้าที่หรือพันธกิจขององค์กรทั้ง 5 ซึ่งทำวิจัยเป็นงานหลัก ประกอบด้วย

1. กำหนดนโยบาย กำหนดแผนการวิจัย และติดตามผลการบังคับใช้นโยบายแห่งชาติ ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของประเทศไทย
2. บริหารจัดการงานด้านการวิจัยของประเทศไทย ติดตามประเมินผล และให้ความช่วยเหลือองค์กรวิจัยที่รับสัญญาจ้าง
3. พัฒนานักวิจัย กำหนดมาตรฐานการวิจัย ให้บริการเกี่ยวกับงานวิจัย และให้โอกาสสนับสนุนใหม่ทำการวิจัย
4. พัฒนาศักยภาพงานด้านการวิจัย ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิจัย และวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้
5. ประสานสัมพันธ์ ร่วมมือ และแลกเปลี่ยนนักวิจัยกับต่างประเทศ
6. ให้คำปรึกษาแก่รัฐเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศไทย ให้การสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปปฏิบัติ และการวิจัยแนวโน้มในอนาคตตามพันธกิจของตน
7. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐ

7. การกำหนดหัวข้อการวิจัย และครอบหัวข้อการวิจัย

การกำหนดหัวข้อการวิจัยของทุกองค์กรอยู่ภายใต้กรอบการปฏิบัติงานขององค์กร โดย มุ่งไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยอย่างยั่งยืน และ เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาองค์กรในระยะยาว ในภาพรวมก็คือ มุ่งเน้นตอบสนอง และรองรับภาระของชาติ โดยทำการกำหนดหัวข้อการวิจัยจากนโยบายและแผนปฏิบัติการ

ขององค์กรโดยคณะกรรมการวิจัยอาชูโสหรือที่ประชุมนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอคณะกรรมการบริหารองค์กร

8. เครื่อข่ายการวิจัย

เครือข่ายการวิจัยขององค์กรทั้ง 5 องค์กร แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. เครือข่ายที่เป็นหน่วยงานย่อยขององค์กร ทั้งที่เป็นหน่วยงานภายใน ตั้งอยู่ตามส่วนต่างๆ ของประเทศไทย และหน่วยงานหรือโครงการซึ่งควรเพื่อวัตถุประสงค์บางประการ ดังเช่น สถาบันฯ

2. เครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยลักษณะของงาน เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย ผู้บริหารทุนวิจัย ผู้ทำการวิจัย ผู้นำผลการวิจัยไปใช้ นักวิจัยอิสระ ประชาชนผู้สนใจการวิจัยโดยทั่วไป และสถาบันพัฒนานักวิจัย

3. เครือข่ายต่างประเทศ เช่น องค์กรการวิจัยหรือหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะงานคล้ายกันในต่างประเทศ และสถาบันทางการศึกษาต่างประเทศ

9. การประเมินผล

การประเมินผลการวิจัยจะเริ่มต้นตั้งแต่การตรวจสอบโครงการที่นักวิจัยเสนอมา โดยคณะกรรมการตรวจสอบขององค์กร ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ โดยพิจารณาตามวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ 方方面 และผลที่คาดว่าจะได้รับว่าสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยและมีโอกาสทำได้สำเร็จมากน้อยเพียงใด

เมื่อองค์กรเห็นชอบและจะให้สัญญาจ้าง ต้องมีการทำความเข้าใจกับนักวิจัยในประเด็นสำคัญ เพื่อให้การวิจัยและให้ผลการวิจัยเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เมื่อลบกวนในสัญญาจ้างแล้ว ก็จะมีนักวิจัยอาชูโสหขององค์กรเป็นที่ปรึกษา เพื่อให้การวิจัยเป็นไปในทิศทางที่ต้องการและมีคุณภาพ

ถ้าหากเป็นโปรแกรมการวิจัยที่มีหลายโครงการวิจัย องค์กรจะตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ขึ้นมาดูแลตั้งแต่ขั้นเสนอโครงการจนกระทั่งการส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ถ้าหากวิจัยหรือผู้ให้สัญญาจ้างหรือทุนการวิจัยต้องรายงานเป็นภาษาอังกฤษ ก็ต้องมีผู้มีความรู้ด้านการวิจัยและภาษาอังกฤษเข้ามาช่วยด้วย

10. การสร้างคุณภาพงานวิจัย

การสร้างคุณภาพของการวิจัยของ สกอ. วช. สวทช. และ สวรส. จะเริ่มต้นตั้งแต่ การกำหนดนโยบายการวิจัย การกำหนดหัวข้อหรือคำถามการวิจัย การคัดเลือกนักวิจัยที่มี ความ naïve ถือ การคัดเลือกโครงร่างการวิจัย การให้ความช่วยเหลือนักวิจัยให้ดำเนินงาน ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การให้บริการสารสนเทศที่เกี่ยวกับการวิจัย การประเมิน ผลการวิจัย การส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ การพัฒนานักวิจัย การบริหารงานวิจัย การยกย่องนักวิจัย และงบประมาณในการวิจัย

สิ่งเหล่านี้มีส่วนสนับสนุนให้เกิดการวิจัยที่มีคุณภาพ องค์กรการวิจัยโดยเฉพาะผู้ให้ ทุนการวิจัยจะให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิจัยให้เกิดคุณภาพสูงสุด โดยมีระบบการ ตรวจสอบติดตามงานวิจัยไว้ในสัญญาจ้างด้วย

11. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านการวิจัย มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

1. องค์ประกอบด้านนโยบายวิจัย แผนการวิจัย การให้ความสำคัญแก่งานวิจัย การ นำผลการวิจัยไปปฏิบัติ และงบประมาณสนับสนุนการวิจัยทั้งจากภาครัฐและเอกชน ต้องมี ความชัดเจนและเพียงพอ

2. องค์กรบริหารการวิจัย ต้องมีบุคลากรที่มีความสามารถในการบริหารงานวิจัย มี ระบบการติดตามและช่วยเหลือนักวิจัย การพัฒนานักวิจัย และการยกย่องนักวิจัย มีความสามารถร่วมกันทำงานเป็นทีมระหว่างผู้บริหารงานวิจัย นักวิจัย และผู้เกี่ยวข้อง

3. นักวิจัย ต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีจรรยาบรรณ ไม่ทึ่งงาน สามารถ ทำงานร่วมกันเป็นทีมกับผู้อื่น แล้วเป็นผู้แสวงหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ

4. บริการสนับสนุน เช่น การยกเว้นภาษีเงินได้ที่ลงทุนในการวิจัยของหน่วยงานเอกชน การลดภาระงานของนักวิจัยที่เป็นอาจารย์มีงานประจำ การคิดค่าเสียเวลาของหน่วยงานแต่ เพียงเบาบาง และการเผยแพร่ผลงานวิจัย เป็นต้น

สวทช. เสนอให้มีเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อการวิจัย ตลอดทั้งมีการซักจูงให้นักวิจัย ขั้นดีกลับจากต่างประเทศมาทำงานให้ประเทศไทย

12. ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยของทั้ง 5 องค์กรซึ่งทำการวิจัยเป็นงานหลักเกิดขึ้นทุกระดับตั้งแต่ระดับรัฐที่กำหนดนโยบายและแผนการวิจัยที่ไม่ชัดเจน ให้งบประมาณการวิจัยไม่เพียงพอ ให้ความสำคัญเกี่ยวกับงานวิจัยน้อยเกินไป ไม่มีการตั้งหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบงานวิจัยแต่ละด้านโดยตรง และไม่ส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ปัญหาบุคลากรจะมีตั้งแต่การขาดบุคลากรด้านการบริหารงานวิจัย นักวิจัยเฉพาะด้าน เนพาะทาง ตำแหน่งและสายงานของนักวิจัย การพัฒนานักวิจัย การยกย่องนักวิจัย และค่าตอบแทนนักวิจัย เป็นต้น

ปัญหาด้านสังคมที่ให้ความสำคัญแก่งานวิจัยน้อย ไม่เข้าใจบทบาทการวิจัย ไม่สนใจงานวิจัย ไม่ค่อยจะมีการเผยแพร่ผลงานวิจัย ไม่แก้ปัญหาพัฒนาองค์กรหรือดำเนินงานโดยใช้ผลงานวิจัยเป็นองค์ประกอบ และไม่ให้ข้อมูลแก่นักวิจัยโดยเกรงว่าจะกระทบต่อการปฏิบัติงานของตนหรือเห็นว่าเป็นความลับของทางราชการ เป็นต้น นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาคนเก่งอยากทำงานตามความสามารถแต่ขาดโอกาสจึงไปทำงานต่างประเทศ

13. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศขององค์กรทั้ง 5 ซึ่งทำการวิจัยเป็นหลักมีหลายด้าน เช่น ด้านเงินทุนการวิจัย การแลกเปลี่ยนนักวิจัย และนักศึกษาปริญญาเอกต่างประเทศมาทำวิจัยในประเทศไทย นักวิจัยไทยไปฝึกอบรมการวิจัยในต่างประเทศ การทำการวิจัยร่วมกันกับต่างประเทศ การจัดประชุมสัมมนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลด้านการวิจัย การศึกษาติดตามผลงานวิจัย สติ๊ติและวิธีการวิจัยจากต่างประเทศ และจาก Internet การรับสาระและเอกสารการวิจัยจากต่างประเทศ กิจกรรมเหล่านี้ทำทั้งในระดับหน่วยงานต่อหน่วยงาน และระดับบุคคลต่อบุคคล หรือบุคคลกับหน่วยงาน ตลอดทั้งติดตามศึกษาแนวโน้มของเหตุการณ์ต่างๆ ที่น่าจะมีผลต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต

14. การประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์ขององค์กรซึ่งทำการวิจัยเป็นหลัก สามารถพิจารณาในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงานการวิจัย โดยผ่านสื่อมวลชน ประชาคมวิจัย บริการโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และวารสาร การจัดนิทรรศการผลงานวิจัย การจัดประชุมสัมมนาเผยแพร่ผลงานวิจัย และการนำผลงานวิจัยไปปฏิบัติ

2. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความตระหนักในความสำคัญของงานวิจัยให้เกิดขึ้น ในสังคมไทย เพราะผลงานวิจัยเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาและการสร้างองค์ความรู้ของงานต่างๆ ของประเทศไทย และเป็นตัวชี้นำว่าประเทศไทยจะก้าวหน้ากว่ากัน ดำเนินการโดยผ่านสื่อมวลชนและความร่วมมือของภาคีวิจัย ภาคเอกชน ประชาชนโดยทั่วไป และสถาบันการศึกษา

3. การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างเสริมศักยภาพด้านการวิจัย ดำเนินการโดยความร่วมมือจากภาคธุรกิจและเอกชน เช่น การซักขวัญให้นักวิจัยของไทยกลับประเทศไทย การซักขวัญให้นักวิจัยต่างประเทศเข้ามาวิจัยในประเทศไทย การร่วมมือกับนานาชาติเพื่อการวิจัย การส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและการยกย่องนักวิจัย

การประชาสัมพันธ์ขององค์กรการวิจัยทั้ง 5 องค์กรได้รับผลน้อยกว่าที่ควรจะเป็นไป

15. แนวทางแก้ปัญหาและส่งเสริมการวิจัย

คนส่วนมากจะพูดถึงความสำคัญของการวิจัย แต่มีน้อยคนที่จะทำให้การวิจัยมีความสำคัญ ทั้งๆ ที่รู้ดีว่า การวิจัยเป็นแรงผลักดันให้งานต่างๆ มีความก้าวหน้า และเป็นกลไกในการสร้างองค์ความรู้ การที่จะแก้ปัญหาและส่งเสริมการวิจัยนั้น คงจะต้องมีการร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดเพื่อให้เกิดความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์องค์กรทั้ง 9 แห่ง ผนวกกับข้อมูลจากเอกสารและเว็บไซต์ ได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. ควรมีการจัดตั้งองค์กรที่รับผิดชอบการวิจัยเฉพาะทาง เช่น การศึกษา และอื่นๆ โดยให้มีบุคลากร งบประมาณ และขอบเขตของอำนาจหน้าที่อย่างเพียงพอที่จะกำหนดนโยบาย แผนงาน ทิศทาง และพัฒนาขีดความสามารถสามารถทางการวิจัยของประเทศไทยให้มีผลงานทัดเทียมกับนานาประเทศ

2. จัดสร้างเครือข่ายนักวิจัย ผู้ให้ทุนการวิจัย ผู้ใช้ผลการวิจัย สถาบันการศึกษา หน่วยงานเอกชน หน่วยงานต่างประเทศที่เกี่ยวกับการวิจัย และประชาชนผู้สนใจทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างฐานคุณค่าของการวิจัยให้ก้าวข้ามภัยขึ้น

3. ส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและเผยแพร่ผลงานวิจัยให้ก้าวข้ามภัย ติดตามผลการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลงานการวิจัย สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับงานวิจัยมากยิ่งขึ้น โดยใช้มาตรการทางภาษีและระเบียบราชการที่จำเป็นเข้าช่วย

4. พัฒนานักบวชางานวิจัย นักวิจัย ผู้ติดตามผลงานวิจัย และองค์ความรู้ทางการวิจัยของต่างประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ จัดทำจราญาบรรณนักวิจัย จัดทำบัญชีดำเนินนักวิจัยที่ทิ้งงาน และมีการยกย่องนักวิจัยดีเด่น

5. สรงเสริมการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาปัจจุบัน และนำผลการวิจัยไปปฏิบัติให้เห็นผลเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนทั่วไป

6. จัดทำศูนย์ข้อมูลการวิจัย (Clearing house) เพื่อให้บริการด้านสารสนเทศเพื่อการวิจัยแก่นักวิจัยและประชาชนผู้สนใจทั่วไป

7. การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาต้องมีหลักการว่าการแก้ปัญหาของคนรุ่นนี้ ต้องไม่เป็นการสร้างปัญหาให้แก่คนรุ่นต่อไป

โดยสรุป คณะกรรมการวิจัยมีความเห็นว่า องค์กรการวิจัยเหล่านี้ ต้องการทำงานเพื่อประโยชน์ของเด็มศักยภาพ แต่โอกาสและปัจจัยสนับสนุนยังมีไม่มากพอที่จะทำให้เห็นผลได้อย่างชัดเจน

บทที่ 5

การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยต่างประเทศ

การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาขององค์กรวิจัยในต่างประเทศเป็นการศึกษาเอกสารจาก Internet ข้อมูลที่ปรากฏใน Internet ส่วนมากมีลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์หน่วยงานมากกว่าการให้ข้อมูลขององค์กร ดังนั้นคณะกรรมการวิจัยจึงได้รวบรวมข้อมูลเหล่านี้มากที่สุดมากเท่าที่จะมากได้ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วสรุปออกมายเป็นรายงานตามที่กำหนด

1. หน่วยงาน/องค์กร

หน่วยงานการวิจัยหรือสถาบันหรือสภารือศูนย์วิจัยในรายงานฉบับนี้มีทั้งหมด 8 ศูนย์ จาก 7 ประเทศ บางแห่งเป็นหน่วยงานอิสระ บางแห่งขึ้นอยู่กับกระทรวงศึกษาธิการ และบางแห่งสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดังนี้

1. สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี (Korean Education Development Institute : KEDI) เป็นสถาบันการวิจัยและพัฒนาการศึกษาสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี สาธารณรัฐเกาหลี

2. กระทรวงการศึกษาและทักษะ (Department for Education and Skills : DfES) ของสหราชอาณาจักร ภายในการตรวจประเมินงานที่รับผิดชอบดำเนินงานการวิจัยทางการศึกษาในนามของกระทรวง

3. สถาบันศึกษาศาสตร์ (The Institute of Education Sciences: IES) เป็นสถาบันที่รับผิดชอบการวิจัยทางการศึกษาภายใต้ Department of Education ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งปรับเปลี่ยนมาจาก Office of Education Research and Improvement เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ. 2002 ตามกฎหมาย Education Science Reform Act 2002

4. สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษาของประเทศไทย (National Institute for Educational Policy Research of Japan : NIER) เป็นสถาบันที่รับผิดชอบการวิจัยนโยบายการศึกษาของกระทรวงการศึกษา วิทยาศาสตร์ กีฬาและวัฒนธรรมของประเทศไทย

5. องค์กรความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) ตั้งอยู่ที่ประเทศฝรั่งเศส มีประเทศสมาชิกในยุโรป 30 ประเทศ องค์กรนี้ปรับสภาพมาจาก Organization for European Economic Cooperation (OEEC) ซึ่งเป็นแผนฟื้นฟูยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยได้รับความช่วยเหลือทางการเงินและบริหารโดยสหรัฐอเมริกาและแคนาดา มีหน่วยงานทำการวิจัยในสังกัดซึ่งว่า ศูนย์การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (Centre for Educational Research and Innovation : CERI)

6. สถาบันวิจัยแห่งออสเตรเลีย (Australian Research Council : ARC) เป็นสถาบันที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมงบประมาณด้านการวิจัยทุกด้านของออสเตรเลีย เพื่อให้เกิดการประสานกันและได้ประโยชน์สูงสุดจากการงบประมาณที่ลงไป ARC เป็นหน่วยงานของรัฐบาลกลางของสหภาพนิรภัยออสเตรเลีย

7. สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งออสเตรเลีย (Australian Council for Educational Research : ACER) เป็นหน่วยงานอิสระที่ไม่หวังผลกำไร ทำธุรกิจบริการวิชาการ คือ รับจ้างวิจัย ประเมินผลสร้างแบบทดสอบ แนะนำ จัดสัมมนาและรับผู้ประกอบทั้งในประเทศและต่างประเทศ

8. สถาบันการศึกษาแห่งชาติ (National Institute of Education : NIE) เป็นสถาบันการฝึกหัดครูแห่งเดียวของประเทศไทยสารสนเทศสิงคโปร์ อยู่ภายใต้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนานาชาติ NIE มีคณบดีของ Centre for Research in Pedagogy and Practice รับผิดชอบงานวิจัยด้านการศึกษา

2. การจัดองค์กร

การจัดองค์กรของหน่วยงานการวิจัยทั้ง 8 รายการดังกล่าว มีลักษณะการจัดองค์กรตามภารกิจของหน่วยงานหลัก เช่น NIER จะมีหน่วยงานด้านการวิจัยวิทยาศาสตร์ศึกษา (Research Center for Sciences Education) รวมอยู่ด้วย แต่อย่างไรก็ตามทั้ง 7 ประเทศล้วนมีเป้าหมายในการจัดตั้งหน่วยงานการวิจัยขึ้นมา เพื่อพัฒนาการศึกษาให้ไปพัฒนาคนให้ไปพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับโลก ดังนั้นการจัดองค์กรของหน่วยงานการวิจัยทั้ง 8 หน่วยงาน มีลักษณะแตกต่างและคล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. หน่วยการวิจัยที่เน้นปฏิบัติการวิจัยโดยตนเองและให้เครือข่ายทำการวิจัยด้วย เช่น สิงคโปร์ เกaelie ญี่ปุ่น และ ACER จะมีหน่วยงานที่ค่อนข้างครอบคลุม เช่น NIER จะแบ่งหน่วยงานออกเป็น 10 หน่วย ดังนี้

National Institute of Educational Research

1. General Affairs Department
2. Department of Overall Planning and Coordination
3. Research Department of Educational Policy
4. Research Department of Lifelong Learning
5. Research Department of Educational Management
6. Research Department of Teaching and Guidance
7. Research Department of Educational Content
8. Research Department of International Educational and Cooperation
9. Research Center for Science Education
10. Center for Educational Resource

2. หน่วยงานที่เน้นให้เครือข่ายเป็นผู้วิจัย หน่วยงานจะทำการวิจัยเฉพาะหัวข้อที่ไม่มีใครทำ เช่น DfES ของสหราชอาณาจักร CERI ของ OECD และ IES ของสหรัฐอเมริกา การจัดองค์กรจะเป็นไปตามภารกิจ ดังตัวอย่างการแบ่งหน่วยงานของ Institute of Education Sciences ของสหรัฐอเมริกาต่อไปนี้

1. National Center for Education Research (NCER)
2. National Center for Education Statistics (NCES)
3. National Center for Education and Regional Assistance (NCERA)
  - 3.1 National Library of Education
  - 3.2 Regional Education Laboratories (10 แห่ง)

3. Governing Board หน่วยงานการวิจัยส่วนมากจะมีคณะกรรมการบริหารหรือ Board เป็นผู้ควบคุมการดำเนินงาน การจัดลำดับความสำคัญของหัวข้อการวิจัย และการแต่งตั้งผู้บริหาร เป็นต้น

4. หน่วยงานการวิจัยที่สำคัญ เช่น IES ของสหรัฐอเมริกา ARC ของออสเตรเลียมี กฎหมายของตนเองโดยเฉพาะ และผู้บริหารระดับสูง เช่น ผู้ช่วยรัฐมนตรี จะมาเป็นผู้บริหาร สูงสุด
5. สายงานการบริหารมักจะเป็นแบบแบนหรือแนวราบ คือมีระดับขั้นด้านตั้งน้อย นักวิจัยจะขึ้นตรงกับผู้อำนวยการหน่วยงาน

3. งบประมาณ

งบประมาณของหน่วยงานการวิจัยซึ่งเป็นของรัฐ ได้รับงบประมาณส่วนมากจากงบประมาณแผ่นดิน เมื่อมองหน่วยงานการวิจัยในวงกว้างทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐ มูลนิธิและเอกชน จะพบว่างบประมาณมาจากการหลายแหล่ง ขนาดของงบประมาณจะขึ้นอยู่กับความสำคัญที่รัฐให้แก่งานวิจัย ประเทศที่พัฒนาแล้วจะให้งบประมาณการวิจัยจากส่วนของรัฐและเอกชนค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่กำลังพัฒนา

ลักษณะและแหล่งงบประมาณของหน่วยงานการวิจัยมีดังนี้

1. หน่วยงานวิจัยของรัฐ ได้รับงบประมาณส่วนมากจากงบประมาณแผ่นดิน
2. งบประมาณจากภาคเอกชน มูลนิธิ กองทุนเพื่อการวิจัยต่างๆ ของภาคเอกชน บริษัทและองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร
3. กองทุนเพื่อการวิจัยที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของรัฐ เช่น กองทุนและมูลนิธิต่างๆ ของสหราชอาณาจักร
4. ความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศและประเทศสมาชิก เช่น CERI
5. งบประมาณการวิจัยระยะยาว ต้องเป็นงบประมาณต่อเนื่องและได้รับจนกระทั่งจบโครงการ
6. ผู้ให้งบประมาณจัดให้มีการประเมินความคุ้มค่าเงินของผลการวิจัยที่ได้รับ

4. บุคลากร

จำนวนบุคคลด้านการวิจัยทางการศึกษาจะขึ้นอยู่กับขอบข่ายของหน่วยงานนั้น คุณสมบัติของนักวิจัยจะครอบคลุมงานเกี่ยวกับการศึกษาทุกด้านของหน่วยงาน และรวมงานอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาอีก เช่น Economic of Education, Sociology of Education, Psychology of Education และ Education Politics เป็นต้น อาทิ NIER มีนักวิจัย 68 คน KEDI มีนักวิจัย 58 คน

1. บุคลากรฝ่ายสนับสนุน เช่น ฝ่ายบริหาร การเงิน เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ การต่างประเทศ และอื่นๆ จะมีในทุกหน่วยงานการวิจัย
2. บุคลากรการวิจัยและบริหารงานวิจัย บุคลากรการวิจัยหรือนักวิจัยจะมีจำนวนมากในหน่วยงานการวิจัยที่ดำเนินการวิจัยส่วนมากโดยตนเอง เช่น KEDI, NIER, NIE และ ACER เป็นต้น ส่วนบุคลากรฝ่ายบริหารงานวิจัยจะมีมากในหน่วยงานการวิจัยที่เน้นการจ้างวิจัย เช่น

IES, DfES และ ACER เป็นต้น แต่ก็มีนักวิจัยจำนวนหนึ่งอยู่ด้วยเพื่อทำการวิจัยในหัวข้อที่ไม่สามารถหาผู้รับวิจัยได้

3. นักวิจัยสมทบ (Research Fellow) เป็นนักวิจัยมาจากการห่วงงานอื่นหรือมหาวิทยาลัยมาทำวิจัยชั่วคราว นักวิจัยจากต่างประเทศที่ทำงานวิจัยร่วมกับนักวิจัยในประเทศไทย นักวิจัยรับเชิญหรือรับสัญญาจ้าง ในกรณีของสหรัฐอเมริกาจะมีผู้ช่วยนักวิจัยซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอกเข้ามาร่วมปฏิบัติงานและฝึกงานอยู่ด้วย

4. คุณสมบัติของนักวิจัย ทุกประเทศจะกำหนดคุณสมบัติของนักวิจัยไว้ไม่ต่างกันว่า ระดับปริญญาใด มีความรู้ในวิธีการวิจัย และในสาขาวิชาที่ทำการวิจัย มีผลงานการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มีความโปรงใส่ในการดำเนินงาน และมีความเป็นกลางทางความคิดในการดำเนินงาน

5. นโยบายการวิจัย

นโยบายการวิจัยของทุกประเทศในการศึกษาครั้นนี้ เป็นนโยบายที่นอกจากจะเน้นแก้ปัญหาการศึกษาและสร้างความเป็นเลิศของงานวิจัย แล้วยังต้องสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นั่นคือ ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน เพื่อไปพัฒนาประเทศ โดยนโยบายการวิจัยส่วนมากให้ความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ส่วนการพัฒนาด้านสังคม จริยธรรม ศีลธรรม และจิตใจนั้น ยังอยู่ในระดับน้อย

แหล่งที่มาของข้อมูลเพื่อการจัดทำนโยบายการวิจัย และนโยบายการศึกษามีดังนี้

1. นโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2. ข้อมูลจากการสำรวจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาจากทุกส่วนของประเทศ หรือของประเทศสมาชิก และข้อเสนอแนะจากกรมอาชีวการฝ่ายการศึกษา (ในกรณีของ CERI) ของ OECD

3. ข้อเสนอจากองค์กรสถาบัน และสมาคมทางการศึกษาต่างๆ ในกรณีของประเทศไทย สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สาธารณนาจกร ญี่ปุ่น และเกาหลี

4. รายงานการประเมินผลภาคเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และการศึกษาของปีที่ผ่านมา

5. รายงานการวิจัยและเอกสารเกี่ยวกับการศึกษาของหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น UNESCO, ARC, CERI และ World Bank เป็นต้น และรายงานวิจัยและเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยของต่างประเทศ

6. หนังสือ เอกสาร รายงานของบุคคล สมาคม หรือ รายงานการวิจัยเกี่ยวกับ แนวโน้มของเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การเมือง และอื่นๆ ในอนาคต เช่น สร้างอาณาจารมี Education Research Forum จัดทำเอกสารแนวโน้มต่างๆ และเสนอแนะ หัวข้อการวิจัยทางการศึกษาในรอบ 3, 5, 10, 15 ปี ข้างหน้า ออกเผยแพร่

7. การประชุมสัมมนาปัญหาและความต้องการทางการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารการศึกษา ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ นักการเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิหลายสาขาวิชา และ ประชาชนผู้สนใจการศึกษาทั่วไป ตามส่วนต่างๆ ของประเทศไทย จัดทำโดย IES, CERI, KEDI และ NIER เป็นต้น

6. หน้าที่

หน่วยงานวิจัยทั้ง 8 องค์กรที่ศึกษามีหน้าที่โดยรวมคล้ายกันหลายประการ ส่วนหน้าที่ อื่นๆ แตกต่างกันไปตามสภาพของการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม ส่วนที่คล้ายกันมีดังนี้

1. ศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ และทางเลือกของการศึกษาในอนาคต
2. ศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาในปัจจุบัน
3. ศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านการศึกษา กระบวนการวิจัย สถิติเพื่อการวิจัย เครื่องมือวิจัย การประยุกต์ผลการวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัย และการสร้างสม สารสนเทศ เพื่อการวิจัย
4. พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศไทยให้อยู่ในระดับโลก
5. ศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดนโยบายทิศทางของการวิจัยและนโยบายการศึกษาของประเทศไทย
6. กิจกรรมอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาล

7. การกำหนดหัวข้อการวิจัยและกรอบหัวข้อการวิจัย

การกำหนดกรอบและหัวข้อการวิจัยนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะหน่วยงานที่ดำเนินการวิจัย เช่น หรือพึงพึงนักวิจัยจากภายนอก วิธีการกำหนดกรอบหรือหัวข้อการวิจัยนั้น ใช้วิธีการ สังเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และแนวโน้มต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วในข้อ 5 โดยเชิญ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยจากหลายหน่วยงานมาร่วม เมื่อกำหนดรอบหรือหัวข้อการวิจัยแล้ว จะนำเสนอบรรดับ Board เป็นผู้พิจารณาลำดับความสำคัญ (priority) ของกรอบหรือหัวข้อการวิจัย อีกครั้งหนึ่ง แนวทางการกำหนดกรอบหรือหัวข้อการวิจัยมีดังนี้

1. การกำหนดกรอบหัวข้อการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะท้องถิ่น เช่น IES จะให้ห้องปฏิบัติการทางการศึกษาใน 10 ภูมิภาค เป็นผู้กำหนด โดยความเห็นชอบของ Board ของห้องปฏิบัติการนั้นๆ

2. การกำหนดกรอบหัวข้อการวิจัยในวงกว้างเพื่อสนองนโยบายของประเทศไทย เช่น กฎหมาย No Child Left Behind Act ของสหรัฐอเมริกา ARC ของออสเตรเลีย และ DfES ของสหราชอาณาจักร รวมทั้งกรอบการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการเรียนการสอนระดับประเทศ เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา เป็นต้น

3. การกำหนดหัวข้อการวิจัยของส่วนท้องถิ่น เช่น การแก้ปัญหาการศึกษาของรัฐต่างๆ ในสหรัฐอเมริกา เครือรัฐอสเตรเลีย และประเทศไทยของ OECD จะกำหนดโดยรัฐบาลท้องถิ่น โดยประสานงานกับนักวิจัยในท้องถิ่นนั้นๆ

4. ประเทศไทยเป็น เกาหลี และสิงคโปร์ ซึ่งมีหน่วยงานวิจัยที่ดำเนินงานวิจัยเองและประสานกับเครือข่ายนั้น จะกำหนดกรอบในลักษณะกว้างในปัญหาการวิจัยเชิงทฤษฎีและนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาทางการศึกษานั้น จะกำหนดเป็นหัวข้อการวิจัยที่ค่อนข้างชัดเจน นักวิจัยอิสระและเครือข่ายมีสิทธิเสนอหัวข้อการวิจัยภายในการอบรมเพื่อขอรับทุนสนับสนุนได้

5. ทุกประเทศที่กล่าวมาแล้ว เปิดช่องให้นักวิจัยเสนอหัวข้อการวิจัยที่มีลักษณะ Promising ต่องานการศึกษา เพื่อขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยได้อีกด้วย

8. เครือข่ายการวิจัย

การมีมวลชนเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายและให้การสนับสนุน จะทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานวิจัยดำเนินไปได้ด้วยดีและมีพลัง ดังนั้น หน่วยงานวิจัยของประเทศไทยที่ศึกษาจึงจัดตั้งและขยายเครือข่ายของตนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทุกหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านเครือข่าย ส่วน KEDI จะกำหนดให้มีการพัฒนาอยู่ที่สถาบันเพื่อชักจูงให้ทุมชนทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในงานการศึกษา เครือข่ายของหน่วยงานวิจัยมีดังนี้

1. หน่วยงานรับผิดชอบการศึกษาในท้องถิ่น เช่น เขตการศึกษา รัฐ จังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น องค์กรทางการศึกษาส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2. โรงเรียน ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษา สมาคมการศึกษา ชมรมครู ทั้งของรัฐ เอกชน และองค์กรทางศาสนา เป็นต้น

3. หน่วยงานต่างๆ ของรัฐทั้งในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงอื่นๆ

4. หน่วยงานเอกชน องค์กรอิสระ นักวิจัยอิสระ บริษัทวิจัย สถานประกอบการต่างๆ ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายหนังสือเรียน อุปกรณ์และสื่อการสอน เป็นต้น

5. ผู้นำผลการวิจัยไปใช้ ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์ เจ้าของสถานศึกษา และผู้สนใจงานการศึกษาและงานวิจัยทั่วไป

6. กองทุนเพื่อการวิจัยต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน
7. องค์กรที่เกี่ยวข้องการการศึกษาต่างประเทศและองค์กรนานาชาติ
8. ที่ปรึกษาทางการศึกษา การวิจัย ที่ปรึกษาทางสังคม ศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไป
9. การสร้างเครือข่ายนั้นมีทั้งสมาชิกเครือข่ายประเภทสามัญ และสมาชิกเครือข่ายที่หน่วยงานเช่นเป็นสมาชิกด้วยเหตุผลบางประการ

9. การประเมินผล

IES ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินโครงสร้างการวิจัยและรายงานการวิจัยไว้ดังนี้

1. ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัย
2. เป็นไปตามมาตรฐานระเบียบวิธีวิจัย
3. มีความเป็นกลางทางวิชาการ ไม่เออนเอียงเข้าข้างพรบกการเมือง กลุ่มชน เพศ ศาสนา ลัทธิ เท็อชาติ หรือวัยใด
4. มีความโปร่งใส และยึดมั่นในจรรยาบรรณของนักวิจัย
5. มีความคุ้มค่าเงินที่ลงทุนในการวิจัยและเป็นไปในทิศทางที่นิยมบายกำหนด ผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่ประเมินโครงสร้างการวิจัยหรือรายงานการวิจัย อาจจะมาจากหลายแหล่ง เช่น KEDI มีกรรมการตรวจสอบของตนเอง ส่วน ARC, IES และ CERI จะใช้คณะกรรมการผู้อุปถัมภ์ในวิชาชีวิจัยตรวจสอบ (peer review)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบการวิจัย เช่น IES จะตั้งเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานวิจัยแต่ละด้านไว้ ผู้เสนอโครงการขอรับทุนสามารถขอคำปรึกษาในการเขียนโครงสร้างได้ และเมื่อดำเนินการวิจัยก็สามารถปรึกษาได้ ขอข้อมูลต่างๆ ขอตัวอย่างโครงสร้างและรายงานการวิจัยที่ผ่านการประเมินได้ หน่วยงานอาจจะตั้งที่ปรึกษาประจำภูมิภาคไว้ให้คำปรึกษาแก่ผู้เสนอโครงการและผู้ทำวิจัยได้ โดยวิธีนี้จะทำให้งานการวิจัยมีคุณภาพ เป็นไปในทิศทางของนโยบาย และมีความคุ้มค่าเงินตั้งแต่เริ่มต้นในโครงการ

10. การสร้างคุณภาพงานวิจัย

คณะกรรมการผู้วิจัยขอสรุปแนวทางการสร้างคุณภาพงานวิจัย ดังต่อไปนี้

การสร้างคุณภาพให้แก่งานวิจัยเป็นภารกิจที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 5 ด้านคือ 1) คุณภาพของผู้บริหารและให้ทุนการวิจัย 2) คุณภาพของผู้วิจัย 3) คุณภาพของกระบวนการวิจัยที่ต้องเป็นไปตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 4) คุณภาพของข้อมูล และสารสนเทศที่สร้างสมไว้เพื่อการวิจัย และ 5) คุณภาพของผู้ให้ข้อมูลและร่วมมือเพื่อการวิจัย

ในส่วนการบริหารงานวิจัยเพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารหรือหน่วยบริหารงานวิจัยควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมนักวิจัยและจัดทำสำเนียบนักวิจัย

2. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสมาคมผู้ให้ทุนและบริหารงานวิจัยเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ รายชื่อนักวิจัยที่ดีเด่น และรายชื่อนักวิจัยที่ทิ้งงาน

3. ร่วมกับ 1 และ 2 จัดทำมาตรฐานการวิจัย มาตรฐานผลการวิจัย และจราจรบรรณของนักวิจัย และความมีกฎระเบียบสนับสนุนเพื่อบังคับใช้จราจรบรรณของนักวิจัยด้วย

4. จัดตั้งคณะกรรมการของกลาง (Review committees) เพื่อตรวจสอบโครงการวิจัย วิธีการดำเนินงานวิจัย และผลการวิจัยให้เป็นไปตามมาตรฐานการวิจัย กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และข้อผูกพันตามสัญญาจ้าง

5. ประชาสัมพันธ์ทิศทางและแนวโน้มของหัวข้อการวิจัยในอนาคต กรอบและหัวข้อการวิจัยในปัจจุบันให้แพร่หลาย ทั้งนักวิจัยและผู้สนใจศึกษาโดยทั่วไป

6. จัดทำสัญญาจ้างให้รัดกุม มีข้อผูกมัดทั้งผู้ให้สัญญาและผู้รับสัญญา โดยมุ่งให้เกิดผลงานการวิจัยที่มีคุณภาพ และเป็นไปตามจราจรบรรณของนักวิจัย

7. แต่งตั้งนักวิจัยอาวุโสและผู้ประสานงานการวิจัยเพื่อให้คำแนะนำ ติดตาม และช่วยเหลือนักวิจัย เพื่อให้เกิดผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และเป็นไปตามสัญญาจ้างเท่าที่เหมาะสม

8. จัดให้มีระบบการติดตามการทำงานวิจัย และให้การติดตามเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาจ้างด้วย

9. ให้มีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างผู้ให้สัญญา (นักวิจัยอาวุโส ผู้ติดตาม และผู้เกี่ยวข้อง) และผู้รับสัญญาเป็นระยะในเรื่องต่างๆ เช่น วัตถุประสงค์ของโครงการ เครื่องมือ

สมมติฐาน สถิติ ประชากร รูปแบบของการเขียนรายงาน นโยบายการวิจัยของรัฐ และอื่นๆ เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน ทั้งนี้ตั้งแต่การเสนอโครงการ การลงนามในสัญญาจ้าง การทำเนินการวิจัย การเสนอผลการวิจัยฉบับร่าง และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

10. จัดให้มีหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยที่สามารถให้สารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัย เช่น รายงานการวิจัย เอกสารเกี่ยวกับการวิจัย สถิติเพื่อการวิจัย สถิติการศึกษาและประชากร ทำเนยบันก์วิจัย แหล่งทุนการวิจัย นโยบายการศึกษา และนโยบายการวิจัย ทั้งที่เป็นข้อมูล ภายในประเทศและภายนอกประเทศ

11. ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ

หัวข้อนี้ไม่ปรากฏใน Internet ดังนั้นคงจะผู้วิจัยเองได้อ่านมาจากสารสนเทศที่มีอยู่ ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กรใดๆ นั้น ต้องมีการจัดการดี มีประสิทธิภาพ บุคลากรในองค์กรมีเพียงพอ มีศักยภาพสูง งบประมาณเพียงพอ ระเบียบ การเงินเอื้อต่อการดำเนินงาน และประการสุดท้าย อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ มีคุณภาพ และเพียงพอต่อการใช้งาน

คณะกรรมการวิจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จเพิ่มเติมไปจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นดังนี้

1. การจัดองค์กรดีเหมาะสมกับภารกิจที่ต้องปฏิบัติ อยู่ตัวอย่างการจัดองค์กรของ KEDI ดังนี้

1. Governing Board
2. President
3. Research Planning and Review Committee
4. Planning Division
5. Research Division of School Education
6. Research Division of Educational Policy
7. The Center for Educational Information and Statistics
8. The Center for Lifelong Education
9. Administrative Office

จะเห็นว่ามีหน่วยบริหาร ปฏิบัติ และสนับสนุนอยู่ด้วยกัน

2. มีหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยและบุคลากรไว้ค่อยช่วยเหลือนักวิจัย เช่น ข้อ 7 ของ KEDI, Center for Educational Resource ของ NIER และ National Library of Education ของ IES เป็นต้น

3. การสนับสนุนและความจริงจังในการปฏิบัติงานโดยการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงเข้ามาบริหารงานวิจัย ซึ่งเห็นได้จาก IES, ARC, KEDI และ CERI เป็นต้น
4. การคัดเลือกโครงการวิจัยและนักวิจัยที่มีศักยภาพ ผลงานดี ไม่เคยทิ้งงาน เป็นที่ยอมรับในวงการวิจัย และหน่วยงานต้นสังกัดให้เวลาเพียงพอในการดำเนินการวิจัย
5. สัญญาการจ้างการวิจัยมีความเหมาะสม ไม่ผูกมัดจนเกินไป สามารถปรับได้ และมีการบริหารสัญญาอย่างยืดหยุ่น โดยมุ่งความสำเร็จเป็นหลัก
6. มีวัฒนธรรมการสนับสนุนการวิจัย จาก นักการเมือง ผู้บริหารระดับสูง นักการศึกษา ครู อาจารย์ นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง วงการธุรกิจ และประชาชนทั่วไป
7. งบประมาณการวิจัย ค่าตอบแทนนักวิจัย และผู้ช่วยนักวิจัย งบประมาณการดำเนินงานมีความเหมาะสมและเพียงพอ ไม่สูงมากในการเบิกจ่าย และจัดทำเอกสารการเงิน
8. มีการยกย่องนักวิจัย ผู้นำผลการวิจัยไปประยุกต์ ผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้บริหารงานวิจัย
9. บุคลากรด้านการวิจัยและสนับสนุนการวิจัย มีวัฒนธรรมการทำงานดี เช่น ความจริงจัง ยึดงานเป็นหลัก และทำงานเป็นทีม เป็นต้น
10. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยมีเพียงพอทันสมัย และสามารถจัดการกับข้อมูลจำนวนมากได้รวดเร็วและแม่นยำ
11. มีการนิเทศและติดตามการดำเนินงานวิจัยตามหลักการนิเทศแบบกัลยาณมิตร
12. ผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยให้ความร่วมมือด้วยดี ไม่ปิดบังข้อมูลบางประการ และเห็นความสำคัญของการวิจัย
13. มีการส่งเสริมให้นำผลการวิจัยไปปฏิบัติทั้งในระดับโรงเรียน ห้องเรียน เขตการศึกษา และระดับประเทศ

12. ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย

ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยไม่ปรากฏใน Internet ดังนั้นคนละผู้วิจัย จึงอนุમานจากข้อมูลที่มีอยู่ และจากประสบการณ์การเป็นผู้ช่วยนักวิจัยในต่างประเทศ และในฐานะนักวิจัย ผู้สอน และควบคุมวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาไทย ปัญหาการวิจัยอาจแบ่งออกได้เป็น 3 ส่วนคือ

1. ผู้บริหารงานวิจัย อาจจะมีปัญหา ดังต่อไปนี้

1.1 งบประมาณไม่เพียงพอ และจะเบี่ยบการเงินเกี่ยวกับการวิจัยไม่เป็นที่ดึงดูด
นักวิจัยให้รับงานวิจัย

1.2 การบริหารงานวิจัย การนิเทศติดตามงาน และการช่วยเหลือนักวิจัยทำได้ไม่
เพียงพอ และน้อยไปกว่าการวิจัยไม่สำคัญ

1.3 ขาดการสนับสนุนจากมวลชน และผู้บริหารระดับสูงในการดำเนินงาน และ
การนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1.4 การประชาสัมพันธ์งานวิจัย การยกย่องนักวิจัย การสนับสนุนการนำผล
การวิจัยไปปฏิบัติ และการเผยแพร่ผลงานนักวิจัยไม่เพียงพอ

1.5 ขาดเครื่องข่ายสนับสนุน

1.6 นักวิจัยบางคนทึ่งงาน หรือส่งงานไม่ทันเวลาที่ต้องใช้ผลงาน

2. นักวิจัย อาจจะมีปัญหา ดังต่อไปนี้

2.1 ต้นสังกัดให้ความสำคัญต่อการวิจัยน้อย ไม่ลดเวลาการทำงานปกติลง หรือ
ไม่ให้การสนับสนุน

2.2 แหล่งข้อมูลไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย
บางแห่งเห็นว่าเป็นการครอบครัว และบางแห่งเกรงว่าจะไปพบอะไรที่ไม่ไปร่วงใส่

2.3 เครื่องมือและผู้ช่วยนักวิจัยหายาก อาจจะเนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ

2.4 เส้นทางตำแหน่งงานของนักวิจัยมีจำกัดหรือแทบไม่มีเลย

2.5 ขาดกำลังใจ เพราะมีภาระนำผลงานวิจัยไปใช้สอย ทั้งในระดับห้องเรียน โรงเรียน
และระดับบริหารการศึกษา

3. ประชาชนและสื่อมวลชน อาจจะมีปัญหาดังต่อไปนี้

3.1 ยังไม่เห็นความสำคัญของงานวิจัย และยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยอย่าง
เพียงพอ

3.2 ยังไม่เห็นความมีคุณค่าของนักวิจัย ไม่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.3 ไม่สนใจนำผลงานวิจัยไปใช้ เมื่อว่ามีภาระนำผลการวิจัยไปใช้ แต่กลับซื้อนักวิจัย

13. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน การมองเรื่องเดินในมุมมองใหม่ การทำเรื่องเดิมโดยวิธีใหม่ และการคิดค้นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จำเป็นต้องเรียนรู้จากหลายแหล่ง ดังนั้น ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศจึงจำเป็น หน่วยงานวิจัยควรมีแผนหรือเจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์คอยประสาน ร่วมมือ และติดตามความก้าวหน้าด้านงานวิจัยของต่างประเทศ และหน่วยงานระหว่างประเทศ และเป็นคลังข้อมูลด้านนี้ให้กับนักวิจัยได้ด้วย ความร่วมมือกับต่างประเทศของหน่วยงานวิจัยที่ศึกษามีดังนี้

- ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานระหว่างประเทศ เช่น สมาคมนานาชาติเพื่อการวิจัยผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (IEA) โปรแกรมนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษา (APEID) ศูนย์การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (CERI) ของ OECD เพื่อทำการวิจัยและเก็บข้อมูลภายในประเทศ
- แลกเปลี่ยนสารสนเทศทางการวิจัยกับองค์กรการวิจัยในต่างประเทศ
- แลกเปลี่ยนนักวิจัยกับองค์กรการวิจัยในต่างประเทศ
- จัดประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนผลงานวิจัยกับนักวิจัยต่างประเทศ
- ให้นักวิจัยต่างประเทศเข้ามาทำการวิจัยร่วมกับนักวิจัยภายในประเทศ
- ทำการวิจัยเบริลล์เพื่อเป็นบางหัวข้อระหว่างประเทศ

14. การประชาสัมพันธ์

KEDI, ARC, ACER, IES, CERI, NIER ทุกหน่วยงานที่ศึกษา จะมีหน่วยงานย่อยหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์และการพิมพ์อยู่ด้วย งานประชาสัมพันธ์จะออกมายื่นรูปแบบของวารสาร Website รายงานการวิจัย เอกสารและสิ่งพิมพ์ การประชุมสัมมนา การเผยแพร่ผลงานวิจัย และนโยบายผ่านสื่อมวลชนรูปแบบต่างๆ วัตถุประสงค์ของงานประชาสัมพันธ์และการพิมพ์มีดังนี้

- เผยแพร่กิจกรรม ผลงานวิจัย ยกย่องนักวิจัย และให้ความรู้เกี่ยวกับผลงานวิจัยและประโยชน์ของการวิจัยแก่สาธารณะ
- สอบถามและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และหัวข้อการวิจัยที่ควรทำ
- สนับสนุนนโยบายการวิจัยของรัฐ ภายในการอบรมดำเนินความสำคัญของการวิจัยที่กำหนด

4. เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญและความคุ้มค่าของงานวิจัยที่มีต่อการเรียน การสอน การแก้ปัญหา การกำหนดทิศทางอนาคตของงานวิจัยทางการศึกษา และผลที่มีต่อ นักเรียนและชุมชน

15. แนวทางการแก้ปัญหาและส่งเสริมงานวิจัย

แนวทางการแก้ปัญหาและส่งเสริมการวิจัยไม่ได้ปรากฏชัดเจนในสารสนเทศที่ได้จาก Internet คงจะผู้วิจัยจะได้ออนุมานจากข้อความที่ปรากฏ จากประสบการณ์และการศึกษา เอกสารอื่นๆ ประกอบ และนำมาสรุปเป็นรายข้อดังต่อไปนี้

1. สร้างเครือข่ายและขยายเครือข่ายให้กว้างขวางทั้งในและนอกประเทศ ตลอดทั้ง ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือชุมชนนักวิจัยในท้องถิ่น
2. สร้างนักวิจัยให้เพียงพอ ทั้งให้ทุนเรียนและนำมาเป็นผู้ช่วยวิจัยในโครงการที่ศูนย์ทำเอง หรือร่วมกับหน่วยงานอื่น ตลอดจนพัฒนาให้เป็นนักวิจัยระดับโลก
3. สร้างแรงจูงใจให้มีการให้ทุนทำการวิจัย โดยมีการนำเงินยอดนี้ไปหักจากยอดเดียวกันรายได้ หรืออื่นๆ
4. นับการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเป็นลำดับแรก เพื่อจูงใจให้สาธารณะเห็นคุณค่าของ การวิจัย
5. จัดตั้งงบประมาณให้เพียงพอเป็นร้อยละเท่ากับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค เช่น เกาหลี สิงคโปร์ และญี่ปุ่น เป็นต้น และควรเป็นงบประมาณแบบต่อเนื่อง
6. ให้ค่าตอบแทนนักวิจัยเพียงพอที่จะจูงใจให้มาทำงานวิจัย รวมทั้งมีค่าตอบแทน ผู้ช่วยนักวิจัยด้วย
7. ประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัย การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ และโน้มนำให้เห็นว่า การทำวิจัยเป็นงานที่ไม่ยุ่งยาก
8. แนะนำการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการวิจัย
9. ผู้บริหารโครงการวิจัยติดตามช่วยเหลือและสนับสนุนนักวิจัย โดยมีผู้ประสานงาน คอยติดตาม และสามารถรับซ่วงงานหากเกิดปัญหาการทิ้งงาน
10. มีนักวิจัยอาสาสมัครจำนวนมากที่ส่วนกลาง เพื่อประโยชน์ในการให้คำแนะนำ ติดตาม โครงการวิจัย และฝึกอบรมนักวิจัยฝึกหัด

11. สถาบันต้นสังกัดมีภาระเบี่ยบที่ເຂົ້າຄ່າງວຍຕ່ອນກວິຈີຍທີ່ໄດ້ຮັບທຸນ ໂດຍລດຊ້າມີນິ້ງສອນແລະນຳເງິນຄໍາຮຽມນາຈ້າງອາຈາරຍ්ສອນແຫນ
12. ວັດແລະໜ່ວຍງານຕ່າງໆ ສັນບສູນການນຳພົດກວິຈີຍໄປປະຢຸກຕົ້ນ
13. ຜ່າຍງານຄວາມຈັດໃໝ່ເສັ້ນທາງຕຳແໜ່ງງານ (career path) ສໍາໜັບນັກວິຈີຍ ແລະມີກາຍຍິ່ງອັນນັກວິຈີຍ ແລະຜູ້ໃຫ້ຖຸນວິຈີຍຕາມສົມຄວາ
14. ຈັດກາຣຶືກອບຮມກາຮບຮາງກວິຈີຍໃຫ້ກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຜູ້ຮັບຜິດຊອບກາຮບຮາງກວິຈີຍ
15. ກຳໜັດວິສິຍທັສນີໃຍປາຍ ແລະກົບຫວ້າຂອງກວິຈີຍໃຫ້ໜັດເຈັນ ສະດວກຕ່ອກກວິຈີຍ
16. ນຳວິທີກວິຈີຍ ແລະສົດທິມາໃໝ່ໃນກາຮບຮາງປະຈຳວັນ

บทที่

6

สรุปผล อกิจกรรมพล ॥และข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์

การวิจัยรูปแบบการบริหารและการจัดการการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องของ องค์กรวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในบริบทไทย โดยศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนานโยบาย/แผนด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
2. การพัฒนาเครือข่าย/ภาคีการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
3. การประเมินผลด้านการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง
4. แนวคิดและวิธีดำเนินการจัดองค์กรด้านการวิจัยระดับชาติของไทยและต่างประเทศ
5. ปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ/ไม่สำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข
6. แนวทางในการพัฒนาการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานองค์กรวิจัยด้านการศึกษา และสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. วิธีดำเนินการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เอกสารหัวข้อทั้งภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1. การศึกษาองค์กรวิจัยในประเทศไทย ทำการศึกษาโดยการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ (ดังปรากฏในภาคผนวก ก และภาคผนวก ข) ตามหัวข้อที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของ การวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์คือผู้บริหารขององค์กรต่างๆ ดังนี้

1.1 องค์กรที่ทำงานวิจัยเป็นงานหลัก ได้แก่

1.1.1 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

- 1.1.2 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- 1.1.3 สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)
- 1.1.4 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)
- 1.1.5 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.)

1.2 องค์กรที่ทำงานวิจัยเป็นงานเสริม ได้แก่

- 1.2.1 สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.)
- 1.2.2 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
- 1.2.3 สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
- 1.2.4 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

ผลสรุปของการศึกษาและสัมภาษณ์ในภาพรวม ปรากฏในบทที่ 4 ของรายงานการวิจัยฉบับนี้

2. การศึกษาองค์กรวิจัยในต่างประเทศ คณะกรรมการวิจัยได้รับความกรุณาจากบุคลากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการสภากาการศึกษา เป็นผู้ค้น Internet ข้อมูลขององค์กรวิจัยจาก 7 ประเทศ จำนวน 8 องค์กร คณะกรรมการวิจัยได้แปลเอกสารเหล่านี้เป็นภาษาไทย (ดังปรากฏในภาคผนวก ค) และจึงสรุปย่อในภาพรวมตามที่ปรากฏในบทที่ 5 ของรายงานการวิจัยฉบับนี้

องค์กรวิจัยที่ศึกษาจากข้อมูลทาง Internet มีดังนี้คือ

- 2.1 Korean Education Development Institute, Korea.
- 2.2 Department for Education and Skills, United Kingdom.
- 2.3 The Institute of Education Sciences, United States of America.
- 2.4 National Institute for Education Policy Research of Japan, Japan.
- 2.5 Centre for Educational Research and Innovation, Organization for Economic Co-operation and Development, France.
- 2.6 Australian Research Council, Australia.
- 2.7 Australian Council for Education Research, Australia.
- 2.8 National Institute of Education, Nanyang Technological University, Singapore.

องค์กรวิจัยทุกองค์กรยกเว้น 2.7 เป็นองค์กรอิสระของรัฐ องค์กรที่ 2.7 เป็นองค์กรอิสระที่ไม่น่าจะมีผลกำไร รายงานผลการสังเคราะห์สรุปรวมปรากฏในบทที่ 5 ของรายงานการวิจัยนี้

3. อภิรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์บุคลากรขององค์กรวิจัยในประเทศไทย และศึกษาเอกสาร Internet ขององค์กรต่างประเทศ การดำเนินงานมีข้อจำกัดของแหล่งข้อมูล เช่น เอกสารที่มีอยู่ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้ให้สัมภาษณ์มีเวลาน้อย และบางรายก็ไม่สะดวกที่จะให้สัมภาษณ์ เอกสารของต่างประเทศได้ข้อมูลจำกัดตามที่ปรากฏใน Internet ซึ่งในภาพรวมถือว่าเป็นปัญหาทางเทคนิคของการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. องค์กรวิจัยภายในประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และสัมภาษณ์ดำเนินการโดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาการศึกษา ซึ่งมีผลการเรียนดีเยี่ยมในรายวิชาวิจัยเบื้องต้น มีประสบการณ์ในการทำวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัยต่อที่ประชุมสัมมนาฯแล้ว จำนวน 2 คน คณะกรรมการวิจัยได้ประชุมทำความเข้าใจกับผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 2 คนในประเดิมของโครงสร้างการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสัมภาษณ์ และวิธีการสัมภาษณ์ จนกระทั่งสองคนมีความเข้าใจการวิจัยเป็นอย่างดีแล้ว จึงให้ออกปฏิบัติงาน และให้รายงานเหตุการณ์ต่อผู้วิจัยทุกครั้งที่ไปสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลเอกสาร และรายงานผล

การเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์ จัดทำโดยมีหนังสือนำจากสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย หน่วยงานส่วนมากให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี บางหน่วยงานก็มีปัญหา ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะเป็นปัญหาของระบบราชการ/องค์กรที่ผู้ให้ข้อมูลต้องเป็นผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น จึงมักไม่ค่อยมีเวลา และไม่คร่อมขอบหมายให้บุคคลอื่นในหน่วยงานเป็นผู้ให้ข้อมูลแทน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องระดับนโยบาย ดังนั้นการนัดแนะเพื่อทำการสัมภาษณ์จึงต้องใช้เวลามาก นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลที่กรองแล้ว ผลการสังเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมจึงเป็นการสังเคราะห์ข้อมูลที่กรองแล้ว ซึ่งให้ประโยชน์ตามสมควร ข้อมูลที่ได้รับมาบัวเพียงพอต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัย ครั้งนี้ หน่วยงานที่ให้ทุนวิจัยเหล่านี้ รวมทั้งของเอกชนน่าจะรวมกันจัดตั้งสมาคมผู้ให้ทุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัยด้วย

2. องค์กรวิจัยต่างประเทศ

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรวิจัยของต่างประเทศรวมได้จาก Internet การนำเสนอข้อมูลของแต่ละประเทศมีวิธีการแตกต่างกัน บางประเทศให้ข้อมูลเป็นตัวเลขประกอบการบรรยาย บางประเทศเสนอเป็นกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานนั้นๆ บางประเทศเสนอเป็นรายการของหน่วยงานอยู่ที่ประกอบเป็นหน่วยงานนั้น ในภาพรวมแล้ว ข้อมูลเหล่านั้นเป็นข้อมูลที่กรอง

แล้วอีกเช่นกัน ที่นำเสนอผ่านทาง Internet ก็เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์หน่วยงานของตน มิใช่เพื่อการให้ข้อมูลอย่างละเอียด

ขณะผู้วิจัยได้แปลงและสรุปข้อมูลทุกรายการเท่าที่เห็นว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของ การวิจัย บางหัวข้อที่ต้องการทราบก็มิได้ปรากฏ จึงพยายามอนุமานจากข้อความที่มีอยู่ โดย อาศัยประสบการณ์ที่เคยศึกษาและเป็นผู้ช่วยนักวิจัยในสหรัฐอเมริกามาเป็นเวลาพอสมควร

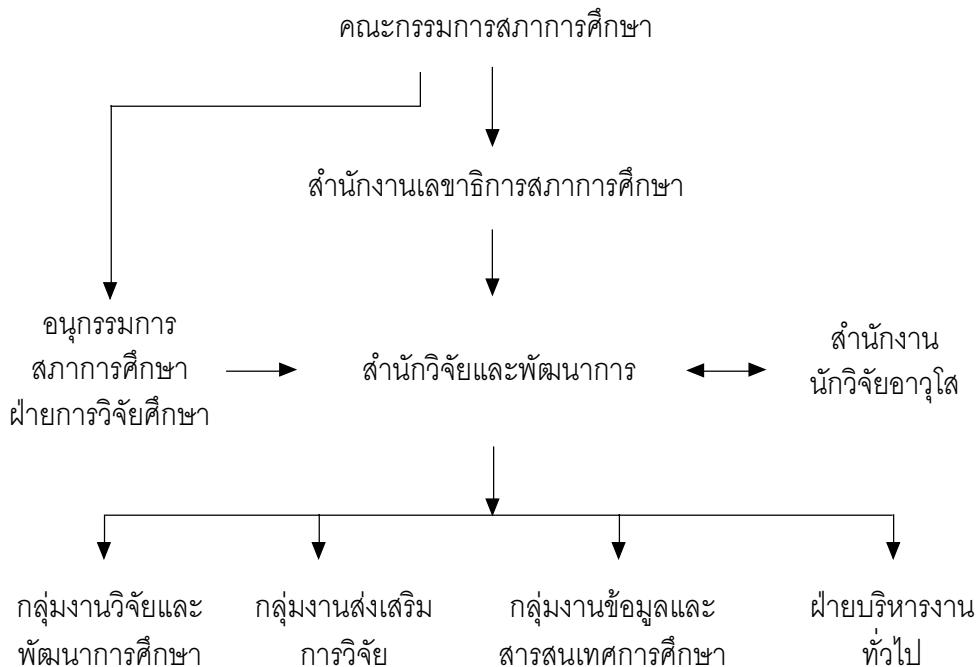
ผลการสังเคราะห์เอกสารโดยรวม สามารถสนองตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ครั้งนี้ได้ในระดับหนึ่ง การศึกษาติดตามการดำเนินทั้งผลงานและวิธีการวิจัยของต่างประเทศ เป็นงานของหน่วยงานวิจัยของไทยที่ต้องดำเนินงานต่อไป เพื่อประโยชน์ในการพัฒนา ขีดความสามารถการวิจัยของไทย

4. ข้อเสนอแนะ

การตอบวัตถุประสงค์ตามประเด็นข้อที่ 1-5 ตามข้อความในบทที่ 6 นี้ปรากฏอยู่ใน บทที่ 4 การสังเคราะห์องค์กรการวิจัยในประเทศไทย และบทที่ 5 การสังเคราะห์องค์กรการวิจัย ต่างประเทศ ซึ่งหลายประเทศน่าจะเป็นตัวแบบที่ดีสำหรับองค์กรการวิจัยของไทย โดยเฉพาะองค์กรการวิจัยการศึกษาของเกาหลี ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ ซึ่งทำงานการวิจัยเอง เป็นส่วนมาก ถ้าหากจะพัฒนาตนเองเป็นหน่วยงานบริหารงานวิจัย องค์กรการวิจัยของ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และออสเตรเลีย น่าจะเป็นแบบอย่างที่ดี จึงควรศึกษารายละเอียดใน ภาคผนวก

ข้อเสนอแนะต่อไปนี้ เป็นข้อเสนอแนะที่คณะผู้วิจัยมองไปยังสำนักวิจัยและ พัฒนาการศึกษาของสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาองค์กร การวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และได้พิจารณาภัณฑ์รวมการทำงานและสังคม การศึกษาไทยเป็นปัจจัยร่วม ซึ่งมีข้อสรุปดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการจัดองค์กร ของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขานุการสภากาการศึกษา

1. คณะกรรมการการวิจัย (Board)

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ความมีคณะกรรมการการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ของตนเองในรูปของอนุกรรมการสภากาการศึกษาฝ่ายการวิจัย (ดูแผนผัง) โดยมีกรรมการอย่างน้อย 1 คนมาจากการคณะกรรมการสภากาการศึกษา คุณสมบัติและจำนวนของคณะกรรมการ เป็นคุณลักษณะของคณะกรรมการสภากาการศึกษา คณะกรรมการชุดนี้ควรมีหน้าที่ให้คำแนะนำในกิจการของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ดังต่อไปนี้

- 1.1 การดำเนินงานของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
- 1.2 การกำหนดนโยบาย งบประมาณ และทิศทางการดำเนินงานของสำนัก
- 1.3 การจัดทำด้วยความสำคัญของโครงการวิจัยของสำนัก
- 1.4 เสนอแนวทางในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของสำนัก
- 1.5 กลั่นกรองโครงสร้างการวิจัยและประเมินรายงานการวิจัย

1.6 เสนอแนะการพัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยของสำนักและของชาติให้ได้ในระดับสากล

1.7 เสนอแนะจัดทำงบประมาณ แหล่งทุน และทุนสนับสนุนการวิจัย

1.8 เสนอแนะรายชื่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer review groups) เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เห็นสมควร

2. งบประมาณ (Budget)

งบประมาณที่ใช้ในการวิจัยความจากหลายแหล่ง ทั้งบประมาณแผ่นดินและงบประมาณจากแหล่งอื่น สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาจึงควรดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาและจัดทำทำเนียบแหล่งที่มาของทุนการวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

2.2 สนับสนุนการให้ทุนการวิจัย และจัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัย โดยมีมาตรการยกเว้นภาษีแก่ผู้ให้ทุนการวิจัย

2.3 ของบประมาณจากรัฐเพื่อจัดตั้งกองทุนเพื่อวิจัยทางการศึกษาโดยเฉพาะ

2.4 พยายามของบประมาณแผ่นดินเพื่อการวิจัยทางการศึกษาปีละไม่ต่ำกว่า 1.5% ของงบประมาณแผ่นดินแต่ละปี

2.5 การจัดงบประมาณเพื่อการวิจัยควรกำหนดงบประมาณค่าจ้าง ผู้ช่วยนักวิจัยไว้ด้วย

3. บุคลากร (Personnel)

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรเพิ่มนักวิจัยและบุคลากรสนับสนุนตามสมควร และให้เป็นไปตามแผนการขยายงานของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ให้เป็นหน่วยงานระดับสถาบันการวิจัยเทียบเท่าสถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี สถาบันการศึกษาแห่งชาติ ของสิงคโปร์ หรือสถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษาของญี่ปุ่น นอกจากนี้แล้ว สำนักควรจัดตั้งสำนักงานสำหรับนักวิจัยอาชูโตที่มาช่วยงานตามภารกิจเฉพาะของสำนัก

นักวิจัยอาชูโสกาวะมีประมาณ 6-7 คน โดยมีความรู้และความเชี่ยวชาญทั้งทางวิชาการ และการวิจัยในด้านการศึกษาปฐมวัย การศึกษาชั้นพื้นฐาน การอนุรักษ์ศึกษา การอาชีวศึกษา การฝึกหัดครูและพัฒนาครู การบริหารการศึกษา หลักสูตรและการสอน สถิติ การวัดผลและการวิจัยทางการศึกษา และจิตวิทยา เป็นต้น เพื่อทำหน้าที่วิจัย เป็นที่ปรึกษาของสำนัก ประสานงานกับนักวิจัย และอื่นๆ

4. นโยบาย (Policy)

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรกำหนดวิสัยทัศน์งานวิจัยของประเทศไทยให้มีความเป็นเลิศในผลงานและชี้ด้วยความสามารถในการวิจัยในระดับโลก ดังนั้น การกำหนดนโยบายการศึกษาหรือนโยบายด้านการวิจัยจึงควรศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

4.1 นโยบายและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4.2 ข้อมูลจากการสำรวจปัญหาและความต้องการทางการศึกษาจากทุกภูมิภาคของประเทศไทย

4.3 ข้อเสนอแนะและนโยบายการศึกษาจากการมาธิการฝ่ายการศึกษาของรัฐสภา สมาคมการศึกษา สมาคมนักวิจัย สถาบันการศึกษา และจากองค์กรอื่นๆ ที่สนใจในการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน

4.4 รายงานการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษาจากองค์กรภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวกับการศึกษาขององค์กรระหว่างประเทศ

4.5 รายงานและข้อเสนอแนะแผนและนโยบายทางการศึกษาของผู้ทรงคุณวุฒิ ทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศาสนา สาธารณสุข และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.6 รายงานการประเมินผลการศึกษา การพัฒนาประเทศไทย และแนวโน้มของเหตุการณ์ต่างๆ ของโลกที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

5. หน้าที่ (Function)

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรขยายขอบเขตของงานให้ครอบคลุมงานต่อไปนี้

5.1 วิจัยเพื่อแก้ปัญหาการศึกษาของประเทศไทย และสนับสนุนการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

5.2 วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ วิธีและกระบวนการวิจัย สถิติ และเครื่องมือการวิจัย

5.3 วิจัยเพื่อจัดทำนโยบาย แผน และติดตามผลของนโยบายการศึกษาของประเทศไทย

5.4 พัฒนาชีดความสามารถงานวิจัยและการบริหารงานวิจัยของประเทศไทยให้ได้ในระดับสากล

5.5 สร้างฐานข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาและรายงานการวิจัยทางการศึกษา

5.6 บริหารงานวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสภากาชาดไทย และแหล่งทุนอื่นๆ

5.7 สนับสนุนการจัดตั้งสมาคมผู้ให้ทุนการวิจัย สมาคมนักวิจัย และจัดทำรายงานบรรณของนักวิจัย ตลอดจนจัดทำนำเสนอในนักวิจัยเด่น และนักวิจัยที่ทิ้งงาน

5.8 สนับสนุนการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติและสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

5.9 ศึกษาแนวโน้มทางการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาธารณสุข และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในอนาคตในรอบ 3 - 5 ปีหรือมากกว่า

5.10 ให้ความสำคัญต่อการวิจัยที่ส่งผลดีต่อนักเรียน และสนับสนุนให้ครุทำวิจัย ในชั้นเรียน

5.11 งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย

6. การกำหนดหัวข้อการวิจัย (*Theme of Research*)

การกำหนดหัวข้อการวิจัยนั้น สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรดำเนินการ ดังต่อไปนี้

6.1 กำหนดเป็นกรอบในวงกว้าง โดยพิจารณาจากความต้องการและปัญหาทางการศึกษาจากทุกภาคของประเทศไทย ความต้องการในการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นในการดำเนินงาน นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาหรือแก้ปัญหาการศึกษา ความต้องการในการพัฒนาการศึกษาของรัฐ เอกภาพจุด เอกภาพห้องถูที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ข้อเสนอจากสมาคมนักวิชาชีพทางการศึกษา และข้อเสนอจากนักวิจัยเอง

6.2 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา นอกจากจะกำหนดกรอบของโครงร่าง การวิจัยแล้ว ควรจะกำหนดด้วยนีชี้วัดความสำเร็จ ความจำเป็นเร่งด่วนของการนำไปใช้ สถานที่ หรือกลุ่มประชากรที่ต้องการวิจัย มาตรฐานการวิจัย กระบวนการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และสัญญาจ้าง (Term of Reference) ไว้เป็นแนวทางให้นักวิจัยทำการศึกษา เพื่อเสนอเป็นโครงร่างการวิจัยขึ้นมา

6.3 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรพิจารณากรอบการวิจัยและจัดลำดับ ความสำคัญของกรอบการวิจัย และงบประมาณ แล้วนำเสนอในกรอบสภากาชาดไทย เพื่อขอคำแนะนำ

6.4 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา อาจจะกำหนดหัวข้อการวิจัย และวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามข้อ 6.1 - 6.3 ภายใต้นโยบายและวิสัยทัศน์งานวิจัยของต่างประเทศ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักวิจัยที่จะเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับทุนสนับสนุนได้

7. เครือข่าย (Network)

เครือข่ายการวิจัยมีอยู่ 4 ประเภทคือ เครือข่ายผู้ที่มีศักยภาพในการวิจัย เครือข่ายผู้สนใจในผลงานวิจัยและการศึกษาโดยทั่วไป เครือข่ายผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษา และเครือข่ายต่างประเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรจัดตั้งเครือข่ายทั้ง 4 ประเภทดังนี้

7.1 เครือข่ายที่มีศักยภาพในการวิจัย เช่น สถาบันอุดมศึกษา วิทยาลัย โรงเรียน เอกพื้นที่การศึกษา นักวิจัยอิสระ นักวิจัยที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงการคลัง หน่วยงานทางศาสนา ๆ ฯ

7.2 เครือข่ายผู้สนใจในผลงานวิจัยและการศึกษาโดยทั่วไป ได้แก่ สถานศึกษา ทุกระดับ หน่วยงานเอกชน เอกพื้นที่การศึกษา หน่วยงานทางศาสนา สื่อมวลชน และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

7.3 เครือข่ายผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย เช่น หน่วยงานทั้ง 9 หน่วยงานที่ปรากฏในเอกสารนี้ ตลอดทั้งบริษัทเอกชน ธนาคาร มูลนิธิ และหน่วยงานอื่นๆ

7.4 เครือข่ายต่างประเทศ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศที่สนใจในผลงานวิจัยให้ทุนการวิจัยและการศึกษา นักวิจัยต่างประเทศโดยทั่วไป

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรสร้างเครือข่ายเหล่านี้ให้เข้มแข็ง เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มขีดความสามารถ และเปลี่ยนเรียนรู้ จัดประชุมสัมมนาทางการวิจัย และแลกเปลี่ยนนักวิจัยซึ่งกันและกัน

8. การประเมิน (Evaluation)

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรเสนอให้อนุกรรมการสภากาการศึกษาฝ่ายการวิจัยจัดตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ทำหน้าที่ตรวจสอบและประเมินโครงการวิจัยและรายงานการวิจัยตามความจำเป็น โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสมาคมนักวิจัย และสมาคมผู้ให้ทุนการวิจัยเข้าร่วม โดยมีตัวชี้วัดดังต่อไปนี้

8.1 ผู้วิจัยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการวิจัย

8.2 ผลการวิจัยได้มาตรฐานของ การวิจัย

8.3 รายงานการวิจัยใช้ภาษาที่อ่านเข้าใจง่าย แจ่มชัด กระชับ เป็นกลางทางวิชา
การ สุ่มผลการวิจัยจากหลักฐานประจำชั้น ไม่เอนเอียงเข้าข้างกลุ่มนึงกลุ่มใด

8.4 ดำเนินการวิจัยอย่างโปร่งใส ถูกต้องตามจรรยาบรรณของนักวิจัย

8.5 ผลการวิจัยมีความคุ้มค่าเงินทุนที่ลงไป

8.6 ผลการวิจัยเป็นไปตามสัญญาจ้างที่ตกลงกันไว้และทันตามกำหนดเวลา

8.7 อื่นๆ ที่อนุรวมการสภาพการศึกษาฝ่ายการวิจัยเห็นสมควร

9. การสร้างคุณภาพ (Quality Control)

ในการทำให้ผลงานการวิจัยมีคุณภาพ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรดำเนินงานสร้างคุณภาพมากกว่าการแก้ไขรายงานการวิจัยให้ดูเหมือนมีคุณภาพ การประคับประคองการวิจัยเพื่อให้เกิดผลงานที่มีคุณภาพนั้น ควรดำเนินการดังนี้

9.1 แต่งตั้งที่ปรึกษาโครงการจากนักวิจัยอาชูโสและผู้ประสานงานโครงการ จำนวน 1 - 2 คน เพื่อช่วยเหลือ ติดตามการทำงานและให้คำปรึกษาแก่นักวิจัย ตั้งแต่เริ่มแรกจนกระทั่งถึงการเขียนรายงานการวิจัย

9.2 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรจัดทำสัญญาจ้าง (Term of Reference) ฉบับกลางและปรับให้เหมาะสมกับแต่ละโครงการโดยจัดทำร่วมกับนักวิจัย ตลอดจนการทำความเข้าใจโครงการวิจัยในประเด็นสำคัญ ร่วมกัน เช่น วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ เครื่องมือ ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เป็นต้น หนังสือสัญญาจ้างต้องมีข้อผูกมัดทั้งผู้จ้างและผู้รับสัญญาจ้าง

9.3 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบการติดตามและการรายงานความก้าวหน้าของโครงการเป็นส่วนหนึ่งของหนังสือสัญญาจ้าง

9.4 การบริหารงานการวิจัยต้องดำเนินการเป็นระบบ มีการพัฒนาบุคลากรด้านการบริหารการวิจัย ทำการคัดเลือกนักวิจัยโดยการประสานงานกับสมาคมนักวิจัย และผู้ให้ทุนการวิจัย และจัดทำบัญชีรายชื่อนักวิจัยทึ้งงาน (Black list)

9.5 นโยบายการวิจัย นโยบายการศึกษา ครอบการวิจัย และปัญหาที่ต้องการวิจัย ต้องกำหนดให้ชัดเจน กระชับ อ่านแล้วเข้าใจง่าย และประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

9.6 จัดตั้งคณะกรรมการวิจัย (Peer review committee) จากผู้ทรงคุณวุฒิหลายด้าน โดยความเห็นชอบของอนุกรรมการสภาพการวิจัย ให้ทำหน้าที่ประเมินโครงการวิจัย รายงานการวิจัย และตัดสินปัญหาในการวิจัยระหว่างผู้ให้สัญญาและผู้รับสัญญา

9.7 ในกระบวนการวิจัย ผู้บริหารต้องตระหนักว่าผลงานการวิจัยที่มีคุณภาพนั้น นโยบาย วัตถุประสงค์ ประชาราทที่ใช้ในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูล นักวิจัย เครื่องมือ และกระบวนการวิจัยต้องมีคุณภาพ ดังนั้นที่ปรึกษาควรตรวจสอบประเด็นต่างๆ เหล่านี้อย่างรอบคอบ

9.8 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาควรให้ความช่วยเหลือนักวิจัยในการติดต่อกับแหล่งข้อมูลต่างๆ ตลอดจนการให้บริการข้อมูล แหล่งข้อมูล และสารสนเทศทางการศึกษาที่มีอยู่

10. ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จ (Factors Leading to Success)

จากข้อมูลที่มีอยู่ คณะกรรมการสามารถสรุปปัจจัยที่ทำให้องค์กรการวิจัยประสบผลสำเร็จได้ดังนี้

10.1 การจัดองค์กรที่มีประสิทธิภาพ มีหน่วยงานบริหาร ปฏิบัติการ และสนับสนุน ตลอดทั้งมีบุคลากรที่มีความสามารถอย่างเพียงพอ

10.2 ผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุน และเป็นผู้นำในการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประธานคณะกรรมการและผู้อำนวยการองค์กรการวิจัย

10.3 การคัดเลือกโครงสร้างและภารกิจย์ดำเนินการอย่างรัดกุม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความน่าเชื่อถือของนักวิจัย

10.4 การจัดทำสัญญาจ้างมีความรอบคอบ มีระบบการติดตาม ที่ปรึกษาและผู้ประสานงานอยู่ในเงื่อนไขของสัญญาจ้าง

10.5 การบริหารงานวิจัยขององค์กรการวิจัยมีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และให้ความสำคัญในการช่วยเหลือให้งานวิจัยมีคุณภาพ

10.6 มวลชนสนับสนุน เห็นความสำคัญของงานวิจัย และนักวิจัย มีการยกย่องนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น

10.7 งบประมาณการวิจัยมีอย่างเพียงพอ ค่าตอบแทนนักวิจัยและผู้ช่วยวิจัยอยู่ในระดับดี สามารถดึงดูดใจให้คนเก่งมาทำงานวิจัย

10.8 ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยมีคุณภาพ ให้ความร่วมมือ และเปิดเผยข้อมูลที่ต้องการ

10.9 มีการสนับสนุนและส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติจริงในระดับห้องเรียน โรงเรียน เขตการศึกษา และกระทรวงศึกษาธิการ

10.10 นโยบายและกรอบการวิจัยมีความชัดเจนและเข้าใจง่าย

11. ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัย (*Obstacles to Research*)

ปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยอาจจะเกิดขึ้นได้ในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับรัฐ จนกระทั่งระดับผู้ให้ข้อมูลการวิจัย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

11.1 ระดับรัฐ รัฐให้งบประมาณการวิจัยไม่เพียงพอ เห็นความสำคัญของ การวิจัยน้อยเกินไป ไม่สนใจในผลการวิจัยไปใช้ และประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญ ของการวิจัยในการพัฒนาสังคม

11.2 ผู้บริหารงานวิจัย ผู้บริหารงานวิจัยจะประสบปัญหาเกี่ยวกับระเบียบ การเงิน บุคลากรไม่เพียงพอ นโยบาย แผน และกรอบการวิจัยไม่ชัดเจน การประชาสัมพันธ์ ไม่เพียงพอ ขาดเครือข่ายที่เข้มแข็ง ผู้บริหารระดับสูงและมวลชนไม่สนับสนุนเท่าที่ควร นักวิจัยบางคนทิ้งงาน และการให้ความสำคัญกับการนำผลการวิจัยไปประยุกต์มีน้อยเกินไป

11.3 นักวิจัย นักวิจัยประสบปัญหาการประสานงานกับต้นสังกัด แหล่งข้อมูล ไม่ใคร่ให้ความร่วมมือ ขาดผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนในขั้นปฏิบัติ เส้นทางตำแหน่งงานของ นักวิจัยไม่มี ขาดกำลังใจ เพราะผลงานวิจัยไม่คร่ำเมือง นำไปใช้ นักวิจัยบางคนอาจใช้ภาษา ที่คนทั่วไปไม่เข้าใจ และอาจมีงานประจำมากเกินไป

11.4 ประชาชนและสื่อมวลชน โดยทั่วไปจะไม่ให้ความสำคัญกับงานวิจัยและ นักวิจัย ไม่มีการนำผลการวิจัยไปใช้เท่าที่ควร แม้บางครั้งจะมีการนำไปใช้แต่ก็จะไม่คร่ำ ผูกดึงซึ่งเจ้าของผลงาน

12. ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ (*External Relation*)

เพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สู่ใหม่ มุ่งมองใหม่ และวิธีการวิจัยใหม่ จากหลายแหล่งโดยเฉพาะหน่วยงานทางการศึกษาและองค์กรการวิจัยจากต่างประเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

12.1 ประสานงานและร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาและองค์กรการวิจัย ต่างประเทศในการวัดผล วิจัย ประชุมสัมมนา และอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานการวิจัยของ ประเทศ

12.2 แลกเปลี่ยนสารสนเทศ ข้อมูล และนักวิจัยกับหน่วยงานทางการศึกษา และองค์กรการวิจัยต่างประเทศ

12.3 จัดจ้างนักวิจัยต่างประเทศเข้ามาทำการวิจัยในประเทศไทย เพื่อมอง แนวทางการแก้ปัญหาการศึกษาไทยในอีกมุมหนึ่ง เพื่อเรียนรู้เทคนิคและวิธีการวิจัยใหม่อีกด้วย

12.4 รับทราบสารทัทางการศึกษาและทางการวิจัย เพื่อศึกษาข้อมูลให้ทันกับการพัฒนาด้านการศึกษาและวิจัย เป็นข้อมูลและเอกสารอ้างอิงให้กับนักวิจัย

12.5 ติดตาม รวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ความก้าวหน้าในการวิจัย แผนและนโยบายการวิจัย วิธีจัดทำนโยบายการวิจัย วิธีการวิจัย วัสดุผลและประเมินผล เครื่องมือในการวิจัย สถิติเพื่อการวิจัย และผลการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานด้านการศึกษาและวิจัยของไทย

12.6 ส่งนักวิจัยไทยไปฝึกอบรมและเรียนรู้เทคนิคการวิจัยและการบริหารงานวิจัยใหม่ๆ จากต่างประเทศ

13. การประชาสัมพันธ์ (Public Relations)

การประชาสัมพันธ์ในที่นี้จะหมายถึงการทำสารการวิจัย การประชุมสัมมนา การเผยแพร่ผลงานการวิจัย การสร้างความตระหนักรู้ในความสำคัญของการวิจัย และการประสาน (lobby) กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทุกรายดับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

13.1 เมยแพร์กิจกรรม ผลงาน ยกย่องนักวิจัยและให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการวิจัยต่อสาธารณะ

13.2 สอบถามและรับฟังความคิดเห็นของประชาชน องค์กรทางการศึกษา องค์กรทางการวิจัย หน่วยงานเอกชน และบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และหัวข้อการวิจัยที่ควรทำ ตลอดทั้งภาพลักษณ์ของสำนักงานและอาชีวศึกษา

13.3 แนะนำการสนับสนุนด้านทุนการวิจัยจากหน่วยงาน บุคลากร และองค์กรต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศไทย

13.4 ประสานงานและเผยแพร่ผลการวิจัย โดยผ่านทางวารสารการวิจัย เครือข่ายทั่วประเทศ และสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในลักษณะสิ่งพิมพ์สื่อสิ่งที่ออกทรัพนิภัย และอื่นๆ

13.5 สร้างเสริมให้มีการผลิตและพัฒนานักวิจัยให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศไทย โดยมีแผนการผลิตและการใช้นักวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม

14. แนวทางการแก้ปัญหาและส่งเสริมการวิจัย (Problem Solving and Research Promotion)

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา ควรดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นโดยใช้วิธีการดังต่อไปนี้

14.1 ขยายเครือข่ายการวิจัยให้กว้างขวางและเข้มแข็งยิ่งขึ้น ทั้งเครือข่ายภายในและภายนอกประเทศไทย

14.2 สร้างนักวิจัยให้เพียงพอด้วยการให้ทุนเรียน ให้ทุนฝึกอบรม จัดให้มีเส้นทางตำแหน่งงาน (Career path) โดยศึกษาการใช้ และวางแผนความต้องการใช้นักวิจัยของประเทศไทย

14.3 สร้างแรงจูงใจให้ผู้ให้ทุนการวิจัย ผู้จัดตั้งกองทุนการวิจัย และผู้ให้ทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำเพื่อการวิจัย โดยวิธีการยกย่องและลดภาษีเงินทุนที่สนับสนุนนักวิจัยของรัฐ และการวิจัยในหน่วยงานเอกชน

14.4 เน้นการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาปัจจุบัน และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

14.5 ดำเนินการให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา และประชาชนทั่วไป ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย

14.6 ให้การฝึกอบรมการบริหารงานวิจัยแก่เจ้าหน้าที่ของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง

14.7 กำหนดวิสัยทัศน์ แผน และกรอบนโยบายการวิจัยให้ชัดเจน

14.8 ให้มีการศึกษาแนวโน้มของสถานการณ์ด้านต่างๆ ในอนาคต เพื่อประโยชน์ในการกำหนดทิศทางของการวิจัย และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ

15. การจัดตั้งสถาบันวิจัยการศึกษา (*Establishment of Educational Research Institute*)

ในการทำให้การวิจัยการศึกษามีผลกระทบต่อการศึกษาของชาติ และสามารถกระตุ้นการศึกษาของชาติเข้าสู่ระดับสากล สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา โดยการเสนอแนะของอนุกรรมการสภากาชาดไทยฯ ควรดำเนินการเพื่อจัดตั้งสถาบันวิจัยทางการศึกษาให้แล้วเสร็จภายใน พ.ศ. 2552 โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

สถาบันวิจัยการศึกษาที่เน้นการบริหารการวิจัยและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของประเทศไทย สร้างเครือข่ายนักวิจัยและเครือข่ายสถาบันการวิจัยการศึกษาทั่วทุกเขตการศึกษา และสนับสนุนให้นักวิจัยหรือสถาบันวิจัยในแต่ละเขตการศึกษาทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ของตน

15.1 จัดตั้งคณะกรรมการบริหารสถาบันวิจัยฯ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการจากอนุกรรมการสภากาชาดไทยฯ และเจ้าหน้าที่ของสำนัก เพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้ง และจัดทำแผนการจัดตั้งสถาบันวิจัยทางการศึกษา

- 15.2 ประเมินขีดความสามารถของสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา เครือข่าย
การวิจัย ผู้ให้ทุนการวิจัย และการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนต่อการวิจัย
- 15.3 ประเมินผลกระทบของการวิจัยที่มีต่อการศึกษาของประเทศไทยเป็นปัจจุบัน
- 15.4 ศึกษาปัญหาและความต้องการด้านการวิจัยการศึกษาของประเทศไทยอย่าง
ต่อเนื่อง
- 15.5 ติดตามความก้าวหน้า ผลงานวิจัย และวิธีการจัดองค์กรการวิจัยของ
ต่างประเทศ
- 15.6 ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา นักการเมือง และ
สาธารณชนเกี่ยวกับความจำเป็นของสถาบันวิจัยการศึกษา
- 15.7 ประเมินผลกระทบของสถาบันวิจัยที่น่าจะมีต่อการศึกษาของชาติ
นำผลการศึกษาตาม ข้อ 15.1-15.7 มาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาจัดตั้งสถาบันวิจัย
การศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งดังต่อไปนี้
1. ในกรณีที่ขีดความสามารถของเครือข่ายการวิจัย ทั้งด้านปริมาณและ
คุณภาพของบุคลากรและเครื่องมือยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ ควรจัดตั้งสถาบันการวิจัยตาม
รูปแบบของเกาหลี ญี่ปุ่น หรือ สิงคโปร์
  2. ในกรณีที่เครือข่ายมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพเพียงพอในการวิจัย ควร
พิจารณาจัดตั้งสถาบันวิจัยการศึกษาตามรูปแบบของสหรัฐอเมริกา សหราชอาณาจักร หรือ
ออสเตรเลีย
  3. ในกรณีที่ภาพของการศึกษาอุดมมาไม่ชัดเจนไปด้านใดด้านหนึ่ง ควร
จัดตั้งสถาบันวิจัยการศึกษาแบบสมรรถห่วง 1 และ 2

บรรณานุกรม

กมล สุดประเสริฐ, ดร. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องโครงการสร้างการบริหารการศึกษาประเทศสหัส
อเมริกา. ที.พี.พรินท์ : กรุงเทพมหานคร, 2542.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติระบบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ. โรงพิมพ์องค์การวัสดุสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์ : กรุงเทพมหานคร, 2546.

จรพันธ์ อรรถจินดา และ ภาณี แสนเจริญ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ระบบ
การวิจัยของประเทศไทย. โรงพิมพ์ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. 2544.

ชัย ใชชัย. รูปแบบที่เหมาะสมขององค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการโทรศัมนาคม
ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. นิติศาสตร์ (นิติศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.

ชัย สันติวงศ์, รองศาสตราจารย์. หลักการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 9. ไทยวัฒนาพานิช :
กรุงเทพมหานคร, 2543.

นราวดัน อนุรักษานุตร. การปรับโครงสร้างการจัดองค์กรของกรมส่งเสริมการส่งออก
ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ศิลปศาสตร์ (รัฐศาสตร์).
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2542.

นิตา ดีสุจิต. แนวทางการบริหารงานของสำนักงานประกันสังคม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
นิติศาสตร์ (นิติศาสตร์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. 2544.

นิตยา เงินประเสริฐศรี. ทฤษฎีองค์การ : แนวทางศึกษาเชิงบูรณาการ. สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร, 2540.

นโยบายการพัฒนาระบบวิจัยทางการศึกษาและทิศทางการวิจัยทางการศึกษา (ร่าง).
เอกสารประกอบการประชุมระดมความคิด เรื่อง แนวทางพัฒนาการวิจัยทาง
การศึกษา. วันพุธที่ 19 กุมภาพันธ์ 2547 ณ ห้องกำแพงพลางกู่ สำนักงาน
เลขานุการสภาพการศึกษา.

พนธศักดิ์ พลสารัมย์. การพัฒนาระบบงานบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิด
การบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์กร: กรณีศึกษาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ครุศาสตร์ (อุดมศึกษา). บัณฑิต
วิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.

เพ็ญประภา ศิริโจรน. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรชุมชนผู้สูงอายุเพื่อ¹
การดูแลสุขภาพตนเอง. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต. บริหารสาธารณสุข. บัณฑิต
วิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหิดล. 2542.

มัลลิกา ตันสอน, ดร. พฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 1. ด้านสุขาการพิมพ์ : กรุงเทพ
มหานคร. 2544.

วรัยพร แสงนภาบวร, ดร. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.
รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องโครงสร้างการบริหารการศึกษาประเทศไทยปัจจุบัน.
ที่.พี.พริ้นท์ : กรุงเทพมหานคร, 2542.

วิรชช สงวนดวงwan. แปลและเรียบเรียง. การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 1.
เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินไดไชน่า : กรุงเทพมหานคร, 2546.

วิชญา ปานปุณณัง. การนำเสนอรูปแบบเชิงแนวคิดศูนย์วิทยาบริการสาธารณะสำหรับ²
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ครุศาสตร์ (สิทธิศึกษา). บัณฑิต
วิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540.

ศรีรัฐ โภวงศ. การเปลี่ยนแปลงรูปแบบทางการบริหารรัฐกิจ: บทสำรวจสถานภาพ
ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของระบบราชการพลเรือน. วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต. วิจัยศาสตร์ (วิจัยปรัชญาสังคมศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2541.

ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, รองศาสตราจารย์ ดร. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนัก
นายกรัฐมนตรี. รายงานการวิจัยเรื่องโครงสร้างการบริหารการศึกษาประเทศไทย
สาธารณะรัฐบาล. ที่.พี.พริ้นท์ : กรุงเทพมหานคร. 2542.

สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชภาร. โจทย์วิจัยทางการศึกษาที่สนใจ
นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ
ของประเทศไทย (ร่าง). เอกสารสำหรับการประชุมระดมความคิดเรื่องโจทย์วิจัยทาง
การศึกษา ณ ห้องจรัสเมือง 2 โรงแรมเดอะทวินทาวเวอร์. วันที่ 19 มกราคม 2547.

สถาบันที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. การพิจารณาการพัฒนาระบบการวิจัยของ
ประเทศไทย. รายงานประจำปี. 2545.

สมคิด บางโน, รองศาสตราจารย์. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขปรับปรุง).
พิมพ์ : กรุงเทพมหานคร, 2541.

สมยศ นาวีกุล, รองศาสตราจารย์. ทฤษฎีองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์ดอกหญ้า :
กรุงเทพมหานคร, 2540.

เสนาง ดิเยาว์, ศาสตราจารย์. หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2 (แก้ไขปรับปรุง). โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรุงเทพมหานคร, 2544.

สุมน ออมรวิวัฒน์, ศาสตราจารย์. สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย. กัญญาณมิตรนิเทศ.
ดับบลิว เจ พรอพเพอตี : กรุงเทพมหานคร, 2547.

สำนักงานเลขานุการสภากาชาดไทย. กระทรวงศึกษาธิการ. แผนยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2547-
2549) และแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2547 ของสำนักงานเลขานุการ
สภากาชาดไทย. บริษัทเซ็นทรัลจำกัด: กรุงเทพ. 2546.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. <http://www.trf.or.th>

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. <http://www.thaihealth.or.th>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี. แนวโน้มนายเพื่อ^อ
ดำเนินการ 6 : การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ของ
สังคมไทย. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2549) .

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. <http://www.nrct.net/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. <http://www.opde.go.th>

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. <http://www.nstda.or.th>

สำนักงานปัจจุบันสุขภาพแห่งชาติ. <http://www.hsro.or.th>

สำนักงานวิจัยระบบสาธารณสุข. <http://www.hsri.or.th>

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
กระทรวงศึกษาธิการ. <http://www.dcid.go.th>

อัญญารัตน์ บัวจีบ. องค์กรกำกับดูแลการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ที่เหมาะสมใน
ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต. คณะนิติศาสตร์. มหาวิทยาลัย
รามคำแหง. 2541.

Australian Council for Education Research (ACER). <http://www.acer.edu.au>

Australian Research Council (ARC). http://www.arc.gov.au/arc_home/default.htm

Center for Education Research and Innovation (CERI). http://www.oecd.org/document/27/0,2340,en_2649_37455_2516571_1_1_1_37455,00.html

Department for Education and Skill (DfES): UK. <http://www.dfes.gov.uk/index.htm>

Kast, Fremont E. & Rosenzweiz, James E. **Organization and Management: A Systems Approach.** New York: MacGraw-Hill. 1974

Korean Education Development Institute (KEDI). <http://www.kedi.re.kr/>

Mintzberg, Henry. "Power and Organizational Life Cycles". **Academy of Management Review.** 9(April 1984) : 207-224.

National Institute for Education Policy Research (NIER). <http://www.nier.go.jp/>

Nanyang Technological University (NTU). <http://www.ntu.edu.sg/>

National Institute of Education (NIE). <http://www.nie.edu.sg/>

The Institute of Education Sciences (IES).

<http://www.ed.gov/about/offices/list/ies/index.html?src=rt>

68 ຈົ່ງ

ภาครัฐ ก

แบบสัมภาษณ์

70 ວ່າງ

แบบสัมภาษณ์

รูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษา และที่เกี่ยวข้องขององค์กรระดับชาติ

ผู้ให้สัมภาษณ์.....

หน่วยงาน.....

1. องค์กรวิจัย

- 1.1 ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรวิจัย .....
- 1.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับองค์กรวิจัย .....

2. บุคลากรด้านการวิจัย

- 2.1 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรด้านการวิจัย .....
- 2.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรด้านการวิจัย .....

3. งบประมาณด้านการวิจัย

- 3.1 ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณด้านการวิจัย .....
- 3.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณด้านการวิจัย .....

4. นโยบาย/แผนงานด้านวิจัย

- 4.1 ปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย/แผนงานด้านวิจัย .....
- 4.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับนโยบาย/แผนงานด้านวิจัย .....

5. เครือข่ายการวิจัย

- 5.1 ปัญหาเกี่ยวกับเครือข่ายการวิจัย .....
- 5.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับเครือข่ายการวิจัย .....

6. การประเมินผลการวิจัย

- 6.1 ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการวิจัย .....
- 6.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลการวิจัย .....

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการวิจัย

7.1 ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการวิจัย

7.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการวิจัย

---

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ

8.1 .....

8.2 .....

8.3 .....

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

9.1 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

9.2 แนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

วงศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา นักวิจัย

ผศ.ดร.วสสุคนธ์ mgrwmn นักวิจัย

ภาคพื้นที่

รายงานการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์
องค์กรวิจัยในประเทศไทย

74 ວິໄລ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย The Thailand Research Fund

1. ความเป็นมา

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ถือกำเนิดขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2535 สมัยรัชกาลฯ พวนฯ อาันันท์ ปั้นยารชุน ซึ่งตระหนักร่ว่าสังคมไทยที่ดำรงอยู่ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคไร้พรมแดนกำลังประสบปัญหาที่ทวีความซับซ้อนมากขึ้นทุกขณะ ใน การแก้ปัญหาจำเป็นต้องอาศัยความรู้ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบจากสังคมนั้น เพราะแต่ละ สังคมย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางภาษา พ ตลอดจนขั้นบธรรมเนียม ประเพณี และ วัฒนธรรม

ในอดีตที่ผ่านมาเราได้นำความรู้ด้านต่างๆ จากนานาอารยประเทศเป็นฐานในการวางแผนของสังคม ขณะเดียวกันกลับละเลยภูมิปัญญาและองค์ความรู้ที่สืบทอดมาจากการพชน ทำให้เกิดปัญหา เช่น ในปัจจุบัน ข้อเป็นผลลัพธ์ของการพัฒนาสังคมที่ไร้ราก และเติบโตอย่างไม่มีทิศทาง หากปล่อยให้สังคมดำเนินไปตามครรลองเดิม ประเทศไทยคงจะไม่ทันความเป็นไปของโลกในอนาคตอย่างแน่นอน

การยกระดับสังคมไทยเพื่อการแข่งขันและร่วมมือกับนานาประเทศได้อย่างมีศักดิ์ศรี ต้องอาศัยสติปัญญาความรู้และเทคโนโลยีที่ผลิตขึ้นเองภายในประเทศ ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานที่จะสนับสนุนการสร้างองค์ความรู้เพื่อใช้แก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยใช้การวิจัยเป็นสะพานพาดผ่าน เพื่อนำสังคมไทยไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคตและสามารถยืนหยัดท่ามกลางกระแสโลกที่เชี่ยวกรากได้อย่างมั่นคง เพราะเป็นสังคมที่รู้จักใช้ความรู้และสติปัญญาในการแก้ปัญหา

2. ยุทธศาสตร์ สกว. (พ.ศ. 2546 - 2549)

- ◆ สนับสนุนการประสานศักยภาพของส่วนต่างๆ ในสังคมให้เป็นพลังในการพัฒนา (Synergy)
- ◆ ผสมผสานกระบวนการสร้างคนอยู่ใน การพัฒนา งานวิจัยทุกขั้นตอน
- ◆ ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือพัฒนา

แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plans) ของ สกอ. สำหรับปี 2546 - 2548

การดำเนินงานของ สกอ. ในระยะ 3 ปีต่อไปนี้ตั้งอยู่บนความมุ่งมั่นว่า “สังคมที่จะเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีพิสัยทางและมั่นคงต้องมีงานวิจัยเป็นฐาน” ซึ่งหมายถึงมีทั้งตัวความรู้ มีกระบวนการสร้างความรู้ มีระบบและบรรณาธิการที่เอื้อต่อการสร้างความรู้ และมีวัฒนธรรม การใช้ความรู้ในทุกภาคส่วนของประเทศไทย ทั้งนี้ จะต้องครอบคลุมทั้งในสังคมภาคสมัยใหม่ และสังคมฐานราก รวมทั้งการที่จะเข้มข้นยิ่งทั้งสองภาค ให้ดำเนินอยู่ได้อย่างเกือบลอกัน และเท่าทันโลกการวิจัติที่รุนแรงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากความมุ่งมั่นดังกล่าว สกอ. จึงได้จัดงานในระยะต่อไปนี้ออกเป็น 4 กลุ่มยุทธศาสตร์ คือ

1. กลุ่มวิชาการ เพื่อสนับสนุนการสร้างความรู้ใหม่ (ที่เป็นสากล)
2. โครงการปริญญาเอกภาษาไทยภาคภาษาไทย (คปภ.) เพื่อสนับสนุนการสร้าง “นักสร้างความรู้ใหม่”
3. กลุ่มวิจัยและพัฒนา เพื่อสนับสนุนการสร้างและใช้ความรู้ตามความต้องการของผู้ใช้ (ซึ่งเป็นความรู้ใหม่ในวงการนั้นของประเทศไทย)
4. กลุ่มงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการสร้างและใช้ความรู้โดยสังคมฐานราก คือชุมชน ท้องถิ่น

ทั้งนี้กลุ่มยุทธศาสตร์ทั้ง 4 กลุ่ม ได้กำหนดภารกิจไว้ชัดเจน โดยในปี 2546 นี้จะเน้นสนับสนุนโครงการใหม่เฉพาะที่สอดคล้องกับภารกิจ และจะมีงานที่ร้อยโยงกันระหว่างกลุ่ม โดยมีการจัดการเชิงรุก เช่น ระหว่าง คปภ. กับกลุ่มวิชาการ และระหว่างกลุ่มวิชาการกับกลุ่มวิจัยและพัฒนา เป็นต้น เพื่อสร้างพลังร่วมให้เกิดขึ้นในระหว่างงาน สกอ. ทั้งหมด

นอกจากนี้ สกอ. จะเริ่มงานสนับสนุนการวิจัยแบบสถาบัน (Institutional Grants) เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการสร้างและสะสมความรู้เฉพาะเรื่องหรือเฉพาะพื้นที่ โดยมี 3 รูปแบบ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ 3 กลุ่ม กล่าวคือ 1) ถ้าเป็นสถาบันเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ (Academic excellence) ก็ยึดหลักของกลุ่มวิชาการ คือผลงานตีพิมพ์ในวารสารที่มีคุณภาพ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญทั้งขาเข้า (Eligibility) และขาออก (Achievements) และมอบให้ฝ่ายวิชาการดูแลด้านการจัดการ 2) ถ้าเป็นสถาบันเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ประโยชน์หรือเพื่อสร้างข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ก็ยึดหลักของฝ่ายวิจัยและพัฒนา (คือความต้องการของผู้ใช้ และการใช้ประโยชน์ได้จริง) เป็นตัวชี้วัดทั้งขาเข้าและขาออก และมอบให้ฝ่ายวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดูแลด้านการจัดการ และ 3) ถ้าเป็นสถาบันเพื่อสร้างและใช้ความรู้

ในท้องถิ่น ก็ยึดหลักของการมีส่วนร่วมของชุมชนและกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญ

งานทั้งหมดนี้จะต้องเชื่อมโยงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) 3 กลุ่มใหญ่ คือ สาธารณะ รัฐบาล และต่างประเทศ และการเชื่อมโยงนี้ต้องมี 2 ทาง คือ จากนักวิจัยไปสู่การเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ และจากสถานการณ์ของสังคมย้อนกลับมาเป็นโจทย์วิจัย เพื่อให้งานวิจัย สก. เป็นงานที่ทันสมัยและตรงประเด็นอยู่เสมอ จึงต้องมีกลไกการเชื่อมโยงผ่านสื่อมวลชน การจัดทำเอกสาร และการติดตามความเคลื่อนไหวในต่างประเทศอย่างจริงจัง ซึ่งเป็นงานใหม่ที่ได้เริ่มได้แล้วในปี 2545 และจะดำเนินการอย่างจริงจังมากขึ้นในปี 2546

3. ภารกิจ

สนับสนุนกระบวนการสร้างความรู้ สร้างนักวิจัย และสร้างระบบการวิจัย เพื่อตอบคำถามและเสนอทางเลือกให้สังคม ซึ่งครอบคลุมทั้งในระบบเศรษฐกิจภาคดั้งเดิมและสมัยใหม่ โดยใช้จุดเด่นด้านการบริหารการวิจัย เพื่อยกระดับขีดความสามารถของประเทศไทยด้วยการวิจัยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกวิจัยเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบาย การยกระดับความรู้ของสังคม และการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย และการพัฒนาที่สมัพนธ์กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

ภารกิจของกลุ่มงานต่างๆ ในระยะ 3 ปี

กลุ่มวิชาการ มีภารกิจหลัก 2 ด้านคือ

◆ สร้างเสริมนักวิจัยวิชาการ สนับสนุนการสร้างนักวิจัยอาชีพที่มีความสามารถสูงให้สร้างปัญญาและผลิตผลงานที่ดีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ เข้าสู่วงการ และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวิจัย รวมทั้งหนุนเสริมให้เกิดเครือข่ายการทำงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพสูง

◆ สร้างความรู้ใหม่ สนับสนุนการสร้างงานวิจัยพื้นฐานทั่วไปและงานวิจัยพื้นฐานแบบมีทิศทาง (Directed Basic Research) ที่ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นพื้นฐานต่อการพัฒนาประเทศ โดยวัดคุณภาพผลงานจากการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติและการจดสิทธิบัตร

โครงการปริญญาเอกภาษาไทยภาษาอังกฤษ

ภารกิจ : สนับสนุนการผลิตผลงานวิจัยและสร้างนักวิจัยในระดับปริญญาเอกในประเทศด้วยกระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อเพิ่มปริมาณนักวิจัยที่มีคุณภาพในระดับที่ได้มาตรฐานนานาชาติ

กลุ่มวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วยงาน 4 ระดับ คือ

1. การวิจัยเพื่อวาระชาติ

ภารกิจ : เพื่อตอบคำถามสาขาวิชานและผู้กำหนดนโยบายในการกำหนดทางเลือกในการพัฒนา ที่มีผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง โดยผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่เป็นระบบ และเน้นการสร้างกลไกที่จะสังเคราะห์ความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างมาเป็น “ทางเลือก” เชิงนโยบายและการปฏิบัติได้

2. การวิจัยและพัฒนารายภาค (Sectoral R&D) รวม 10 ประเด็น ดังนี้

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 1 : อุตสาหกรรม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาและวิศวกรรม (R&D&E) เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้เห็นว่าวิจัยและพัฒนาและวิศวกรรมเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า และจะสร้างความสามารถในการแข่งขันระดับนานาชาติ โดยเน้นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีห่วงโซ่การผลิตและห่วงโซ่คุณภาพลงถึงผู้ผลิตระดับภาคฐาน และเน้นให้อุตสาหกรรมเป็นผู้กำหนดหัวข้อวิจัยและเป็นผู้บริหารเงินวิจัย (Firm-based grants)

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 2 : เกษตร สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเพื่อนำผลไปใช้ประโยชน์จริงตามความต้องการของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่เกษตรกร ผู้ประกอบการเอกสาร แหล่งผู้กำหนดนโยบาย โดยเน้นผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการเพาะปลูกหรือเพาะเลี้ยง และมีศักยภาพสูงทางเศรษฐกิจหรือมีผลกระทบต่อคนกลุ่มใหญ่ในสังคม ทั้งนี้จะเน้นด้านการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เกษตร การสร้างความรู้เพื่อสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์เกษตร และการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานทรัพยากรของประเทศไทย

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 3 : สุขภาพ สนับสนุนการจัดการเชิงรุกเพื่อให้เกิดการวางแผน การทำวิจัย และการใช้ประโยชน์จากการวิจัยในการกำหนดนโยบาย การพัฒนา และใช้เทคโนโลยี การปรับเปลี่ยนเชิงระบบ และการปรับเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนพฤติกรรมของประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพ

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 4 : สวัสดิภาพสาขาวิชานะ สนับสนุนการสร้างความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาความสามารถและการจัดการของภาครัฐในการป้องกันหายนะภัยทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและที่เกิดจากการกระทำการของมนุษย์

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 5 : สถาบันสภารัฐ สนับสนุนการสร้างความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภารัฐและวางแผนล้อมทางสังคม สถาบันสภารัฐสามารถเข้าใจสำนึกรักความตื่นตัวและการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนและสาขาวิชานะในการจัดการสภารัฐและล้อมดังกล่าวให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นหรือเพื่อปรับนโยบาย

และแนวทางวิธีทำงานของผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในการจัดการสภาพแวดล้อมทางสังคม เหล่านี้ให้ตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 6 : ระบบการเมือง/การปกครอง สนับสนุนการสร้างความรู้เพื่อพัฒนาระบบการเมือง การปกครองและการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งในส่วนกลาง และท้องถิ่น โดยในส่วนกลางเน้นการนำไปสู่การปรับโครงสร้าง ระบบ กว้างหมาย หรือ แนวทางปฏิบัติในด้านการเมืองการปกครองของภาครัฐ และในระดับท้องถิ่นเน้นการจัดระบบกลไกและเสริมสร้างความเข้าใจและความสามารถของท้องถิ่นในการบริหารจัดการกิจการต่างๆ ของท้องถิ่น

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 7 : ทรัพยากรธรรมชาติ สนับสนุนการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับฐานทรัพยากร ภูมิปัญญา และการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการอนุรักษ์ และใช้ทรัพยากรเขตวิถี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบกลไกและเครื่องมือในการจัดการฐานทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน รวมทั้งสร้างความสามารถในการตอบปัญหาในอนาคต เพื่อจัดการทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยและภูมิภาคเขตวิถี

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 8 : สิ่งแวดล้อมและพลังงาน สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมและพลังงานแบบบูรณาการเพื่อลดความขัดแย้งระหว่าง 2 มิติ โดยคำนึงว่าพลังงานคือปัจจัยสำคัญในการผลิตและเศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมคือปัจจัยสำคัญของการดำรงชีวิต สังคมและธรรมชาติ และประเทศไทยต้องการทั้ง 2 มิติพร้อมๆ กัน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 9 : ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้และกระบวนการเพื่อให้เกิดการ “รู้เข้าใจเรา” เชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทุกด้าน นับตั้งแต่พื้นที่ชายแดน ภูมิภาค ส่วนกลาง ตลอดจนนานาประเทศ รวมถึงสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจมิติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่สามารถอยู่ในกระบวนการปฏิบัติและการสร้างความรู้สำหรับการบริหารจัดการประเทศไทยในระยะไกลภัยต้น

ภารกิจสำหรับประเด็นที่ 10 : การท่องเที่ยว สนับสนุนการสร้างความรู้เพื่อพัฒนาโครงสร้างและรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว ที่นำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนการท่องเที่ยวระดับมหภาคและพื้นที่ที่จะเกิดประโยชน์กับประเทศไทยและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยเชื่อมโยงกับการสร้างความรู้ของท้องถิ่นในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ความหลากหลายทางชีวภาพ โบราณสถาน โบราณวัตถุ รวมทั้งการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีทางเลือกในการพัฒนาตนเองและจัดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของท้องถิ่นสำหรับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3. การวิจัยแบบบูรณาการในพื้นที่เฉพาะ (Area-Based Research)

ภารกิจ : หนุนเสริมกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการจัดการทรัพยากร่วมกันของคนในพื้นที่ได้พื้นที่หนึ่ง โดยผ่านการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ที่มีฐานอยู่บนโครงสร้างทางสังคมด้วยเดิมบางกับการปรับเปลี่ยนตามบริบทสมัยใหม่ เพื่อนำไปสู่ความแข็งแกร่งและเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจในพื้นที่

4. ชานชาลาความรู้ (Platforms)

ภารกิจ : สนับสนุนกระบวนการจัดการข้อมูล ความรู้และผู้รู้เชิงเนื้อหา กลุ่มเป้าหมาย และการใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ ที่มีระบบสะสมความรู้ที่มีความต่อเนื่อง มีการตอบค้ำมสาขาวนະอย่างสม่ำเสมอและอาจรวมการสังเคราะห์เชิงนโยบายด้วย

นอกจากนี้ยังประกอบด้วยกลุ่มงานย่อยซึ่งมีภารกิจดังนี้

ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

ภารกิจ : สนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจจากฐานความรู้ที่ให้ผลลัพธ์เป็นข้อเสนอแนะ ทางเลือก หรือภาพรวมของสถานการณ์อย่างผสมผสาน สำหรับใช้ประกอบการตัดสินใจในด้านการจัดการทรัพยากร การเกษตรและการท่องเที่ยว และเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์และบริการตามเงื่อนไขของพื้นที่และสภาวะแวดล้อม

ชานชาลาความรู้เชิงกลุ่มเป้าหมาย

ภารกิจ : สนับสนุนกระบวนการจัดการข้อมูล ความรู้และผู้รู้ที่มีระบบสะสมความรู้ที่มีความต่อเนื่อง ของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ เด็ก เยาวชน คนวัยทำงาน ผู้สูงอายุ คนจน คนด้อยโอกาส โดยเน้นการฝ่าระวังและติดตามความเปลี่ยนแปลงจากมาตรการของภาครัฐที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมาย เพื่อตอบค้ำมสาขาวนະและเสนอแนะเชิงนโยบาย

ชานชาลาความรู้เชิงเนื้อหา

ภารกิจ : สนับสนุนกระบวนการจัดการข้อมูล ความรู้และผู้รู้ในเนื้อหารายภาค (Sectoral Issues) ที่เหมาะสม โดยมีระบบสะสมความรู้ที่ต่อเนื่อง มีการตอบค้ำมสาขาวนະอย่างสม่ำเสมอและอาจรวมการสังเคราะห์เชิงนโยบายด้วย

กลุ่มงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

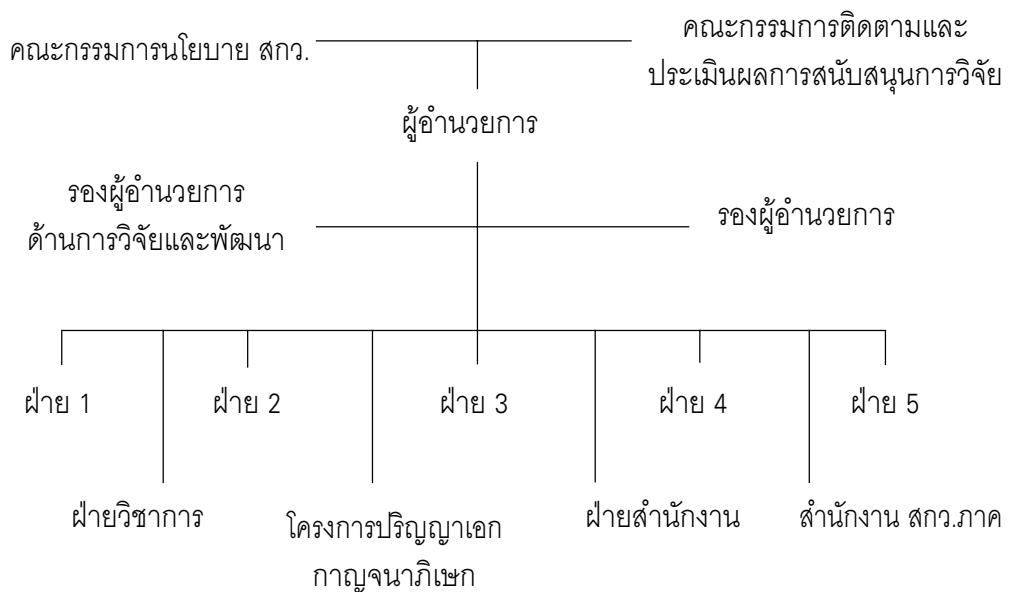
ภารกิจ : สนับสนุนคนในชุมชนท้องถิ่นให้สร้างความรู้และสร้างกลไกการจัดการปัญหาของตนเอง โดยยึดถือความต้องการของชุมชนเป็นที่ตั้ง โดยให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามี

ส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอนตั้งแต่การกำหนดประเด็นวิจัย จนถึงการวิเคราะห์สรุปผล และสร้างสะพานเชื่อมระหว่างภูมิปัญญาเดิมกับความรู้สมัยใหม่ด้วยการวิจัย

4. งบประมาณ

เงินอุดหนุนจากรัฐบาล เงินสนับสนุนการวิจัยจากองค์กรระหว่างประเทศ เงินสนับสนุนจากเอกชน และรายได้จากการจำหน่ายผลงานวิจัย

5. โครงสร้างองค์กร

ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ ข้ามชาติ (ฝ่าย 1) สนับสนุนการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ทั้งการวิจัยพื้นฐานและวิจัยพัฒนา ตลอดจนวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมุ่งสร้างเสริมภูมิปัญญาของประเทศไทยและพัฒนากระบวนการสอนนโยบายสาธารณะในระดับชาติ ด้วยการเชื่อมโยงปัญหาของชาติกับบริบทใหม่ของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคโลกาภิวัตน์

ฝ่ายเกษตร (ฝ่าย 2) สนับสนุนการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาด้านการผลิตและการตลาดผลิตผลการเกษตร ทั้งในส่วนของพืชไร่พืชสวน สัตว์เศรษฐกิจ สัตว์น้ำ และพืชน้ำ ซึ่งครอบคลุม

ถึงการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และแปรรูปผลิตภัณฑ์ โดยมีเป้าหมายในการวิจัย เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการนำเข้า ในส่วนของการวิจัยเพื่อเพิ่มการส่งออกจะครอบคลุมถึงการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องมาตรฐานคุณภาพและด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเกษตรกร และผู้กำหนดนโยบาย

ฝ่ายสวัสดิภาพสาธารณะ (ฝ่าย 3) สนับสนุนการวิจัยที่เป็นฐานและความสามารถ สำหรับการกำหนดนโยบายและการดำเนินการเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยการตอบปัญหาในอนาคตด้านการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม การป้องกันและจัดการอุบัติภัย การป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้มแข็งของระบบการศึกษา โดยเฉพาะวิทยาศาสตร์ศึกษา

ฝ่ายชุมชนและสังคม (ฝ่าย 4) สนับสนุนการวิจัยพื้นฐานและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นการทำงานร่วมกับชุมชน องค์กร และหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการวิจัย เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ชุมชน เพื่อสื่อสารกับสังคมโดยรวม และการปรับเปลี่ยนโครงสร้างระบบ กลไก วิธีการทำงานของฝ่ายต่างๆ ให้อีกด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งนี้เพื่อหนุนเนื่องให้เกิดการขยายการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไปทั่วประเทศ

ฝ่ายอุดสาหกรรม (ฝ่าย 5) สนับสนุนการวิจัยเพื่อช่วยผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME) ให้มีขีดความสามารถทางการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การจำหน่ายการจัดการ และการบริการ เพื่อปรับปรุงหรือยกระดับของเทคโนโลยีที่ใช้อยู่ให้มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน ลดการสูญเสียในสายการผลิต ตลอดจนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของการทำงานและโรงงานให้ทันสมัย ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ

ฝ่ายวิชาการ มีเป้าหมายในการสร้างนักวิจัยอาชีพที่มีความสามารถสูงให้สร้างปัญญาและผลิตผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ และสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวิจัย

โครงการบริัญญาเอกากัญจนากิจเขตฯ สนับสนุนการสร้างนักวิจัยระดับบริัญญาเอก ในประเทศ ด้วยกระบวนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อเพิ่มปริมาณนักวิจัยที่มีคุณภาพในระดับที่ได้มาตรฐานนานาชาติโดยเร็ว

สำนักงาน สกอ. ภาค สนับสนุนงานวิจัยที่ให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการวิจัยทุกขั้นตอน โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เป็นเหตุเป็นผล เป็นระบบ มีการบันทึก วิเคราะห์อย่างเป็นระเบียบ ผู้ได้รับทุนจะเป็นชาวบ้าน กลุ่มชาวบ้าน องค์กรชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานรัฐ หรือนักวิชาการ เนื้อเรื่องวิจัยจะเป็นเรื่องใดก็ได้ที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น

โดย สกอ. จะสนับสนุนทุนวิจัยและการจัดการ การเสริมความรู้และทักษะ การเชื่อมโยงกับ
ภายนอกชุมชนและกับระดับนโยบาย และการสรุปบทเรียนและผลของการวิจัย ทั้งนี้
โดยยึดถือความเข้าใจ ความต้องการของชุมชนเป็นที่ตั้งและสร้างสะพานเชื่อมระหว่าง
ภูมิปัญญาเดิม กับความรู้สมัยใหม่ด้วยการวิจัย โดยมีสำนักงาน สกอ. ภาคอุปที่ จ.เชียงใหม่
และมีผู้ประสานงานอยู่ทั่วทุกภาค

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
ผู้ให้สัมภาษณ์	ศาสตราจารย์ ดร. ปิยะวัต บุญ-หลง
ผู้แทน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วุฒิพงศ์ เตชะธรรมสิน

1. องค์กร

การเกิดขึ้นของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เกิดขึ้นเนื่องจากประเทศไทยมีความอ่อนแอก่อนเรื่องการวิจัยมาก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการ

1. เงินงบประมาณลงทุนด้านวิจัยน้อย
2. กฎระเบียบราชการ

จึงต้องจัดตั้ง สกว. ขึ้นให้เป็นองค์กรแบบใหม่ องค์กรนี้เป็นหน่วยงานของรัฐ อยู่ในกำกับของสำนักนายกรัฐมนตรี จัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อที่จะให้มีความคล่องตัวสูง เพื่อที่จะมาบริหารเรื่องงานวิจัยของประเทศโดยเฉพาะการให้ทุนวิจัย เป็นองค์กรขนาดเล็กที่ไม่ใช่ระเบียบราชการ มีกฎระเบียบของตนเอง และไม่ได้เป็นเอกสาร ใช้งบประมาณแผ่นดินเป็นหลัก

หน้าที่ของ สกว. คือ ต้องการช่วยพัฒนาทางด้านวิจัยของประเทศไทย มีหน้าที่หลัก 4 อย่างคือ

1. สนับสนุนการวิจัยในด้านต่างๆ โดยการให้ทุน
2. สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันวิจัยและสร้างนักวิจัยให้เก่ง
3. เผยแพร่ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น และส่งเสริมการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์
4. ระดมทุนเข้าสู่การวิจัย

ปัญหาขององค์กร สกว. คือ งบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ เพราะงานขยายมาก วิธีแก้ไขปัญหาต้องพยายามหาทุนสนับสนุนอื่นๆ ที่ไม่ใช่งบประมาณแผ่นดิน ดูว่าที่ไหนมีเงินทุนวิจัยอยู่ เราเข้าไปช่วยเขาทำงาน เช่น เรื่องสุขภาพ ถ้าเรามีงานวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพเราก็ไปคุยกับเขาว่าเราจะช่วยวิจัยและพัฒนาเรื่องนี้ให้ ให้เข้าเป็นผู้สนับสนุนเงินงบประมาณ หรือเงินอุดหนุนจากโครงการพระราชดำริ หรือหน่วยงานอื่น ซึ่งบางที่เขามีเงินและต้องการหาคนมาทำวิจัย เช่น เรื่องของทุนหมู่บ้าน เรากลับไปขอรับส่วนนั้นมาเสริม

2. บุคลากร

บุคลากรที่องค์กรต้องการคือ คนที่ทำงานเป็นมาแล้ว จะไม่นำเสนอคนมาฝึก องค์กรต้องการคนที่มีประสบการณ์ อาจมีต้องพัฒนาบางด้านเพิ่ม เช่น ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ก็ต้องมีการส่งไปอบรมบ้างจะได้ตามเทคโนโลยีให้ทัน นอกจากนี้ต้องพัฒนาให้เป็นผู้ฝึก เพราะโดยตอนนี้แข่งขันด้วยความรู้ แข่งกันด้วยปัญญา ต้องพัฒนาคนให้มีความรู้ในเรื่องของการจัดการความรู้

3. งบประมาณ

งบประมาณขององค์กรได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลทุกปี เดิมจะให้เป็นกองทุนขนาดใหญ่ แต่คาดอกรบเปลี่ยมมาใช้ แต่กองทุนมีขนาดเล็ก เพราะรัฐบาลไม่มีเงินเพียงพอที่จะให้ ก็เลยต้องมีงบประมาณเสริมทุกปี และต้องไปหาจากที่อื่นมาเสริมด้วย

4. นโยบาย/แผน

การกำหนดนโยบายและแผนงานจะมีการระดมสมองหรือการทำ Workshop เพื่อดูทิศทางของประเทศ และดูทิศทางขององค์กรว่าจะเน้นไปทางด้านใด ปัจจุบันโลกกำลังเน้นเทคโนโลยี ต้องเตรียมสร้างคนทางด้านนี้ด้วย ต้องดูยุทธศาสตร์ของประเทศและระดมสมองเพื่อที่จะจัดทำนโยบายและแผน โดยจัดประชุมเชิงคนนอก รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิด้วย มาช่วยกันวิเคราะห์ ทำ SWOT Analysis แล้วตั้งเป้าว่าจะเน้นไปทางด้านใด จากนั้นนำมาทำเป็นแผนปฏิบัติการ ซึ่งทุกปีเราจะทำแผนปฏิบัติการปีละครั้ง เพื่อที่จะเสนอของบประมาณ

5. เครือข่าย

สกว. มีการทำงานแบบเครือข่าย สกว. สนับสนุนงานวิจัยเป็นชุดโครงการ หรือเป็นโปรแกรม แต่ละโปรแกรมจะทำงานเป็นเครือข่าย เราจะเชิญคนที่อยู่ในสาขาเดียวกัน หรือเกี่ยวข้องกัน ทั้งนักวิจัยและผู้ใช้ผลงานมาคุยกัน เพื่อให้เกิด Connection เวลาามาคุยกันก็จะเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สกว. จะตั้งผู้ประสานงานประจำชุดโครงการขึ้นมา โดยมีการทำงานเป็นลักษณะเครือข่ายโดยตรง

ปัญหาทางด้านเครือข่าย อาจจะมีเรื่องความขัดแย้งกันบ้าง แต่ถ้าได้ผู้ประสานงานที่มีความสามารถด้านการจัดการและมนุษยสัมพันธ์ปัญหาต่างๆ ก็จะได้รับการแก้ไข

6. การประเมินผล

งานวิจัยบางเรื่องทำแล้วไม่ประสบความสำเร็จ หรือทำแล้วใช้ประโยชน์ไม่ได้ ตรงนี้เป็นธรรมชาติของงานวิจัยมีผู้รักล้ำไว้ว่างานวิจัยเมื่อเริ่มต้นก็มี NPR (Non-performing Research) ถึง 50% แล้ว แต่ถ้ามีระบบที่ดี ตั้งแต่การตั้งใจทาย การพิจารณาข้อเสนอโครงการ การติดตามประเมินผล และการมีระบบเพื่อสืบยัง หรือที่ปรึกษาเคยให้คำแนะนำ จะช่วยแก้ปัญหาได้มาก

ในการติดตามและประเมินผลโครงการ สกว. ใช้วิธีให้นักวิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าทุก 6 เดือน ซึ่ง สกว. จะส่งรายงานให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยประเมิน โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และแผนการดำเนินงานว่าเป็นไปตามเป้าหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผนก็จะมีคำแนะนำ หรือ วิธีแก้ไขให้นักวิจัย

7. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านวิจัยประสบความสำเร็จในระดับชาติ

ปัจจัยที่ส่งผลให้การวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ จะต้องประกอบด้วยความพร้อมในหลายๆ อย่าง ดังนี้

1. ต้องได้นักวิจัยที่มีความสามารถและทุ่มเท
2. ต้องได้ข้อเสนอโครงการที่ดี
3. ต้องมีงบประมาณที่เหมาะสม
4. มีระบบติดตามประเมินผล
5. มีการวางแผน โครงการที่ดี

8. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ผลงานวิจัยที่ได้มีการนำไปเผยแพร่และส่งเสริมดังนี้คือ ผ่านสื่อต่างๆ ดิจิทัลในวารสาร ประชาคมวิจัย มีการทำวีดีโອนไลน์เรื่องที่เหมาะสมออกทรัพศิริ มีการแสดงข่าว มีการเชิญนักข่าว และเชิญนักวิจัยมาเสนอบอกงาน จัดนิทรรศการ จัดประชุมให้คนนอกมาฟัง มีห้องเอกสารให้ศึกษา เป็นต้น

การเผยแพร่ผลงานทำได้ง่าย แต่การนำไปใช้ต้องมีวิธีการ ในกรณีนำไปใช้ประโยชน์ ต้องรู้ว่าควรจะเป็นผู้ใช้ ต้องเชิญผู้ใช้ผลงานมาร่วมประชุม ตั้งใจทาย ซึ่งจะได้ข้อมูลเพิ่มเติม และสามารถให้ข้อคิดเห็นตั้งแต่เริ่มต้น หรือเชิญผู้ใช้มาร่วมทำวิจัยด้วย ถ้างานวิจัยนั้นเกี่ยวข้องกับภาคเอกชน ก็จะขอให้ว่ามสนับสนุนงบประมาณด้วย

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

National Research Council of Thailand

1. ความเป็นมา

ความคิดที่จะให้รัฐบาลจัดตั้งสภาวิจัยแห่งชาติมีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 แต่มิได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในสมัยนั้น ต่อมาได้มีผู้เล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยและได้พยายามร่างโครงการเสนอความเห็นต่อรัฐบาลอีกจนกระทั่งปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติฉบับแรก โดยแต่งตั้งอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์เป็นเลขานุการสภาวิจัยแห่งชาติโดยตำแหน่ง และตั้งสำนักงานเลขานุการสภาวิจัยแห่งชาติขึ้นที่กรมวิทยาศาสตร์เป็นการชั่วคราว พร้อมทั้งได้กำหนดสาขาวิชาการที่จะวิจัยไว้เฉพาะด้านวิทยาศาสตร์โดยแบ่งออกเป็น 6 สาขา ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์กายภาพและคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์การแพทย์ เคมีและเคมีวิทยาศาสตร์ชีวภาพ เกษตรศาสตร์และวนศาสตร์ และสาขาวิศวกรรมศาสตร์และอุตสาหกรรม

ในปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลโดย ฯพณฯ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้เห็นว่าการที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองและสมบูรณ์จริงๆ จะต้องเร่งรัดพัฒนาทุกด้านโดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย จะต้องอาศัยวิชาการทางด้านสังคมซึ่งเกี่ยวกับชีวิตจิตใจประเพณีนิยม และความคิดเห็นต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะวางแผนนโยบายพัฒนาประเทศเสียก่อน จึงจะยกระดับทางวัฒนธรรมวิทยาศาสตร์ให้ได้ผลแท้จริงต่อไป และได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502 แทนพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2499 พร้อมทั้งจัดระบบงานและองค์ประกอบของสภาวิจัยแห่งชาติใหม่โดยให้มี “สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ” ปฏิบัติงานให้กับสภาวิจัยแห่งชาติและเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2502 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นองค์กรกลางเกี่ยวกับการวิจัยของประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2507 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2502 เพื่อกำหนดหน้าที่ของสภาวิจัยแห่งชาติและสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีประกาศของคณะปฏิริบบันที่ 315 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 แก้ไขพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2507 โดยมีการเปลี่ยนชื่อ “สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ” เป็น “สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ”

ในปี พ.ศ. 2522 เมื่อวันที่ 24 มีนาคม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้โอนไปอยู่ในสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพัฒนา (ภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น “กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม” เมื่อวันที่ 23 มีนาคม 2535)

ในปี พ.ศ. 2543 เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้โอนไปอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยมีฐานะเป็นกรม ซึ่งไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ด้วยเหตุผลที่ว่าเพื่อให้สำนักงานฯ ได้มีบทบาทเป็นหน่วยงานกลางในการทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายและแผนการวิจัยทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้อย่างแท้จริง ตามกฎหมายว่าด้วยสภาวิจัยแห่งชาติ รวมทั้งสามารถให้คำปรึกษารัฐบาลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการวิจัยได้โดยรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อีกทั้งเพื่อให้สำนักงานฯ ได้อยู่ในสายการบังคับบัญชาเดียว คือ ขึ้นตรงกับประธานสภาวิจัยแห่งชาติ (นายกรัฐมนตรี) ซึ่งตามพระราชบัญญัติสภาวิจัยแห่งชาติได้ระบุให้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการทำงานของสำนักงานฯ อยู่แล้ว

เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 รัฐบาลได้ประกาศใช้กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ คือ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งในหมวด 21 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการวิจัยและอำนวยหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และมีฐานะเป็นกรม อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี ซึ่งได้มอบหมายและมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ คุณกิตติ) กำกับการบริหารราชการ และสังและปฏิบัติราชการสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติแทน

2. วิสัยทัศน์และการกิจลักษณะ

วิสัยทัศน์ของคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) คือจะเป็นองค์กรหลักด้านการบริหารจัดการงานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ เพื่อเป็นเครื่องมือ และพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ

ภารกิจ

- ◆ กำหนดนโยบายและแผนการวิจัยของประเทศไทย และการจัดสรรงบประมาณการวิจัยของประเทศไทย
- ◆ บริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศไทย และการติดตามประเมินผล
- ◆ กำหนดมาตรฐานการวิจัย
- ◆ พัฒนาศักยภาพระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับการวิจัยของประเทศไทย
- ◆ ให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

3. ยุทธศาสตร์

1. สร้างเสริมการนำนโยบายการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย
2. สร้างเสริมและสนับสนุนให้เกิดการวิจัยในสิ่งที่ประเทศไทยมีศักยภาพ และเป็นไปตามความจำเป็นของประเทศไทย
3. วางระบบบริหารการวิจัย ประสานความร่วมมือระหว่าง “จตุภาคีการวิจัย” ที่เอื้อต่อการวิจัยของชาติ
4. เพิ่มศักยภาพระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศการวิจัย เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศไทย

4. กลยุทธ์

1. สร้างเสริมการนำนโยบายการวิจัยไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย
  - 1.1 พัฒนาขีดความสามารถในการกำหนดนโยบายและแผนการวิจัยที่ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศไทย เพื่อปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ผันแปรในอนาคต
  - 1.2 เพิ่มสมรรถนะของกระบวนการนำนโยบายและแผนการวิจัยไปสู่การปฏิบัติต่อส่วนราชการ ธุรกิจเอกชน และประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการลงทุนด้านการวิจัยของประเทศไทย
  - 1.3 กำหนดกรอบงบประมาณการวิจัยของประเทศไทยร่วมกับสำนักงบประมาณ เพื่อให้การสนับสนุนหน่วยงานวิจัยภาครัฐ
  - 1.4 พัฒนาขีดความสามารถในการติดตามและประเมินผลการวิจัยของประเทศไทย โดยมีเจตนาที่สร้างสรรค์เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่เกิดจากการลงทุนด้านการวิจัยของประเทศไทย
2. สร้างเสริมและสนับสนุนให้เกิดการวิจัยในสิ่งที่ประเทศไทยมีศักยภาพ และเป็นไปตามความจำเป็นของประเทศไทย
  - 2.1 สนับสนุนการวิจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศไทยเพื่อให้คนไทยในทุกระดับ ทุกภูมิภาค ทุกชุมชน อยู่ดีมีสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งตนเองได้ คิดเป็นทำเป็น สั่งสมองค์ความรู้ใหม่ สืบสานภูมิปัญญาไทย ภูมิใจในวัฒนธรรม รู้เท่าทัน และเสริมสร้างศักยภาพให้สามารถแข่งขันในเวทีโลกสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2 เสิร์ฟสร้างและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและสร้างบุคลากรด้านการวิจัยในทุกสาขาวิชาการให้เพียงพอต่อความต้องการทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

2.3 ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการวิจัย ส่งเสริมให้นำร่องงานวิจัย หน่วยงานสนับสนุนการวิจัยเพิ่มความร่วมมือด้านการวิจัยในลักษณะโครงการร่วม ทั้งในรูปพหุภาคี และทวิภาคี กับสถาบันวิจัยในต่างประเทศ สถาบันวิจัยนานาชาติ และองค์กรระหว่างประเทศ

2.4 กำหนดมาตรฐานการวิจัย เพื่อให้ผลงานวิจัย นักวิจัย หน่วยงานวิจัย และหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ

3. วางระบบบริหารการวิจัย ประสานความร่วมมือระหว่าง “จตุภาคีการวิจัย” ที่เอื้อต่อการวิจัยของชาติ

3.1 ประสานเชื่อมโยงบทบาทของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของชาติ ขับเคลื่อนด้วย รัฐ ผู้สนับสนุนการวิจัย ผู้ทำการวิจัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4. เพิ่มศักยภาพระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศการวิจัย เพื่อเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ

4.1 พัฒนาระบบสารสนเทศการวิจัยให้มีความเป็นเอกภาพ (Research clearing house) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยการประสานเครือข่าย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

4.2 สนับสนุนการนำผลการวิจัยไปใช้ในภาคอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้สามารถผลิตสินค้าได้มาตรฐาน ลดการสูญเสีย ตลอดจนปรับปรุงเทคโนโลยีให้ทันสมัยมีขีดความสามารถสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ

4.3 เสิร์ฟสร้างวัฒนธรรมการใช้ผลงานวิจัยในการแก้ปัญหา โดยการค้นหา ข้อมูลและองค์ความรู้ที่จะช่วยในการดำเนินพันธกิจต่างๆ ของรัฐและธุรกิจเอกชน

5. อำนาจหน้าที่

หน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติตาม พ.ร.บ. สวัสดิ์ แห่งชาติ มีดังนี้

1. เสนอแนวโน้มนโยบายและโครงการส่งเสริมการวิจัยซึ่งเห็นสมควรเสนอคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

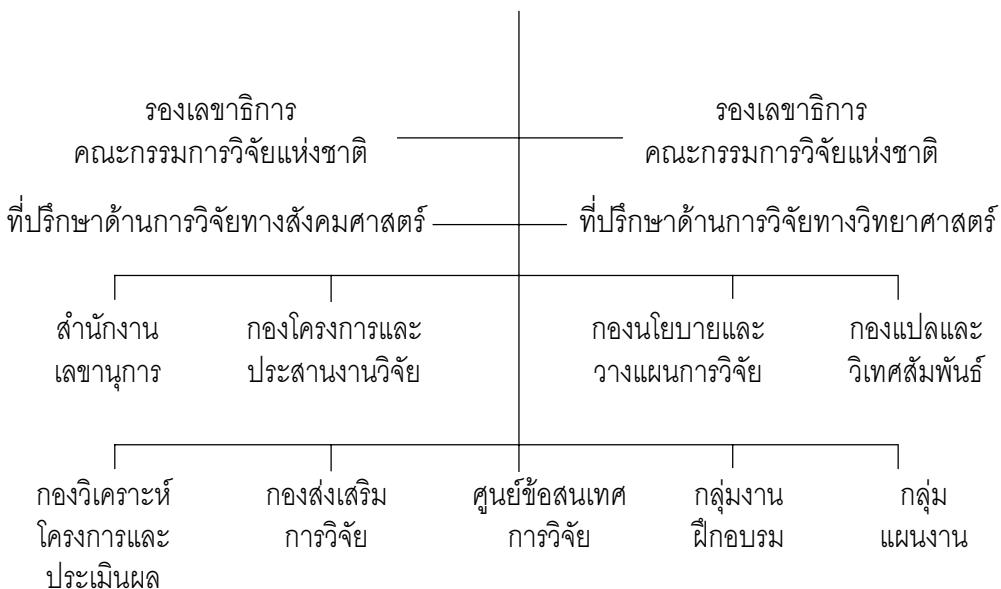
2. พิจารณาจัดตั้งสาขาวิชาการต่างๆ เพิ่มขึ้นจากที่ระบุไว้ในมาตรา 17 แล้วเสนอต่อ สถาบันวิจัยแห่งชาติ

3. พิจารณาวิธีการหาทุนบำรุงการวิจัยและเสนอแนะต่อสภาวิจัยแห่งชาติเพื่อให้ได้มาชี้งทุนเพื่อการวิจัย
4. เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานการวิจัยต่อสภาวิจัยแห่งชาติ
5. สงเสริมและจัดให้มีการวิจัยและสถาบันการวิจัย
6. ประสานงานวิจัยของสาขาวิชาการต่างๆ
7. สงเสริมและสนับสนุนการวิจัยส่วนราชการและส่วนบุคคล
8. จัดให้มีทะเบียนนักวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการต่างๆ
9. มอบหมายให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติการเฉพาะอย่างเกี่ยวกับการวิจัย
10. พิจารณาจัดตั้งบประมาณเกี่ยวกับการวิจัย
11. จัดสรรงบประมาณและเงินรางวัลเกี่ยวกับการวิจัย
12. ติดต่อและส่งเสริมการร่วมมือกับสถาบันการวิจัยและนักวิจัยในต่างประเทศ
13. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสภาวิจัยแห่งชาติหรือสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

6. โครงสร้าง

(โครงสร้างที่ปรับปรุงเป็นการภายใน)

เดขาชิกิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

7. อัตรากำลัง (ข้อมูล ณ วันที่ 11 กันยายน 2546)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างรวมทั้งสิ้น 354 อัตรา ประจำปี พ.ศ. 2546 ข้าราชการ 216 คน ลูกจ้างประจำ 68 คน และลูกจ้างชั่วคราว 70 คน

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นายจิรพันธ์ อรรถจินดา

1. องค์กร

ปัญหาขององค์กรวิจัยคือ มีงบประมาณน้อย ปัญหาระบบราชการบางอย่างเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ระเบียบการใช้เงิน การดำเนินการ ทำให้งานล่าช้าไปบ้าง เนื่องจากเป็นภารกิจของหน่วยราชการโดยเฉพาะเกี่ยวกับบุคลากร มีระบบของราชการอญู่ องค์กรอยากจะรับโครงเข้าทำงานก็รับไม่ได้ อย่างจะไม่รับโครง หรือให้โครงออกก็ทำได้ลำบาก งานวิจัยเป็นงานที่ต้องใช้ความคล่องตัวมาก ใช้ความเสี่ยงสูง สะดวกในการใช้เงิน เสี่ยงต่อผลสำเร็จว่าใช้ไปแล้วจะสำเร็จหรือไม่ ต้องมีระบบที่ดีในการตรวจสอบด้วย

2. บุคลากร

บุคลากรของ วช. เป็นบุคลากรของหน่วยราชการ ทุกอย่างไปได้ดีพอกว่าที่นี่ทำงานกันอย่างเต็มที่ บุคลากรที่ทำวิจัยส่วนใหญ่เป็นบุคคลในคณะกรรมการ สถาบันการศึกษา ทางองค์กรไม่ได้ทำวิจัยเอง มีหน้าที่ให้ทุนและกำหนดนโยบาย ประเมินผล ประสานงาน องค์กรจะควบคุมให้ผู้วิจัยทำวิจัย เอาเงินให้ผู้วิจัยทำ ก็ทำด้วยดีมาตลอด การอบรมบุคลากร กระทำอยู่ประจำ เช่น การใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับคนที่ไม่คล่องก็จะจัดอบรมด้านภาษาอังกฤษ

กรณีถ้าวิจัยไม่ได้คุณภาพ งานวิจัยเป็นเรื่องที่เสี่ยงองค์กรต้องลงให้ผู้วิจัยทำดูก่อน ถ้าให้ทำแล้วควบคุมมากไปเข้าทำงานไม่ได้ ดังนั้นต้องควบคุมไม่มากนัก เมื่อไม่ได้คุณภาพ เราก็ดูเป็นระยะมีหลายวิธี คือ

1. ไม่ให้ทุนต่อ ยกเลิกไม่ให้ทำต่อ ให้ไปแล้วส่วนหนึ่งก็แล้วไป
2. แนะนำให้เข้าเปลี่ยนแนวทาง หรือ เปลี่ยนวิธีการ
3. ที่ควรร้ายหน่อย ทำไม่ดีเลย ไม่ให้เงินอีก

แต่การวิจัยไม่ได้คุณภาพมีความหมายหลายอย่าง บางครั้งทำเต็มที่แล้ว เพราะวิจัยไม่มีทางสำเร็จ 100% ทำ 100 ชิ้นสำเร็จทั้ง 100 ชิ้น มันไม่เรียกว่างานวิจัย เรียกว่างานอย่างอื่น

วิจัยทำมาแล้วไม่ได้คันபุทกอย่าง บางคนทำเต็มที่แล้วไม่ได้ผลก็มี ความหมายคือ ต้องทำเต็มที่ตามหลักวิชาการ ไม่ทำอย่างนั้นเขาก็ไม่ได้ทำอีก องค์กรมี Black List ขององค์กร

3. งบประมาณ

งบประมาณเกี่ยวกับงานวิจัยมาจากรัฐบาลกับมาจากความช่วยเหลือของต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น ปีละหลายล้าน การช่วยเหลือมีในแต่การส่งนักวิจัยไปฝึกที่เข้าบ้าง แลกเปลี่ยน การวิจัยกันบ้าง กับประเทศไทย ที่น้อยหน่อย แต่กับความร่วมมือกับญี่ปุ่นจะมาก

งบประมาณไม่ค่อยจะนำมาจากภายนอกเท่าไหร มีไม่มาก วิธีแก้ปัญหาคือสนับสนุน องค์กรเอกชนให้มีการทำวิจัยมากขึ้น เอกชนจะได้มาทุ่มเทกับตรงนี้มากขึ้น ขณะเดียวกัน ต้องปรับปรุงองค์กรให้คล่องตัว ทำงานร่วมมือกับเอกชนให้มากขึ้น คิดว่าเร็วๆ นี้ เราจะเปลี่ยนการบริหารแบบราชการเป็นแบบเอกชน หรือองค์กรมหาชน ซึ่งเป็นอนาคต ยังไม่รู้

4. นโยบาย/แผนงาน

วิธีการทำนโยบาย/แผนงาน กำหนดกลยุทธ์วิจัยโดยบุคลาภายนอกเข้ามาช่วย คนของ วช. เข้ามาสนับสนุน วช. กำหนดกลยุทธ์ว่า รัฐบาลอยากจะทำงานอะไร อยากจะค้นพบอะไร อย่างให้องค์กรทำงานอะไร ภายใน 3-5 ปี องค์กรจะทำอะไร อย่างให้องค์กรทำงานอะไร นักวิจัยท่านไหนสนใจทำ ของบประมาณสนับสนุนเข้ามา หรือไม่ก็หนาบุคลากรมาทำ โครงการ เรื่องไหน เราก็ไปขอให้ท่านทำ เป็นเรื่องที่ต้องเจรจาระหว่างผู้วิจัยกับองค์กร และวัดให้ทันไป

ทำอย่างไรจึงจะหนานักวิจัยที่มีคุณภาพได้? มีนักวิจัยอยู่ในบัญชี หรืออยู่ในกลุ่มของ องค์กรแต่ยังไม่เพียงพอ ปัญหาขาดแคลนนักวิจัยเป็นปัญหารุนแรงที่สุด นักวิจัยสร้างยาก โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างยากและใช้เวลามากที่สุด

5. เครือข่าย

เครือข่ายการวิจัยมีมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่ทำวิจัยให้ รวมทั้งช่วยกำหนดนโยบาย กฎหมาย อาจารย์ต่างๆ มีการพูดคุยกันว่าองค์กรจะต้องทำอะไรกันบ้างใน 4-5 ปี อาจารย์ มากช่วยกำหนดนโยบาย เป็นกระบวนการติดตาม ประเมินผล รวมทั้งทำวิจัยให้ด้วย อาจารย์ มหาวิทยาลัย นักวิจัยอิสระ องค์กรของรัฐเป็นเครือข่ายร่วมกับองค์กร เครือข่ายการวิจัยมี 4 กลุ่ม

- ผู้กำหนดนโยบาย เช่น สภาพัฒนาฯ วช.
- ผู้เจกจ่ายทุน เช่น สกอ. วช.

3. ผู้ทำวิจัย เช่น มหาวิทยาลัยต่างๆ ห้อง Lab ต่างๆ สถาบันวิจัยต่างๆ
4. ผู้นำผลวิจัยไปใช้

องค์กรมีเครือข่าย 4 กลุ่ม ทำงานร่วมกัน มีกรรมการวิจัย ได้ผลดี แต่ยังต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่่เสมอ

6. การประเมินผล

การประเมินผลการวิจัย การติดตามผลยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพ เพราะการประเมินผลการวิจัยทำยาก ไม่เหมือนการประเมินผลอย่างอื่น อย่างเช่นการก่อสร้างตึก ก็ว่าจะเสร็จเมื่อไหร่ แต่การวัดผลสำเร็จของการวิจัยนั้นยาก คือบางที่วิจัยแล้วไม่ได้ผล ไม่ได้อะไรดีๆ ทั้งๆ ที่เขาวิจัยเต็มที่แล้ว ได้ความรู้มาเยอะก็ถือว่าเข้าประสบความสำเร็จมาขั้นหนึ่ง หรือไม่ผู้วิจัยแล้วไม่สำเร็จ ทำเต็มที่ก็ถือว่าเข้าถึงที่สุดแล้ว วิจัยเพื่อความรู้ ได้เป็น PAPER คิดคำนวนยาก วิจัยเพื่อเอาไปเป็นสินค้า อาจจะวัดง่ายหน่อยวิจัยได้อะไร ไปผลิตอะไรได้ไปขายอะไร ได้เงินเท่าไร หรืองานวิจัยด้านสังคมก็ประเมินยาก ปัญหางานปัญหาแก้วันนี้วุ่นวัดกี 10 ปีข้างหน้า ประเมินยาก ที่ทำอยู่คือไปดูนักวิจัยว่าเขากำไร ได้ผลอย่างไร ได้ผลตามตัวชี้วัดที่เข้าบอกหรือไม่ เพราะองค์กรมีการตั้งตัวชี้วัด แล้วตามไปดู

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการวิจัยมีมากพอควร เช่น ญี่ปุ่น มีการแลกเปลี่ยนนักวิจัยทุกๆ ปี หลายสิบคน ในทุกสาขา องค์กรให้เข้ามาร่วมทำวิจัย เข้าก็ให้ทุนนักวิจัยในไทยไปเรียนที่ญี่ปุ่น ไปทำวิจัย ได้มาหลายสิบคน มีผู้สำเร็จด้านนี้มาเยอะแล้ว

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ

1. มีเงินมากพอ
2. มีระบบการจัดการที่ดี
3. มีนักวิจัยดี ดีมากพอ

ขณะนี้ ประเทศไทยขาดทั้ง 3 อย่าง ด้านการเงินประเทคโนโลยีไม่มากพอ มีเงินน้อย ด้านนักวิจัยก็มีน้อยมาก เมื่อเทียบกับต่างประเทศ ส่วนด้านระบบบริหารองค์กรจัดทำอยู่ จะให้ดีขึ้นภายใน 2 ปีนี้ คือมุ่งการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ เปลี่ยนรูปแบบให้เป็นแบบองค์กรเอกชนมากขึ้น ร่วมมือกับเอกชน

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ มีการจัดตั้งฝ่ายเผยแพร่ส่งเสริมขึ้นมา โดยเฉพาะการส่งข่าวให้หนังสือพิมพ์รับทราบ สำเร็จหรือไม่สำเร็จ มีการนำนักวิจัยไปเผยแพร่ผลงาน ให้สิ่งที่เป็นความรู้เกี่ยวกับชาวบ้าน นำนักวิจัยไปเผยแพร่ให้กับชาวบ้าน ร่วมทั้งจัดสัมมนาในระดับนักวิชาการ การทำตลาดนัดเทคโนโลยี ตลาดนัดสิ่งประดิษฐ์ นำไปแสดงทั่วประเทศอยู่ประจำ รวมทั้งการไปแสดงในต่างประเทศ

ปัญหาคือทำได้น้อย องค์กรควรนำผลงานของเอกสารไปเผยแพร่จำนวนมาก ไปต่างประเทศหลายๆ แห่ง แต่วิธีทำยาก เพราะว่าใช้เงินมาก เอกชนมีงบน้อย สำหรับที่จะไปแสดงเทคโนโลยีสิ่งประดิษฐ์ของตนเอง

วช. มีห้องสมุดและมีเว็บไซต์ www.nrct.go.th ถ้าต้องการข้อมูลเพิ่มเติมสามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข Health Systems Research Institute

1. ความเป็นมา

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เป็นองค์กรของรัฐที่มิใช่ราชการ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เพื่อทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนและกำหนดนโยบายด้านสุขภาพของชาติ สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงาน องค์กรของรัฐและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 16 คน มีหน้าที่ในการดูแลนโยบายและกำหนดทิศทางการดำเนินการยุทธศาสตร์แผนกวิจัยระบบสาธารณสุขของ สวรส. ให้สัมฤทธิผลตามพันธกิจ สวรส. ได้จัดทำแผนวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2545 - 2547 เพื่อผลักดันภารกิจให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพที่ได้เริ่มดำเนินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 - 2545

2. องค์กร

คณะกรรมการประจำปี รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุข ประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข รองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรรมการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กรรมการ ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี กรรมการ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรรมการ ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย กรรมการ เลขาธิการ คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรรมการ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน

3. วิสัยทัศน์/พันธกิจ

สวรส. : สะพานเชื่อมองค์ความรู้ สู่กลไกแห่งระบบสุขภาพแห่งชาติ

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ตระหนักถึงพันธกิจที่ได้รับมอบหมาย ให้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนา ปรับเปลี่ยนระบบสุขภาพของชาติ สวรส. จึงมิได้จำกัด

การสนับสนุนทุนการวิจัยเพียงเพื่อสร้างสรรความรู้ขึ้นเท่านั้น แต่ได้ทำหน้าที่เชื่อมโยงความรู้จาก การศึกษาวิจัยเข้ากับกลไกและกระบวนการกำหนดนโยบาย เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนระบบสุขภาพให้ดีขึ้นและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม จนเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนชาวไทย

4. นโยบาย/แผน

เพื่อให้สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว ให้บรรลุผลในช่วงเวลา 3 ปี (พ.ศ. 2545 - 2547) จำเป็นต้องกำหนดแนวทางในการจัดทำแผนงานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกรอบการใช้งบประมาณ ดังนี้

แผนงานวิจัย

เป็นการจัดงานวิจัยเพื่อให้ได้ผลวิจัยสำหรับตอบคำถามการปฏิรูประบบสุขภาพในประเด็นต่างๆ ในลักษณะของชุดโครงการวิจัย โดยแต่ละชุดโครงการมุ่งที่จะตอบสนองต่อกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพ ดังนี้

- ◆ องค์ความรู้เพื่อใช้กำหนดภาระหน้าที่ (Role and Function) และการจัดโครงสร้าง (Structure and Architecture) ของระบบสุขภาพที่อยู่ในระหว่างการวางแผนการปรับเปลี่ยน
- ◆ พัฒนาเครื่องมือและกลไกสำหรับขับเคลื่อนระบบสุขภาพใหม่ที่เหมาะสมกับเงื่อนไขของประเทศไทย

◆ จัดเตรียมนักวิจัยและนักวิชาการสำหรับวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอที่จะป้อนข้อมูลย้อนกลับให้ระบบสุขภาพใหม่อย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพื่อเป็นการตอบสนองต่อภารกิจเป้าหมายที่กำหนดไว้ในช่วงปี พ.ศ.2545 - 2547 สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข จึงได้กำหนดชุดโครงการไว้ไม่ต่ำกว่า 7 ชุดโครงการ ดังนี้

1) ชุดโครงการจัดองค์กรอภิบาลระบบสุขภาพ ประกอบด้วยการวิจัยรูปแบบการจัดองค์กรทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การจัดเครือข่ายข้อมูลข่าวสารสุขภาพสำหรับใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ตลอดจนกำกับและประเมินนโยบายสุขภาพ

2) ชุดโครงการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ (Health Impact Assessment) เพื่อศึกษาค้นคว้าเครื่องมือ ระเบียบวิธี และกลไกโครงสร้าง (Architecture) ของระบบ รวมทั้งโครงสร้างและแนวทางการทำงานร่วมกันของภาคประชาคมกับเครือข่ายนักวิชาการ

3) ชุดโครงการควบคุมป้องกันภาวะคุกคามทางสุขภาพ (Health Hazard Control) เพื่อศึกษาค้นคว้ากลไกเครือข่ายการจัดการ การเฝ้าระวัง การป้องกัน และจัดทำข้อเสนอแนะภัยทางสุขภาพต่างๆ ก่อนที่จะก่อผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน

4) ชุดโครงการบริการสุขภาพ (Health Care) ประกอบด้วยการวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือ และกลไกการคลังสุขภาพ การประเมินผลการจัดการระบบหลักประกันสุขภาพล้วนหน้า การจัดบริการสุขภาพปฐมภูมิ การจัดบริการ สุขภาพทุติยภูมิ การจัดบริการสุขภาพตติยภูมิ การจัดบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และการจัดบริการส่งต่อฯฯ

5) ชุดโครงการระบบวิจัยสุขภาพ (Health Research System) ประกอบด้วยการวิจัย เพื่อสังเคราะห์ โครงสร้าง กลไก และการจัดสรรงրากิจขององค์กรต่างๆ ในเครือข่ายการวิจัย สุขภาพ เพื่อสร้างความรู้ และสร้างสมรรถนะในการพึงพาณิชย์ในด้านเทคโนโลยีสุขภาพ

6) ชุดโครงการระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพและกรดดูแลตนเอง เพื่อให้จัดกลไก เทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยมาใช้สนับสนุนการพึ่งตนเองทางสุขภาพของคนไทยกลุ่มต่างๆ ได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละบุคคล และช่วยให้ประชาชนมีพลังและศักยภาพในการเลือกใช้สินค้าสุขภาพ

7) ชุดโครงการสังเคราะห์ระบบสร้างศักยภาพผู้บริโภค (Consumer Empowerment) เพื่อให้เสริมสร้างพลังของ ภาคประชาชนสุขภาพให้มีสมรรถนะทางวิชาการและจัดการเครือข่าย ประสานงานสำหรับตรวจสอบการ เครื่อตัว เอาเปรียบในสินค้าหรือบริการสุขภาพ

แผนพัฒนานักวิจัย

ภาครัฐในการขับเคลื่อนการปฏิรูประบบสุขภาพให้ปรับเปลี่ยนไปสู่กลไกและการหน้าที่ซึ่งตอบสนองต่อปัญหาสุขภาพภายใต้เงื่อนไขทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองได้อย่างยั่งยืน จำเป็นต้องจัดเตรียมนักวิจัยนโยบายและระบบสุขภาพจากหลากหลายกลุ่มวิชาการ เพื่อทำหน้าที่วิเคราะห์แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในระบบสุขภาพ ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการสร้างเครื่องมือและระบบวิธีสำหรับจัดการระบบสุขภาพให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม นักวิจัย หรือนักวิเคราะห์ระบบสุขภาพอาจจำแนกตามกรอบกระบวนการ พัฒนา และการใช้งานออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) นักวิจัยระบบสุขภาพที่ประยุกต์ใช้ความรู้ความชำนาญที่มีอยู่แล้วเข้ามาทำงานในการวิจัยระบบสุขภาพเพื่อสร้างเครื่องมือ หาคำตอบ หรือสร้างข้อเสนอแนะเชิงลับเคราะห์ให้กับระบบสุขภาพ ซึ่งจัดเป็นการพัฒนานักวิจัยให้รวมกลุ่มกันศึกษาในประเด็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับระบบสุขภาพ เช่น เครือข่ายศึกษาดูงานที่วัดระบบสุขภาพในพื้นที่ระดับต่างๆ

2) นักวิจัยระบบสุขภาพในกรอบประเด็นที่ยังไม่มีอยู่ในประเทศไทยและจำเป็นต้องสร้างให้มีพื้นฐานทางวิชาการ เป็นการพัฒนาร่วมกับสถาบันการศึกษาให้สามารถผลิตหลักสูตรปริญญาเอกหรือโท เพื่อให้ใช้กระบวนการวิจัย เป็นกลไกสร้างองค์ความรู้สำหรับขับเคลื่อนทางวิชาการบางประเด็นในระบบสุขภาพ

3) นักวิเคราะห์ระบบสุขภาพที่ทำงานในพื้นที่ และความรับผิดชอบของตน จำเป็นต้องเรียนรู้และเข้าใจระเบียบวิธีการวิจัยระบบสุขภาพบางส่วนเพื่อนำไปปรับใช้กับภารกิจที่รับผิดชอบอยู่อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ผู้บริหารองค์กรการส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารสุขภาพระดับพื้นที่สมชชาสุขภาพในระดับพื้นที่ หรือ ระดับชาติ ฯลฯ

การพัฒนานักวิจัยจะดำเนินการโดยจัดสรรงบประมาณของ สวรส. ให้สอดคล้องกับความต้องการงานวิจัยและประสานกับหน่วยงานให้ทุนภายนอก

แผนพัฒนาการจัดการงานวิจัย

การขยายภารกิจการวิจัยระบบสุขภาพในปัจจุบันได้เริ่มขยายตัวก่อตัวกว้างขวาง มีภาคี และสถาบันเครือข่ายเข้ามาร่วมพัฒนาภารกิจกับ สวรส. หากขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดแผนงานเพื่อพัฒนาศาสตร์และศิลป์ในการจัดการงานวิจัย สำหรับหล่อเลี้ยง และสร้างนักจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพให้มีจำนวนเพิ่มขึ้น มีคุณภาพและความสามารถพอที่จะรองรับภารกิจที่ซับซ้อน

รูปแบบและกิจกรรมสำคัญสำหรับพัฒนาการจัดการงานวิจัยเป็นกลวิธีที่จะต้องจัดนัดรวมขึ้นใหม่ ประกอบด้วย

1) การประเมินบทวนกระบวนการจัดการงานวิจัย (Review) เพื่อปรับปรุงการจัดการงานวิจัยในระยะยาวให้สามารถปรับตัวจนสามารถตอบสนองต่อภารกิจอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการทำงานร่วมกับนักวิเคราะห์จากภายนอกมาทำงานร่วมกับทีมงานของ สวรส. ในภารกิจการดำเนินงาน ของโครงการวิจัยต่างๆ ที่ได้รับการสนับสนุนจาก สวรส. และสังเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะ ให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับ การจัดการงานวิจัย และเอื้อให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะการจัดการงานวิจัย

2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และเปลี่ยนภัยในองค์กรและภาคีเครือข่ายของ สวรส. (Organizational learning) เพื่อให้บุคลากรที่ทำงานด้านการจัดการงานวิจัย และการประสานงานการวิจัย ได้มีโอกาสพัฒนากรอบแนวคิด การจัดการงานวิจัยในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน จนเกิดเป็นกรอบความรู้สำหรับใช้ในการเผยแพร่แก่ภาคีเครือข่าย และองค์กรภายนอกที่ต้องการเรียนรู้วิธีการจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพ

3) การศึกษาจากประสบการณ์และหลักสูตรที่สถาบันการศึกษาและอบรมทั้งในและต่างประเทศด้วย เพื่อเพิ่มสมรรถนะในการจัดการงานวิจัย ให้กับบุคลากรของ สวรส. เครือสถาบัน และ สถาบันเครือข่าย

4) การประสานงานกับสถาบันวิจัยในส่วนภูมิภาคเพื่อสร้างเครือข่ายการวิจัยเพื่อปรับระบบสุขภาพในระดับพื้นที่ (Area Based Research) โดยสนับสนุนให้มีการพัฒนา

โครงสร้างการจัดการงานวิจัยในระดับท้องถิ่นให้ก้าวขวางขึ้น และให้สามารถตั้งค่าตามงานวิจัยให้ตรงต่อความต้องการของพื้นที่

5) การจัดกลไกในการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร สรวส. ให้เข้มแข็งสอดคล้องกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ของ สรวส.

สรวส. จะจัดสรุรหัวพยากรณ์ส่วนหนึ่งเพื่อสร้างเสริมความเข้มแข็งของนักจัดการงานวิจัย และองค์ความรู้ในการจัดการงานวิจัย ซึ่งจะเป็นการจัดกระบวนการและกลไกให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนให้งานวิจัยระบบสุขภาพได้ก่อประโยชน์ต่อสังคมไทยได้ ก้าวขวางขึ้น แผนงานสนับสนุนงานวิจัยกลไกการจัดการภายใน จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยอำนวยความสะดวกสนับสนุนการดำเนินงานของ สรวส. ให้บรรลุสู่เป้าหมายได้ตามแนวทางที่กำหนด

แผนงานสนับสนุนงานวิจัย

กลไกการจัดการภายในจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยอำนวยการ สนับสนุนการดำเนินงานของ สรวส. ให้บรรลุสู่เป้าหมายได้ตามแนวทางที่กำหนด แผนงานสนับสนุนงานวิจัยประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้ คือ

1) ระบบข้อมูลข่าวสารสำหรับการบริหารจัดการงานวิจัยระบบสุขภาพ และการประสานงานกับสถาบันเครือข่าย และ ภาคีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นกลไกที่จะสะท้อน ข่าวสาร และความรู้ให้กับบุคลากร ที่รับผิดชอบภารกิจต่างๆ ใช้ในการ ติดตาม และประเมินสถานการณ์ จนสามารถควบคุมให้พันธกิจของแต่ละกลุ่มงาน และเครือสถาบันดำเนินไปตาม แนวยุทธศาสตร์ที่วางไว้

2) ระบบการจัดการการเงิน และบัญชีสำหรับควบคุม และกำกับการคลังของ สรวส. ให้เป็นไปตาม แผนงานที่กำหนด เอาไว้โดยเฉพาะการสนับสนุนให้ทุกหน่วยและเครือ สถาบันสามารถวิเคราะห์การดำเนินงานโดยใช้ข้อมูลทางระบบบัญชีเป็นเครื่องมือ

3) ระบบการประเมินและพัฒนาบุคลากร สำหรับเลือกสรรและกำกับการพัฒนา บุคลากรให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของหน่วยงาน

แผนงานเผยแพร่งานวิจัย

การนำเสนอผลงานวิจัยและสร้างภาพลักษณ์ของ สรวส. ให้เป็นที่รับรู้ และมีทัศนคติ ที่ถูกต้อง ทั้งในหมู่ผู้ใช้งานวิจัยและนักวิจัย เป็นกลไกที่สำคัญที่จะช่วยสร้างความเชื่อถือ ขึ้นเป็นโอกาสในการขยายผลงานและส่งเสริมการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยให้ก้าวขวางยิ่งขึ้น ครอบแผนงานประกอบด้วย

1) การศึกษาความต้องการ และทัศนคติต่อ สรรส. ของผู้ใช้งานวิจัยและนักวิจัยในสถาบันต่างๆ เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์การเผยแพร่ผลงานวิจัยของ สรรส. เป็นไปอย่างเหมาะสม 适合 ลักษณะกลุ่มเป้าหมาย

2) การจัดทำเอกสารเผยแพร่ผลงานของ สรรส. สถาบันภาคี และสถาบันเครือข่าย ทั้งในรูปแบบเอกสารสิ่งพิมพ์และการนำเสนอในลักษณะอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ ได้แก่ Videotape, Website และ e-library ซึ่งจะช่วยให้ประชาชน และผู้ต้องการใช้ประโยชน์ สามารถเข้าถึง และได้รับข้อมูลได้โดยง่าย

3) การจัดประชุม สมมนา และประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ 适合 ลักษณะกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นการขยาย เนื้อร่วมในการศึกษาวิจัยระบบสุขภาพให้เกิดภาคีที่กว้างขวางขึ้น

การเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานสนับสนุนการวิจัยระบบสุขภาพในภาระกิจที่ดำเนินการ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้สาธารณะและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศได้รับรู้ และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการทำงานของสถาบันวิจัยระบบสุขภาพ อันจะส่งผลต่อความ ร่วมมือในการเข้ามาเป็นภาคีร่วมกันปฏิรูประบบสุขภาพ

5. พันธกิจ

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สรรส.) จะใช้กระบวนการทางวิชาการ และงานวิจัย เป็น เครื่องมือและกลไกในการประสานงานและสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายนักวิชาการ ประชาชน และภาคการเมือง เพื่อสร้างองค์ความรู้ในการจัดการระบบสุขภาพที่สามารถตอบสนองต่อ ความต้องการของคนไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และ เทคโนโลยีในปัจจุบัน

6. วิสัยทัศน์

สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สรรส.) จะสร้างกระบวนการปฏิรูประบบสุขภาพด้วย การเชื่อมโยงความร่วมมือของประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ เข้ากับการพัฒนาความรู้ เทคโนโลยี และการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

7. งบประมาณ

สรรส. จัดแนงงบประมาณสำหรับสนับสนุนงานวิจัยระบบสุขภาพโดยคำนึงถึง งบประมาณที่จะได้รับการสนับสนุนจากวิสาหกิจและภาครัฐ รวมกับหน่วยงานต่างๆ ภายใน

ประเทศ และการขยายฐานความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับองค์กรต่างประเทศ ในส่วนของการประมาณการงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. 2545 - 2547 เป็นการประมาณการบนฐานภาระงานของ สวรส. ซึ่งเป็นการคาดการณ์และเป็นการเตรียมงบประมาณไว้ในเบื้องต้นเท่านั้น โดยได้ประมาณการรายจ่ายในช่วงปี พ.ศ. 2545 - 2547 ไว้ในวงเงิน 285.72, 245.10 และ 232 ล้านบาทตามลำดับ

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.)

ผู้ให้สัมภาษณ์ นายแพทย์วิพูธ พูลเจริญ

1. องค์กร

สวรส. เป็นองค์กรของรัฐที่ไม่ใช่ราชการ ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนการศึกษา ด้านค่าวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนและกำหนดนโยบายด้านสุขภาพของชาติ มีคณะกรรมการสถาบันประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานองค์กรของรัฐ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รวมทั้งสิ้น 16 คน มีหน้าที่ในการดูแลและกำหนดนโยบาย และกำหนดทิศทางการดำเนินการยุทธศาสตร์แผนการวิจัยระบบสาธารณสุขของ สวรส. ให้สัมฤทธิผลตามพันธกิจ

2. บุคลากร

ปัญหาขาดนักจัดการวิจัยเป็นปัญหาหลัก นักวิจัยไม่ขาดแคลนเพราส่วนใหญ่แล้วมาจากการวิทยาลัยต่างๆ เพียงแต่ต้องหานักวิจัยที่ตรงกับสาขาวิชาที่สถาบันต้องการและนัดแต่สถาบันไม่มีนักจัดการการวิจัย ถึงมีก็มีน้อย ซึ่งมีหน้าที่ตั้งใจทั้งหมด จัดลำดับ วางแผน ระดมทัพยากรทุกด้านของการวิจัย เพราะคนที่จะมาเป็นนั้นไม่มี นักจัดการการวิจัยเพื่อให้เข้าใจระบบและทราบว่าต้องการอะไรบ้าง ต้องเข้าใจเป้าหมาย สามารถเข้าใจใจทั้งหมดได้ถ้าตั้งคำถามผิด 1 ข้อ จะทำให้การตีความหมายนั้นผิดไปด้วย คนตั้งคำถามอีกอย่าง ส่วนคนตอบก็ตอบอีกอย่าง ผลที่ได้ก็ผิดทาง ดังนั้นต้องเลือกคนที่จะต้องจัดการวิจัยที่ได้ เช่นถ้าสถาบันจะตั้งคำถามด้านมนุษยวิทยาต้องไปหานักมานุษยวิทยา เมื่อได้คนมาแล้วสถาบันต้องตกลงงานวิจัยนั้นว่า จะใช้ได้หรือไม่ เมื่อได้มาแล้วก็ต้องว่างานวิจัยนั้นนำมาใช้ได้หรือไม่ ซึ่งปัญหาใหญ่ของสถาบันคือ เกือบจะไม่มีนักจัดการวิจัย องค์กรส่วนใหญ่จะขาดนักจัดการการวิจัย

วิธีแก้ปัญหาคือ การพัฒนา หรือสร้างขึ้นมา สถาบันจะต้องสร้างจากสิ่งที่ไม่มี ต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ คนที่มาที่นี่จะต้องเรียนรู้การตั้งใจทั้งหมด ว่าจะทำอย่างไร องค์กรวิจัยจะจัดการอย่างไร เมื่อมีภาระงานครอบครัวประเดิมแล้ว จะนำผลที่ได้มาใช้กับงานวิจัยนั้น เพื่อหารเงินหนักวิจัย และต้องมีการประเมินติดตามงานว่าնักวิจัยสามารถทำงานวิจัยนี้ได้หรือไม่ ถ้า

ทำงานวิจัยไม่ได้ก็หยุดไป เพราะว่าถ้าเราให้ทำงานไปเรื่อยๆ จะไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักจัดการการวิจัย

สถาบันสามารถนำโครงสร้างมาจัดการอบรมเป็นนักจัดการการวิจัย นักจัดการต้องมีการพัฒนาตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องมีการทำงานแบบเรียนรู้

งานวิจัยที่ดีคืองานวิจัยที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ ผู้วิจัยก็อ้วว่าเป็นนักจัดการวิจัยที่ไม่ดีเท่าที่ควร เพราะว่าผู้วิจัยแต่ละคนมีความเชื่อของแต่ละบุคคล นักจัดการการวิจัยขององค์กรจะเป็นคนนำนโยบายไปผลักดันให้เกิดงาน โดยนำไปดำเนินการ

ปัญหาด้านบุคลากรอีกอย่างคือ สรรส. ไม่มีนักวิจัยเฉพาะด้าน บางครั้งถ้าต้องการทำวิจัย จำเป็นต้องสร้างนักวิจัยขึ้นมา บางครั้งนักวิจัยก็ไม่มาทำงานให้สถาบัน เพราะว่าเขากำหนดเวลาทำงานประจำ เขาได้เงินมากกว่า ปัญหาใหญ่คือจำเป็นต้องสร้างนักวิจัยขึ้นมา และต้องสร้างนักวิจัยที่ตรงกับงานวิจัยที่ต้องการ วิธีแก้คือหานคนที่มีอยู่และสามารถมาอยู่กับสถาบันระยะยาวได้ เช่น 5 - 7 ปี ระบุเงินเดือนให้ชัดเจน

3. งบประมาณ

งบประมาณส่วนใหญ่ได้มาจากรัฐบาล และองค์กรต่างประเทศ มีงบประมาณพอใช้ และเกินพอ ไม่มีปัญหาเรื่องเงิน แต่มีปัญหาเรื่องคนมาทำวิจัย เวลาจะจัดสรรงบประมาณ ต้องดูหัวข้องานวิจัยและงบประมาณการวิจัยว่าสอดคล้องกันไหม และการนำบุคลากรมาทำวิจัย สถาบันต้อง Contract ว่าสถาบันจะต้องทำอย่างไร สมมติว่างานวิจัยนั้นล้มเหลว สถาบันก็ตัดงบประมาณซึ่งนั้นเลย

4. นโยบาย/แผน

แผนงานของสถาบันมีการวางแผนในระยะเวลา 3 ปี 1 ครั้ง เวลาไม่ปัญหาแก้เลย ดำเนินงานไปตามแผนที่วางไว้ระยะเวลา 3 ปี ดำเนินการแบบต่อเนื่อง ช่วงนี้อยู่ในช่วงที่ 2 ปัญหาไม่มี ถ้ามีก็อยู่ที่หัวข้ออื่น เพราะแผนงานของสถาบันดำเนินการมาอย่างดี

5. เครือข่าย

สรรส. มีการจัดตั้งเครือข่ายขึ้นมาเอง เครือข่ายมีหลายเครือข่าย ถ้าเครือข่ายไหนทำงานไม่ดี ก็ยกเลิกไป ถ้าไม่จำเป็นจะต้องใช้ก็ไม่จำเป็นต้องมีองค์กรนั้นๆ เครือข่ายแต่ละเครือข่ายมีความคล่องตัวสูง มีความยืดหยุ่น จะให้เงินเป็นเครือข่าย เครือข่ายต้องทำงานประสานกับองค์กร สอดคล้องกัน และเงินงบประมาณจะรวมเป็นก้อนเดียวกัน เพราะองค์กร

แต่ละองค์กรมีความคล่องในตัวมันเอง องค์กรของเรามาไม่จำเป็นต้องไปดูแลมาก ไม่จำเป็นต้องไปตรวจสอบ จะเป็นการเข้าหากันระหว่างตัวบุคคลมากกว่า เช่น คดง.

6. การประเมินผล

ถ้าเป็นโครงการอย่างไร สถาบันทำงานวิจัยนั้นไปให้ทีมนักวิจัยช่วยดูว่าใช้ได้หรือไม่ มีปัญหาอย่างไร ถ้าเป็นโครงการใหญ่ ก็จะดูการนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นหลัก มีการตั้งทีมประเมินผลที่ใหญ่ ดูข้อมูลว่าทำงานได้มากน้อยแค่ไหน การใช้ข้อมูลเป็นอย่างไรบ้าง มีประโยชน์หรือไม่ การประเมินผลมีการจัดตั้งเป็นทีมสำหรับโครงการใหญ่ ปัญหาใหญ่ของการประเมินผลคือ ขาดผู้ประเมินที่มีคุณภาพ ต้องหาผู้ประเมินที่ความรู้เรื่องนั้น เพื่อให้การประเมินนั้นมีความสมบูรณ์ ถ้าเลือกผู้ประเมินผิด ก็จะไม่ได้งานวิจัยที่ตรงเป้าหมาย และตั้งเงินทุนสำหรับนำผลไปใช้และดูผลที่ใช้ว่าตรงกับที่ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

มีปัญหาด้านกฎหมาย การสื่อความหมาย ความร่วมมือที่ต่างกัน สถาบันจำเป็นที่ต้องหานคนที่มาแปลศัพท์วิชาการที่ทำให้ชาวบ้านอ่านแล้วเข้าใจ เพราะว่าต่างประเทศเข้ามา เข้ามายังในฐานะที่เห็นอกว่าเรา บางครั้งต้องแลกเปลี่ยนการเรียนรู้กันและกัน บางครั้ง สถาบันส่งคนไปเรียนรู้ที่ประเทศของเข้า เขากลับมาเรียนรู้กับสถาบัน ซึ่งต้องทำให้เขายอมรับในตัวสถาบันโดยดูจากผลงานที่สถาบันทำ

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริการงานวิจัยประสบความสำเร็จในระดับชาติ

1. คณะกรรมการ ต้องมีคณะที่ทำงานประสานกันเป็นทีม ร่วมมือกันในการทำงาน กำหนดนโยบาย ช่วยกันผลักดันนโยบาย จนได้รับการยอมรับจากต่างประเทศและประชาคม

2. โครงสร้างการบริหารงาน มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานที่ดี มีผู้บริหารที่ดี มีการปรับกลวิธีการดำเนินงานในทุกระดับ เพื่อให้โครงสร้างในการบริหารมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง

3. การที่สถาบันเลือกคนมาเป็นผู้บริหารต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส และสามารถทำงานได้ตรงตามที่เราตั้งเอาไว้

4. ความยืดหยุ่นในการบริหารการจัดการ สถาบันต้องปรับให้ทันกับรัฐบาล เช่น โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค โครงการสุขภาพดีถ้วนหน้า สถาบันต้องปรับให้ตรงกับความต้องการของรัฐบาล

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

มีเว็บไซต์รายงาน 600 กว่าเรื่อง นำมาสร้างเป็นวิดีโอ เพื่อสรุปผลเนื้อหาที่มีมาก เป็นเล่มๆ สร้างเป็นวิดีโอด้วยสามารถสื่อความหมายได้ดีกว่าเป็นเล่ม ซึ่งคงไม่มีใครยากก่อนการทำเป็นวิดีโอด้วยความสามารถจึงใจคนดูได้ดีกว่า ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับรูปแบบของเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับ สุขภาพ มีการจัดปะชุมสัมมนา ร่วมกับผู้ของงานวิจัยเพื่อเดียวกัน นำมาสังเคราะห์ผล ปัญหา คือ สถาบันต้องหนักสังเคราะห์ผลที่ดี เพราะบางคนสามารถสังเคราะห์ผลได้ตามที่สถาบัน ต้องการ บางคนสังเคราะห์ผลผิดประเดิ่นก็มี และนักสังเคราะห์ผลนั้นต้องทำหน้าที่ในการ แปลงข้อมูลที่มีมากของนักวิจัยหลายๆ คน มาเป็นภาษาที่อ่านง่าย สามารถสื่อให้คนทั่วไปเข้าใจ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ National Science and Technology Development Agency

1. ความเป็นมา

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534 ซึ่งมีผลบังคับใช้วันที่ 30 ธันวาคม 2534 จึงอาจกล่าวได้ว่าได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (กสวทช.) อย่างไรก็ตามในการจัดตั้ง สวทช. นั้นเป็นการรวม 4 หน่วยงานที่มีอยู่เข้าด้วยกัน โดยทั้ง 4 หน่วยงานได้ร่วม ดำเนินการมาก่อนหน้าแล้ว ดังนี้

- พ.ศ. 2526 ศูนย์พัฒนาวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
- พ.ศ. 2528 โครงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนา
- พ.ศ. 2529 ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ และศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

ตามหลักการและเหตุผลท้ายพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534 ระบุไว้ชัดเจนถึงมูลเหตุการจัดตั้ง สวทช. ว่า “การที่รัฐบาลจะนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ จะเป็นต้องเพิ่มสมรรถนะทางวิศวกรรมและสมรรถนะทางเทคโนโลยีอื่นๆ ตลอดจนการบริการทางเทคโนโลยีด้านต่างๆ ไปพร้อมกันด้วย จึงจะสามารถนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการผลิต การบริการ และกิจกรรมต่อเนื่องต่างๆ ทั้งทางอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม รวมทั้งช่วยให้ภาคการผลิตสามารถรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้นการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต้องครอบคลุมกิจกรรมหลายประเภทและต้องอาศัยทุนจำนวนมากทั้งจากภาครัฐและจากแหล่งทุนอื่นทั้งภายในและต่างประเทศด้วย การระดมทุนและการบริหารทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ สำหรับพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีนี้ต้องใช้ความชำนาญพิเศษ ไม่อาจอาศัยองค์กรทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีอยู่แล้ว แต่จำเป็นต้องมีองค์กรที่มีความเป็นอิสระ และความคล่องตัวสูง โดยไม่ผูกพันไว้กับกฎระเบียบการปฏิบัติและข้อบังคับปกติของราชการ และธุรกิจ และเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความชำนาญในการปฏิบัติ

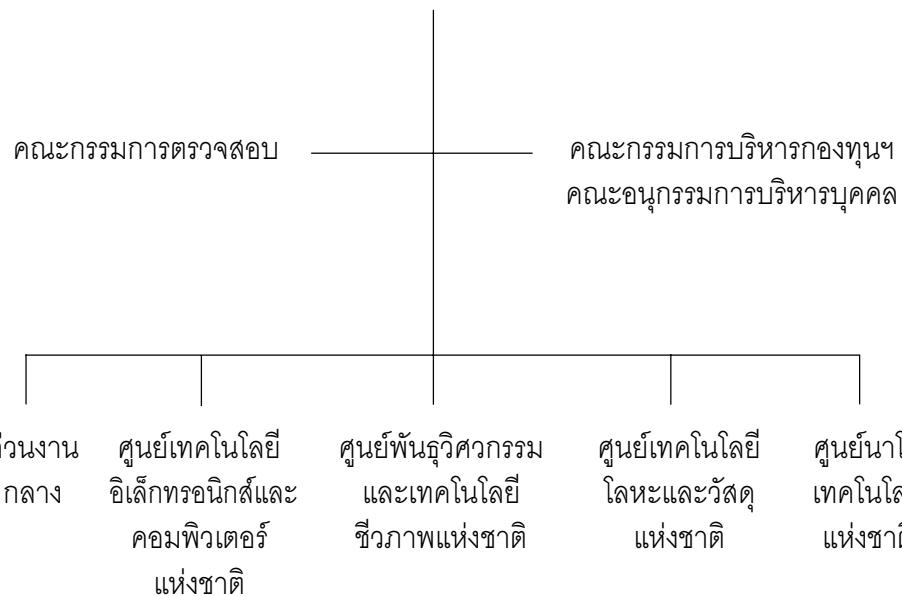
ภารกิจต่างๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนให้บรรลุประโยชน์ร่วมสูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ การส่งเสริมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในภาครัฐบาลและภาคเอกชน และการจัดตั้งกองทุนนี้จะครอบคลุมถึงการจัดตั้งศูนย์แห่งชาติเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเฉพาะสาขา และการจัดตั้งองค์กรพิเศษอื่นเพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเฉพาะด้านด้วย”

2. การจัดองค์กร

สาทช. บริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่คณะกรรมการได้แต่งตั้ง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภาครัฐและภาคเอกชน อย่างละ 11 คน และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นประธาน และปลัดกระทรวงกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นรองประธาน โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเป็นกรรมการและเลขานุการ ปัจจุบัน สาทช. แบ่งส่วนงานออกเป็น 5 ส่วนงานคือ ส่วนงานกลาง (สก.) ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (ศว.) ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ศอ.) และศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ นอกจากนี้ ภายใต้การดำเนินงานของแต่ละส่วนงานยังมีโครงการที่ได้รับมอบหมายจากภาครัฐให้เป็นผู้ดำเนินการอีก 13 โครงการ

โครงสร้างการบริหาร

คณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

3. พันธกิจ

ในมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พ.ศ. 2534 ได้กำหนดหน้าที่ของ สาทช. ไว้ดังนี้

1. บริหารกองทุนตามกฎหมาย ข้อบังคับ และมติของคณะกรรมการ

2. ศึกษาและวิเคราะห์ทางวิชาการต่างๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวางแผนเป้าหมายนโยบายและจัดทำแผนโครงการ และมาตรการต่างๆ ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยแล้วนำเสนอต่อวัฒนธรรมวิจัย

3. ดำเนินการวิจัย พัฒนาและดำเนินการด้านวิศวกรรม และสนับสนุนการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรมของภาครัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา และส่งเสริมความร่วมมือในกิจกรรมด้านนี้ระหว่างภาครัฐบาล ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนนานาประเทศเพื่อพัฒนาประโยชน์เชิงพาณิชย์

4. ดำเนินการและสนับสนุนการให้บริการ ในการวิเคราะห์ทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ การสอบเทียบมาตรฐานและความถูกต้องของอุปกรณ์ การให้บริการข้อมูลและการให้คำปรึกษาทางเทคโนโลยี และสนับสนุนการให้บริการอื่นๆ ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

5. สนับสนุนการเพิ่มสมรรถนะในการเลือกและรับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ตลอดจนการจัดการโครงการลงทุน และโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เพื่อให้ได้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมและเพื่อเกื้อหนุนการสร้างเสริมสมรรถนะทางเทคโนโลยีของประเทศไทย

6. ดำเนินการและส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศไทยรวมทั้งการพัฒนาがらดังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทั้งในภาครัฐบาลและภาคเอกชน

7. กระทำการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงาน และตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

4. นโยบาย

นโยบายสำคัญในปี 2547 ของ สาทช. ดำเนินการ ดังนี้

1. ด้านอาหารและการเกษตร การวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มผลผลิตและมูลค่าของผลผลิตแก่เกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งพืชและสัตว์เศรษฐกิจ เช่น ข้าว กุ้ง อ้อย และการแปรรูป

เพื่อให้เกษตรกรที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศไทยได้ผลผลิตสูง ต้นทุนการผลิตลดลง รักษาและใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล ซึ่งจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความยั่งยืน

2. ด้านยานยนต์และชีนส่วน ให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อรองรับความต้องการของผู้ประกอบการ ในการผลิตยานยนต์และชีนส่วนต่างๆ เพราะ สาทช. มีความพร้อมในเรื่องของเทคโนโลยีขั้นสูง และบุคลากรที่มีความสามารถ ทั้พยากรเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการเป็นอย่างมากในการช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ทั่วโลกในประเทศไทยและต่างประเทศ

3. ด้านอิเล็กทรอนิกส์และซอฟต์แวร์ ให้มีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีไมโครอิเล็กทรอนิกส์ เพราะเป็นที่ชัดเจนว่าเรื่อง IT จะเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตประจำวันของทุกคน ดังนั้น จะมีการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ที่มีระบบ IT ฝังตัวอยู่มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้ต้องใช้แง่วงจารือซีมากขึ้นไปด้วย แต่ในประเทศไทยยังไม่มีความสามารถในการผลิตไมโครชิปได้เอง ยังต้องนำเข้ามาประกอบ จึงจำเป็นต้องพัฒนาความสามารถให้ผลิตเองได้ในประเทศไทย อีกเรื่องหนึ่งคือ เรื่องดำเนินการเรื่องการพัฒนาเซลล์แสงอาทิตย์ เพราะจะช่วยลดการพึ่งพาห้ามันที่ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ นอกจากนี้ พลังงานชนิดนี้ยังเป็นพลังงานที่สะอาด และถ้าเพิ่มขีดความสามารถให้มากขึ้นก็จะช่วยแก้ปัญหาเรื่องการหาแหล่งพลังงานใหม่ๆ ของประเทศไทยได้ในอนาคต

4. เครื่องข่ายวิสาหกิจ (Clustering) เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะต่อไปภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบการจะต้องเป็นตัวจัดสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อให้มีขีดความสามารถในทางเทคโนโลยีมากขึ้น จึงมอบหมายให้ใช้อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทยเป็นแกนนำในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนและภาคเอกชนผู้ประกอบการ เพื่อผนึกกำลังกันในการพัฒนาประเทศไทย

5. นาโนเทคโนโลยี เป็นที่ชัดเจนว่า คลื่นลูกต่อไปจากเรื่องไปอิเล็กทรอนิกส์ คือเรื่องนาโนเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเทคโนโลยีในระดับโมเลกุลหรืออนุภาคที่เล็กมาก ขนาดหนึ่งในพันล้านเมตร ซึ่งจะสามารถนำมาใช้ทั้งในเรื่องของโลหะและวัสดุเพื่อให้มีคุณสมบัติพิเศษตามที่ต้องการ ใช้ในเรื่องการแพทย์และสาธารณสุข และอื่นๆ อีกมาก ขณะนี้หลายประเทศทั้งสหราชอาณาจักรและประเทศไทยต่างๆ ในยุโรปและเอเชียได้ดำเนินการเป็นโครงการขนาดใหญ่ ประเทศไทยจะรอช้าไม่ได้ เช่นกันจึงมอบให้ สาทช. เสนอโครงการเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติโดยเร็ว

5. บุคลากร/งบประมาณ

ตั้งแต่มีการจัดตั้ง สาขาว. เป็นต้นมา สาขาว. มีทรัพยากรเพื่อการดำเนินงานในเรื่องต่างๆ คือบุคลากรที่เป็นพนักงานตามสัญญาจ้าง โดยเฉลี่ยคราวละ 2 ปี จำนวน 1,081 คน และลูกจ้างโครงการ 551 คน รวมทั้งสิ้น 1,632 คน ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากวัสดุบาลจำนวน 12,934.64 ล้านบาท ซึ่งในปี 2545 ได้รับจัดสรจำนวน 1,587.97 ล้านบาท และสามารถหาเงินกองงบประมาณซึ่งประกอบด้วย เงินรายได้จากการดำเนินงาน เงินกู้ และเงินอุดหนุนจากองค์กรอื่นจำนวน 1,879.58 ล้านบาท โดยในปี 2545 ครึ่งปีแรก มีเงินรายได้แล้วทั้งสิ้น 195.50 ล้านบาท เงินรายได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 14.53 ของเงินงบประมาณจากวัสดุบาลหรือร้อยละ 12.69 ของวงเงินรวม

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

ผู้ให้สัมภาษณ์ ศ.ดร. ไพรัช รัชยพงษ์

ผู้แทน ดร. ชาตรี ศรีโพธารอน

1. องค์กร

สวทช. จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534 บริหารงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ที่คณะกรรมการได้แต่งตั้ง แบ่งส่วนงานออกเป็นส่วนงานกลาง ศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ศช.) ศูนย์เทคโนโลยีโลหะและวัสดุแห่งชาติ (ศว.) ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (ศอ.) และศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ (ศน.)

การจัดองค์กรเป็นในลักษณะของโครงสร้างแบ่งสายงานหลายรูปแบบ มีทั้งแบบแบ่งออกเป็นห้องปฏิบัติการ แบ่งตามงาน ฯลฯ นอกจากนั้นยังดำเนินงานวิจัยและพัฒนาการพัฒนาがらสังคมและโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีของประเทศไทย บริการต่างๆ ของทุกส่วนงานจะต้องมีการวิจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง

1. วิจัย พัฒนา ออกแบบ และวิศวกรรม
2. พัฒนาがらสังคมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ภาคการผลิต
4. โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. บุคลากร

ขณะนี้บุคลากรของ สวทช. เป็นพนักงานตามสัญญาจ้าง โดยเฉลี่ยครัวละ 2 ปี มีจำนวน 1,081 คน และลูกจ้างโครงการ 551 คน รวมทั้งสิ้น 1,632 คน มีจามมหาวิทยาลัยต่างๆ จำนวนมาก เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

3. งบประมาณ

สわทช. ได้รับการจัดสรรงบประมาณจากวัสดุ basal จำนวน 12,934.64 ล้านบาท และสามารถหาเงินนอกงบประมาณซึ่งประกอบด้วยเงินรายได้จากการดำเนินงาน เงินกู้ และเงินอุดหนุนจากองค์กรอื่น จำนวน 1,879.58 ล้านบาท เงินรายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 14.53 ของเงินงบประมาณจากวัสดุ basal หรือร้อยละ 12.69 ของวงเงินรวม

ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องของบางโครงการที่ต้องใช้เงินลงทุนสูง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ครบตามเป้าหมาย

4. นโยบาย/แผน

สわทช. ดำเนินงานโดยยึดถือนโยบายสร้างความเชื่อมโยงระหว่างวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกับเศรษฐกิจและสังคมโดยตลอด ให้มีผลได้ ผลลัพธ์ และผลกระทบสูงสุด ได้พยายามให้อ่ายในกรอบแผนที่กำหนดไว้และให้สอดคล้องกับนโยบายของวัสดุ basal ให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาควบคู่ไปกับการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้มีการนำผลงานวิจัยและพัฒนา ทั้งที่ดำเนินการเองและสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐฯ นำไปใช้ให้มากที่สุด มุ่งเน้นตอบสนองภาวะแห่งชาติของวัสดุ basal โดยทำแผนงานวิจัยรองรับ กำลังจะจัดให้มีระบบการเชื่อมสัญญาณเป็นทอกดๆ ซึ่งจะชัดเจนมาก

5. เครือข่าย

สわทช. มีการทำความตกลงกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยในการจัดทำโครงการบางโครงการร่วมกัน ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและสถาบันการวิจัยต่างๆ เพื่อให้มาให้คำแนะนำและปรึกษา มีการให้ทุนวิจัยแก่บุคลากรในสถาบันต่างๆ นอกจากนี้จากดำเนินการวิจัยโดยนักวิจัยของ สวทช. มีการจัดตั้งหน่วยวิจัยของ สวทช. ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทำให้มีเครือข่ายนักวิทยาศาสตร์/นักวิจัยที่กว้างขวาง

นอกจากเครือข่ายที่เป็น 4 ส่วนงานหลักแล้วยังมีเครือข่ายสถาบันการศึกษา อาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นต้น

6. การประเมินผล

การประเมินผลมี 2 แบบคือ

- ประเมินผลระดับโครงการ ประเมินตามข้อเสนอโครงการ ผู้วิจัยเสนอมา เช่น

ขอมาเท่านี้หน่วยงานก็มาดูแลประเมินผลตามที่เข้าข้อ ดูว่าสามารถทำได้ตามที่ขอมาหรือไม่ หรือทำแล้วทำเกิน

2. ประเมินผลระดับโปรแกรม ประเมินไปพร้อมกันหลายๆ โปรแกรม ไม่มีปัญหา ในเรื่องนี้ เพราะว่าหน่วยงานดูงานเป็นระยะ

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

องค์กรมีความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศบ้างทางด้านการวิจัย การทำงานร่วมกันก็มีปัญหาตามปกติของการทำงาน เพราะทำงานในลักษณะของระดับนานาชาติ ทำงานกับนักวิจัยระดับโลก แต่ก็แก้ปัญหาได้

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารประสบผลสำเร็จในระดับชาติ

ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบความสำเร็จนั้น ต้องบอกว่าสำคัญที่สุดคือ บุคลากร ที่รองลงมาคือ งบประมาณ แผนงาน

การจะไปสู่ความสำเร็จได้ต้องเปลี่ยนพฤติกรรมของภาคีให้ทำงานร่วมกันได้ การสร้างแรงจูงใจแก่นักวิจัยในรูปแบบของการให้โอกาส การยกย่องให้เกียรติ และค่าตอบแทน การให้สิ่งจูงใจแก่ภาคเอกชนในรูปของเงินกู้ดอกเบี้ยต่อ (บางประเทศมีการจัดตั้งธนาคารเทคโนโลยี เพื่อให้กู้แก่เอกชนที่ต้องการใช้ทุนศาสตร์และเทคโนโลยีในการพัฒนาขั้นตอน สามารถของตนเอง มี Venture Capital เพื่อการนี้) และการยกเว้นภาษีวิจัยและพัฒนา สิ่งเหล่านี้ล้วนมีความจำเป็นซึ่งหล่ายประเทศไทยดำเนินการมาแล้ว ประเทศไทยแม้จะมีบ้าง แต่ก็ยังเป็นระยะเริ่มต้น ทุกคนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องหันในระดับนโยบายและปฏิบัติต้องสร้างความเข้าใจและช่วยกันผลักดันต่อไป เพื่อให้เกิดผลกระทบทางบวกต่อประเทศไทยของเราว่ายังแท้จริง

9. การเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

สวัสดิ์. มีการให้บริการต่างๆ มากมายของหน่วยงาน โดยทำออกมาในลักษณะของเอกสาร รายงานการวิจัยในประเทศไทย รายงานการวิจัยต่างประเทศ มีการนำมาใช้ประโยชน์ ทำออกมานเป็นลักษณะเชิงพาณิชย์ ทำออกมานแล้วก็นำมาแจกประชาชนโดยไม่คิดเงิน ทำออกมานในรูปของเว็บไซต์วิทยุ โทรทัศน์ ปัญหาคือ องค์กรทำได้มีจำนวนมากแต่บวกกับไม่รู้จักไม่รู้เรื่อง ตลาดไม่รู้ว่าใครเป็นปัญหากันแน่ เมื่อทำวิจัยก็จะต้องมีสิ่งต่อไปนี้คือ รายงานการวิจัย การเผยแพร่ และการนำไปใช้ประโยชน์

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา Bureau of Educational Research and Development

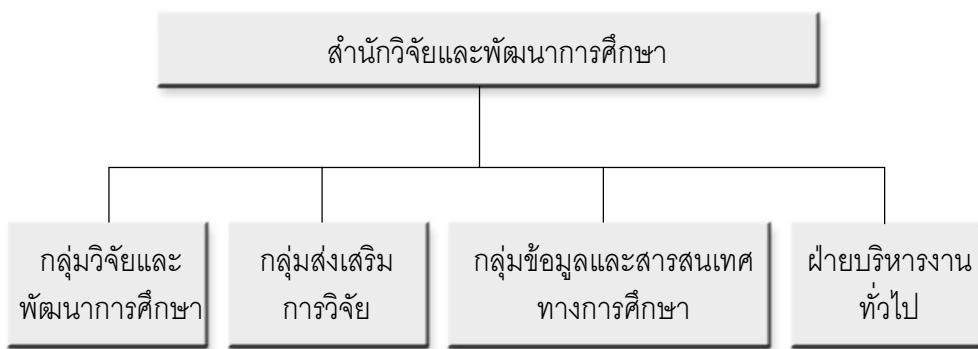
1. หน่วยงาน

สำนักงานวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.) สังกัดสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยเดิมสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา มีชื่อเดิมว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปัจจุบันสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ได้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และต่อมาได้มีการแบ่งส่วนราชการภายใน ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (3 กรกฎาคม 2546) และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา พ.ศ. 2546

2. การจัดองค์กร

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.) แบ่งส่วนราชการเป็น 3 กลุ่ม และ 1 ฝ่าย ดังนี้

โครงสร้างสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

3. วิสัยทัศน์

“ภายในปี 2555 สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษาจะเป็นองค์กรหลักด้านการวิจัย และพัฒนาการศึกษา สารสนเทศทางการศึกษา สร้างองค์ความรู้และส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาระบบและประชาคมการวิจัยทางการศึกษาให้เข้มแข็ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศ”

4. อำนาจหน้าที่/ภารกิจ

จากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดภารกิจด้านการวิจัยของสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา ไว้ใน ข้อ 1 (3) วิจัยและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนการรวบรวมและพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนานโยบายและแผนการศึกษาแห่งชาติ และใน ข้อ 3 ได้กำหนดส่วนราชการภายใต้สำนักงานฯ เป็น 6 สำนัก โดยให้สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) วิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อการเสนอแนะนโยบาย และวางแผนการศึกษา ระดับชาติ รวมทั้งวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลสถิติ ฐานข้อมูลวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และระบบการให้บริการ

(ข) จัดทำข้อเสนอแนะนโยบาย พัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนและมาตรฐานข้อมูลด้านสารสนเทศทางการศึกษาของประเทศไทย รวมทั้ง จัดทำสถิติและดัชนีทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง

(ค) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดความร่วมมือด้านการวิจัยทางการศึกษา และพัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักฯ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง หรืองานที่ได้รับมอบหมาย

5. เป้าหมาย

1. พัฒนาระบบการวิจัยการศึกษา: จัดทำนโยบายและแผนการวิจัยการศึกษา (ที่ครอบคลุมทั้งมิติด้านระบบงานวิจัย ระบบเงินการวิจัย และระบบบุคลากรด้านการวิจัย)
2. พัฒนาระบบสารสนเทศทางการศึกษา

6. งบประมาณ

เงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2547 มี 9.93 ล้านบาท สำหรับใช้ดำเนินงานของ สวพ. กำหนดแผนงานไว้ 4 แผนงานดังกล่าวจะกล่าวต่อไป

7. นโยบาย/แผน

สวพ. กำหนดแผนงานไว้ 4 แผนงาน คือ

1. แผนงานวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา เพื่อจัดทำนโยบายและแผนการวิจัยด้านการศึกษา และการวิจัยในประเทศไทยต่างๆ สำหรับประกอบการพัฒนานโยบายทางการศึกษา

2. แผนงานพัฒนาการบริหารและการจัดการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารและการจัดการวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้องขององค์กรวิจัยระดับชาติ ประสาน ติดตามประเมินผล และพัฒนาข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหารและการจัดการการศึกษา

3. แผนงานส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการใช้การวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ และในการปฏิบัติงานของครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมเครือข่ายการวิจัย โดยจัดให้มีการประชุมวิชาการด้านการวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติ และการพัฒนาฐานข้อมูลวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง และสร้างระบบการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต เผยแพร่บนเว็บไซต์ (<http://www.thaiedresearch.org>)

4. แผนงานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อการจัดทำฐานข้อมูลสถิติเพื่อการศึกษา

8. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ซึ่งทางเผยแพร่องค์กรได้แก่

- สื่อสิ่งพิมพ์รายงานการวิจัยต่าง ๆ
- เว็บไซต์ ของสำนักงานฯ (<http://www.thaiedresearch.org>)
- การประชุมสัมมนาระดมความคิด การประชุมวิชาการการวิจัย และการประชุมวิชาการนานาชาติ เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยทางการศึกษา เป็นต้น

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา
ผู้ให้สัมภาษณ์ ดร.จิรพรวน บุณเงชุม

1. องค์กร

สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (สวพ.) สังกัดสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 (3 กรกฎาคม 2546) และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา พ.ศ. 2546

สวพ. สกศ. มีภารกิจด้านการวิจัย ในการวิจัยและประسان ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนาการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้และภูมิปัญญาของชาติ ตลอดจนการรวบรวมและพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนานโยบาย และแผนการศึกษาแห่งชาติ

การดำเนินงานด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาของ สกศ. นั้น จะมี คณะกรรมการสภากาการศึกษา ด้านการวิจัย ติดตามและประเมินผล ซึ่งมีนายชิงชัย หาญเจนลักษณ์ เป็นประธาน มีที่ปรึกษา 2 คน และอนุกรรมการที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 14 คน คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็น หรือคำแนะนำเกี่ยวกับการวิจัย ติดตามและประเมินผลการศึกษา

การจัดองค์กรของ สวพ. ได้แบ่งส่วนราชการออกเป็น 3 กลุ่ม และ 1 ฝ่าย คือ กลุ่ม วิจัยและพัฒนาการศึกษา กลุ่มส่งเสริมการวิจัย กลุ่มข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา และฝ่ายบริหารงานทั่วไป

2. บุคลากร

บุคลากรของ สวพ. ปี 2546 มีจำนวนคน 19 คน แต่ในปี 2547 มีจำนวนประมาณ 14 - 16 คน ที่ต้องใช้คำว่าประมาณ เนื่องจากจำนวนบุคลากรของ สวพ. มีการเพิ่ม - ลดลง ในช่วงนี้ เนื่องจาก สวพ. มีบุคลากรโอนไปรับราชการในสังกัดอื่น ลาออก ลาศึกษาต่อ และ

ลากອກตามโครงการเกี่ยวกับก่อนกำหนด บุคลากรที่เหลืออยู่ต้องทำงานหนักมากขึ้น เพราะต้องซุดเซย์อัตรากำลังที่หายไปประมาณ 3 - 5 คน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมายการดำเนินงาน งาน/โครงการ ประจำปีงบประมาณ 2547 ที่ สวพ.กำหนด

การแก้ไขความขาดแคลนบุคลากรดำเนินการโดย (1) วิเคราะห์งานและจำแนกงานที่จัดจ้างให้บุคลากรนอกทำ และงานที่ทำเอง (2) เร่งพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรภายในของ สวพ. ด้วยการจัดประชุมบุคลากรของ สวพ. อย่างน้อย 2 สัปดาห์/ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเสริมประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทั้งสำนักร่วมกัน โดยมีรองเลขาธิการฯ (ดร.อุรุ่ง จันทวนิช) เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำและคำปรึกษาในการดำเนินงาน

3. งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับเป็นงบประมาณแผ่นดิน ในปีงบประมาณ 2547 สวพ. มีงบประมาณในการดำเนินการงาน/โครงการต่างๆ จำนวน 9.93 ล้านบาท

4. นโยบาย/แผนงาน

แผนงานของ สวพ. ได้กำหนดแผนงานไว้ 4 แผนงาน คือ แผนงานวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา แผนงานพัฒนาการบริหารและการจัดการการวิจัย แผนงานการส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษา และแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

ในปีงบประมาณ 2547 สวพ. มีการดำเนินงานที่เร่งด่วน คือ การจัดทำ นโยบายและแผนการวิจัยด้านการศึกษาของประเทศไทย (ที่ครอบคลุมทั้งมิติด้านงานวิจัย เงิน และบุคลากรด้านการวิจัย) โดยการดำเนินงานอยู่ในชั้นตอนจัดทำร่างสาระสำคัญของนโยบายและแผนการวิจัยด้านการศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญ แต่เป็นงานที่มีความยากและซับซ้อน เพราะจะต้องดำเนินการตามชั้นตอนการพัฒนานโยบายของรัฐ คือ ดำเนินเรื่องความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้น การดำเนินงานซึ่งนอกจากจะประกอบด้วย กิจกรรมหลัก (1) การวิจัยหาความรู้ในประเทศต่างๆ เพื่อประกอบการจัดทำนโยบาย ทั้งที่เป็นการวิจัยการศึกษาการสังเคราะห์ผลงานวิจัยที่ผ่านมา และการวิจัยการศึกษาแนวโน้มเพื่อการวิจัยในอนาคต และ (2) การจัดทำร่างนโยบายวิจัยการศึกษาแล้ว ยังต้องมีกิจกรรมหลักที่ (3) การรับฟังความคิดเห็น โดยจัดให้มีการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและการประชุมระดมความคิดเห็นจากทุกฝ่าย

นอกจากนี้ การดำเนินการที่จะได้ร่างนโยบายและแผนการวิจัยด้านการศึกษาของประเทศไทย ยังมีความต้องการข้อมูลจากในหน่วยงานทางการศึกษา/หน่วยงานในระดับเขต

พื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เพื่อแก้ไขความขาดข้อมูลส่วนนี้ ต่อไปอาจจะต้องมีการดำเนินงาน เช่น การประชุมระดมความคิดเห็นที่จัดในระดับภูมิภาคต่างๆ หรือ การวิจัยเพื่อหาประเด็นการวิจัยที่สนใจจากระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์ความรู้ประกอบด้วย

5. เครือข่าย

เครือข่ายด้านการวิจัยของ สวพ. คือ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยที่เป็นนักวิจัยฯ	45 คน
2. นักวิจัยที่เสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการครั้งที่ 10ฯ	62 คน
3. ครุแห่งชาติ	26 คน
4. ครุต้นแบบ	586 คน
5. นักวิจัยจากสถาบันต่างๆ ที่ส่งผลงานวิจัยเผยแพร่ลงเว็บไซต์ ปี 2547	794 คน
6. หน่วยงานสถาบันอุดมศึกษาของภาครัฐและเอกชน (คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/สถาบันวิจัยฯ/หน่วยวิจัย)	172 หน่วยงาน
7. คณาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาของภาครัฐและเอกชน (คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์/สถาบันวิจัยฯ)	1,300 คน
8. สมาคมวิจัยของไทย	20 แห่ง
9. หน่วยงานเครือข่ายในต่างประเทศ คือ APERA	1 แห่ง

6. การประเมินผล

การประเมินผล งาน/โครงการ ที่ สวพ. ดำเนินการ

1. ในส่วนที่เป็นงาน/โครงการ ของ สวพ. ที่มีคณะกรรมการตรวจการจ้าง เพื่อดู TOR และคุณสมบัติของผู้วิจัย/ที่ปรึกษา มีคณะกรรมการตรวจรับผลงานตามสัญญาจ้าง และมีขั้นตอนการนำเสนอผลงานต่อที่ประชุม/สัมมนา เพื่อรับฟังความคิดเห็น ทั้งนี้ สวพ. จะดำเนินงาน/โครงการ โดยมีผู้วิจัย/ที่ปรึกษาที่มีความรู้ความสามารถสามารถวัดถูกประสิทธิภาพของงาน/โครงการ

นอกจากนี้ การดำเนินงานภายใต้องค์กร สวพ. จะมีการประชุมข้าราชการภายในสำนัก 2 ครั้ง/เดือน เพื่อสร้างความเข้าใจและซ่อมแก้ปัญหาการทำงาน

2. ผลงานการวิจัยในการประชุมวิชาการ สวพ. จะแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ การประชุมวิชาการและคณะกรรมการพิจารณาผลงานวิจัย

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

หน่วยงานต่างประเทศ ที่ สวพ. ได้ดำเนินงานด้วย เช่น NIER, OECD, UNESCO, APERA โดยจัดให้มีการประชุมวิชาการนานาชาติเป็นประจำทุกปี

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านวิจัยประสบความสำเร็จ

ปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

1. มีวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์และแผนงานขององค์กรที่ชัดเจน
2. บุคลากรขององค์กรมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมดำเนินงานทุกขั้นตอน และมีระบบการพัฒนาคุณภาพงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง สำหรับ สวพ. ใช้การประชุมสำนักเป็นเครื่องมือในการนี้
3. มีเครือข่ายเข้าร่วมกิจกรรมและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้วยกัน การพัฒนาเครือข่ายให้เหนียวแน่นนั้น จัดทำโดยการจัดให้มีกิจกรรมสำหรับเครือข่ายที่มีความเหมาะสมกับกลุ่มเครือข่ายประเภทต่าง ๆ และกิจกรรมมีความต่อเนื่อง
4. มีการวางแผนการติดตามและประเมินผล และการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1. จัดพิมพ์เอกสารรายงานผลวิจัย เผยแพร่แก่กลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม
2. เว็บไซต์ ของสำนักงานฯ (<http://www.thaiedresearch.org>)
3. จัดประชุมวิชาการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ
4. จัดทำการสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาและที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบสภาพงานวิจัยที่มีอยู่ รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้สนใจได้ริเริ่มการวิจัยที่ยังไม่มีผู้ใดดำเนินการ
5. จัดประชุมสัมมนาให้นักวิจัย ผู้เชี่ยวชาญวิจัย ผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายและทุนการวิจัย เพื่อเปิดโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อกำหนดโจทย์วิจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษา
6. ประเมินผลการนำนโยบายและแผนการวิจัยด้านการศึกษาสู่การปฏิบัติ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

1. ความเป็นมา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นตามกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546

2. ภารกิจ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา มีภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงดังนี้

1. จัดทำมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. วิจัยและพัฒนาสื่อต้นแบบและนวัตกรรมสื่อการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและการเรียนรู้ และหลักสูตรสถานศึกษา
3. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินงานเกี่ยวกับงานเลขานุการคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา สำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ
4. พัฒนาระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายใน ระบบการเรียนรู้ที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการท่องเที่ยว กับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เครือข่ายการเรียนรู้ และการวิจัยทางการศึกษา รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและประสานการพัฒนาระบบและมาตรฐานการແນະແນວ
5. พัฒนาและส่งเสริมเกี่ยวกับภาษาไทยและการเปลี่ยนรูปแบบ
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมาย

หมายเหตุ : เนื่องจากเป็นหน่วยงานใหม่ จึงยังไม่สามารถมีข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวกับหัวข้อที่ผู้วิจัยกำหนดได้

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
	สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ผู้ให้สัมภาษณ์	นายธารง ชูทัพ

1. องค์กร

รูปแบบและโครงสร้างขององค์กรขณะนี้ไม่ค่อยดีเท่าไหร่นัก จากเดิมเป็นกอง ก่อนปรับโครงสร้าง 7 กรกฎาคม 2546 มีการยุบ 3 กรมด้วยกัน คือ

1. กรมวิชาการ
2. กรมสามัญศึกษา
3. ส.ป.ช.

เมื่อยุบแล้วน่ามาว่ามเป็น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวม 3 กรม ก็หมดสภาพไป และจัดระบบโครงสร้างใหม่เป็น 12 สำนักงาน กองวิจัยแทนที่จะเป็นสำนัก วิจัยก็ไม่มี กองวิจัยเดิมก็หมดไป คำว่าวิจัยมีสถานะลดลงมาเทียบกับกลุ่มนี้ นายกรัฐมนตรี บอกว่าวิจัยสำคัญ เป็นตัวกระบวนการแก้ไขพัฒนา แต่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นองค์กรใหม่ในกระทรวงศึกษาธิการ กลับกลายเป็นไม่มีสำนักวิจัย เป็นได้แค่ กลุ่มวิจัยเท่านั้น

ปัญหาที่คือไม่มีองค์กรรองรับในฐานะอันควรแก่การประสานงาน เป็นรูปแบบจัดอยู่ ในเนื้องานของแต่ละงานของสำนักฯ ไป การจะดำเนินการหรือกิจกรรมใดๆ ก็ลดความหมาย และความสำคัญลงไปอีก

2. บุคลากร

บุคลากรด้านการวิจัย เป็นลักษณะของการทำงานของบุคลากรแต่เดิม เมื่อไม่มี ระบบก้าวทางแยกย้ายไปที่อื่น กรอบอัตรากำลังลดลง บุคลากรก็ไปตามระบบที่ราชการเปิดให้ ที่นี่ยังพอมีบ้าง เหลือประมาณ 16 คน เพราะระบบไม่ให้ความสำคัญอย่างที่กล่าว การทำงานก็ขาดความเชื่อมั่นลงไป และทางก้าวหน้าทางราชการได้ยาก

3. งบประมาณ

งบประมาณลดลง โครงการที่เสนอไปแบบเดิมเป็นกรอบแบบใหม่ ระบบการจัดสร้างเงินก็ใช้แบบใหม่ รัฐบาลเน้นการทำงานแบบ CEO ระบบโครงการจะถูกสั่งลงมาเป็นส่วนใหญ่

แนวทางการแก้ไขก็ตามงบประมาณที่มีและอนุมัติตาม เช่น โครงการที่เคยเสนอ 500,000 บาท ก็ลดลงเหลือ 250,000 บาท สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานจะคิดงบประมาณออกให้วิจัยน้อยลง และบางโครงการก็ไม่อนุมัติ งบประมาณสนับสนุนก็ไม่มีจากที่ได้มีเท่าไรก็ทำไปเท่านั้น ทำให้ขาดความกระตือรือร้นลงไปมากที่เดียว

4. นโยบาย/แผน

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบาย และแผนงานด้านวิจัยในลักษณะเป็นโครงการ แผนงานเป็นโครงการวิจัยได้มาจากภารกิจหลักของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แต่ปัญหาที่ต้องทำตามกรอบอัตราที่มี และการอนุมัติโครงการตอนนี้ทำยากขึ้น นักวิจัยไม่ค่อยได้ทำวิจัย เชิงรุก เชิงสร้างสรรค์ แต่จะทำตามที่สั่งมากกว่า ขาดเนื้อแท้ของความเป็นนักวิจัยและงานอย่างน่าเดียดาย

5. เครือข่าย

เครือข่ายของงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเครือข่ายแต่เดิมจนถึงปัจจุบันจะมีดังนี้

1. เครือข่ายขอบรวมวิจัยให้ความรู้ (วิจัยในชั้นเรียน) ครุ ผู้บริหาร ผู้ทำวิจัยทั้งประเทศ ทำมาตั้งแต่ปี 2520 - ปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน บางครั้งไม่อยากให้จัดวิธีนี้ อาจแบ่งให้เขตการศึกษาไปทำ ความเข้มแข็งของบุคลากรไม่มากพอ จะมีเครือข่ายภายในเท่านั้น ความเป็นเจ้าของภารกิจหลักอำนาจจัดสรรแต่เดิมก็หมดไป

2. การจัดสรรงบประมาณไปให้ชั้นมีทุน จัดสรวงบุนไปให้เขตการศึกษาทั้ง 12 เขต การศึกษา แล้วให้เขตไปจัดทุนแล้วแต่เขต ขณะนี้ต้องถูกระงับเพื่อวางแผนภารกิจหมดไป

3. องค์กรที่มีแต่เดิมคือ กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ เป็นผู้ประสานงานระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีบอร์ดคณะกรรมการจะดูแลงานของสายการศึกษาหลักส่งผ่านไปยังสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ แต่ปัจจุบันการปฏิบัติงานอาจจะไปอยู่ที่ สกศ. เครือข่ายตรงนี้ในส่วนนี้ ศธ. ก็หมดไป

6. การประเมินผล

การประเมินผลการวิจัย องค์กรมีการประเมินผลงานวิจัยใช้เกณฑ์ตามหลักวิชาชีวของ “วิจัยดี มีคุณภาพ” มีการประกวดเชิดชูนักวิจัยดีเด่น ได้รางวัล ได้โล่เกียรติยศ และประกาศนียบัตรแสดงถึงคุณภาพ มีการจัดนิทรรศการผลงานวิจัย และมีการนำผลวิจัยดี มีคุณภาพที่ได้รับรางวัลไปขยายผลสู่การนำไปใช้ โดยพิจารณาการอนุมัติทุนวิจัยประกอบด้วย

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศด้านการวิจัย มีความสัมพันธ์และร่วมมือแต่น้อย การอบรมส่งไปอบรมต่างประเทศ ต่างประเทศก็มาดูงาน การขอทุนจากต่างประเทศมีบ้าง และเป็นการทำน้ำเสียงกันระหว่างความร่วมมือกับงานด้านที่เกี่ยวข้อง

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารด้านวิจัยประสบความสำเร็จในระดับชาติ

ปัจจัยที่ทำให้การบริหารด้านวิจัยได้สำเร็จ

1. ทุกคนต้องเห็นความสำคัญของการวิจัย อย่างอื่นก็จะตามมาเอง เช่น เงิน, บุคลากร
2. ผู้นำด้วยดี มีความเข้าใจ

ปัจจัยที่ประสบความสำเร็จระดับชาติ งานวิจัยต้องมาตั้งแต่รากฐานถึงราบทื้อ วิจัยเป็นชีวิตประจำวัน ต้องนำมาใช้ ทุกคนต้องมี Research Mind ทุกหน่วยงานต้องใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหา แต่วิจัยทุกคนมองว่าเป็นเรื่องยาก เมื่อฝึกเรียนรู้ ทำไปเรื่อยๆ ก็จะคุ้ม เป็นเรื่องง่าย สนุก รักความจริง และวิจัยเรื่องใดได้มีการนำไปใช้จริง ก็จะเพิ่มคุณค่า สีสันขึ้นมาก

◆ ผู้บริหารต้องเน้นความสำคัญให้กำลังใจ เป็นผู้สนับสนุน สร้างเสริม เห็นคุณค่า ยกย่อง ต้องรักงานวิจัย นักวิจัยเป็นคนตรงไปตรงมา แต่ต้องข้ามกับสังคมไทย

◆ ต้องนำงานวิจัยไปใช้ แก้ปัญหา และไม่ต้องข้างว่าไม่น่าเชื่อถือ วิจัยไม่ดีก็เป็นตัวอย่างได้ ซึ่งให้เห็นถึงสภาพการเรียนการสอน แล้วแต่ผู้นำไปใช้ ว่าจะใช้ประโยชน์กับตัวเองมากน้อยเพียงใด

◆ คนชอบอ้างว่า วิจัยไม่ลงลึก ไม่ได้ผล แต่บประมาณให้มาไม่เพียงพอ ทำได้เพียงเล็กๆ นิว奋战

- ◆ ผู้ใช้วิจัยต้องรู้ว่าวิจัยกล่าวถึงอะไร รู้จักการอ่านวิจัย ต้องรู้ว่าจะเข้ามาอย่างไรไปใช้พิจารณาว่าใช้เพื่ออะไร จะทำอย่างไรจึงจะได้ผล มีการเผยแพร่ในลักษณะใด รูปแบบใดได้หลากหลาย หมายเหตุสมกับสภาพการใช้จริง

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

การเผยแพร่และส่งเสริมการทำผลการวิจัยก็มี แต่ก็มีปัญหาประกอบกันไปด้วยดังนี้

- ◆ วารสารวิจัย บัดนี้ได้ถูกยุบเหลือ มีวิจัยสนเทศ วารสารการวิจัยทางการศึกษา (ววส.) ผลิต 3 เดือน 1 ฉบับ ยอดพิมพ์ผลงานวิจัยแต่ละเรื่องแทนที่จะพิมพ์แยกโรงเรียน ละเล่ม ก็พิมพ์ 1,000 ฉบับ ถึง 3,000 ฉบับ ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการ

- ◆ ส่งเสริมอบรมให้ความรู้ครุ ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหาร
- ◆ โรงเรียนต้องการวิจัยในชั้นเรียนมาก ต้องการบุคลากรที่มีคุณภาพมาเผยแพร่
- ◆ สร้างนักวิจัย เครือข่ายการวิจัยให้เข้มแข็ง
- ◆ มีฉบับย่อแต่ทำได้แค่ 1,000 - 2,000 เล่ม มีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ Thai Health Promotion Foundation

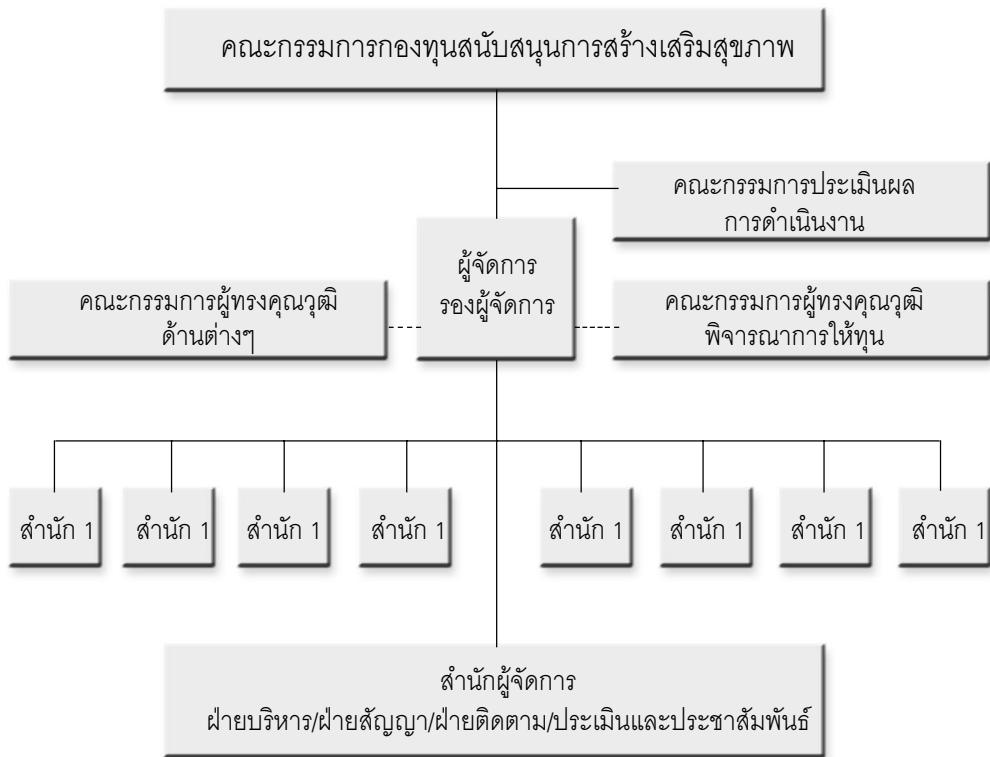
1. หน่วยงาน

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของนายกรัฐมนตรี จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 เริ่มดำเนินมาตั้งแต่เดือนเมษายน 2544

2. การจัดองค์กร

สสส. บริหารงานโดยคณะกรรมการ 2 ชุด ชุดแรกคือคณะกรรมการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งมีจำนวน 21 คน โดยมีประธานกรรมการคือรองนายกรัฐมนตรีผู้ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับดูแล สสส. มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเป็นรองประธาน ส่วนกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงต่างๆ อาทิ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ และผู้ทรงคุณวุฒิ ชุดที่ 2 คือคณะกรรมการประเมินผล แต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ทำหน้าที่ประเมินนโยบายและผลการดำเนินงาน มีจำนวน 7 คน นอกจากนั้นยังมีคณะกรรมการตรวจสอบภายในด้วย

โครงสร้างการบริหารงาน

3. ภารกิจ/หน้าที่

สสส. มีหน้าที่ผลักดัน กระตุ้น สนับสนุน และร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในสังคม ในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเสิร์วิสคุณภาพ เพื่อให้บรรลุผลในการลดอัตราการเจ็บป่วยและเสียชีวิตก่อนวัยอันควร กระตุ้นให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและความเชื่อ และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อคุณภาพชีวิต ช่วยลดภาระทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

การสร้างเสิร์วิสคุณภาพเป็นเรื่องของทุกคน และทุกองค์กรในสังคมที่ต้องการพัฒนา กิจกรรมด้านการสร้างเสิร์วิสคุณภาพ ดังนั้นภาคีของ สสส. จึงไม่จำกัดเฉพาะองค์กรใดองค์กรหนึ่ง แต่เป็นองค์กรทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน สสส. สนับสนุนหน่วยงานภาคี ในด้านต่างๆ ดังนี้

- ◆ ให้ข้อมูลและคำแนะนำทางด้านวิชาการ เพื่อให้เกิดการดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ
- ◆ เที่่อมประสานให้หน่วยงานต่างๆ ที่มีจุดหมายร่วมกัน สามารถทำงานได้อย่างสอดคล้องและเกื้อหนุนกัน
- ◆ จัดสรรงบประมาณ เพื่อให้โครงการดีๆ ได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ไม่หยุดอยู่เพียงในจินตนาการ
- ◆ นำผลไปเผยแพร่สู่สาธารณะเพื่อให้สังคมได้รับรู้และได้เรียนแบบอย่างที่ดี เกิดการกระตุ้นให้ผู้คนแสดงความคิดความเห็น อันจะเป็นแรงกระตุ้นในการดำเนินโครงการต่ออย่างและเกิดการนำไปทดลองปฏิบัติอย่างแพร่หลายในวงกว้าง
- ◆ เสนอรูปแบบ เมื่อได้ข้อสรุปเชิงนโยบายจากการวิจัยหรือโครงการตัวอย่างดีๆ เพื่อขยายผลเป็นนโยบายสาธารณะหรือผลักดันในวงกว้าง

4. นโยบาย/แผน

สสส. กำหนดแผนหลักไว้ 4 ประการคือ

- ◆ สนับสนุนกระบวนการเชิงรุก
- ◆ สนับสนุนและพัฒนาให้เกิดกระบวนการเชิงระบบ
- ◆ กระตุ้นให้การสร้างเสริมสุขภาพก่อผลเป็นรูปธรรมต่อชีวิตจริงของประชาชน
- ◆ พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งให้มีทุนทางสังคมที่จำเป็น

5. งบประมาณ

เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ที่เป็นเงินภาษี และงบประมาณ เงินสนับสนุนโครงการจาก Rockefeller Foundation รวมแล้วประมาณปีละ 1,800 ล้านบาท

6. งานด้านการวิจัย

สสส. เป็นหน่วยงานที่ให้ทุนในการทำวิจัยแก่หน่วยงานและบุคคลทั่วไป โดยเฉพาะการให้ทุนแก่นักเรียนนักศึกษา มีโครงการให้ทุนสนับสนุนโครงการวิทยานิพนธ์สำหรับนักศึกษา ปริญญาโทและปริญญาเอก โดยมีกำหนดการ ประจำ ระยะ แบบ แนวปฏิบัติในการขอรับทุนอย่างชัดเจน

7. การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่เป็นจำนวนมาก มีเว็บไซต์ จดหมายข่าว “ชุมชนคนรักสุขภาพ” รายงานประจำปีฯลฯ

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ
ผู้ให้สัมภาษณ์ นายแพทย์ สุภาร บัวสาย

1. องค์กร

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ไม่ได้เป็นองค์กรสนับสนุนการวิจัยโดยตรง และไม่ใช่องค์กรวิจัย จึงไม่มีการทำวิจัยที่นี่และก็ไม่ได้ถือว่าสนับสนุนการวิจัยเป็นภารกิจหลัก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพถือว่างานดังกล่าวเป็นงานรอง สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ มีหน้าที่ในการขับเคลื่อนงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยงานวิจัยเข้ามาเกี่ยวข้องก็คือ เข้ามายืนเคียงข้างผู้ผลักดันงานเชิงรุกในประเด็นต่าง ๆ สำนักงานใช้เป็นข้อมูลความรู้ในการสนับสนุน ขับเคลื่อนงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ไม่ได้วิจัยและไม่ได้ให้ทุนวิจัยเป็นหลัก นี้คือภาพรวมขององค์กร

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ เข้ามายื่นข้องัดด้านวิจัย ยกตัวอย่างถ้าเราจะผลักงานให้ไป ขึ้นมา เช่น เรื่องการลดบริโภคเหล้า ลดอุบัติเหตุ ซึ่งแต่ละเรื่องจะมีประเด็นความรู้ที่ขาดหายไปอยู่ ก็จำเป็นต้องมีการประมวลความรู้ ส่วนหนึ่งวิธีของการประมวลความรู้ ก็คือการทำวิจัย และงานวิจัยก็ไม่ใช่วิธีเดียว การนำเอาข้อมูลที่มีอยู่แล้วเข้ามาเรียบเรียงนำเสนอให้เห็นภาพสถานการณ์ก็เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่ง หรือจะใช้วิธีการอื่น ๆ การ Search และการทำ Workshop เป็นการทำความรู้ให้เกิดขึ้น

วิจัยก็เป็นเพียงวิธีการหนึ่ง แต่ไม่ใช่ทั้งหมดของการสร้างความรู้ โดยสรุป ก็คือองค์กร เอกอื่นงานเป็นตัวเดินเรื่อง งานวิจัยเป็นเพียงเครื่องมือในการเข้ามาช่วยงาน ไม่ใช่เอกวิจัย มาเป็นตัวตั้ง เพราะฉะนั้นงานที่สนับสนุนการวิจัยก็จะแทรกอยู่กับงานหลักฯ ในเรื่องต่างๆ ก็จะมีงานลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น เหล้า บุหรี่ ยาเสพติด อุบัติเหตุ หรือปัจจัยเสริมทั้งหลาย เช่น การทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้องทางสังคมเรื่องสื่อทางการเรียนรู้ จะทำทั้งในที่เป็นทั้งปัจจัยเสี่ยง และปัจจัยหนุน ปัจจัยลบ และปัจจัยบวก งานวิจัยก็จะไปแทรกอยู่เป็นเรื่องฯ

2. บุคลากร

การจัดองค์กรของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ไม่ใช่จัดไปรับหน้า เรื่องงานวิจัยเป็นหลัก แต่จะแทรกอยู่กับการเดินเรื่องในงานแต่ละเรื่อง แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีบุคลากรภายนอกส่งโครงการงานวิจัยเข้าให้ดูเป็นระยะๆ ตรงนี้คนเห็นว่าไปหาแหล่งทุนที่อื่น แล้วไม่ต้องกังวลมากที่นี่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ก็พิจารณาให้ ก็มาดูว่าเข้ากับงานหลักขององค์กรหรือไม่ อุยในการขอของงานขององค์กรก็พิจารณาให้ โดยจะส่ง Proposal ไปให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะรู้เรื่องนั้นๆ ช่วยกันพิจารณา พอดีผลแล้วองค์กร ก็มาพิจารณาว่าจะสนับสนุนหรือไม่สนับสนุน ถ้าสนับสนุนแล้วจะมีเงื่อนไขอย่างไร สรุปทั้งหมด ก็คือว่าจะมีการทำวิจัยที่เป็นเชิงรุก กับการทำวิจัยที่เปิดรับ Proposal ส่วนใหญ่ที่ยกเน้น เป็นการทำวิจัยแบบเชิงรุก หมายความว่าเป็นงานที่แทรกอยู่กับการเคลื่อนตัวของงานหลัก แต่ละเรื่อง ส่วนที่เปิดรับ Proposal ก็มีแต่ถือว่าไม่เป็นงานสำคัญมากนัก แล้วดูว่าจะได้ประโยชน์ก็จะสนับสนุนไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ งานวิชาการที่จะมาใช้ทำงานขับเคลื่อนเรื่องต่างๆ นั้น ประโยชน์ ต้องต่อ กันให้ติด นักวิชาการที่นึกถึง Proposal แล้วคิดขึ้นมาไม่สามารถต่อติด ต้องเป็น คนที่เข้ามาอยู่ในกระบวนการผลักดันในเรื่องต่างๆ จึงจะเข้าใจสถานการณ์ ทำให้การเปิดรับ Proposal ลดลงไป แต่ทำให้งานวิจัยเชิงรุกเข้มแข็งมากขึ้น

บุคลากรในองค์กรไม่ต้องมีการอบรมในการทำวิจัย จะบริหารจัดการงาน Proposal มากกว่า ถ้าโครงสร้างจะกระโดดเข้ามาและมาเรียนรู้ทั่วไป และงานวิจัยแบบรายเปิดต้อง ทำวิจัยที่ใช้ประโยชน์ได้ต้องเน้นถึงประโยชน์ของงานวิจัยว่าคืออะไร

3. งบประมาณ

งบประมาณที่ได้รับจะเป็นเงินที่ได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544 จากกฎหมาย ได้เก็บเพิ่มจากภาษีเหล้า ภาษีบุหรี่ร้อยละ 2 แต่ไม่ใช่เรื่องวิจัยอย่างเดียวแต่นำมาใช้หลายเรื่อง จะมีการจัดสรรงบประมาณโดยผูกไปกับงาน เรื่องแต่ละเรื่องแต่มีคณะกรรมการแต่ละกลุ่มพิจารณาและสนับสนุนการวิจัย ไม่ต่ายตัว ขึ้นอยู่กับงานวิจัย ปัญหาจากงบประมาณที่ได้ไม่มีปัญหาอะไร

4. นโยบาย/แผน

นโยบายและแผนงานขององค์กรมีอยู่ 11 แผนงานด้วยกัน สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ เป็นองค์กรที่ทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีแต่องค์กรไม่ได้เป็นเจ้าของเรื่อง

เป็นองค์กรตัวช่วยไม่ใช่ตัวหลัก เช่น เรื่องของการกำลังกาย กีฬา จะมีหลายหน่วยงาน องค์กรไม่ได้เป็นเจ้าของเรื่อง แต่เข้าไปทำงานร่วมกับหน่วยงาน เป็นตัวช่วยของหน่วยงานหลัก โดยมีลักษณะงาน 3 ลักษณะ

1. ทำงานตามประเด็นปัญหาสำคัญ เช่นอุบัติเหตุ ยาสูบ ฯลฯ
2. ทำงานเข้าไปทำงานตามพื้นที่
3. เข้าไปทำงานครรช เช่น เข้าไปทำในสถาบันการศึกษาให้เป็นเขตปลอดบุหรี่

ปัญหาในการดำเนินงานบางคนไม่เข้าใจ สาเหตุจากเรื่องยาก วิธีแก้พยายามทำงานร่วมกับเขา ให้เข้าใจโดยการร่วมงานกัน

5. เครือข่าย

เครือข่ายขององค์กรก็มี ในองค์กรมีบุคลากรประมาณ 45 คน ใช้ทุนประมาณปีละ 1,800 ล้านบาท ทำงานหลายประเด็นผ่านเครือข่ายภายนอก เป็นเครือข่ายตามประเด็นต่างๆ ที่ทำงาน เช่น เครือข่ายชุมชน เครือข่ายเหล่า บุหรี่ การทำงานขององค์กรจะทำงานทั่วประเทศ

ปัญหาของเครือข่ายคือ องค์กรทำงานร่วมกับภาคีภายนอก ต้องยึดแผนงานร่วมกัน ภาคีบางกลุ่มทำงานได้เร็ว บางกลุ่มทำงานได้ช้า

6. การประเมินผล

ทุนวิจัยบางครั้งถ้ารับไปแล้ว ถ้าไม่ได้ผลจะมีการลดความเสี่ยงก่อนการวิจัย โดยการกรองพิจารณาประเมินโครงการก่อนให้ทุนวิจัย โดยการตรวจสอบให้ละเอียด

เกณฑ์การประเมินงานวิจัย

1. ดูว่าใช้ประโยชน์ได้แค่ไหน
2. นักวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน
3. องค์กรมีบทบาทลงตัวชัดเจนหรือไม่
4. วิธีการได้มาตรฐานทางวิชาการแค่ไหน
5. กระบวนการที่นำไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยแค่ไหน

การประเมินผลขององค์กร มีการประเมินผลเป็นระดับ ถ้าประเมินภาพรวมจะมีคณะกรรมการประเมินผลอยู่ เป็นรายปี แต่ประเมินในระดับของงานแต่ละชั้นต้องดูจังหวะที่เหมาะสม เช่น โครงการ 3 ปี ประมาณกลางทางก็ประเมิน 1 ครั้ง เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงได้เป็นระยะๆ เป็นการประเมินไม่ใช่จับผิดแต่เป็นการแก้ไข

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

ความสัมพันธ์และร่วมมือกับต่างประเทศ มีทั้งองค์กรการอนามัยโลก Foundation องค์กรเครือข่ายในต่างประเทศ

ปัญหาที่เกิดขึ้นก็มีบ้างส่วนใหญ่จากความเข้าใจว่าองค์กรต้องการอะไรจากเขา และเขายังต้องการอะไรจากองค์กร และกิจกรรมความร่วมมือสอดคล้องแค่ไหน ต้องมีการคิด ทำอย่างรอบคอบ และการร่วมมือต้องดูประโยชน์ของทั้ง 2 ฝ่าย ต้องมีเกติกาในการร่วมกัน วางแผนการทำงาน

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านวิจัยประสบความสำเร็จในระดับชาติ

ปัจจัยที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ

1. มียุทธศาสตร์ในการทำงาน
2. มีภาคีเข้ามาร่วม
3. มีระบบงานที่ตอบสนองภาคี
4. มีความไวในการปรับระบบงาน

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ มีการเผยแพร่โดย

1. งานแต่ละเรื่องเป็นเจ้าภาพเชิญภาคีมาเป็นเจ้าของงานมาร่วมกันคิด เช่น อุบัติเหตุ ก็จะออกมาระบุเมามีร่องรอย
2. ประชาสัมพันธ์ต่างๆ กับกลุ่มคนที่ชวนมาช่วยคิด จัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยประจำปี

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) National Health System Reform Office

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน	สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.)
ผู้ให้สัมภาษณ์	นายแพทย์อําพล จินดาภัฒนะ
ผู้แทน	คุณสุรนี พิพัฒโนรุจนกมล และ คุณนิรชรา อัศวนิรากุล

1. องค์กร

สำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2543 ว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ โดยกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2543 ภารกิจที่สำคัญที่สุดคือ ทำหน้าที่จัดทำพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกฎหมายแม่บทหรือรวมกฎหมายด้านสุขภาพของคนไทย

เนื่องจากการจัดทำ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ ยังไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ ร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.....ยังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของรัฐบาล ดังนั้น รัฐบาลจึงได้ดำเนินการแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ขยายเวลาทำงานของคณะกรรมการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (คปรส.) และสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) ออกไปไม่เกิน 2 ปี (8 สิงหาคม 2548) เพื่อดูแลเรื่องนี้ให้แล้วเสร็จ

2. บุคลากร

บุคลากรของ สปรส. มีประมาณ 20 คน เป็นผู้ประสานงานวิชาการ 4 คน ผู้ประสานงานสื่อสารมวลชน 3 คน ผู้ประสานงานในพื้นที่ 4 คน และที่เหลือคือฝ่ายบริหารและคุรุการ

องค์กรส่วนใหญ่ไม่ได้ทำวิจัยเอง ไม่ใช่ว่าไม่มีความรู้ แต่องค์กรมีคนน้อย ถ้าทำงานวิจัยด้วยคงไม่ไหว และองค์กรมีสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) เป็นหน่วยงานสนับสนุน องค์ความรู้ให้กับเรา นอกจากราชบัณฑิต์จะจ้างนักวิจัยจากภายนอกมาทำงานให้ และเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรและคณะที่ปรึกษาจะกำหนด TOR ที่ชัดเจน องค์กรบริหารงานวิจัย และใช้ผลของงานวิจัย เมื่อมีนักวิจัยเพียงพอ องค์กรก็แก้ปัญหาด้วยการจ้างนักวิจัยจากภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถมาทำงานวิจัยให้เรา

การบริหารงานวิจัย องค์กรมีแผนปฏิบัติการล่วงหน้า งานวิจัยแต่ละเรื่อง องค์กรจะมีทีมที่ปรึกษาเฉพาะ มีทีมงานจากพื้นที่ ทีมผู้ริจิสต์ที่จะทำ Contract มาร่วมคุยกันว่าองค์กรต้องการอะไร จะทำแบบใด ในเบื้องต้น อาจมีหลายทีมเข้ามาร่วมทำงานเป็นเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน การที่องค์กรมีที่ปรึกษา เพราะว่าองค์ความรู้ขององค์กรอาจจะเข้าไม่ถึงแก่นในเรื่องนั้น ที่ปรึกษาจะพยายามชี้แนะและมองภาพรวมให้ ตัวอย่างกรณีประเด็นเกษตรและอาหารเพื่อความปลอดภัย องค์กรจะมีคณะกรรมการชุดใหญ่ มีองค์กรติดต่อ ก.นพ. เกษมน วัฒเนชัย เป็นประธานคณะกรรมการใหญ่ ท่านจะดูว่าประเด็นคืออะไร สารเคมีร้ายแรงในการเกษตรเรื่อง นั้นเป็นเรื่องเฉพาะทาง ทางองค์กรไม่ทราบก็จะให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาดู Contract มีที่ปรึกษาเป็นตัวหลักที่รู้ทางด้านนั้นจริง ๆ

3. งบประมาณ

งบประมาณขององค์กร ประมาณเกือบครึ่งจะเป็นงบประมาณที่ใช้ในการสร้างองค์ความรู้ งบประมาณจะมาจากหลายแหล่ง เช่นสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ องค์กรอนามัยโลก (WHO) เป็นต้น

ในการของบประมาณเพื่อนำมาทำงาน องค์กรจะเขียนโครงการขอไป เช่น องค์กรขอ WHO ไป 3 ล้าน เพื่อนำมาทำวิจัย ไม่ได้เป็นสัดส่วนว่าปีนี้จะของบประมาณเท่าไหร่ องค์กรจะเขียนเป็นโครงการฯ ไป ทำการของบประมาณไปเลยว่าต้องการเท่าไหร่ ทางผู้สนับสนุน (WHO, สสส.) จะพิจารณาว่า ให้/ไม่ให้ มีการพิจารณาว่าต้องลดลงเท่าไหร่ เช่น ถ้าขอไป 5 ล้านอาจจะไม่ได้ทั้ง 5 ล้าน ขึ้นอยู่กับงบที่องค์กรนั้นมีอยู่

4. นโยบาย/แผนงาน

องค์กรดูประเด็นตามร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ การบริหารงานวิจัยเพื่อตอบปัญหาการวิจัย สิ่งที่องค์กรต้องการทราบบันทึกฐานทางวิชาการ

5. เครือข่ายการวิจัย

สปรส. เป็นหน่วยงานที่ไม่ได้ทำวิจัยเอง แต่องค์กรใช้งานวิจัยที่เป็นวิชาการเพื่อสนับสนุน และรองรับมาตราต่างๆ ใน พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ การเกิดมาตราແต่ละมาตราต่อเมื่อมีองค์ความรู้ ที่มีหลักฐานพิสูจน์ได้มารองรับ ตรงนี้ใช้วิธีวิจัยหรือการแสวงหาความรู้ด้วยการวิจัย เข้าไป รับรอง องค์กรใช้งานวิจัย มีกระบวนการรอบริหารงานวิจัยเพื่อให้งานวิจัยออกตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ องค์กรใช้วิธีการ Contract กับนักวิจัยมืออาชีพ มีหัวข้อ มี TOR ที่องค์กรต้องการ องค์กรมีปัญหาการวิจัยให้ องค์กรมีเครือข่ายนักวิจัยที่มีความรู้ ความสามารถ ตรงสาขามา ทำวิจัยให้ องค์กรมีมีนักวิจัยประจำ แล้วแต่เนื้อหาที่องค์กรทำวิจัย เช่น องค์กรทำวิจัยเกษตรกรรมให้นักวิชยสาขาเกษตร ถ้าให้ทำวิจัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็ให้นักวิจัยสาขาภูมิปัญญาท้องถิ่น สปรส. ให้งบผ่านตัวบุคคล ไม่ผ่านสถาบันศึกษา จ่ายงบประมาณให้คนนั้น ทابหากมาทำวิจัย ทำกับพื้นที่ประชาคมต่างๆ และคนที่ได้รับการเสนอชื่อมา ก็ทำงานด้านป่าไม้เป็นตัวตน เสียส่วนใหญ่ ไม่ใช่องค์กร การทำงานก็จะมองตัวบุคคลและให้งบประมาณจัดสรรไปที่ ตัวบุคคล

ปัญหามีบ้างทุกองค์กร บางองค์กรมี Black list ทำไปแก้ปัญหาไปเรื่อยๆ องค์กรคงไม่ รู้จักตัวคนในเวลาสั้นๆ อย่างโครงการที่ทำอยู่ เรายรู้ว่าอาจารย์ท่านไหนทำงานได้ คนไหนมี คุณภาพหรือไม่ องค์กรจะติดต่อไปที่ตัวบุคคล เพราะแต่ละคนมีเครดิตเป็นของตนเอง แต่ละ คนอยู่ในองค์กรหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง

ช่วงเริ่มการดำเนินงาน เป็นการยกที่องค์กรจะรู้จักคนที่จะรับงาน อาจต้องอาศัยให้ คนในองค์กรแนะนำผู้วิจัยให้ องค์กรจะชี้ว่าคนนี้ใช้ได้หรือไม่ พอทำไปมีรายครั้งที่ไม่ตรง ตามเป้า อาจจะส่งมาซ้ำหรือส่งมาแต่ไม่ตรงตาม TOR ที่เรากำหนดไว้ ทุกองค์กรก็มีปัญหา แบบนี้อยู่แล้ว

6. การประเมินผล

สปรส. มีข้อตกลงให้นักวิจัยแต่ละคนทราบถึงการประเมินผล จะมีการกำหนดเงื่อนเวลา ให้ส่ง เป้าหมายเป็นอย่างไร ซึ่งอาจจะมีการคาดเคลื่อนจากเวลาที่กำหนดไว้บ้าง

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

สปรส. ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก WHO รวมทั้งเป็นที่ศึกษา ดูงานในเรื่องการ ปฏิรูประบบสุขภาพของชาติต่างชาติ

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ

1. การประสานงานที่ต้องค่อยติดตามตลอดเวลา
2. ขอบเขตของงาน ข้อตกลงของงานต้องชัดเจน ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนที่เข้าใจรับงานไว้ไปทำ

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ลงในวารสารต่างๆ ของกระทรวงในเครือข่ายองค์กรเดียวกับเรา เช่น สรวส. หรือ ทางสื่อออนไลน์ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายกิจกรรมพัฒนาสุขทางช่อง 11 เป็นการนำเสนอสิ่งที่ ของ ชุมชนที่เป็นรูปธรรม เป็นต้น มีการเผยแพร่องค์ความรู้ สาธารณะวิจัยในลักษณะของจดหมาย ข่าวเป็นประจำทุกสองเดือน ฯลฯ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาธุรการ Office of the Public Sector Development Commission

1. ความเป็นมา

พระราชบัญญัติระบบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 71/9 กำหนดให้มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้นเป็นส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรม ตามมาตรา 18 วรรคสี่ ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อรับผิดชอบในงานเลขานุการของ ก.พ.ร. และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.พ.ร. กำหนด โดยมีเลขานุการ ก.พ.ร. ซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

2. วิสัยทัศน์

เกื้อหนุนให้การพัฒนาระบบราชการไทยเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบังเกิดผลอย่างยั่งยืน

3. พันธกิจ

พันธกิจตามกฎหมายของสำนักงาน ก.พ.ร.

1. งานเลขานุการ ก.พ.ร.

2. ปฏิบัติหน้าที่ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร. ได้แก่

◆ ศึกษา วิเคราะห์ทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร. และเรื่องอื่นอันเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร.

◆ ศึกษา วิเคราะห์ เสนอความเห็นเกี่ยวกับการแบ่งส่วนราชการและการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ

◆ ชี้แจงทำความเข้าใจ แนะนำ และฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ หรือตามที่ ก.พ.ร. มอบหมาย

◆ ติดตาม ประเมินผล การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เพื่อเสนอ ก.พ.ร.

◆ จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการพัฒนาและจัดระบบราชการและงานของรัฐอย่างอื่นเสนอต่อ ก.พ.ร. เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการต่อไป

◆ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด หรือตามที่คณะกรรมการต่อไป

มอบหมาย

4. หน้าที่

สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานธุรการทางด้านวิชาการเพื่อสนับสนุนการทำงานของ ก.พ.ร. ใน การพัฒนาระบราชการและงานของรัฐอย่างอื่น โดยครอบคลุมภารกิจงานเกี่ยวกับ การศึกษาวิจัย การติดตามตรวจสอบและประเมินผล การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ การฝึกอบรม การสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ การรายงานข้อมูลและผลการ วิเคราะห์ รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติต่างๆ ในการทำงานของ สำนักงาน ก.พ.ร. นั้นจะมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายและร่วมดำเนินงานกับคณะกรรมการต่างๆ ในทุกระดับ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. อาจทำเองส่วนเท่าที่มีความจำเป็น และ ร่วมดำเนินการหรือแสวงหาความร่วมมือกับ สถาบัน/องค์กรภายในและภายนอกประเทศ เพื่อผลักดันและเร่งขยายผลการพัฒนา ระบบราชการให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ยั่งยืนและ เกิดความต่อเนื่อง

5. กลยุทธ์

กลยุทธ์การดำเนินงานของสำนักงาน ก.พ.ร.

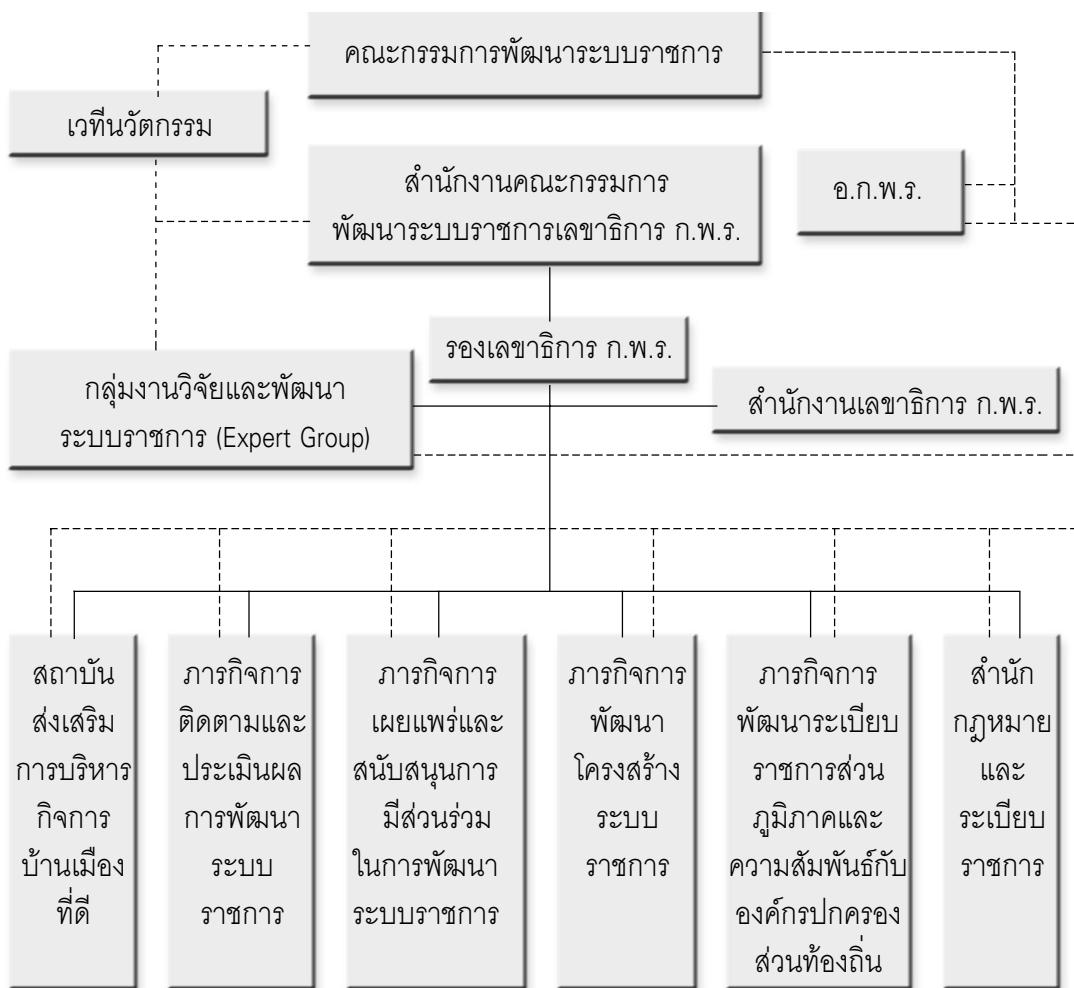
1. จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำโต๊ะ (Desk office) ดูแลครอบคลุมทั้ง 20 กระทรวง
2. ดำเนินการจัดหา (Contract-in) ผู้เชี่ยวชาญภายนอกให้เข้ามาทำงานในกลุ่มงานวิจัย และพัฒนา
3. มอบหมายงานบางอย่าง (Outsourcing/Contract-out) ออกไป เพื่อให้สามารถใช้ กำลังทั้งหมดมากที่สุดในงานที่เป็นภารกิจหลัก (Core business)
4. การยึดมั่นในภารกิจที่สำคัญที่สุด ซึ่งต้องการความมั่นคงและยั่งยืน
5. เร่งสร้างภาพลักษณ์และวัฒนธรรมการทำงานใหม่ของ สำนักงาน ก.พ.ร.

6. จัดโครงสร้างการทำงานในแบบแมตริกซ์และมีการรวมขอบหมาย การปฏิบัติงานในลักษณะแบบ Task force (Cross-functional team) เพื่อให้สามารถ เชื่อมโยงและประสานงาน ข้ามกลุ่มงานต่างๆ ได้ ตามกระบวนการที่ออกแบบไว้

7. การพัฒนาบุคลากรของสำนักงาน โดยมุ่งเน้นสร้างเจ้าหน้าที่ให้เป็น knowledge worker เพื่อให้เกิดความรอบรู้เกี่ยวกับภารกิจงานในด้านต่างๆ ซึ่งอาจจัดให้มีการหมุนเวียน เจ้าหน้าที่ เป็นการภายในเป็นระยะๆ มีการสร้างศูนย์ความรู้ (knowledge center) ภายใน และ เปิดโอกาสให้ได้รับการศึกษาฝึกอบรมชั้นสูงเพิ่มเติม/แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการจัดสวัสดิการและ ค่าตอบแทนพิเศษ

8. พยายามแสวงหาเครือข่ายและร่วมดำเนินงานกับพันธมิตรฝ่ายต่างๆ

6. โครงสร้าง

รายงานการสัมภาษณ์

หน่วยงาน	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)
ผู้ให้สัมภาษณ์	นายทศพร ศิริสัมพันธ์
ผู้แทน	นายนครเขตต์ สุทธิปรีดา
	ผู้อำนวยการสำนักงานเลขานุการ

1. ข้อมูลองค์กร

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งไม่มีฐานะเป็นกรม ตามมาตราที่ 18 วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 71/9 ปฏิบัติงานโดยอิสั้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีในงาน เลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.พ.ร. กำหนด โดยมีเลขานุการ ก.พ.ร. ซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดี เป็นผู้บังคับบัญชา ข้าราชการและลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

คณะกรรมการ

- เลขานุการ ก.พ.ร. นายทศพร ศิริสัมพันธ์
- รองเลขานุการ ก.พ.ร. นายอาวุธ วรรณวงศ์

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมให้การพัฒนาระบบราชการดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

ภารกิจ

- ปฏิบัติงานในหน้าที่เลขานุการ ก.พ.ร.
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.ร. ได้แก่

2.1 งานวิเคราะห์วิจัยและเสนอความคิดเห็น การวิจัยเชิงนโยบายในประเด็นต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย การติดตามและประเมินผลการปฏิรูปของแต่ละกระทรวง ทบวง กรม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา การจัดทำรายงานและการให้ข้อเสนอแนะของ ก.พ.ร.

ต่อคณะรัฐมนตรี งานศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นอันเกี่ยวข้องกับการตีความและวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ให้แก่ ก.พ.ร. และคณะอนุกรรมการ ก.พ.ร.

2.2 การให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานต่างๆ อันจะนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการบริหารราชการแผ่นดิน ตามเจตนารามณ์ของการพัฒนาระบบราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชน

2.3 การสร้างความเข้าใจ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ

2.4 การฝึกอบรมและสัมมนาผู้บริหารของส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ เพื่อปรับกระบวนการทัศน์ให้รองรับต่อการพัฒนาระบบราชการ

2. บุคลากร

ปัจจุบัน สำนักงาน ก.พ.ร. มีข้าราชการในสังกัด จำนวน 160 อัตรา ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้มุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้เป็น Knowledge Worker โดยส่วนหนึ่งได้มีการจัดตั้ง Knowledge Center และเวทีนวัตกรรม (Innovative Forum) เพื่อเสริมสร้างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมของสำนักงานที่มีความทันสมัย มีลักษณะเป็นสำนักงานอัตโนมัติ (Electronic Office) อีกทั้งสำนักงาน ก.พ.ร. ยังได้เน้นการสร้างเครือข่ายและร่วมดำเนินงานกับคณะกรรมการของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับ ที่สำคัญ คือ มีการร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสาขาวิชาชีพ ซึ่งเป็นกรรมการในคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ และคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ ปัจจุบันคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ มีจำนวนรวม 11 คน อาทิ

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการทบทวนและปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการด้านเศรษฐกิจ

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการบริหารส่วนภูมิภาค เพื่อการบริการประชาชน

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการเผยแพร่และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบราชการ

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ วัฒนธรรม และค่านิยมของระบบราชการ

นอกจากนี้ สำนักงาน ก.พ.ร. ยังแสวงหาความร่วมมือกับสถาบัน/องค์กรทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อผลักดันและเร่งขยายผลการพัฒนาระบบราชการให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง ยั่งยืนและเกิดความต่อเนื่อง

ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ.ร. จะดำเนินงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ โดยยึดสร้างตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2546 - 2550 และพระราชนิยมที่สำคัญ

3. งบประมาณ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้วัดการจัดสรรงบประมาณปกติเพื่อใช้ในการดำเนินงานและการศึกษาวิจัยต่างๆ จากรัฐบาล

4.นโยบาย/แผนงาน

สำนักงาน ก.พ.ร. มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการ ในการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ สำหรับแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ก.พ.ร. ประกอบด้วย

1. เสนอแนะและพัฒนานโยบาย แนวทาง มาตรการ กฎหมายและระเบียบเพื่อเสริมสร้างการพัฒนาระบบราชการ และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
2. ติดตามและประเมินผลการพัฒนาระบบราชการของส่วนราชการให้เป็นไปตามเจตนาرمณ์และแนวทางการพัฒนาระบบราชการ
3. สร้างพันธมิตรเครือข่ายการพัฒนาระบบราชการ
4. ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ สร้างความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์การพัฒนาระบบราชการ
5. พัฒนาขีดสมรรถนะสำนักงาน ก.พ.ร. ให้มีความเป็นเลิศ

5. เครือข่าย

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ดำเนินการในการสร้างเครือข่าย ดังต่อไปนี้

1. สร้างพันธมิตรของการพัฒนาระบบราชการให้เกิดขึ้นทุกส่วนและทุกระดับของสังคมไทย เพื่อให้เกิดแรงผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบราชการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดให้มีกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เช่น กลุ่มประชาชน นักการเมือง นักวิชาการ ข้าราชการ นักธุรกิจ

สื่อมวลชน สถาบัน องค์กรระหว่างประเทศ โดยจัดให้มีการสัมมนา เสวนาโต๊ะกลม เวที นวัตกรรม และการฝึกอบรม

2. ให้มีผู้บริหารระดับสูงเป็นเจ้าภาพผู้รับผิดชอบการพัฒนาระบบงานและการบริหารการเปลี่ยนแปลง (Chief Financial Officer : CCO) รวมทั้งเร่งสร้างขีดสมรรถนะและความเข้มแข็งของ CCO เพื่อทำงานร่วมกับกลุ่มงานพัฒนาระบบราชการของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งเชื่อมโยงและทำงานเป็นเครือข่ายกับสำนักงาน ก.พ.ร.

3. สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในระดับการร่วมมือทางวิชาการ ในการปฏิบัติภารกิจการพัฒนาระบบราชการตามวาระเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ

6. การประเมินผล

การประเมินผลโครงการวิจัยหลายโครงการขอระบุว่าการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และแนวทางในเชิงวิชาการซึ่งเป็นที่ยอมรับ โดยที่ส่วนใหญ่เป็นโครงการศึกษาวิจัยโครงการนำร่องต่างๆ เช่น โครงการจัดตั้งศูนย์บริการร่วม ไฟฟ้า น้ำประปา เป็ดเตล็ด และอีกส่วนหนึ่ง เป็นโครงการศึกษาวิจัยเพื่อนำเสนอคณวัสดุมนต์รี เช่น

1. โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการสำนักงานปลัดกระทรวง โดยมีแนวคิดที่จะพัฒนาสำนักงานปลัดกระทรวงให้เป็นศูนย์กลางของการกำหนดและบริหารยุทธศาสตร์ของกระทรวง (Nerve center)

2. โครงการส่งเสริมพัฒนาองค์กรมหาชน

3. โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์การจัดโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงศึกษาธิการ

4. โครงการศึกษาเพื่อจัดระบบบริหารจัดการภารกิจการก่อสร้างและขนาดลงของหน่วยงานภาครัฐ

5. โครงการสัมมนาเรื่องการพัฒนาระบบราชการ

6. โครงการศึกษาวิจัยอื่นๆ

◆ ผลงานสำนักงาน ก.พ.ร.

1. การตรวจราชการกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พ.ศ. 2546

2. การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management)

3. การปรับปรุงขั้นตอน ลดระยะเวลา และการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการให้บริการประชาชน

4. การปรับปรุงระบบบริการประชาชน

5. การขยายผลระบบบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ
6. การพัฒนาผู้นำการบริหารการเปลี่ยนแปลง
7. การพัฒนาระบบบริหารราชการในต่างประเทศภายใต้กรอบนโยบาย
เอกอัครราชทูตแบบบูรณาการ (CEO)
  8. การพัฒนาระบบการบริหารกลุ่มภารกิจรูปแบบใหม่
  9. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี พ.ศ. 2546
  10. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการบริหารจัดการงานภาครัฐด้วยระบบ
มาตรฐานด้านการจัดการและสัมฤทธิ์ผลของงานภาครัฐ
  11. การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และค่านิยมของข้าราชการ
  12. การปรับปรุงการทำงานขององค์กรตามมาตรฐาน
  13. การกำหนดรูปแบบโครงสร้างองค์กรอื่นที่ไม่ใช่ส่วนราชการ
  14. การสร้างแรงจูงใจเพื่อเสริมสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
  15. การปรับปรุงระบบบุคคลและค่าตอบแทน
  16. การดำเนินโครงการความร่วมมือเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนใน
การพัฒนาระบบราชการ
  17. โครงการวิจัยเรื่องการวัดระดับการให้บริการของหน่วยงานของรัฐและองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

7. ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับต่างประเทศ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้พัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อการพัฒนาระบบราชการ
ไทยให้มีความก้าวหน้าทันสมัยและมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่ทัดเทียมมาตรฐานสากล
โดยโครงการสำคัญที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

1. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพที่ปรึกษาซึ่งผ่านการรับรองคุณภาพ
มาตรฐาน ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ร่วมมือกับสถาบัน UK IMC ประเทศไทยอังกฤษ
2. โครงการจัดประชุมนานาชาติเรื่องการพัฒนาระบบราชการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็น
เวทีสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และองค์ความรู้ใหม่ๆ ของประเทศซึ่งได้มีการปฏิรูป
ระบบราชการไปแล้วบ้าง หรือ ประเทศที่อยู่ในระหว่างดำเนินการปฏิรูประบบราชการ
3. โครงการพัฒนาระบบราชการเพื่อการบริหารราชการที่ดีและการปรับปรุงการ
บริการภาครัฐ (Strengthening Governance and Social Service Delivery through Public Sector
Reform) ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้รับการสนับสนุนทางการเงินแบบให้เปล่าจากกองทุน ASEM
Trust Fund เป็นระยะเวลา 2 ปี คือ ระหว่าง ปี พ.ศ. 2546 - 2547 ผลที่จะได้รับจากการ

ดำเนินโครงการ คือ การดำเนินบทบาทของภาครัฐในการจัดสรุทรพยากรณ์ กำลังคน และงบประมาณในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. การต้อนรับแขกชาวต่างประเทศซึ่งเป็นผู้แทนของหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ที่เดินทางมาเยือนและเข้าเยี่ยมคารวะคณะกรรมการบริหารของสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการ

8. ปัจจัยที่ทำให้การบริหารงานด้านการวิจัยประสบผลสำเร็จในระดับชาติ

1. คุณภาพงานวิจัย การดำเนินงานของสำนักงาน ก.พ.ร.
2. งบประมาณซึ่งได้รับการจัดสรรจากภาครัฐบาล
3. องค์กรที่รับผิดชอบต้องมีเอกภาพ มียุทธศาสตร์ที่เด่นชัด

9. การเผยแพร่และส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติ

โดยการสื่อสารให้ทุกส่วนภูมิภาคได้เกิดการรับรู้และเข้าใจในเจตนาของแผนงาน การพัฒนาระบบราชการที่มุ่งให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน การบริหารราชการแผ่นดินตามแนวทางใหม่ที่ยึดพระราชปณิธานไว้ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยปัจจุบัน ได้มีการเผยแพร่องค์การผ่านสื่อต่างๆ ได้แก่

1. เอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น วารสาร หนังสือ หนังสือพิมพ์
2. เว็บไซต์
3. รายการทางสถานีโทรทัศน์
4. รายการทางสถานีวิทยุ

ภาคพนวก ค

รายงานการศึกษาเอกสารจากอินเทอร์เน็ต
องค์กรวิจัยต่างประเทศ

150 ຜົກ

สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี Korea Educational Development Institute (KEDI) ประเทศไทย

สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี เป็นหน่วยงานที่มีเชือสื่อสัมภาระในการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายทางการศึกษา สถาบันแห่งนี้มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาด้านระบบการศึกษาใหม่ๆ วิธีสอนนักเรียนใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงการศึกษาของประเทศ สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลีมุ่งหวังที่จะเป็นสถาบันการวิจัยทางนโยบายการศึกษาในระดับโลก ในปัจจุบันนี้ หน่วยงานแห่งนี้ให้ความสนใจเกี่ยวกับระบบการทำงานเป็นทีม โดยทีมวิจัยแต่ละทีมมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการวิจัยด้านนโยบายเฉพาะด้าน สถาบันวิจัยแห่งนี้มีโครงสร้างและโปรแกรมการแลกเปลี่ยนกับกระทรวงศึกษาธิการ และพัฒนาทรัพยากรัฐมนตรี คณะกรรมการการศึกษา ระดับจังหวัดและสถาบันการวิจัยทางการศึกษาของเกาหลีอื่นๆ นอกจากนี้แล้วสถาบันแห่งนี้ยังพยายามที่จะเพิ่มความเข้าใจและความร่วมมือทางด้านวิจัยการศึกษาในระดับนานาชาติ หน้าที่ของสถาบันที่เกี่ยวกับการวิจัยระดับชาติก็คือ พยายามที่จะให้สิ่ยทัศน์ นโยบาย และพยายามแก้ปัญหาซึ่งเกิดขึ้นกับการศึกษาของเกาหลี สถาบันแห่งนี้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนทางด้านการวิจัยในระดับนานาชาติอีกด้วย

1. ประวัติโดยย่อ

สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลีจัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1972 ต่อมาในปี ค.ศ. 1974 ได้เพิ่มงานด้านการศึกษาทางไกลสำหรับระดับชั้นมัธยมศึกษา (Distant learning and correspondence high school) ค.ศ. 1978 สถาบันแห่งนี้ได้รับรางวัล Golden Anniversary Citation Award หนึ่งใน 10 แห่งของโลกจากเอกสาร Britannica, UK ค.ศ. 1979 ได้เริ่มต้นงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ค.ศ. 1988 ได้จัดตั้งศูนย์วิจัยสำหรับคอมพิวเตอร์ศึกษา ค.ศ. 1990 ได้จัดตั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงทางการศึกษาหรือ Educational Broadcasting System ค.ศ. 1992 ได้รางวัล Sejong Award ในฐานะที่มีความเป็นเลิศด้านการวิจัยและพัฒนาการศึกษา จากกระทรวงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวแห่งเกาหลี ค.ศ. 1994 ได้รับรางวัล Johannis Amos Comenii Award จากยูเนสโก และรางวัลจากกระทรวงศึกษาธิการสาธารณรัฐเชค ค.ศ. 1996 ได้จัดตั้งศูนย์วิจัยสื่อผสมทางการศึกษา ค.ศ. 1997 มีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้น

หลายประการคือ สถานีวิทยุกระจายเสียงทางการศึกษาได้แพร่ภาพออกไปเป็นหน่วยงาน อิสระจากสถาบันแห่งนี้ ศูนย์วิจัยทางอาชีวศึกษาซึ่งสังกัดสถาบันแห่งนี้ก็ได้พัฒนาตัวเองเป็น Research Institute for Vocational Training ได้รับรางวัล Associate Center Award ในความ เป็นเลิศด้านการศึกษาจาก UNESCO-ACEID นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งระบบธนาคารเครดิตทาง การศึกษา หรือ Educational Credit Bank System และได้รับมอบหมายให้เป็นศูนย์สถิติ การศึกษาแห่งชาติหรือ National Center for Educational Statistics ค.ศ. 1998 ศูนย์วิจัยทาง การพัฒนาหลักสูตรก็ได้ปรับตัวขยายเป็นสถาบันหลักสูตรและการประเมินผลหรือ Korea Institute of Curriculum and Evaluation มีความเป็นอิสระในตัวเอง ค.ศ. 1999 ศูนย์วิจัย สื่อผสมทางการศึกษาก็ได้พัฒนาตนเองไปเป็น Educational and Research Information Service และขณะเดียวกันก็ได้มีพระราชบัญญัติออกใหม่ ทำให้สถาบันแห่งนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของ สถาบันวิจัยด้านมนุษย์ (Korea Council of Human Research Institutes) สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ค.ศ. 2000 ได้รับมอบหน้าที่ให้เป็นศูนย์แห่งชาติด้านการศึกษาตลอดชีวิตหรือ National Center for Lifelong Education ค.ศ. 2002 ได้รับมอบหมายหน้าที่ให้เป็นศูนย์แห่งชาติเพื่อการส่งเสริม ภาพพจน์ของเกาหลีหรือ National Center for Korea Image Promotion Project และได้รับ มอบหมายหน้าที่ให้เป็นศูนย์แห่งชาติสำหรับเด็กที่มีพิเศษability หรือ National Center for the Gifted Education ค.ศ. 2003 ศูนย์วิจัยทางด้านการศึกษาและสารสนเทศนานาชาติซึ่งอยู่ใต้ สถาบันแห่งนี้ ก็ได้ปรับตัวเองเป็น Academy of Korea Studies

ในภาพรวมแล้ว ภารกิจของสถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งชาติหรือ KEDI คือ ดำเนิน โปรแกรมความเป็นเลิศทางการวิจัย ในระดับวิชาชีพมีความรับผิดชอบและมุ่งประโยชน์เพื่อ พัฒนาสังคมโดยผ่านงานวิจัย ส่วนวิสัยทัศน์นั้น กำหนดไว้ว่าสถาบันแห่งนี้จะพัฒนาตนเอง เป็นสถาบันวิจัยในระดับโลก ในกระบวนการนโยบายการศึกษา ค่า尼ยมหลักของหน่วยงาน ก็คือ ดำเนินโปรแกรมทางการวิจัย แกนกลางพัฒนาความรู้ ให้บริการแหล่งบูรณาการ และ มีความรับผิดชอบอย่างนักวิชาชีพ

2. ภารกิจ

ภารกิจเบื้องต้นของ KEDI มีดังต่อไปนี้

- ◆ เตรียมและกำหนดทิศทางและวิสัยทัศน์ในอนาคตของการศึกษาของเกาหลี
- ◆ จัดทำยุทธศาสตร์ทางเลือกสำหรับนักวิจัยทางการศึกษา
- ◆ ดำเนินการวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ◆ วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของการศึกษาของเกาหลี

- ◆ ดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากวัสดุ
- ◆ ทำการวิจัยทฤษฎีพื้นฐานทางการศึกษา

3. เป้าหมายโครงการวิจัย

โครงการวิจัย KEDI มีเป้าหมายในการดำเนินการวิจัย 5 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการให้บรรลุภารกิจของ KEDI คือ

- ◆ ดำเนินการโปรแกรมการวิจัยที่เป็นแกนกลางของการศึกษา
- ◆ วิเคราะห์ปัญหาการศึกษาในปัจจุบันและเสนอแนวทางโดยอ้างอิงจากต่างประเทศ
- ◆ เพิ่มพูนความรับผิดชอบเชิงวิชาชีพ ของนักวิชาชีพทางการศึกษา

2. เพิ่มผลกระทบของงานด้านการวิจัยทางการศึกษา

- ◆ ทำการวิจัยในโครงการขนาดใหญ่
- ◆ ทำการวิจัยระยะยาวและทำการประชุมสัมมนา

3. แก้ปัญหาหลักทางการศึกษาและกำหนดวิสัยทัศน์ในอนาคตโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

- ◆ ศึกษาสำรวจทางเลือกยุทธศาสตร์อื่นๆ เพื่อลดค่าใช้จ่ายการศึกษาภาคเอกชน
- ◆ ตรวจสอบนโยบายความเสมอภาคทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและเสาะหาวิถีทางใหม่ในการคัดเลือกนักศึกษาเข้าสถาบันอุดมศึกษา
- ◆ พัฒนาอยุทธศาสตร์เพื่อชักจูงให้ชุมชนทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในงานด้านการศึกษาอย่างเต็มที่
- ◆ ดำเนินการวิจัยบางครั้งบางคราวเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา

4. ดำเนินการร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

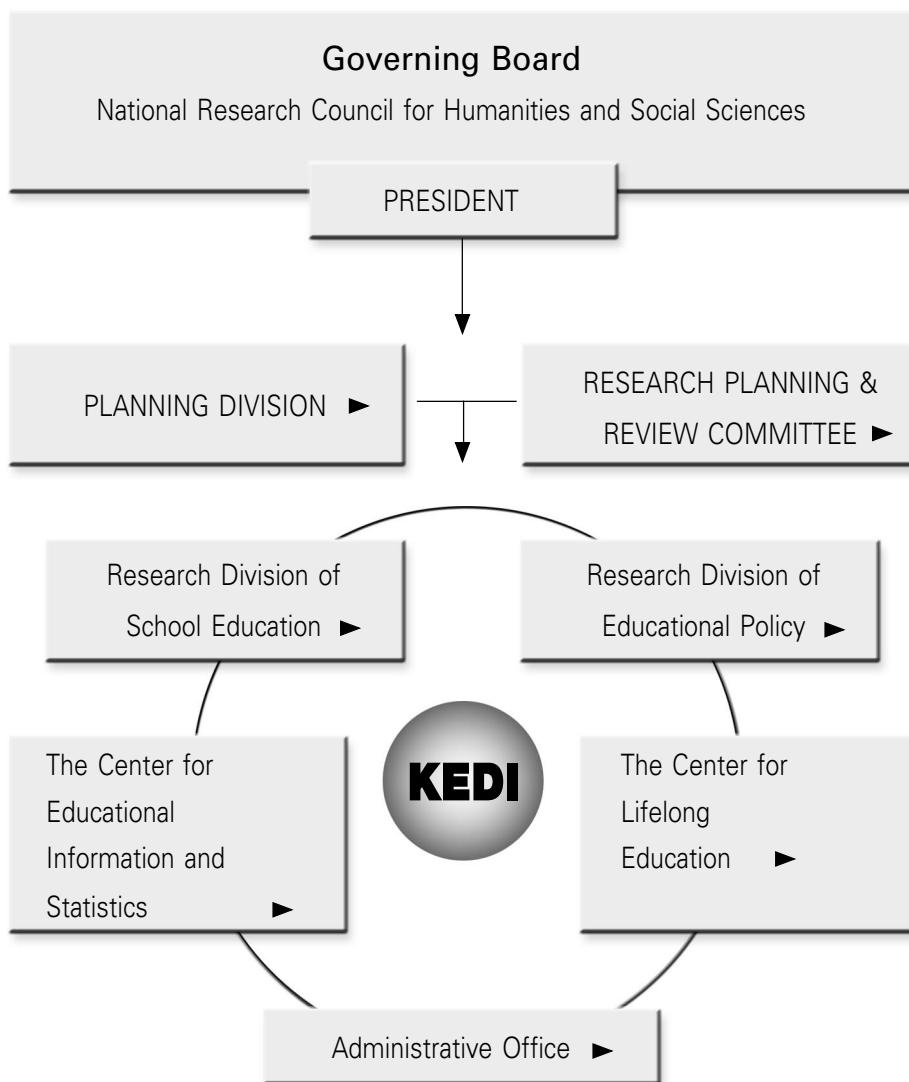
- ◆ ทำการวิจัยร่วมกับสถาบันวิจัยแห่งชาติตามมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และองค์กรอื่นๆ ในเกาหลี
- ◆ ดำเนินการวิจัยระดับนานาชาติ และร่วมกิจกรรมกับองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้ง OECD, UNESCO และ World Bank

5. ศึกษาสำรวจทิศทางการดำเนินงานในอนาคตเพื่อกำหนดโครงการวิจัยของรัฐบาลโดยหน่วยงานเหล่านี้

- ◆ National Center for Gifted and Talented Education
- ◆ National Center for Lifelong Education

- ◆ Education Credit Bank System
- ◆ Distance Learning and Correspondence Highschool
- ◆ National Center for Education Statistics

การจัดองค์กรของสถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี
(KEDI Organization)

4. การจัดองค์กร (Organization)

สถาบันพัฒนาการศึกษาแห่งเกาหลี (KEDI) เป็นหน่วยงานทางการวิจัยชั้นนำอยู่กับสาขาวิจัยด้านมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์แห่งชาติ หรือ National Research Council for Humanities and Social Science ภายใต้คณะกรรมการนี้จะมีสำนักบริหารหรือ Administrative Office ดำเนินงานให้ประธานของสถาบันแห่งนี้ หน่วยงานอยู่ของ KEDI นอกจากสำนักบริหารแล้วยังมีหน่วยงานอื่นๆ อีกคือ กองแผนงาน (Planning Division) กองวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Research Division of School Education) ศูนย์สถิติและสารสนเทศทางการศึกษา (The Center for Educational Information and Statistics) กองวิจัยนโยบายทางการศึกษา (Research Division of Educational Policy) ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต (The Center for Lifelong Education) และคณะกรรมการวางแผนและตรวจสอบการวิจัย (Research Planning and Review Committee) รายละเอียดของแต่ละหน่วยงาน มีดังต่อไปนี้

5. กองแผนงาน (Planning Division)

กองแผนงานมีผู้อำนวยการ 1 คน และเจ้าหน้าที่ 1 คน กองแผนงานแบ่งงานออกเป็น 5 ทีมงานย่อย ดังต่อไปนี้

5.1 ทีมงานด้านการวางแผนและประสานงาน (Planning and Coordination Team) มีผู้อำนวยการ 1 คน มีเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม 2 คน และเจ้าหน้าที่ประจำด้านงานวิจัย 1 คน ความเชี่ยวชาญการวิจัยของบุคลากรในหน่วยงานนี้คือ การศึกษาเก่อนวัยเรียน การวางแผนและการประสานงาน การบริหารการศึกษา

5.2 ทีมงานด้านการควบคุมงบประมาณ (Budget Control Team) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน และเจ้าหน้าที่บริหาร 2 คน ทำหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมงบประมาณและการบัญชี

5.3 ทีมงานด้านการประชาสัมพันธ์และการพิมพ์ (Public Relations and Publishing Team) ทีมงานนี้ประกอบด้วยผู้อำนวยการ 1 คน และเจ้าหน้าที่อื่นๆ อีก 6 คน เป็นเจ้าหน้าที่ด้านการบริหาร 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม 2 คน และด้านการวิจัย 1 คน ศักยภาพด้านการวิจัยของบุคลากรมีในด้านประวัติการศึกษา ปรัชญาการศึกษา การศึกษาเบรเยลเทียบ การบริหารการศึกษา เครือข่ายการวิจัยและพัฒนาการศึกษา การบริหารการศึกษา การประชาสัมพันธ์และการพิมพ์

5.4 ทีมงานด้านความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperation Team) ทีมนี้จะทำหน้าที่ให้ความร่วมมือเกี่ยวกับกิจกรรมนานาชาติ ในด้านการวิจัยทางการศึกษา

การจัดประชุมสัมมนา และการฝึกอบรม ตลอดทั้งการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาในระดับนานาชาติด้วย ทีมงานนี้มีผู้ทำงาน 3 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม 2 คน

งานวิจัยอื่นๆ ที่ทำงานร่วมมือกับนานาชาติ คือ ภาวะผู้นำของครุ การบริหารการศึกษา โดยนายเกียกบุญ ภารศึกษาภาษาอังกฤษ ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและธุรกิจระหว่างประเทศ

5.5 สำนักงานเครือข่ายทางการวิจัยและพัฒนาการศึกษา (The Office of Education Research and Development Networking) ค.ศ. 2001 KEDI ได้จัดตั้งสำนักงานด้านเครือข่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านการศึกษาขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมชุมชนทางการศึกษาของเกาหลี โดยผ่านทางโปรแกรมต่างๆ เช่น สถาบันนโยบายทางการศึกษา โครงการวิจัยร่วมระหว่างผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาและนักวิจัย จัดการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาปัจจุบัน จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการศึกษาภาคสนามเกี่ยวกับระบบสารสนเทศในด้านนโยบายการศึกษาเป็นต้น ทีมงานนี้มีเจ้าหน้าที่ประจำ 4 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 2 คน และเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม 1 คน

งานการวิจัยที่บุคคลกลุ่มนี้มีความสามารถคือ ประวัติการศึกษา ปรัชญาการศึกษา การศึกษาเบรีบที่ยับ สังคมศาสตร์การศึกษา การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ และการวิเคราะห์การศึกษาของชนกลุ่มน้อย

6. กองวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Research Division of School Education)

กองนี้มีผู้อำนวยการ 1 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ช่วย 1 คน แบ่งงานของกองออกเป็น 4 ทีมงานหลัก ดังต่อไปนี้

6.1 สำนักงานศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาและผู้ปกครอง (Office of Student and Parent Studies) หน่วยงานนี้มีเจ้าหน้าที่ 3 คน มีผู้อำนวยการ 1 คน และเป็นนักวิจัย 2 คน บุคลากร มีความเชี่ยวชาญในการวิจัยทางด้านจิตวิทยาการศึกษา สังคมศาสตร์ทางการศึกษา การฝึกครุ การพัฒนาทางด้านการเรียนรู้

6.2 สำนักสำรวจทางการศึกษา (Office of Education Survey) หน่วยงานนี้มีโครงการวิจัยในปี 2004 จำนวน 2 โครงการ คือ การวิเคราะห์ระดับการศึกษาและสภาพการศึกษาในปัจจุบัน และการศึกษายอดความเสมอภาคการศึกษาระดับมัธยมปลาย หน่วยงานนี้มีเจ้าหน้าที่ประจำ 5 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน และเป็นนักวิจัย 4 คน ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนี้อยู่ที่การประเมินผลการศึกษา สถิติการศึกษา สังคมศาสตร์เพื่อการศึกษา และสารสนเทศทางการศึกษา

6.3 สำนักประเมินผลสถาบันการศึกษา (Office of Evaluation on Educational Institutions) หน่วยงานนี้มีเจ้าหน้าที่ 5 คน ทั้งหมดเป็นนักวิจัย ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนี้ คือ การประเมินผลจิตวิทยาการศึกษา การวิจัยด้านพัฒนาทรัพยากรุ่นนุชย์ การศึกษาตลอดชีวิต และหลักสูตร

6.4 สำนักงานการศึกษาของเด็กอัจฉริยะ (Office of Gifted Education) หน่วยงานนี้ มีหน้าที่ประเมินมาตรฐานปัจจุบันของการให้การศึกษาของเด็กที่มีพรสวรรค์ ทั้งนี้เพื่อทำนิยามและนำไปปฏิบัติ และพัฒนาเครื่องมือการประเมินผลและวิธีสอนให้แก่นักศึกษาครู สำหรับโครงการวิจัยในปี 2004 คือ การศึกษานักเรียนระดับประถมศึกษาของเกาหลีในหัวข้อ วัฒนธรรมและชีวิตประจำวัน หน่วยงานนี้มีเจ้าหน้าที่ประจำ 3 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน และเป็นนักวิจัย 2 คน บุคลากรมีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาสำหรับเด็กมีพรสวรรค์ จิตวิทยาการศึกษา พัฒนาการเด็ก และวิทยาศาสตร์ศึกษา

7. กองวิจัยนโยบายการศึกษา (Research Division of Education Policy)

กองนี้มีผู้อำนวยการ 1 คน และมีคณะทำงานประจำ 3 คน เป็นผู้บริหาร 2 คน และ เป็นนักวิจัยมาจากการแต่งตั้ง 1 คน นักวิจัยคนนี้ทำงานเกี่ยวกับการวิจัยด้านการพัฒนาด้าน ประชากรุ่นนุชย์และการศึกษาตลอดชีวิต ส่วนอีก 2 คนนั้นช่วยในการบริหาร กองวิจัย นโยบายทางการศึกษา แบ่งทีมงานออกเป็น 4 ทีม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

7.1 สำนักงานระบบโรงเรียน (Office of School System) โครงการวิจัยปี 2004 ของ หน่วยงานนี้ คือ 1. งานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนถ่ายอย่างเป็นระบบจากมัธยมปลายไปสู่ สถาบันอุดมศึกษา และ 2. การวิเคราะห์สถานะการศึกษาภาคเอกชนและการศึกษาเพื่อ สร้างเสริมความเข้มแข็งของโรงเรียน หน่วยงานนี้มีเจ้าหน้าที่ประจำ 5 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 4 คน ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนี้จะมีอยู่ในด้านประวัติ การศึกษาปรัชญาการศึกษา การศึกษาเบริญเกี่ยวกับการศึกษา ก่อนวัยเรียน และการปฏิรูป การศึกษา

7.2 สำนักงานการบริหารและการเงิน (Office of Educational Administration and Finance) โครงการวิจัยของหน่วยงานนี้ ใน ค.ศ. 2004 คือ การพัฒนาการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ งบประมาณทางการศึกษา หน่วยงานนี้เป็นหน่วยบริหารมีเจ้าหน้าที่ 5 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 4 คน ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนี้อยู่ที่ด้านการบริหาร การศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา กฎหมายการศึกษา นโยบายทางการศึกษา และ เศรษฐศาสตร์แรงงาน

7.3 สำนักงานนโยบายและหลักสูตรของครู (Office of Teacher and Curriculum Policy) ทีมงานนี้มีหน้าที่ประเมินสภาพปัจจุบันของระบบอุดมศึกษาของเกาหลีเพื่อกำหนดทิศทาง และสร้างวิชาการใหม่ๆ ขึ้นมา และเพื่อปรับปรุงความสามารถในการแข่งขันทางสติปัญญา และความรู้ระดับชาติ โครงการวิจัยในทีมนี้ในปี 2004 คือความสมดุลย์ของการพัฒนาระดับภูมิภาคและบทบาทของการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเกาหลี เจ้าหน้าที่ประจำของทีมงานนี้มี 6 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 5 คน ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยของทีมอยู่ที่ด้าน สังคมวิทยาทางการศึกษา โดยมีนโยบายบริหารการศึกษา ปรัชญาการศึกษา การวิเคราะห์นโยบาย การศึกษาและหลักสูตร

7.4 สำนักงานการศึกษาด้านอุดมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ (Office of Education and Human Resource Studies) สำนักงานนี้มีบุคลากร 7 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 6 คน ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในทีมงานนี้อยู่ที่ด้านสังคมวิทยาการศึกษา หลักสูตร การบริหารการศึกษา เศรษฐศาสตร์การศึกษา โดยมีนโยบายบริหาร การวิจัยและพัฒนาด้านทรัพยากรมนุษย์ จิตวิทยาการศึกษา พฤติกรรมองค์กรในระดับอุดมศึกษา และการบริหารอุดมศึกษา

8. ศูนย์สถิติและสารสนเทศทางการศึกษา (The Center of Educational Information and Statistics)

ศูนย์แห่งนี้มีหน้าที่รับผิดชอบในการวิเคราะห์และเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสถิติทางการศึกษารวมมาจากสถาบันการศึกษาประมาณ 20,000 แห่ง รวมโรงเรียนทุกระดับและสถาบันการศึกษาทั่วทั้งเกาหลี ศูนย์แห่งนี้พยายามที่จะส่งเสริมคุณภาพของการวางแผนทางการศึกษา และพยายามส่งเสริมภาพรวมในการพัฒนาทางการศึกษาของเกาหลี

ศูนย์แห่งนี้มีผู้อำนวยการ 1 คน และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายการบริหารประจำ 3 คน ศูนย์แบ่งทีมงานออกเป็น 3 ทีมงาน ดังมีรายละเอียดดังนี้

8.1 สำนักงานสถิติการศึกษา (Office of Educational Statistics) สำนักงานแห่งนี้ผลิต และแจกจ่ายสารสนเทศทางสถิติเกี่ยวกับการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย โดยได้มาจากการตรวจสอบสถิติทางการศึกษา การจ้างงานและข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ในระดับอุดมศึกษา หน่วยงานแห่งนี้มีเจ้าหน้าที่ประจำ 18 คน ทำหน้าที่ผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 4 คน นอกนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในทีมงานนี้จะอยู่ในด้าน ปรัชญาการศึกษา คอมพิวเตอร์การศึกษา และสถิติการศึกษา

8.2 สำนักงานสารสนเทศด้านนโยบายการศึกษา (Office of Educational Policy Information) โครงการของหน่วยงานนี้ใน ค.ศ. 2004 คือ การสำรวจและการวิเคราะห์การศึกษา

ระยะเวลาภาระดับชาติที่มีเจ้าหน้าที่ 3 คน ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ 1 คน และเป็นนักวิจัย 2 คน บุคลากรมีความเชี่ยวชาญในด้าน ปรัชญาการศึกษา สถาติการศึกษา และการศึกษาทางเลือก

8.3 ศูนย์ข้อมูลทางการศึกษา (Education Data Center) ศูนย์ข้อมูลทางการศึกษามีเจ้าหน้าที่ประจำ 6 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นเจ้าหน้าที่ด้านการบริหาร 3 คน เป็นนักวิจัย 2 คน ความเชี่ยวชาญของบุคลากรอยู่ที่ด้านคอมพิวเตอร์ สถาติการศึกษา การจัดการสารสนเทศ และเชี่ยวชาญเกี่ยวกับงานด้านการพิมพ์ข้อมูลต่างๆ

9. ศูนย์การศึกษาตลอดชีวิต (The Center for Lifelong Education)

ศูนย์แห่งนี้ได้จัดตั้งขึ้นใน ค.ศ. 2000 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาสำหรับสังคมทั้งมวล โดยมีแนวความคิดว่าเป็นการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ที่ต้องการ ศูนย์แห่งนี้มีลักษณะเป็นสถาบันแบบบูรณาการทั้งด้านวิจัย บริการสารสนเทศและเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต

ศูนย์แห่งนี้มีผู้อำนวยการทั่วไป 1 คน และมีเจ้าหน้าที่ประจำช่วยเหลือด้านการบริหาร 4 คน ศูนย์แบ่งทีมงานออกเป็น 4 ทีม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

9.1 สำนักงานการบริหารการศึกษาตลอดชีวิต (Office of Administration of Lifelong Education) สำนักงานแห่งนี้สนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ในสำนักงาน มีทั้งหมด 8 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นนักวิจัย 2 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม 5 คน ความเชี่ยวชาญของทีมงานแห่งนี้อยู่ที่การศึกษาตลอดชีวิต ระบบธนาคารเครดิต และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

9.2 สำนักงานระบบธนาคารเครดิตทางการศึกษา (Office of Educational Credit Bank System) หน่วยงานนี้เป็นระบบการศึกษาระบบเปิด ซึ่งจัดระบบการเรียนรู้ที่หลากหลายให้นักศึกษาได้รับทั้งจากโรงเรียนและนอกโรงเรียน เมื่อผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตที่ได้รับการรับรองจนครบหลักสูตรแล้ว สามารถที่จะรับปริญญาได้ งานวิจัยของทีมงานนี้ในปี 2004 คือ การวิเคราะห์การ จ้างงานของผู้สำเร็จจากสถาบันอุดมศึกษา เจ้าหน้าที่ในสำนักงานนี้มีทั้งหมด 18 คน เป็นผู้อำนวยการ 1 คน เป็นผู้ช่วยผู้บริหาร 1 คน นักวิจัย 1 คน นอกนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนี้อยู่ที่การศึกษาตลอดชีวิต สังคมศาสตร์เพื่อการศึกษา ระบบธนาคารเครดิต

9.3 สำนักงานของการศึกษาทางไกลและการศึกษาทางไปรษณีย์ระดับมัธยมปลาย (Office of the Distance Learning and Correspondence Highschools) สำนักงานแห่งนี้ให้

ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานการศึกษา 39 แห่ง ในระดับเทศบาลและระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการด้านการเรียนรู้ทางไกลและการเรียนรู้ทางไปรษณีย์ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เจ้าหน้าที่ประจำของสำนักงานนี้มีทั้งหมด 10 คน หน้าที่ผู้อำนวยการ 1 คน เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ 2 คน เป็นนักวิจัย 1 คน นอกนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรม ความเชี่ยวชาญของบุคลากรในหน่วยงานนี้อยู่ที่เทคโนโลยีทางการศึกษา หลักสูตรและการวางแผนทางการศึกษา เศรษฐศาสตร์การเมือง ปรัชญาการศึกษา การเรียนรู้ทางอิเลคทรอนิก การเรียนรู้ตลอดชีวิต การบริหารการศึกษา การประเมินผลการศึกษา การศึกษาทางไกลและการศึกษาทางไปรษณีย์

9.4 ทีมงานเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาตลอดชีวิต (Research Team for Lifelong Education Planning) ทีมงานนี้มีเจ้าหน้าที่ 2 คน เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 2 คน มีความเชี่ยวชาญการวิจัยด้านจิตวิทยาการศึกษา และการศึกษาตลอดชีวิต

10. สำนักบริหาร (Administrative Office)

สำนักนี้มีผู้อำนวยการ 1 คน และแบ่งงานออกเป็น 2 ทีมงาน ดังต่อไปนี้

10.1 ทีมงานการบริหารทั่วไป (General Affairs Team) มีผู้บริหารระดับสูง 1 คน มีเจ้าหน้าที่ประจำ 15 คน มีความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารงานบประมาณ การจัดการสารสนเทศ วิศวกรรมอิเลคทรอนิก

10.2 ทีมการบัญชี (Accounting Team) ทีมนี้มีเจ้าหน้าที่ 4 คน เป็นผู้บริหาร 1 คน นอกนั้นเป็นผู้ช่วยผู้บริหาร มีความเชี่ยวชาญในด้านการគานบประมาณการบริหารและการบัญชี

11. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Related Sites)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ KEDI คือ หน่วยงานทางการศึกษา ได้แก่ กระทรวงศึกษาและกระทรวงพยากรณ์เศรษฐกิจของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวกับการศึกษาด้านอื่นๆ อีก 16 แห่ง สถาบันวิจัย 8 แห่ง และองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีก 13 แห่ง

12. คณะกรรมการตรวจสอบแผนงานและการวิจัย (Research Planning and Review Committee)

หน่วยงานนี้ยังไม่มีข้อมูล

13. งานด้านการวิจัยของ KEDI (Areas of KEDI Research)

ในฐานะที่ KEDI เป็นหน่วยงานที่ทำการวิจัยและพัฒนาระดับชาติ ดังนั้นจึงดำเนินการวิจัยในด้านต่างๆ ต่อไปนี้ ซึ่งเป็น ซึ่งเป็น จุดที่ทำการวิจัยได้ประมาณ 40-50 รายการต่อปี ได้แก่

- 1.นโยบายและการบริหารการศึกษา (Educational Administration and Policy) ซึ่งจะทำการวิจัยในด้านนโยบายและการบริหารการศึกษา การธรรมภิบาล การจัดการการศึกษา สวัสดิการการศึกษา
2. การจัดการการศึกษา (Educational Management) ซึ่งจะทำการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกโรงเรียน การเงินโรงเรียน นักเรียน ครอบครัวและชุมชน และการปฏิรูปการศึกษา
3. นโยบายครูและหลักสูตรการฝึกครู (Teacher and Curriculum Policy) จะทำการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายของครูและการฝึกหัดครู สมาคมครู และนโยบายหลักสูตรของครู
4. การศึกษาปฐมวัยและการประถมศึกษา (Early Childhood Education and Elementary Education) ทำการวิจัยในด้านการศึกษาปฐมวัยและการประถมศึกษา
5. การมัธยมศึกษา (Secondary Education) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา ระบบการสอบคัดเลือกของอุดมศึกษา ความเสมอภาคทางการศึกษา และระบบมัธยมศึกษา
6. การอุดมศึกษา (Higher Education) ทำการวิจัยเกี่ยวกับนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา และการอุดมศึกษา
7. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource and Development) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
8. การประเมินผลและสถิติทางการศึกษา (Education Statistics and Evaluation) ทำการวิจัยเกี่ยวกับสถิติและการวิเคราะห์ทางการศึกษา การประเมินผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประเมินผลทางการศึกษา
9. การศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาตลอดชีวิต การเรียนรู้ทางไปรษณีย์และระบบธนาคารเครดิต
10. การศึกษาสำหรับเด็กที่มีพรสวรรค์ (Gifted Education) ทำการวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีพรสวรรค์และมีความสามารถเป็นเลิศ
11. โครงการความร่วมมือระหว่างประเทศ (International Cooperative Project) ทำการวิจัยในโครงการที่ร่วมมือกับนานาชาติ และกิจกรรมนานาชาติ
12. งานวิจัยอื่นๆ (Others) ตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานของรัฐบาล

กระทรวงการศึกษาและทักษะ^๑ The Department for Education and Skills (DfES) ประเทศไทย

1. ความนำ

กระทรวงการศึกษาและทักษะได้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างโอกาส ปลดปล่อยศักยภาพและบรรลุความเป็นเลิศสำหรับทุกคน กระทรวงการศึกษาดำเนินงานในปัญหาการศึกษาต่างๆ อย่างกว้างขวาง ทำงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล และระหว่างหน่วยงานต่างๆ ภายในกระทรวงเอง เช่น ได้มีการตั้งหน่วยงานใหม่ที่เกี่ยวกับปัญหาการดูแลเด็กปฐมวัย เด็กเล็กและวัยรุ่น ซึ่งต้องทำงานร่วมกับหลายหน่วยงาน

กรมการคลังและการวิเคราะห์บริการ (Finance and Agricultural Services Department) เป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงการศึกษาและทักษะ ที่รับผิดชอบในด้านการกำหนดนโยบายของกระทรวง หน่วยบริการมุ่งหวังจะให้มีการทำงาน รายงาน และปรับปรุงนโยบาย ของกระทรวงศึกษา โดยให้มีการจัดทำนโยบายที่เกิดจากหลักฐานจริงๆ ขึ้นภายใต้กระบวนการพัฒนาที่ท้าทายและมีความเข้มในการแก้ไขปัญหาสำคัญต่างๆ ผลงานนี้จะช่วยให้บุคลากรของรัฐบาลและสาธารณะเข้าใจงานนโยบายการศึกษายิ่งขึ้นพร้อมจัดพิมพ์สิ่งพิมพ์เหล่านี้ รวมทั้งการให้ข้อมูลและผลการค้นพบแก่สาธารณะ โดยผ่านทางเอกสารที่เรียกว่า Gateway กระทรวงการศึกษาแห่งนี้มีหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบต่อการวิจัยโดยตรงมีชื่อว่า Research and Development ในทางปฏิบัติหน่วยงานเหล่านี้ ทำงานในนามของกระทรวงการศึกษาและทักษะ

2. ยุทธศาสตร์การวิจัยของกระทรวงการศึกษาและทักษะ (DfES Research Strategy)

2.1 กระทรวงการศึกษาดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามลำดับความสำคัญ ของยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ กระทรวงการศึกษาต้องการจะรู้ว่าลูกค้าเป็นอย่างไร และมีปฏิกรรมยาตอบต่อนโยบายอย่างไร และมีปัญหาต่างๆ อย่างไร เมื่อรู้สิ่งนี้แล้วก็จะสามารถให้บริการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสามารถปรับปรุงได้อย่างเต็มที่

2.2 กระทรวงการศึกษามีความเป็นห่วงใจที่จะเข้าใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและประสบผลสำเร็จในการศึกษาและการฝึกอบรม วิธีการใดบ้างที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี สำหรับแต่ละกลุ่มชน ผลกระทบระยะยาวแต่ละแบบของการศึกษาและการฝึกอบรม ต่อบุคคลเป็นอย่างไร และต่อเศรษฐกิจอย่างไร กระทรวงการศึกษามีความสนใจในผลกระทบของการศึกษาและการเรียนรู้ต่อความเป็นพลเมืองดี สุขภาพและอาชญากรรม

2.3 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวแล้ว กระทรวงการศึกษาในปี ค.ศ. 2003 - 2004 ได้รับงบประมาณในการนี้ 9.2 ล้านปอนด์ กระทรวงการศึกษาทำงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ให้ทุนสนับสนุน และชุมชนนักวิจัย เพื่อเข้าใจและสร้างเสริมเพิ่มพูนความรู้จากที่มีอยู่แล้ว เรายังต้องการที่จะผสมผสานการวิจัยที่มีคุณภาพสูงเข้าไปในนโยบาย ซึ่งสร้างจากหลักฐานที่ดี มีการเผยแพร่สิ่งที่ค้นพบแก่ผู้กำหนดนโยบายในกระทรวง และเผยแพร่ความสนใจและลำดับความสำคัญของการวิจัยต่อชุมชนการวิจัยอีกด้วย

2.4 งานวิจัยช่วยให้เกิดความเข้าใจและการคาดหวังในปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาที่ท้าทายและสภาพแวดล้อมในอนาคต ซึ่งกระทรวงการศึกษาต้องดำเนินการกระทรวงการศึกษาได้ปรับจุดสนใจการวิจัยใหม่ เพื่อมุ่งไปสู่การสนองความต้องการยุทธศาสตร์ ด้านสารสนเทศระยะยาว เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ในวงกว้าง กระทรวงการศึกษาจำต้องเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาที่อยู่เบื้องหลังและรู้ว่าอะไรที่จะมาแก้ปัญหาเหล่านี้ได้

2.5 ปัจจัยสำคัญของยุทธศาสตร์การวิจัยของกระทรวงการศึกษา คือ

◆ พัฒนาฐานข้อมูลที่ดี เพื่อการพัฒนานโยบายและการปฏิบัติในอนาคตโดยวิธีการศึกษาและพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

◆ ดำเนินการให้งานการวิจัยที่เราทำและที่ได้จ้างให้บุคคลอื่นทำ สามารถเข้าถึงได้โดยผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติได้ ซึ่งสามารถทำได้โดยผ่านทางข้อมูลพื้นฐานของ (Current Education Research) ในสหราชอาณาจักร โดยการสัมมนาและผ่านศูนย์ Evidence Informed Policy and Practice in Education (EPPI)

◆ โดยวิธีการสื่อผลงานวิจัยและสารสนเทศที่นำเสนอต่อชุมชนการวิจัย กระทรวงต้องเดือนให้เกิดนักวิจัยมากขึ้น จากหลายสาขาวิชา เข้ามาร่วมงานในปัญหาสำคัญของนโยบายและปัญหาที่เราจำเป็นต้องแก้ไขเพื่อสร้างโอกาสให้ทุกๆ คน ที่จะพัฒนาการเรียนของตน และปลดปล่อยศักยภาพของประชาชนอุยกมาเพื่อให้บรรลุความเป็นเลิศ

DfES ได้กำหนดแผนการวิจัยของตนเองในบริบทของตนเอง แผนการวิจัยของ DfES จึงเข้าไปอยู่อย่างเหมาะสมกับงานด้านวิเคราะห์ ประเมินผล งานวิจัยจากภายนอก และกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล ซึ่งจะทำสิ่งนี้ได้ โดยการร่วมเป็นหุ้นส่วน การประสานงานและการทำงานร่วมกับเพื่อเพิ่มพูนความรู้การวิจัยในระดับนานาชาติ

3. การพัฒนาฐานข้อมูลที่ดีสำหรับการศึกษาและทักษะ (Developing a better evidence base for education and skills)

3.1 กระทรวงการศึกษาได้กำหนดงานที่จะช่วยให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายระยะยาว และยุทธศาสตร์ที่ต้องการฐานข้อมูลเหล่านี้ และกำลังพัฒนาศักยภาพเพื่อสนับสนุนความต้องการนี้โดยลงทุนในโครงสร้างทางการวิจัยการศึกษาและทักษะ ประมาณ 30% ของงบประมาณภารกิจของกระทรวงใช้ในเรื่องนี้

3.2 ในงานนี้จะรวมทั้งการจัดตั้งศูนย์การวิจัยเพื่อจะผลักดันการสร้างความรู้และความเข้าใจต่อปัญหา นโยบายที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น

- ◆ ศูนย์วิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจการศึกษา (Economics of Education) ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นมาเพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพของค่าใช้จ่ายในรูปแบบต่างๆ ของการศึกษาที่กระทรวงจัด และลงทุนลงไป

- ◆ ศูนย์วิจัยเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ในวงกว้าง (Wider Benefits of Learning) ซึ่งลงทุนศึกษาในวงกว้างเกี่ยวกับสุขภาพและผลทางสังคมที่จะได้จากการลงทุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- ◆ ศูนย์วิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการที่ ICT และ E-Learning จะสามารถช่วยให้เปิดโอกาสใหม่และวิธีใหม่ในการเรียนรู้ที่จะเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างโอกาส

- ◆ ศูนย์วิจัยทักษะพื้นฐานของผู้ใหญ่และการพัฒนา (The Adult Basic Skills Research and Development) ตั้งขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์ทักษะพื้นฐานของผู้ใหญ่ (Skills for Life) เพื่อพัฒนาฐานความรู้เกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงการเรียนรู้หนังสือและคณิตศาสตร์ของผู้ใหญ่ และผลกระทบของสิ่งต่อบุคคลและต่อเศรษฐกิจของชาติ

3.3 กระทรวงการศึกษากำลังพัฒนาฐานข้อมูล ยุทธศาสตร์ทางการศึกษาและทักษะ โดยลงทุนอย่างมากในเรื่องการรวบรวมและการใช้ข้อมูลในระยะยาว สิ่งนี้จะเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากในการเข้าใจปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อผลลัพธ์และโอกาส ตลอดทั้งการประเมินผลกระทบระยะยาวของนโยบายต่างๆ ของรัฐในด้านการศึกษา สิ่งนี้จำเป็นต้องมีความร่วมมือในระดับนานาชาติ และกระทรวงการศึกษาได้ทำการวิจัยในเรื่องนี้จึงทำให้สามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในระยะที่ผ่านมาในหลายๆ ด้านตามทัวร์ที่เป็น

- ◆ การศึกษาหน้าที่พลเมือง (Citizenship Education)
- ◆ การให้บริการการศึกษาก่อนวัยเรียนที่มีประสิทธิภาพ

- ◆ การศึกษาระยะยาวยุ่งกับเยาวชน ซึ่งมีความต้องการด้านการศึกษาพิเศษ
- ◆ การประเมินผลยุทธศาสตร์การรู้สึกนึงสืบและคณิตศาสตร์
- ◆ ผลกระทบต่ออัตราส่วนของนักเรียน ต่อผู้ใหญ่เกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษาในช่วงชั้นที่ 1 และ 2
  - ◆ การศึกษากลุ่มเยาวชน
  - ◆ การศึกษาระยะยาวยุ่งปัจจัยที่มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงประสิทธิภาพของครู
  - ◆ การสำรวจการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ในระดับชาติ
  - ◆ การวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์การเรียนต่างของเด็กชาย
  - ◆ การสำรวจประจำปีเกี่ยวกับผู้ปกครองของเด็กวัย 3 และ 4 ขวบ
  - ◆ โครงการวิจัยระดับนานาชาติของ OECD เป็นโปรแกรมเพื่อพัฒนา ตัวชี้วัดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในสภาพปกติ
    - ◆ ความก้าวหน้าในการอ่านหนังสือในระดับนานาชาติ
    - ◆ การเรียนรู้และการฝึกอบรมในขณะทำงาน

3.4 กระทรวงการศึกษาให้ความมั่นใจว่าจะดำเนินการเกี่ยวกับความต้องการในปัจจุหอด้านสารสนเทศในระยะสั้น กระบวนการวางแผนทำให้กระทรวงการศึกษามาตรฐานชี้ปัจจุบัน อย่างราย แล้วจัดลำดับความสำคัญของการวิจัยได้ กระทรวงการศึกษาได้จ้างให้มีการวิจัย 100 รายการ แต่ละปี เพื่อสนับสนุนความต้องการด้านสารสนเทศและด้านการประเมินผล

3.5 กระทรวงการศึกษากำลังจะได้รับความเข้าใจอย่างครอบคลุมจากการวิจัยล่าสุดที่ดำเนินการกระทรวงการศึกษา และกระทรวงการศึกษาติดตามความก้าวหน้าอยู่เสมอ เพื่อประกันว่ามีความตระหนักรถและใช้ผลงานจากหลาย ด้าน โดยการให้ทุนศูนย์นโยบายและปฏิบัติทางการศึกษา (EPPI) และมีการตรวจสอบหลักฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อทำให้ผลการวิจัยสามารถเข้าถึงได้อย่างกว้างขวาง

3.6 ลำดับความสำคัญของงานวิจัยของกระทรวงการศึกษาได้รับการพัฒนาโดยการปรึกษาหารือมาเป็นเวลาหลายปี เช่น ผ่านทางวารสาร (Prospectus) และการประชุมสัมมนาผู้เชี่ยวชาญจากองค์กรมหาวิทยาลัย โดยการอภิปรายในกรupp ประชุมสัมมนาทางการวิจัย และการตรวจสอบความต้องการในบริบทของการตรวจสอบการใช้งบประมาณ ลำดับความสำคัญของกระทรวงการศึกษาอยู่ที่การลงทุนในการวิจัย ซึ่ง

- ◆ ช่วยให้กระทรวงการศึกษาบรรลุเป้าหมายการดำเนินการ 4 ด้าน

◆ ช่วยให้กระทรวงการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ 3 ประการ และวัตถุประสงค์
เฉพาะตามที่กำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงการศึกษา

◆ ช่วยให้กระทรวงการศึกษาเข้าใจลูกค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กอยู่โอกาส ซึ่ง
จำเป็นต้องมีการวิจัย เพื่อให้รู้ว่าในนโยบายของกระทรวงนั้นมีผลกระทบต่อประชาชนในทาง
ปฏิบัติอย่างไรและทำให้เรามีความใกล้ชิดกับมุมมองของคนเหล่านี้

◆ เพื่อปิดช่องว่างในพื้นฐานความรู้ รวมทั้งการวิจัยซึ่งช่วยให้กระทรวงเข้าใจว่า
จะเรียนรู้อะไรได้บ้างจากหลักฐานของนานาชาติ

◆ ช่วยให้กระทรวงเข้าใจความเชื่อมโยงระหว่างการเข้าไปช่วยเหลือทางการศึกษา
และผลลัพธ์ในระยะยาวที่มีต่อบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของชาติ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ได้มีการดำเนินงานอย่างมากมาซึ่งจะช่วยให้กระทรวงศึกษาแก้
ปัญหาทางที่เป็นจุดยุทธศาสตร์เหล่านี้ แผนกวิจัยของกระทรวงศึกษาจำเป็นต้องลดช่อง
ว่างของการผลิตสมทิทิกการเรียนลง ความจำเป็นในการวิจัยจำเป็นต้องซึ่งบ่ง โดยวิธีการ
ตรวจสอบการใช้งบประมาณโดยคณวิพากษ์ของนักวิจัยอิสระ รวมทั้งผู้กำหนดนโยบาย
ปัญหาสำคัญทางการศึกษาสำหรับแต่ละวัตถุประสงค์ของกระทรวงศึกษา มีดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อให้เด็กฯ ได้เริ่มต้นการศึกษาอย่างดีเดิม ดังนั้นพวงเขาก็จะ
มีพื้นฐานที่ดีสำหรับกับการเรียนรู้ในอนาคต

◆ เพื่อเข้าใจผลกระทบระยะยาวของประสบการณ์ก่อนวัยเรียนแต่ละรูปแบบ ที่มีต่อ
เด็กและการพัฒนาของพวงเข้า วิธีการแบบไหนได้ผลดีสำหรับเด็กวัยนี้ ซึ่งจะเป็นการช่วย
ป้องกันไม่ให้เกิดการแบ่งแยกทางสังคม

◆ สำหรับเด็กระดับประถมศึกษา ต้องมีความเข้าใจในความเชื่อมโยงระหว่างการ
รับรู้ของเด็กและประสบการณ์ทางการศึกษาและผลที่ตามมาในภายหลัง

◆ ความต้องการของเด็กซึ่งจดอยู่ในกลุ่มเดียงนั้นจะซึ่งบ่งและแก้ไขได้อย่างไรและอะไร
ที่ใช้ได้ผลบ้าง

วัตถุประสงค์ข้อ 2 เพื่อช่วยให้เยาวชนพัฒนาและมีความสามารถในด้านทักษะ
ความรู้ และบุคลิกภาพส่วนตัวอันจำเป็นต่อชีวิตการทำงาน

สำหรับเยาวชนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ก็จะช่วยให้มีการเปลี่ยนแปลงการมัธยม
ศึกษาโดย

◆ ให้เข้าใจประสิทธิภาพของหลายวิธีในการวางแผนกำลังครุและทรัพยากรต่างๆ ข้อดี
ข้อเสียระหว่างชั้นเรียนขนาดเล็ก การฝึกอบรมครุ จำนวนครุ และเงินเดือนครุ ICT และการมี
ผู้ช่วยครุ

◆ ต้องมีความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับอุปทานของครู โดยการศึกษาในระยะยาวเริ่มต้นจากการเรียนในสถาบัน และติดตามการทำงานของครู การตัดสินใจของครู และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

◆ เข้าใจการมองตนเองในฐานะผู้เรียนของนักเรียน ปัจจัยที่นำไปสู่การมองเช่นนั้น และผลกระทบที่มีต่อการเรียนและผลลัพธ์อื่นๆ

◆ ตรวจสอบความเชื่อมโยงระหว่างการปฏิรูปหลักสูตร การพัฒนาค่านิยม และหน้าที่ พลเมืองและการปรับปรุงความยืดหยุ่นทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชุมชนที่ด้อยโอกาส บทบาทซึ่งการศึกษาสามารถทำได้ในการส่งเสริมความเป็นหนึ่งเดียวทางสังคมและปัญหา ด้อยโอกาส

◆ สนองความต้องการด้านพรสวรรค์ และความทะเยอทะยานของเด็กรายบุคคล ตั้งแต่อายุ 14 - 19 ปี

◆ การได้รับคุณวุฒินี้มีผลกระทบต่อชีวิตของเด็กอย่างไร และอะไรคือสิ่งสำคัญ สำหรับเยาวชนเหล่านี้

◆ ต้องเข้าใจวิธีการว่าสายทางของอาชีวศึกษานั้นได้ผลอย่างไร และมีผลกระทบต่อ ตลาดแรงงานอย่างไร

◆ ครอบหลักสูตร การปฏิรูปหลักสูตรและผลกระทบของหลักสูตรแบบยืดหยุ่นต่อ คุณภาพและวิธีการที่มีประโยชน์ที่สุดในการบูรณาการหลักสูตรอาชีวศึกษา

◆ สำหรับเยาวชนที่มีความเสี่ยงเพื่อเรียนรู้ว่าบางคนประสบผลสำเร็จอย่างไร และ อะไรที่ก่อให้เกิดผลสำเร็จเหล่านั้น

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การกระตุ้นเตือนและการช่วยให้ผู้ใหญ่ได้เรียน ได้ปรับปรุงทักษะ และเพิ่มคุณภาพชีวิตของพวกราช

สำหรับบุคคลเหล่านี้ซึ่งมุ่งหวังที่จะก้าวไปสู่หัวใจในระบบอุดมศึกษา

◆ ให้เข้าใจปัจจัยซึ่งพิจารณาตัวการมีส่วนร่วมในระดับอุดมศึกษา ทำไม่ถึงมีความ หลากหลายในแต่ละภูมิภาค สภาพทางสังคม และเชื้อชาติ อะไรคือกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งทำให้ประชาชนเหล่านี้นำมาใช้ และอะไรที่ช่วยให้เข้าตัดสินใจได้

◆ ประชาชนตัดสินใจเลือกอย่างไร ตลอดชีวิตการเรียนรู้และการอุดมศึกษา

◆ การจัดทุนสนับสนุนทำให้เกิดรูปแบบขององค์กรในการอุดมศึกษาและการศึกษา ต่อเนื่องอย่างไร

◆ เข้าใจผลกระทบต่อการขยายอุดมศึกษาต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนรู้ และโอกาสของการจ้างงาน

◆ วิธีการอื่นที่จะเพิ่มโอกาสเข้าถึงอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว เช่น การผ่านไปทางสถาบัน การศึกษาต่อเนื่อง การเข้าเรียนรายวิชา เป็นต้น

สำหรับนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่

◆ ผลกระทบของการเรียนรู้ที่มีต่อชีวิตของคน รูปแบบในการเข้ามา มีส่วนร่วมในแต่ละประเภทของการเรียนรู้และการฝึกอบรม โดยการติดตามการเรียนรู้ของบุคคลเหล่านี้ ผลกระทบที่เห็นได้ชัด ความก้าวหน้าและอัตราผลตอบแทนเกิดจากการเรียนเหล่านั้น

◆ กระบวนการตัดสินใจซึ่งกระทบต่อการมีส่วนร่วม อุปสงค์ต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และความเข้าใจอันดีต่อส่วนต่างๆ ของตลาด

◆ ความเข้าใจอันดีต่อการพัฒนาแรงงาน การประเมินผลกระทบของยุทธศาสตร์ใหม่ และการดำเนินงานโดยนายจ้าง มีส่วนร่วมในการศึกษา และผลตอบแทนต่อบุคคล ต่อนายจ้างและต่อเศรษฐกิจของชาติเป็นอย่างไร

◆ การปรับปรุงในทักษะพื้นฐานมีผลกระทบต่อการทำงานและชีวิตครอบครัวอย่างไร และมีผลกระทบต่อการเรียนรู้อย่างไร ทักษะพื้นฐาน การเรียนรู้เบื้องต้นจะมีประสิทธิภาพสูงสุด และมีประสิทธิภาพกับกลุ่มไหน

◆ เข้าใจผลกระทบของรูปแบบต่างๆ ของการอุดมศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง ต่อโอกาสการจ้างงานและการมีรายได้

4. การลำดับความสำคัญโดยการทำงานในแบบมีหุ้นส่วน

4.1 กระทรวงการศึกษาทำงานกับผู้ให้ทุนอื่นๆ กระทรวงการศึกษาไม่ใช่ผู้ให้ทุนในด้านการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาและทักษะแต่ผู้เดียว และขณะนี้ก็ทำงานเพื่อให้เกิดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งหน่วยงานอิสระ เช่น Teacher Training Agency, Ofsted เป็นต้น รวมทั้งร่วมมือกับผู้ให้ทุนวิจัยอิสระและผู้ให้ทุนวิจัยอื่นๆ เช่น Edconomic and Social Research Council ซึ่งให้ทุนแก่มหาวิทยาลัย กระทรวงการศึกษา ได้กระตุนเตือนให้จัดตั้ง National Education Research Forum เพื่อช่วยให้ชี้บ่งว่าการวิจัยทางการศึกษาที่กำลังดำเนินอยู่มีอะไรบ้าง และลำดับความสำคัญของงานต่อๆ ไป รวมทั้งความร่วมมืออย่างดีระหว่างผู้ให้ทุน นักวิจัย และผู้ปฏิบัติ เช่น ครุ

4.2 กระบวนการศึกษาด้านศึกษาจะทำงานร่วมกับชุมชนทำการวิจัยเพื่อปรับปรุงองค์กรและให้พวากเข้าเข้าถึงสารสนเทศซึ่งรวมไว้โดยกระบวนการศึกษา ทั้งส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้อีกเป็นครั้งที่ 2 กระบวนการศึกษาจะทำงานร่วมกับ Center for Management and Policy Studies. ในฐานะที่เป็นผู้ริเริ่มในการปรับปรุงการเข้าถึงแหล่งความรู้ต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ

4.3 ภายในกระบวนการศึกษาที่มีการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดการวางแผนและการประสานงานที่ดีในทุกๆ ด้าน ซึ่งทำงานโดยการปรึกษาหารือกับผู้รับบริการ เพื่อทราบความต้องการและความคาดหวังของพวากเข้า

4.4 เพื่อให้บรรลุลำดับความสำคัญเหล่านี้ นักเศรษฐศาสตร์ นักวิจัย และนักสถิติได้ร่วมกันจัดทำโปรแกรมการวิจัยขึ้นโดยวิธีการอภิปรายร่วมกับผู้กำหนดนโยบาย ข้อเสนอแนะในด้านการวิจัยนั้นได้จัดทำในบริบทสอดคล้องกับงานของหน่วยงานอื่น และจะช่วยให้กระบวนการนี้ชี้บ่งช่องว่างและความเป็นไปได้ในการร่วมมือกับสถาบันอื่น กลุ่มทำงานกลุ่มนี้ได้ทำงานร่วมกันเพื่อสนับสนุนความต้องการเร่งด่วนเหล่านี้ หลังจากที่ได้อภิปรายกับรัฐมนตรีโปรแกรมนี้จะจัดพิมพ์ในเว็บไซต์ของกระบวนการศึกษาและนักวิจัย นักค่าวณและนักวิจัยในแต่ละหน่วยงาน

4.5 ใน ค.ศ. 2002 - 2003 ส่วนหนึ่งของบประมาณการวิจัย ที่ให้แก่ตั้งแต่ประสงค์ต่างๆ ของกระบวนการศึกษา คือ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ให้ 13% วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ให้ 27% วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ให้ 24% ส่วนงบประมาณวิจัยที่เหลือจะใช้ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่เป็นสาขาวิชาการ ซึ่งจะใช้ เช่น เรื่องแรงงานในระดับโลก การศึกษาและทักษะสำหรับงานในระดับโลก 15% ความเข้าใจในผู้รับบริการ 6% งานที่ต้องทำจากหลายวัตถุประสงค์ 15% ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เกี่ยวกับการวิจัย 29% ซึ่งจะเป็นเรื่องงานเกี่ยวกับศูนย์วิจัยและโปรแกรมทางยุทธศาสตร์อื่นๆ

5. การใช้ผลงานวิจัยและข้อมูลวิจัยอื่นๆ

(Better use of research and other analytical data)

5.1 การวิจัยในหัวข้อเหล่านี้ จะทำให้เรามองเห็นผลกระทบของนโยบายแต่ก็มีปัญหาทางด้านวิธีการอีกเกี่ยวกับวิธีว่าจะให้ตีราคากลางการวิจัยเหล่านี้อย่างไร และเราจะวิธีการที่จะเปรียบเทียบผลการวิจัยเหล่านี้กับค่าใช้จ่ายอย่างไร

5.2 กระทรวงการศึกษามีโครงการหลายโครงการ เพื่อให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติสามารถเข้าถึงหลักฐานต่างๆ ในรูปแบบที่พอกเข้าใช้ได้ คือ

- ◆ สรุปผลการวิจัยและการตรวจสอบ กระทรวงการศึกษาได้พิมพ์ผลงานวิจัย ซึ่งให้ทุนจากบประมาณทั้งที่เป็นสรุปผลการวิจัย และที่เป็นรายงานเต็มรูปแบบ
- ◆ การถ่ายทอดความรู้โดยผ่านทางศูนย์นโยบายและการปฏิบัติ เพื่อให้รู้ว่าสิ่งใดใช้ได้บ้าง และทำไม และผ่านทางการสัมมนาและการประชุม
- ◆ ให้ทีมผู้กำหนดนโยบายมีส่วนร่วมมากขึ้นในการพัฒนาและดำเนินการวิจัย และปรับปรุงการติดตามเพื่อตรวจดูผลกระทบของ การวิจัยเหล่านี้

5.3 กระทรวงการศึกษาได้มีการสัมมนาทางการวิจัยในเดือนธันวาคม 2002 ซึ่งครอบคลุมผลการวิจัย ซึ่งให้ทุนโดยหน่วยงานอื่น ๆ และโปรแกรมการวิจัยของกระทรวงฯ ด้วย จากผลสัมมนาครั้งนั้น แสดงให้เห็นความต้องการที่จะต้องมีการเชื่อมโยงและการแลกเปลี่ยนระหว่างนักวิจัยและผู้ปฏิบัติ สิ่งนี้เป็นกิจกรรมสำคัญ กระทรวงการศึกษาจำเป็นต้องทำงานร่วมกับคู่อุตสาหกรรม โดยผ่านทางสมาคม สำนักงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นและอื่นๆ เพื่อพัฒนาสิ่งนี้ให้ก้าวข้างหน้าไปข้างหน้า และจำเป็นต้องทำงานกับศูนย์การวิจัย เพื่อพัฒนาอย่างศาสตร์ การเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์

6. การทบทวนการวิจัยระบบการวิจัยและพัฒนาระดับชาติของ OECD

OECD ตรวจสอบระบบการวิจัยและการพัฒนาในหลายประเทศ เมื่อเดือนมีนาคม ค.ศ. 2001 OECD ได้ตรวจสอบการวิจัยและการพัฒนาทางการศึกษาในนิวซีแลนด์ และในเดือนกันยายน ค.ศ. 2001 ได้รายงานสิ่งนี้และนำมายกย่องในศูนย์การวิจัยทางการศึกษา ในคณะกรรมการบริหารศูนย์วิจัยและการศึกษา

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2002 ได้มีการทบทวนเรื่องคล้ายกันนี้ในองค์กรต่างๆ

7. โปรแกรมการวิจัย (Program of Research)

โปรแกรมการวิจัยของกระทรวงการศึกษาทั้งที่ดำเนินการเองและให้หน่วยงานอื่นดำเนิน มีหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น

- ◆ รวบรวมชาติและผลกระทบของประสบการณ์ของครูที่เกิดจากการฝึกอบรมครูตลอดทั้งการพัฒนาครูในระยะแรก

- ◆ การวิจัยเกี่ยวกับการจัดวางกำลังครุและผลกระทบของทีมสนับสนุนครุในโรงเรียน
- ◆ การศึกษาระยะยาวของผู้ลี้ภัยและคนเข้าเมืองอื่นๆ
- ◆ การใช้การแนะนำและการสนับสนุนต่อเด็กเป็นรายบุคคลและผลกระทบที่มีต่อการประเมิน
  - ◆ การใช้ ICT ในโรงเรียนช่วยแก้ปัญหาของครุและลดปัญหางานของครุ
  - ◆ เด็กใช้เงินไปในเรื่องอะไรบ้าง
  - ◆ การศึกษาตามช่วงอายุของกลุ่มวัยรุ่น เช่น ระหว่างอายุ 11 - 17 ปี เป็นต้น

8. สื่อการพิมพ์ (Publication)

กระทรวงการศึกษาได้พิมพ์ผลงานวิจัยตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งสามารถพิมพ์ได้ประมาณ 90% ของรายงานการวิจัยทั้งหลายภายในเวลา 16 สัปดาห์หลังจากที่ได้รับรายงานการวิจัยฉบับสุดท้าย บางฉบับจะพิมพ์เต็มรูปแบบและตามมาด้วยสรุปย่อ ซึ่งจะสามารถตรวจสอบได้ของแต่ละโครงการ

9. ผู้รับสัญญาจ้าง (Contractor)

โครงการการวิจัยและประเมินผล ซึ่งให้ทุนโดยกระทรวงการศึกษาปกติแล้วจะดำเนินงานโดยผู้วิจัยอิสระที่เป็นองค์กร เป็นภาควิชาหรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ กระทรวงการศึกษาจะรักษาฐานข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรเหล่านี้ เป็นหน่วยงานที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย และพยายามขยายผู้รับสัญญาจ้างให้กว้างขวางออกไปอีกโดยเฉพาะผู้มีประสบการณ์ผู้มีความเชี่ยวชาญ และมีความสามารถในการวิจัยและการประเมินผลให้ครอบคลุมงานและวัตถุประสงค์ต่างๆ ของกระทรวงการศึกษา

ในการให้สัญญาจ้างนั้น กระทรวงการศึกษาจะประเมินผู้เสนอโครงการเข้ามาในการพิจารณาโครงการนั้นจะพิจารณาความคุ้มค่าของเงินโดยพิจารณาคุณภาพและค่าใช้จ่ายจากโครงการของผู้เสนอ เกณฑ์ในการพิจารนามีดังต่อไปนี้

- ◆ ผู้เสนอขอหนี้เข้าใจความจำเป็นและเป้าหมายเฉพาะของโครงการวิจัยของกระทรวง
- ◆ มีประสบการณ์ มีความรู้ และทักษะในงานด้านนี้และงานที่เกี่ยวข้อง
- ◆ ความสามารถในหลายๆ ด้านอันจำเป็นต่องานวิจัยครั้งนี้

- ◆ ความหมายของวิธีการวิจัยที่เสนอมา ผลลัพธ์ และตารางกำหนดเวลา
- ◆ การเตรียมการเพื่อจัดการการวิจัยรวมทั้งการควบคุมคุณภาพและกลไกในการทำงาน
- ◆ ค่าใช้จ่ายและการกระจายของทรัพยากร

ในบางโอกาสกระทรวงการศึกษาจะเป็นผู้เสนอโครงการที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ามาอภิปรายเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน ร่างสัญญา การเขียนสัญญา และการติดต่อ กับผู้รับสัญญาเหล่านี้จะทำเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องมีข้อมูลป้อนกลับตามระยะเวลาที่กำหนด

10. เครือข่าย (Link)

กระทรวงการศึกษาได้มีเครือข่ายเชื่อมโยงทางเว็บไซต์ ทางอินเทอร์เน็ต ในด้านการวิจัยกับหน่วยงานดังต่อไปนี้

10.1 ศูนย์การวิจัยของกระทรวงการศึกษา

◆ Center for the Economic of Education ศูนย์แห่งนี้ได้จัดตั้งขึ้นเพื่อทำการวิจัยอย่างเป็นระบบ และนวัตกรรมในด้านเศรษฐกิจของการศึกษา

◆ National ICT Research Center ศูนย์ดังนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนา รักษา และเผยแพร่ความรู้ และฐานความรู้เกี่ยวกับ ICT กรณีประযุชน์ ICT ในวงการศึกษา การฝึกอบรม และการจ้างงาน

◆ Research Informed Practice Sites สถานที่แห่งนี้มุ่งหวังที่จะช่วยเหลือผู้ปฏิบัติงานทางการศึกษา เช่น ครุ ศึกษาธิการ ผู้ปกครอง และบุคคลผู้ให้การสนับสนุน การศึกษาแก่นักเรียน เป้าหมายคือเพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้ ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติ และนโยบายและความรู้ที่ดีและทันสมัย

10.2 หน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล

- ◆ Department of Environment, Transport and Region
- ◆ Department of Social Security
- ◆ Department of Trade and Security
- ◆ Department for Work and Pensions
- ◆ Employment Service
- ◆ Skills Base

10.3 หน่วยงานอื่นๆ และผู้ให้ทุนทั้งหมด 15 หน่วย เช่น

- ◆ Basic Skill Agency
- ◆ British Educational Research Association
- ◆ Economic and Research Council
- ◆ EPPI-Center
- ◆ Esmic Fairbrain Foundation

11. เวทีการวิจัยทางการศึกษา (National Education Research Forum)

NERF เป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐมนตรีกระทรวงการศึกษา ใน ค.ศ. 1996 โดยข้อเสนอแนะจากรายงานที่มีชื่อว่า Excellence in Research on Schools มีหน้าที่จะติดตามการพัฒนาอย่างศาสตร์เพื่อการวิจัยทางการศึกษา ให้ทิศทางสำหรับการวิจัยทางการศึกษาในระดับประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพและผลกระทบของการวิจัยทางการศึกษา วัตถุประสงค์หลักก็คือเพื่อพัฒนากรอบนโยบาย ในระดับประเทศ ซึ่งโปรแกรมการวิจัยต้องมีประโยชน์และมีลักษณะยึดเห็นยังไง สามารถพัฒนาขึ้นได้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- ◆ กระตุ้นเตือนให้เกิดการวิจัยที่มีคุณภาพสูง
- ◆ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลำดับความสำคัญของหัวข้อการวิจัย
- ◆ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับศักยภาพการจัดองค์กรและทุนอันจำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาตามลำดับความสำคัญ
- ◆ ชี้ปัจ ช่องว่างทางความรู้
- ◆ แนะนำ และวิธีการซึ่งจะทำให้ครุ และบุคคลอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัย
- ◆ แนะนำเกี่ยวกับการมองภาพรวมของงานวิจัย และมองความจำเป็นในอนาคตทางด้านการวิจัย
- ◆ สำรวจความสำคัญของวิธีการและการใช้ปัจ ในการตรวจสอบผลกระทบของการวิจัยต่อการศึกษา

สมาชิกของเวทีจะได้รับการเสนอแนะโดยที่ประชุมอิสระมีทั้งหมด 19 คน เป็นนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญทางการวิจัยในระดับอุดมศึกษาและผู้ปฏิบัติงานทางด้านการศึกษา

NERF มีจุดสนใจอยู่ที่การมองในอนาคต ซึ่งจะคาดหวังปัญหาสำคัญๆ ต่างๆ ซึ่งจะต้องทำการแก้ไขโดยวิธีวิจัย ในการวิจัยที่มีคุณภาพนั้น ต้องใช้เวลาจึงจะสามารถผลิตผลงานที่สามารถเชื่อถือได้ เพื่อให้สิ่งนี้เกิดขึ้นอย่างตรงเวลา และมีอิทธิพลต่อโครงการต่างๆ ทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย หรือการปฏิบัติ เพราะฉะนั้นการมองภาพจนข้างหน้าก็มีความจำเป็นว่าอะไรอยู่ข้างหน้าเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ ในการชี้เป็นหัวข้อการวิจัย เช่นนั้นจำเป็นต้องมีประสานอื่นๆ ที่จะนำมาใช้ ว่าสิ่งใดนั้นจะมีความสำคัญหรือสิ่งใดนั้นจะถูกยกย่องไป ภายในเวลา 3 5 10 หรือ 20 ปี และทางเลือกอื่นๆ ที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น วิธีการที่จะเข้าถึงงานนี้และสร้างให้เกิดขึ้นจากสิ่งที่มีอยู่ ในปัจจุบันเพื่อมุ่งไปสู่อนาคต NERF เรียกว่า Observatory Group หรือกลุ่มสังเกตการณ์เพื่ออนาคต

12. เวทีผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัยทางการศึกษา (Educational Research Funder Forum)

การวิจัยในสหราชอาณาจักรได้รับทุนสนับสนุนจากองค์กรหลาย ๆ แห่ง แต่ละแห่งนั้นอาจจะมีวัตถุประสงค์ต่างกัน ผลที่ตามมาก็คือว่า ภาพของการให้ทุนนั้นค่อนข้างจะซับซ้อน และขาดยุทธศาสตร์การต่อเนื่อง หรือความเป็นหนึ่งเดียว กันในระหว่างองค์กรแบบนี้ เพราะฉะนั้นจึงได้มีเวทีนี้ขึ้น เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ คือ

- ◆ เพื่อใช้ประโยชน์ในทางสติปัญญา และศักยภาพทางเงินในบรรดาหน่วยงานที่ให้ทุนการสนับสนุนทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพสูง
- ◆ เพื่อสร้างภาพของการวิจัยทางการศึกษา เพื่อสร้างภาพการให้ทุนการวิจัยทางการศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- ◆ เพิ่มความเข้าใจว่าการวิจัยนั้นได้ทำประโยชน์อะไรบ้าง
- ◆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้สารสนเทศเกี่ยวกับผลการวิจัยในปัจจุบัน
- ◆ พัฒนา_yothศาสตร์เพื่อปรับปรุงและส่งเสริมความร่วมมือในการวิจัยตลอดทั้งการสร้างศักยภาพให้สูงขึ้น

นอกจากนี้แล้วเวทีนี้ยังช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับทุน และให้ข่าวต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งทุน เพื่อให้นักวิจัย และผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษาทราบ

สถาบันศึกษาศาสตร์ The Institute of Education Sciences (IES) ประเทศไทย

หน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สหรัฐอเมริกา เดิมชื่อสำนักงานวิจัยและปรับปรุงการศึกษา (Office of Educational Research and Improvement) สำนักงานนี้อยู่ภายใต้สำนักงานของผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีคณะกรรมการจัดทำด้วยความสำคัญของการวิจัยแห่งชาติเป็นที่ปรึกษา หน่วยงานนี้แบ่งเป็นหน่วยงานย่อย 9 หน่วยงาน แต่เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม ค.ศ. 2002 ประธานาธิบดีบุชได้ออกกฎหมายที่ชื่อว่าการปฏิรูปศึกษาศาสตร์ (Education Sciences Reform Act 2002) จึงทำให้หน่วยงานการวิจัยเดิมถูกเปลี่ยนสภาพไปเป็นสถาบันศึกษาศาสตร์ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การจัดองค์กร

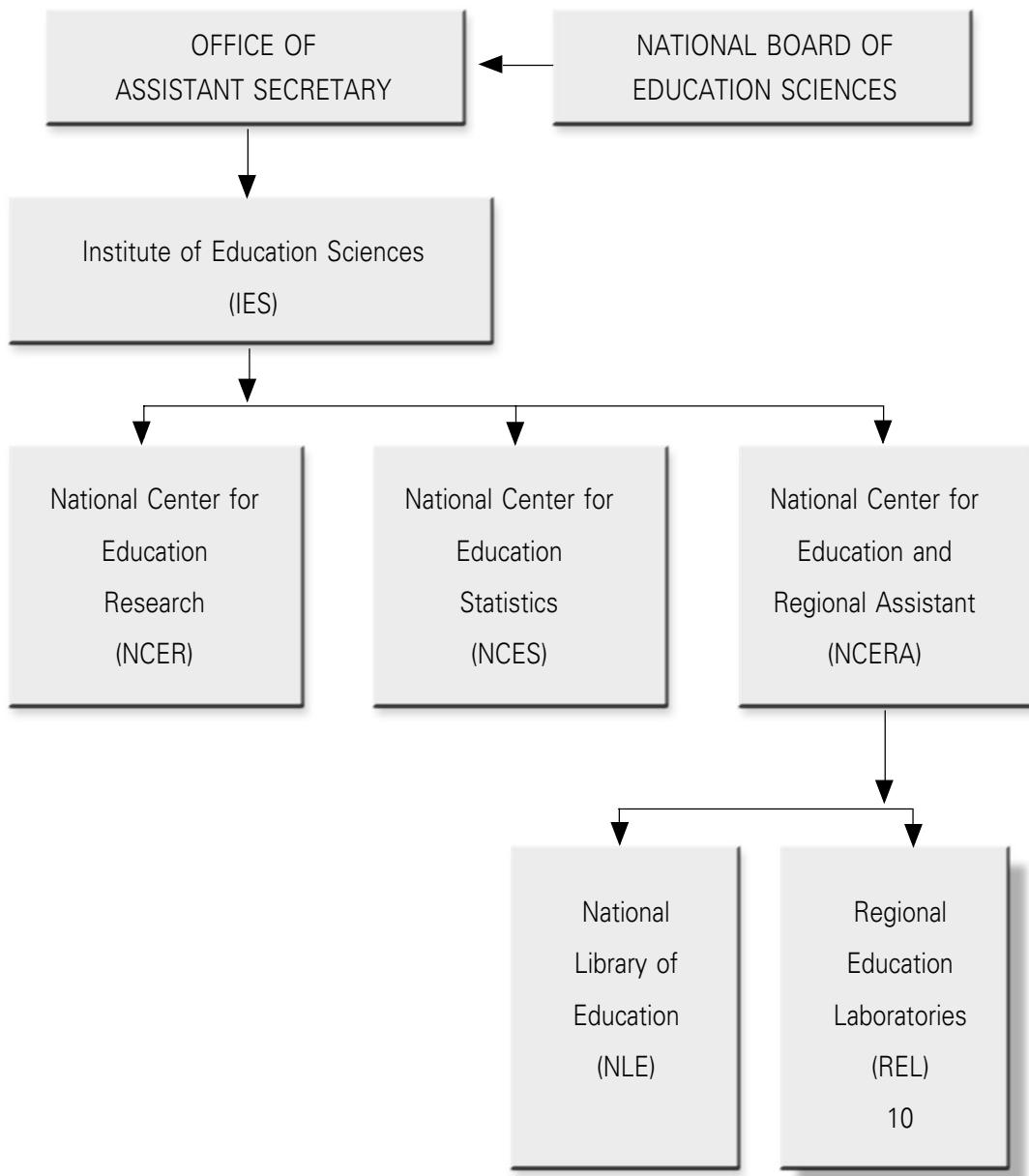
สถาบันศึกษาศาสตร์เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐฯ ซึ่งมีคณะกรรมการศึกษาศาสตร์แห่งชาติ (National Board of Education Sciences) เป็นที่ปรึกษา สถาบันศึกษาศาสตร์แบ่งงานออกเป็น 3 หน่วยงานใหญ่ คือ ศูนย์การวิจัยการศึกษาแห่งชาติ (National Center for Education Research) ศูนย์สถิติแห่งชาติ (National Center for Education Statistics) ภายใต้หน่วยงานนี้จะมีห้องสมุดการศึกษาแห่งชาติอยู่ด้วย ศูนย์การประเมินผลและให้ความช่วยเหลือทางการศึกษาระดับภูมิภาคแห่งชาติ (National Center for Educational Evaluation and Regional Assessment) หน่วยงานนี้จะมีห้องปฏิบัติการทางการศึกษาภูมิภาคอยู่ใต้สังกัด 10 แห่ง และภายใต้หน่วยงานนี้มีห้องสมุดการศึกษาแห่งชาติอยู่ด้วย (National Library of Education)

2. หน้าที่

หน้าที่ของสถาบันศึกษาศาสตร์ซึ่งอาจจะดำเนินการโดยตรง หรือโดยการเชื่อมสัญญา หรือให้ทุน หรือความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการและสนับสนุนงานวิจัยพื้นฐาน งานวิจัยประยุกต์ กิจกรรมทางสังคม การประเมินผลทางการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาที่ดำเนินการตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์พร้อมกับมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง

การจัดองค์กรของสถาบันศึกษาศาสตร์

2. ดำเนินการเผยแพร่สิ่งที่ค้นพบและผลงานการวิจัยทางการศึกษาตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

3. สงเสริมการใช้การพัฒนาและการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4. สงเสริมศักยภาพของประเทศในการดำเนินการพัฒนาและเผยแพร่ผลงานวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

5. สงเสริมการประสานงานการพัฒนาและการเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษาตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในระหว่างกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลกลาง

6. สงเสริมการใช้และการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนในห้องเรียน

สถาบันศึกษาศาสตร์มีผู้อำนวยการเป็นผู้บริหาร ผู้อำนวยการหานนี้ได้รับการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี โดยความเห็นชอบของวุฒิสภา และอยู่ในตำแหน่งได้เป็นเวลา 6 ปี

ผู้อำนวยการสถาบัน มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

◆ ดำเนินการให้นำวิธีการที่ถูกต้องไปใช้ในการวิจัย การพัฒนา การประเมินผล การวิเคราะห์สถิติ และเป็นไปตามมาตรฐานของกิจกรรมที่กำหนด

◆ ประสานงานการวิจัยทางการศึกษาและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งดำเนินการโดยสถาบัน หรือหน่วยงานอื่นภายในกระทรวงและหน่วยงานต่างๆ ของรัฐบาลกลาง

◆ ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับงานด้านวิจัย การประเมินผล และกิจกรรมทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับงานต่างๆ ของกระทรวง

◆ กำหนดวิธีการที่จะเป็นสำหรับการตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันโดยคณะกรรมการคุณวุฒิ (peer review)

◆ ดำเนินการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวิจัยดำเนินการวิจัยหรือสนับสนุนการวิจัยโดยสถาบันให้เป็นไปตามหลักการของสถาบันและกฎหมายกำหนด

◆ ดำเนินการให้กิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินการหรือสนับสนุนโดยสถาบันมีความเป็นปัจจัยมีความเป็นกลางไม่เออนเอียงไปในทางอุดมการณ์หรือพรากการเมืองใดๆ หรือวัฒนธรรม เพศใด กลุ่มชนใด หรือภูมิภาคใด

◆ ดำเนินการวิเคราะห์โปรแกรมต่างๆ เพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักวิจัยและสถาบัน การวิจัย ในอดีตมีการนำผลการวิจัยของรัฐบาลกลางไปใช้ไม่เท่าที่ควร

◆ ประสานงานกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อส่งเสริมและประสานงานกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคต่างๆ ระหว่างสถาบันและศูนย์ต่างๆ

◆ เพื่อเสาะหาและพิจารณาข้อเสนอแนะทางการศึกษาจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นความมั่นใจว่าได้รับความเห็นชอบอย่างกว้างขวางจากผู้เกี่ยวข้องและการวิชาชีพทางการศึกษาในด้านการวางแผนและการดำเนินการต่างๆ ของสถาบัน

◆ ประสานงานการเผยแพร่สารสนเทศทางการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างกว้างขวาง

◆ ดำเนินการและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับลำดับความสำคัญ และภารกิจของสถาบัน

3. คณะกรรมการศึกษาศาสตร์แห่งชาติ (National Board of Education Sciences)

คณะกรรมการชุดนี้ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

◆ ให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสถาบันเกี่ยวกับนโยบายของสถาบัน

◆ พิจารณาและให้ความเห็นชอบลำดับความสำคัญของการวิจัยซึ่งเสนอโดยผู้อำนวยการเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานของสถาบัน

◆ ตรวจสอบและให้ความเห็นชอบต่อกระบวนการของการตรวจสอบโดยคณะกรรมการคุณวุฒิ (peer review) เกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของสถาบัน

◆ ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันสนับสนุน รวมทั้งการวิจัยทั่วไปที่ดำเนินการโดยศูนย์การวิจัยทางการศึกษาแห่งชาติ (National Center for Education Research)

◆ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อำนวยการสถาบันในเรื่องที่เกี่ยวกับ

◆ การส่งเสริมศักยภาพของ การวิจัยทางการศึกษา

◆ งบประมาณของสถาบันตามที่เห็นสมควร

◆ ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถาบันเกี่ยวกับการให้ทุนสนับสนุน การลงนามในสัญญา และความร่วมมือในการวิจัย หลังจากที่ได้ผ่านการตรวจสอบของคณะกรรมการคุณวุฒิมาแล้ว

◆ ตรวจสอบและประเมินงานของสถาบันอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินการนั้นเป็นไปตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนา การประเมินผล และการวิเคราะห์ทางสถิติต้องเป็นไปตามมาตรฐานกิจกรรมที่กำหนดไว้

◆ ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการเพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมที่ดำเนินการนั้นหรือสนับสนุนโดยสถาบันมีความเป็นปัจจัยมีความเป็นกลางไม่เออนเอียงเข้ากับพิรุณการเมือง เชื้อชาติ วัฒนธรรม เพศ หรือภูมิภาคใดๆ

◆ รวบรวมความคิดเห็นและสารสนเทศจากหน่วยงานหรือบุคลากรที่อยู่ในวงการการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งครุภัณฑ์สอนและนักวิจัย เพื่อเสนอหัวข้อการวิจัยต่อผู้อำนวยการ หัวข้อเหล่านี้ควรจะเป็นหัวข้อที่ต้องทำการวิจัยระยะยาว มีระบบสามารถนำไปปฏิบัติได้ และเป็นการวิจัยแบบบูรณาการ รวมทั้งการนำความรู้ไปใช้การเผยแพร่ความรู้ทางการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับระดับความสำคัญและภารกิจของสถาบัน

◆ ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการสถาบันเกี่ยวกับโอกาสของการมีส่วนร่วมของความก้าวหน้าของผู้หญิง ชนกลุ่มน้อย และบุคลากรพิการ ในการวิจัยทางการศึกษา สถิติ และการกิจกรรมการประเมินผลของสถาบัน

◆ ให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการเกี่ยวกับวิถีทางที่จะส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐบาลกลางและหน่วยงานวิจัยของรัฐ

◆ ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้อำนวยการเกี่ยวกับบุคคลที่ควรจะเป็นกรรมการในศูนย์การศึกษาแห่งชาติต่างๆ ซึ่งศูนย์นี้ควรจะมีคณะกรรมการที่มีสิทธิออกเสียง 15 คน แต่ละตั้ง โดยประธานาธิบดี โดยความเห็นชอบของสถาบันและกรรมการที่มาจากการแต่งตั้ง คือผู้อำนวยการของสถาบันศึกษาศาสตร์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาแห่งชาติ 3 ศูนย์ ผู้อำนวยการสถาบันแห่งชาติวิทยาศาสตร์ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (National Sciences Foundation)

คณะกรรมการศึกษาศาสตร์แห่งชาติจัดตั้งคณะกรรมการสำหรับศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ให้เรียกว่า National Education Center Board ซึ่งบอร์ดหรือคณะกรรมการชุดนี้ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะแก่ผู้อำนวยการศูนย์เกี่ยวกับการดำเนินงานที่เหมาะสมของศูนย์เหล่านี้

สมาชิกส่วนมากของกรรมการศูนย์นี้มาจากกรรมการศึกษาศาสตร์แห่งชาติ เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นจะมีผู้เชี่ยวชาญ นักวิทยาศาสตร์ ในด้านการวิจัย สถิติ ประเมินผล หรือ

พัฒนา ผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักในวงการนั้น และเจ้าหน้าที่บริหารของศูนย์ และผู้กำหนดนโยบาย และผู้ปฏิบัติซึ่งใช้ความรู้และมีประสบการณ์การใช้งานผลงานวิจัย ประมวลผลและสถิติในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

คณะกรรมการศูนย์ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ◆ ตรวจสอบและให้ความเห็นเกี่ยวกับทิศทางและการดำเนินงานของคณะกรรมการ การให้ทุน การให้สัญญาและความร่วมมือซึ่งศูนย์ดำเนินการกับหน่วยงานอื่น
- ◆ จัดเตรียมรายงานการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของศูนย์และเสนอต่อคณะกรรมการศึกษาศาสตร์แห่งชาติ
- ◆ ตรวจสอบและวิพากษ์แผนต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่ดำเนินการโดยศูนย์ของแต่ละปีงบประมาณ
- ◆ รายงานเป็นระยะแก่คณะกรรมการศึกษาศาสตร์แห่งชาติเกี่ยวกับกิจกรรมของคณะกรรมการและการปฏิบัติงานของศูนย์

4. ศูนย์การวิจัยการศึกษาแห่งชาติ (National Center for Education Research)

ศูนย์การวิจัยการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งอยู่ภายใต้สถาบันศึกษาศาสตร์

4.1 หน้าที่ หน้าที่ของศูนย์การวิจัยฯ มีดังต่อไปนี้

4.1.1 ให้การสนับสนุนการวิจัยระยะยาวซึ่งจะนำไปสู่การสะสมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา ในด้าน

- ◆ การประกันว่าเด็กทุกคนมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสูง
- ◆ การปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรวมทั้งการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาต่างๆ
- ◆ ความพยายามลดช่องว่างระหว่างผู้ที่มีผลการเรียนสูงกับผู้ที่มีผลการเรียนต่ำโดยการปรับปรุงการสอนและการเรียนในด้านวิชาการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และวิชาการอื่นๆ
- ◆ การปรับปรุงการเข้าถึงและโอกาสของนักเรียนสำหรับการศึกษาหลังชั้นมัธยมศึกษา

4.1.2 สนับสนุนการสังเคราะห์และการบูรณาการผลการวิจัยทางการศึกษา

4.1.3 ส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานการโดยการนำความมั่นใจและความเข้าใจผลการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์มาสู่การปฏิบัติทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และการประสานงานทางการศึกษา

4.1.4 ส่งเสริมผลการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งสามารถใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.2 หัวข้อของการวิจัย

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยจะต้องสนับสนุนหัวข้อการวิจัยในด้านต่อไปนี้โดยผ่านทางศูนย์การวิจัยหรือโดยวิธีการอื่น

- ◆ การศึกษาผู้ใหญ่
- ◆ การประเมินผล มาตรฐานและความรับผิดชอบทางการวิจัย
- ◆ การศึกษาและการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน
- ◆ การวิจัยเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียน
- ◆ ปรับปรุงโรงเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ
- ◆ นวัตกรรมในการปฏิรูปการศึกษา
- ◆ นโยบายของรัฐและนโยบายของห้องถินทางการศึกษา
- ◆ การศึกษาและการฝึกอบรมหลังมัธยมศึกษา
- ◆ การศึกษาในชนบท
- ◆ คุณภาพของครู
- ◆ การอ่านและการรู้หนังสือ

5. ศูนย์สถิติการศึกษาแห่งชาติ (National Center for Education Statistics)

ศูนย์สถิติเป็นหน่วยงานหนึ่งของสถาบันศึกษาศาสตร์

5.1 หน้าที่ ศูนย์สถิติมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

5.1.1 รวบรวมและวิเคราะห์สารสนเทศและสถิติทางการศึกษาในลักษณะซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานทางวิชาการอย่างสูง

5.1.2 รายงานสถิติและสารสนเทศทางการศึกษาให้ตรงเวลา

5.1.3 รวมรวมวิเคราะห์และรายงานสารสนเทศและสถิติทางการศึกษาในลักษณะที่

- ◆ เป็นปัจจัยเป็นกลางไม่มีความเอนเอียงเข้ากับอุดมการณ์ใดๆ ไม่มีอิทธิพลการเมืองแทรก และไม่มีความเอนเอียงไปทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม เพศ หรือภูมิภาคใดๆ
- ◆ สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติทางการศึกษา นักวิจัย ผู้กำหนดนโยบายและสารสนเทศทั่วไป

5.2 ระบบความร่วมมือทางสถิติทางการศึกษา (Co-operative Education Statistics System)

ศูนย์สถิติอาชญากรรมตั้งระบบความร่วมมือทางสถิติมากกว่า 1 ระบบเพื่อประโยชน์ในการผลิตและการวิเคราะห์งานด้านสารสนเทศและสถิติทางการศึกษา โดยความร่วมมือกับรัฐทั้งที่เป็นข้อมูลดิบและข้อมูลเบรียบเที่ยบเที่ยวกับการศึกษา ก่อนปฐมวัย การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา การศึกษาหลังมัธยมศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ และห้องสมุดซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายในระดับรัฐบาลกลาง ระดับรัฐ และระดับท้องถิ่น

6. ศูนย์ประเมินผลการศึกษาและการช่วยเหลือภูมิภาคแห่งชาติ (National Center for Education Evaluation and Regional Assistance)

ศูนย์นี้เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันศึกษาศาสตร์

6.1 หน้าที่ หน้าที่ของศูนย์การประเมินผลการศึกษาและการช่วยเหลือภูมิภาค มีดังต่อไปนี้

6.1.1 ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค

6.1.2 ทำการประเมินผลโปรแกรมการศึกษาของรัฐบาลกลาง ซึ่งดำเนินการโดยคำสั่งของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาผลกระทบของโปรแกรมนั้นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาแก่น คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ต่อนักเรียน

6.1.3 สนับสนุนการส่งเคราะห์และการเผยแพร่ผลการประเมินการวิจัยและผลิตผลอื่นๆ ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นมาอย่างกว้างขวาง

6.1.4 สนับสนุนในการใช้ผลงานวิจัยและประเมินผลตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ตลอดทั้งสหรัฐอเมริกา

6.2 ห้องสมุดการศึกษาแห่งชาติ (National Library of Education)

ห้องสมุดการศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งภายใต้ศูนย์การประเมินผลทางการศึกษาและช่วยเหลือภูมิภาคแห่งชาติ

หน้าที่ ศูนย์นี้บริหารโดยผู้อำนวยการซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติอย่างสูงในด้านบรรณารักษ์ศาสตร์และศูนย์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ◆ รวบรวมและเก็บรักษาสารสนเทศต่างๆ
- ◆ เป็นหน่วยงานกลางเกี่ยวกับสารสนเทศทางการศึกษาแก่รัฐบาลกลาง
- ◆ ให้บริการอ้างอิงในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้รับสัญญาจากกระทรวงศึกษาธิการ ผู้รับทุน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางอื่นๆ และสาธารณะชนทั่วไป
- ◆ ส่งเสริมความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างผู้ให้บริการห้องสมุดและผู้เก็บรักษาสารสนเทศทางการศึกษาทั่ว世界各国

สารสนเทศ ห้องสมุดแห่งนี้จะรวมสารสนเทศ และเก็บรักษาสารสนเทศ และด้านต่างๆ ต่อไปนี้

- ◆ ผลผลิตและสิ่งพิมพ์ซึ่งพัฒนาและสนับสนุนโดยสถาบันศึกษาศาสตร์
- ◆ เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ต่องานวิจัยทางการศึกษา สถิติ การศึกษา การประเมินผล สารสนเทศอื่นๆ โครงการ และสิ่งพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการ การวิจัยโดยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ลำดับความสำคัญภารกิจของสถาบัน และพัฒนาโดยกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานอื่นของรัฐบาลกลาง

6.3 การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลซึ่งเป็นภารกิจของศูนย์การประเมินผลทางการศึกษาและช่วยเหลือภูมิภาคแห่งชาติ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ◆ ดำเนินการและสนับสนุนการประเมินผลที่สอดคล้องกับพันธกิจของศูนย์
- ◆ ประเมินโปรแกรมต่างๆ ภายใต้ความช่วยเหลือตามพระราชบัญญัติการประเมิน และมติยมตีศึกษา ค.ศ. 1965
- ◆ ตรวจสอบการประเมินผลซึ่งดำเนินการหรือสนับสนุนโดยหน่วยงานอื่นเพื่อพิจารณาคุณภาพ ความมีประโยชน์ และหลักฐานของความมีประสิทธิภาพซึ่งดำเนินการประเมินโดยได้รับความเห็นชอบของผู้อำนวยการสถาบัน

◆ ประสานงานกิจกรรมของศูนย์กับกิจกรรมวิจัยอื่น และกิจกรรมประเมินผล
อื่นๆ ของกระทรวงศึกษาธิการ

◆ ตรวจสอบและสนับสนุนเปรียบเทียบผลของการประเมินผลของรัฐบาลกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาและยกเว้นคุณภาพและความมีประโยชน์ของหลักฐานที่ได้จากการวิจัยนั้นๆ

◆ จัดทำวิธีการประเมินผล

◆ ช่วยเหลือผู้อำนวยการสถาบันในการเตรียมรายงานทุกๆ 2 ปีต่อรัฐสภา

6.4 ห้องปฏิบัติการด้านการวิจัย การพัฒนา การเผยแพร่ และความช่วยเหลือทางเทคนิคแห่งชาติ (Regional Educational Laboratories for Research, Development, Dissemination and Technical Assistance)

ผู้อำนวยการสถาบันสามารถเขียนสัญญา กับหน่วยงานองค์กรหรือกลุ่มนบุคคล เพื่อจัดตั้งระบบเครือข่ายที่เรียกว่า ห้องปฏิบัติการระดับภูมิภาค ใน 10 ภูมิภาคของสหรัฐอเมริกา เพื่อสนับสนุนความต้องการของแต่ละภูมิภาคในการให้การศึกษา ประเมินความช่วยเหลือที่ให้แต่ละห้องปฏิบัติการระดับภูมิภาคนั้นจะสามารถทันใจให้เห็นถึงจำนวนของหน่วยงานทางการศึกษา จำนวนนักเรียนภายในภูมิภาคที่ให้บริการและค่าใช้จ่ายในการให้บริการของแต่ละภูมิภาค นั้นด้วย

7. ห้องปฏิบัติการทางการศึกษาในภูมิภาค (Regional Educational Laboratories)

1. The Regional Educational Laboratory at AEL, Inc. Charleston, West Virginia.
2. Northeast and Islands Regional Laboratory at Brown University, Providence, Rhode Island.
3. Laboratory for Student Success, Philadelphia, Pennsylvania.
4. Mid-Continent Research for Education and Learning, Aurora, Colorado.
5. North Central Regional Educational Laboratory, Naperville, Illinois.
6. Northwest Regional Educational Laboratory, Portland, Oregon.
7. Pacific Resources for Education and Learning, Honolulu, Hawaii.
8. Regional Educational Laboratory at SERVE, Greensboro, North Carolina.

9. Southwest Educational Development Laboratory, Austin, Texas.

10. Western Regional Educational Laboratory at West Ed., San Francisco, California.

การประสานงาน

ผู้อำนวยการสถาบันจะให้แต่ละห้องปฏิบัติการเขียนสัญญา มีวาระเป็น 5 ปี เพื่อที่จะให้เกิดการประสานงานและเป็นการป้องกันกิจกรรมที่ซ้ำซ้อนกันโดยเปล่าประโยชน์ ห้องปฏิบัติการจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

- ◆ แลกเปลี่ยนสารสนเทศเกี่ยวกับกิจกรรมของแต่ละห้องปฏิบัติการในแต่ละภูมิภาค
- ◆ ติดตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อเป็นการประกันว่าห้องปฏิบัติการทางการศึกษาแต่ละภูมิภาคเพิ่มความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนกิจกรรมซึ่งกันและกัน
- ◆ ดำเนินการให้แน่ใจว่ากิจกรรมต่างๆ ของห้องปฏิบัติการทางการศึกษาแต่ละภูมิภาค เป็นประโยชน์ต่อความต้องการของประเทศ
- ◆ ให้การมั่นใจว่าห้องปฏิบัติการทางการศึกษาแต่ละภูมิภาคประสานงานกิจกรรมซึ่งกันและกัน

ภารกิจของห้องปฏิบัติการ

ห้องปฏิบัติการแต่ละแห่งที่ได้รับสัญญาจากศูนย์จะต้องให้การสนับสนุนการวิจัย การพัฒนา การเผยแพร่ และให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่น่วยงานทางการศึกษาในภูมิภาคของตนโดย

1. ให้การฝึกอบรมและความช่วยเหลือด้านเทคนิคแก่น่วยงานทางการศึกษาของรัฐ หน่วยงานทางการศึกษาส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียน โดยดำเนินการดังนี้

- ◆ บริหารและดำเนินการโปรแกรมที่กำหนดโดยพระราชนูญัติการประณมและมหยมศึกษา ค.ศ. 1965
- ◆ ให้การช่วยเหลือในการวิจัยตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในด้านวิธีสอน เครื่องมือการประเมินผล ครอบของหลักสูตรที่จะใช้โดยครูและผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาแกน วิชาภาษาอังกฤษ เทคนิคทางการศึกษาและการนำรูปแบบที่ดีไปปฏิบัติ
- ◆ สนับสนุนการสืบสานและพัฒนาการศึกษา เช่น ห้องเรียน ครุภัณฑ์ บรรณาธิการ เพื่อให้บุคคลเหล่านี้ช่วยโรงเรียนในการพัฒนาแผนและสนับสนุนความต้องการตามมาตรฐานของรัฐ

2. พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ รายงานต่างๆ สารสนเทศและสิ่งพิมพ์ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเพิ่มผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนและลดช่องว่างทางการเรียนของนักเรียน โดยสนับสนุนให้โรงเรียนมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดย

- ◆ โรงเรียน เขตการศึกษา สถาบันอุดมศึกษา นักการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้กำหนดนโยบาย และหน่วยงานอื่นๆ ภายในภูมิภาคควรร่วมมือกัน
- ◆ ให้ความช่วยเหลือโดยตรงจากศูนย์

3. พัฒนาแผนเพื่อชี้บ่งและให้บริการเพื่อสนับสนุนความต้องการของภูมิภาคโดยการทำการสำรวจความต้องการทางการศึกษาดุจเดิมและจุดอ่อนภายในภูมิภาครวมทั้งการเปิดรับฟังความคิดเห็นของโรงเรียน ครุ ผู้บริหาร ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่การศึกษาของห้องถิน บรรณาธิการ และหน่วยงานอื่นๆ

4. ในกรณีที่การวิจัยที่มีคุณภาพในด้านใดด้านหนึ่งไม่มี แต่จำเป็นต้องใช้ห้องปฏิบัติการจะดำเนินการวิจัยโครงการของตนเองได้

5. สนับสนุน ให้บริการกิจกรรม และการพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของภูมิภาคโดยให้ความช่วยเหลือด้านการวิจัยประยุกต์เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงโรงเรียน ผลลัพธ์ทางการเรียนและลดช่องว่างทางการเรียนของนักเรียน

6. ร่วมมือและประสานงานการให้บริการทางด้านเทคโนโลยีการศึกษาแก่ผู้ให้บริการทางการศึกษาอื่นๆ ซึ่งได้รับทุนจากการระหว่างประเทศ

7. ช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระบบการเงินโรงเรียนเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงโอกาสการเข้าถึงการศึกษาให้สนับสนุนความต้องการเด็กนักเรียนได้ทั้งหมด

8. ช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารทางเลือกอื่นๆ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการวางแผนการงานนำแผนไปปฏิบัติ การปฏิรูปโรงเรียนและการปรับปรุงผลการเรียนของนักเรียน

9. นำผู้เชี่ยวชาญมาพบปะหารือกันเพื่อพัฒนาและนำแผนการปรับปรุงโรงเรียนไปปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สถาบันที่มีอยู่ในเขตยุโรปและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

10. พัฒนานวัตกรรมในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาซึ่งอาจจะไม่เกิดขึ้นในภาคเอกชนและนำจะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบของซอฟแวร์ เนื้อหาสาระทางการศึกษา การเรียนรู้สื่อสารที่ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะกรรมการบริหารและงบประมาณ (Governing Board and Allocation)

เพื่อเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของห้องปฏิบัติการทางการศึกษา ระดับภูมิภาคคณะกรรมการบริหารจะต้องจัดตั้งและรักษาเครือข่ายต่างๆ ไว้เพื่อ

- ◆ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมแต่ละห้องปฏิบัติการดำเนินการ
- ◆ วางแผนร่วมกิจกรรมซึ่งสนองความต้องการของหลายภูมิภาค
- ◆ สร้างแผนยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนากิจกรรมพัฒนาการซึ่งดำเนินการโดยห้องปฏิบัติการต่างๆ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มความร่วมมือและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรมซึ่งกันและกัน
- ◆ เว้นไว้แต่ร่วมกันให้ห้องปฏิบัติการคิดวิธีการซึ่งงานของแต่ละห้องปฏิบัติการสามารถให้บริการแก่ประเทศและระดับภูมิภาคตามความจำเป็น

การประเมินผล

ผู้อำนวยการศูนย์จะจัดให้มีการประเมินผลห้องปฏิบัติการโดยผู้ประเมินในปีที่ 3 ของการรับสัญญา ผลของการประเมินนี้ต้องดำเนินการไปตามมาตรฐานซึ่งพัฒนาโดยศูนย์ซึ่งให้ความเห็นชอบโดยคณะกรรมการบริหารของสถาบัน ผลการประเมินจะถูกส่งต่อไปยังกรรมการของรัฐสภาที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการบริหารของสถาบันและคณะกรรมการห้องปฏิบัติการ

8. ความช่วยเหลือด้านเทคนิคทางการศึกษา (Educational Technical Assistance)

พระราชบัญญัติการปฏิรูปศึกษาศาสตร์แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือตอนที่ 1 การจัดตั้งสถาบันศึกษาศาสตร์ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความช่วยเหลือด้านเทคนิคทางการศึกษา ตอนที่ 3 เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าทางการศึกษาของชาติ และตอนที่ 4 เป็นบทเฉพาะกาลในตอนที่ 2 เกี่ยวกับความช่วยเหลือด้านเทคนิคการศึกษานั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาริการมีอำนาจที่จะให้ทุนสนับสนุนแก่ห้องถูนในการดำเนินงานด้านการศึกษาไม่น้อยกว่า 20 ทุน ซึ่งผู้รับทุนอาจจะเป็นสถาบันทางการศึกษา กลุ่มนบุคคล หรือบริษัทก็ได้ ที่จะให้บริการความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการพัฒนาด้านวิชาชีพ แก่สถาบันการศึกษาในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนซึ่งมีผลการเรียนต่ำรวมทั้งมีอำนาจในการจัดตั้งศูนย์แบบครบครุ่นทางด้านการศึกษา (Comprehensive Centers) อีกด้วย

ในการให้ทุนด้านการศึกษาเพื่อทำงานด้านการศึกษาตามที่กล่าวมาแล้วนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะต้องดำเนินงานให้มีศูนย์ครอบคลุมทางด้านการศึกษาอย่างน้อยในแต่ละ 10 ภูมิภาคของประเทศไทย โดยมีกรอบของงานดังนี้

กรอบของงาน

1. กรอบของงานศูนย์ครอบคลุมเหล่านี้มีหน้าที่ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาของรัฐ หน่วยงานการศึกษาของห้องถิน หน่วยงานการศึกษาของภูมิภาคและโรงเรียนในบริเวณที่ตัวเองรับผิดชอบโดยให้ความช่วยเหลือในด้านความยากจนในโรงเรียนซึ่งมีร้อยละของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำและผลการเรียนต่ำเป็นจำนวนมากตามที่กำหนดไว้โดยกฎหมาย

2. หน่วยงานการศึกษาส่วนห้องถินในภูมิภาคซึ่งมีนักเรียนจากบริเวณที่มีประชากรกระจัดกระจายต้องได้รับการปรับปรุงตามกฎหมาย

ภาระหน้าที่

ศูนย์ครอบคลุมมีหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือดังต่อไปนี้

1. ให้การฝึกอบรม การพัฒนาวิชาชีพและการช่วยเหลือด้านเทคนิคในด้านต่อไปนี้

◆ การบริหารและการนำโปรแกรมตามพระราชบัญญัติการประชุมศึกษาและมัธยมศึกษาแห่งชาติ ค.ศ. 1965 ไปปฏิบัติ

◆ การใช้ชีวิธีการสอนตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเครื่องมือการประเมินผลโดยครูและผู้บริหารในวิชาแกนคือคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน ศิลปะ ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีการศึกษา

◆ สนับสนุนการสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญการศึกษา เจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ครู ผู้ปกครองบุรณาภิการ และคนอื่นๆ เพื่อสมควร

◆ เผยแพร่และแจกจ่ายสารสนเทศ รายงาน และสิ่งพิมพ์ซึ่งใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและลดช่องว่างทางการเรียนของนักเรียน รวมทั้งการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. พัฒนาครูและผู้นำครูในโรงเรียนและนักศึกษาครูเกี่ยวกับวิธีการสอนที่ดีที่สุดในการใช้เทคโนโลยีกับเนื้อหาวิชาต่างๆ

3. ศูนย์แบบนี้ต้องประสานงานกันเข่นเดียวกับห้องปฏิบัติการระดับภูมิภาค

คณะกรรมการศูนย์ครอบคลุม (Comprehensive Center Advisory Board)

คณะกรรมการของศูนย์ครอบคลุม มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นหน้าที่ของศูนย์
2. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการติดตามและสนับสนุนความต้องการของ การศึกษาในแต่ละภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง
3. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพของงานตามมาตรฐานอย่างสูงในการปฏิบัติภารกิจของศูนย์
4. ให้คำแนะนำในการดำเนินการภารกิจของศูนย์ในลักษณะซึ่งส่งเสริมความ ก้าวหน้าทางด้านผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียน
5. ศูนย์ครอบคลุมนั้นต้องทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรายปี เป็นลักษณะซึ่งมีข้อมูลที่รัฐมนตรีต้องการ ซึ่งอาจจะประกอบด้วย สรุปย่อภารกิจรวม ของศูนย์ของปีที่ผ่านมา รายชื่อของรัฐหน่วยงานการศึกษาส่วนท้องถิ่นและโรงเรียน ซึ่งศูนย์ เหล่านี้ให้ความช่วยเหลือในปีที่ผ่านมา

การประเมินผล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะต้องดำเนินการประเมินผลโดยผู้ประเมินอิสระ โดยผ่านทางศูนย์ประเมินผลทางการศึกษาและการช่วยเหลือภูมิภาคแห่งชาติ ผลการประเมิน ต้องนำเสนอต่อกomite การรัฐสภาที่เกี่ยวข้องและผู้อำนวยการสถาบันศึกษาศาสตร์ ผลการประเมินนั้นควรจะประกอบด้วยการวิเคราะห์ บริการที่ได้ให้แก่น่วยงานต่างๆ ขอบข่ายซึ่งแต่ละศูนย์ครอบคลุมเหล่านี้ให้บริการได้ตามเป้าหมายและบริการนั้นๆ สนอง ความต้องการทางการศึกษาของรัฐและภูมิภาคมากน้อยเพียงใด

คณะกรรมการที่ปรึกษาระดับภูมิภาค (Regional Advisory Committee)

เริ่มต้นตั้งแต่ ค.ศ. 2004 เป็นต้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจะจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา ระดับภูมิภาคสำหรับแต่ละภูมิภาคทั้ง 10 แห่ง โดยคณะกรรมการที่ปรึกษานี้จะมีคณะกรรมการไม่เกิน 25 คน ซึ่งจะเป็นตัวแทนมาจากส่วนต่างๆ ทั้งของรัฐและท้องถิ่นอย่างเหมาะสม คณะกรรมการ ที่ปรึกษามีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลความ ต้องการทางการศึกษาของแต่ละภูมิภาคเพื่อที่จะให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจให้ความ ช่วยเหลือในภูมิภาคนั้นๆ

2. หลังจากที่คณะกรรมการได้รับการแต่งตั้งแล้ว 6 เดือน จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลเสนอต่อวัสดุนตรี

9. การประเมินผลความก้าวหน้าทางการศึกษาแห่งชาติ (National Assessment of Educational Progress)

แต่ละปีวัสดุนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการต้องจัดงบประมาณให้ทำการประเมินผลความก้าวหน้าทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ทุกปี

10. ศูนย์การวิจัยที่เคยได้รับทุน

ศูนย์วิจัยที่เคยได้รับทุนจากสำนักงานการวิจัยและการปรับปรุงการศึกษา (Office of Educational Research and Improvement) ก่อนที่จะเปลี่ยนเป็น The Institute of Education Sciences มีดังนี้

- ◆ Center for Research on Education, Diversity and Excellent, University of California, Santa Cruz.
- ◆ Center for Research on Education of Students Placed At-Risk, John Hopkins University.
- ◆ Center for Research and Evaluation Standards, and Student Testing, University of California, Los Angeles.
- ◆ Center for the Improvement of Early Reading Achievement, University of Michigan
- ◆ Center for the Study of Teaching and Policy, University of Washington.
- ◆ National Center for Early Development and Learning, University of North Carolina-Chapel Hill.
- ◆ National Center for Improving Student Learning and Achievement in Mathematics and Science, University of Wisconsin-Madison.
- ◆ National Center for Post Secondary Improvement, Stanford University.
- ◆ National Center for the Study of Adult Learning and Literacy, Harvard Graduate School of Education.

- ◆ National Center on Increasing the Effectiveness of State and Local Education Reform Efforts, University of Pennsylvania.
- ◆ National Research and Development Center on English Learning and Achievement, University of Albany, State University of New York.
- ◆ National Research Center on the Gifted and Talented, University of Connecticut.

สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษาของประเทศไทยญี่ปุ่น National Institute of Educational Policy Research or Japan (NIER) ประเทศไทยญี่ปุ่น

1. การจัดองค์กร (Organization)

1. ผู้บริหาร: สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษาของประเทศไทยญี่ปุ่น มีผู้บริหารคือ

1.1 ผู้อำนวยการ (Director General)

1.2 รองผู้อำนวยการ (Deputy Director General)

2. หน่วยงาน: สถาบันแห่งชาติแบ่งหน่วยงานออกเป็น 10 หน่วยงาน ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ ลักษณะองค์กรเป็นแบบที่แต่ละหน่วยงานรายงานตรงต่อผู้อำนวยการ ภารกิจของแต่ละหน่วยงานมีดังนี้

2.1 สำนักงานอำนวยการ (General Affairs Department) มีหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป การงบประมาณ และบัญชี

2.2 กองแผนงานและประสานงาน (Department of Overall Planning and Co-ordination) มีหน้าที่ในการวางแผนและประสานงานทั่วไป ประสานและว่ามีกับสถาบันท้องถิ่น และเผยแพร่ผลงานวิจัย

2.3 กองการวิจัยนโยบายการศึกษา (Research Department of Educational Policies) มีหน้าที่ในการวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนทางการศึกษา ประวัติและปรัชญาการศึกษา และงานเอกสารด้านนโยบายการศึกษา

2.4 กองการวิจัยการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Research Department of Lifelong Learning) มีหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวัดผล และพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษาชุมชน

2.5 กองการวิจัยการจัดการศึกษา (Research Department of Educational Management) มีหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียน วิชาชีพครุ การรับนักเรียนและกำหนดที่เรียน และการอุดมศึกษา

2.6 กองการวิจัยการสอนและการแนะแนว (Research Department of Teaching and Guidance) มีหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร สื่อการสอน วิธีสอน การวัดผลและประเมินผล การพัฒนาทางกายและจิต การให้คำปรึกษาและแนะนำ

2.7 กองการวิจัยเนื้อหาสาระทางการศึกษา (Research Department of Education Content) มีหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ภาษาญี่ปุ่นศึกษา ภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ศึกษา หน้าที่พลเมืองศึกษา การศึกษาภาษาต่างประเทศ การอาชีวศึกษา ศิลปศึกษา จริยศึกษา และกิจกรรมพิเศษ

2.8 กองการวิจัยการศึกษานานาชาติและความร่วมมือ (Research Department of International Education and Co-operation) มีหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับเอเชียศึกษา ยุโรปและอเมริกันศึกษา ความร่วมมือระหว่างประเทศในการวิจัย ความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการศึกษา

2.9 ศูนย์การวิจัยวิทยาศาสตร์ศึกษา (Research Center for Science Education) มีหน้าที่วิจัยเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ศึกษา คณิตศาสตร์ศึกษา พลสิกรรมศึกษา เคมีศึกษา ชีววิทยาศึกษา ปฐพิทยาศึกษา

2.10 ศูนย์ทรัพยากรทางการศึกษา (Center for Educational Resource) มีหน้าที่ดูแลด้านระบบข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา เอกสารการวิจัยทางการศึกษา สารสนเทศเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ การพัฒนาซอฟแวร์ทางการศึกษา ความร่วมมือเกี่ยวกับข้อมูลกิจกรรมทางการศึกษา และห้องสมุดทางการศึกษา

2. ข้อมูลทั่วไป

1. ประวัติ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการวิจัยนโยบายการศึกษาของประเทศไทยถูกสถาปัตย์ปี 1949 เมื่อ ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) ในฐานะหน่วยงานเพื่อการวิจัยของรัฐภายใต้การดูแลของกระทรวงการศึกษา วิทยาศาสตร์ กีฬา และวัฒนธรรมของญี่ปุ่น

2. วัตถุประสงค์: วัตถุประสงค์หลักคือ ทำการวิจัยประยุกต์ วิจัยพื้นฐาน และวิจัยเกี่ยวกับการศึกษา นอกจากนี้แล้ว สถาบันยังให้บริการหลากหลายประการเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เช่น

2.1 รวบรวมผลลัพธ์สำรวจสารสนเทศเกี่ยวกับการศึกษาและการวิจัยทางการศึกษา

2.2 ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่สถาบันและนักการศึกษาที่ทำงานการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย

2.3 ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานวิจัยพัฒนาเพื่อกำหนดหัวข้อการวิจัยทางการศึกษา

2.4 จัดอบรมปฏิบัติการและการสัมมนาให้แก่นักการศึกษาจากประเทศต่างๆ ในกลุ่มเชียงใหม่

2.5 แลกเปลี่ยนสารสนเทศทางการศึกษากับสถาบันและองค์กรในต่างประเทศ

3. โครงสร้าง: ผู้อำนวยการสถาบันได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการศึกษา วิทยาศาสตร์ กีฬา และวัฒนธรรม ผู้อำนวยการคนปัจจุบันคือ Mr.Kenji Tomioka ได้รับการแต่งตั้งเมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 1992 (พ.ศ. 2535) หน่วยงานและภาระรับผิดชอบได้บรรยายแล้วในข้อ 1 การจัดองค์กร

4. บุคลากร: บุคลากรที่ปรากฏในเดือนเมษายน ค.ศ. 1997 (พ.ศ. 2540) มีดังนี้

ตำแหน่ง	จำนวน
ผู้อำนวยการ	1
รองผู้อำนวยการ	1
นักวิจัย	68
เจ้าหน้าที่ธุรการ พนักงาน และเจ้าหน้าที่เทคนิค	19
รวม	89

3. โครงการวิจัย

สถาบันดำเนินการวิจัยทางการศึกษาหลายสาขา โครงการวิจัยที่มีอยู่ได้แก่

1. Third International Mathematics and Science Study (ค.ศ. 1991 - 1996)
2. Comprehensive Study on the Improvement of School Curriculum (ค.ศ. 1993 - 1997)
3. International Comparative Research on the Partnerships between Schools and Communities (ค.ศ. 1994 - 1998)

4. Comparative Study on the Development of Lifelong Learning Policy and Programs to Cope with the Aging Society (ค.ศ. 1993 - 1995)

5. Research on Methodology to Produce and Evaluate Learning Activities Based on the New Concept of National Curriculum Using Information Media (1994 - 1996)

4. ความร่วมมือระหว่างประเทศ

สถาบันดำเนินการความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศในด้านการศึกษาอย่างหลากหลาย ทั้งในรูปแบบพหุภาคีและทวิภาคี กิจกรรมความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญ มีดังนี้

1. ความร่วมมือกับองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของญูเนสโกสำหรับเอนเซียและแปซิฟิก ในโปรแกรมนัดรวมเพื่อการพัฒนาทางการศึกษา (APEID) สถาบันจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและสัมมนาด้านการศึกษาจากภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเป็นระยะๆ ในระหว่างปีงบประมาณ ค.ศ. 1994 สถาบันได้จัดการประชุมระดับภูมิภาค 2 ครั้งคือ

◆ การสัมมนาระดับภูมิภาคในด้านการศึกษาภาษาต่างประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (22 มิถุนายน - 8 กรกฎาคม ค.ศ. 1994)

◆ การอบรมเชิงปฏิบัติการระดับภูมิภาคเกี่ยวกับการพัฒนาความรอบรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสำหรับทุกคนในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (1 - 18 พฤษภาคม ค.ศ. 1994)

2. ความร่วมมือกับสมาคมนานาชาติเพื่อการวิจัยผลลัพธ์ทางการศึกษา (IEA): เมื่อ ค.ศ. 1961 สถาบันได้เข้าร่วมกับ IEA และมีส่วนร่วมในโครงการศึกษาของ IEA ดังนี้

- ◆ First International Mathematics Study (ค.ศ. 1962 - 1967)
- ◆ First International Science Study (ค.ศ. 1966 - 1971)
- ◆ Second International Mathematics Study (ค.ศ. 1975 - 1981)
- ◆ Second International Science Study (ค.ศ. 1980 - 1988)
- ◆ Computer in Education Study (ค.ศ. 1987 - 1994)
- ◆ Third International Mathematics and Science Study (ค.ศ. 1991 - 1995)

3. ความร่วมมือกับองค์กร OECD: นักวิจัยของสถาบันได้มีส่วนร่วมในโครงการวิจัย หลากหลายที่ดำเนินการโดยคณะกรรมการการศึกษาของ OECD หรือ ศูนย์เพื่อการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษาของ OECD (CERI)

5. ความร่วมมือระหว่างสถาบันการวิจัยภายนอกในประเทศไทย

สถาบันได้ริเริ่มจัดตั้งสมาคมสถาบันวิจัยแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันมีเครือข่ายสถาบันวิจัย 281 แห่ง กระจายอยู่ตามจังหวัด เทศบาล และศูนย์วิจัยของเอกชนทั่วประเทศญี่ปุ่น สำนักงานเลขานุการของสมาคมตั้งอยู่ที่สถาบัน และผู้อำนวยการสถาบันเป็นประธานของสมาคม สถาบันได้ดำเนินการโครงการวิจัยระดับประเทศหลายโครงการ ปัจจุบันสมาคมกำลังดำเนินโครงการวิจัยระยะเวลา 3 ปี คือ

- ◆ Study of an Educational System that Ensures High Academic Standards
- ◆ How School Management Should Adapt to the New Social Change.

องค์กรความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา Organization for Economic Co-operation and Development (OECD) ประเทศไทย

องค์กรความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 30 ประเทศ มีเจตนาที่จะดำเนินการปกครองด้วยรัฐบาลแบบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจการตลาด โดยมีความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทยอีก 70 ประเทศ OECD มีจุดมุ่งหมายที่จะสัมพันธ์กับทุกประเทศ OECD เป็นที่รู้จักในด้านสิ่งพิมพ์และด้านสถิติ งานของ OECD ครอบคลุมปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและทางด้านสังคม ตั้งแต่ระดับมหภาคจนกระทั่งถึงการค้าชาย การศึกษา การพัฒนา และวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม OECD มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมธรรมาภิบาลในด้านบริการสาธารณสุขและกิจกรรมบรรษัท OECD ช่วยให้เกิดการตอบสนองในด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยมีการติดตามในระดับภาค โดยการบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นและชี้บ่งนโยบายที่ได้ประโยชน์ OECD ช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายยอมรับแนวทางยุทธศาสตร์ที่ OECD มีชื่อเสียงในด้านการสำรวจและการตรวจสอบในระดับประเทศ OECD ได้จัดทำเครื่องมือเป็นที่ตกลงยอมรับกัน ช่วยในการตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะในระดับนานาชาติ ส่งเสริมกติกาการทำงานในลักษณะที่เป็นพหุภาคีซึ่งจำเป็นสำหรับรายประเทศในการทำความก้าวหน้าในเศรษฐกิจโลก การแลกเปลี่ยนสิ่งที่ดีทางการเรียนรู้โดยไม่ต้องเป็นปัจจัยสำคัญของกิจกรรมต่างๆ เช่น การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

การบริการหารือกัน การมีความเห็นร่วมกัน การใช้ผู้ทรงคุณวุฒิและการใช้ความกดดันเป็นหลักการดำเนินงานของ OECD หน่วยบริหารของ OECD เรียกว่า สภา (Council) ประกอบด้วยตัวแทนจากประเทศสมาชิก 30 ประเทศ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้คำแนะนำในการทำงานของคณะกรรมการของ OECD เป็นหน่วยงานที่ตัดสินใจเกี่ยวกับงบประมาณประจำปี

ก่อนที่จะมี OECD มีหน่วยงานที่เรียกว่า Organization for European Economic Cooperation (OEEC) ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อบริหารงบประมาณความช่วยเหลือของอเมริกาและแคนาดา ตามแผน Marshall Plan ในการฟื้นฟูอุตสาหกรรมโลกครั้งที่ 2 OECD รับช่วงงานจาก OEEC เมื่อ ค.ศ. 1961 งานต่อมาของ OECD คือการสร้างเศรษฐกิจที่เข้มแข็งให้แก่ประเทศสมาชิก

ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน สร้างระบบเศรษฐกิจการตลาด ขยายการค้าเสรี และช่วยประเทศที่กำลังพัฒนาให้เป็นประเทศอุดมสุข

หลังจากการดำเนินงานมาแล้ว 40 ปี OECD ได้ก้าวไปไกลกว่าจุดหมายเดิมที่ตั้งไว้ คือประเทศสมาชิกจะนี้ได้มองไกลไปยังประเทศอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันนี้เกือบทั้งโลกได้ยอมรับเศรษฐกิจแบบการตลาด OECD ใช้ประโยชน์จากประสบการณ์ที่สะสมมานานในการให้บริการแก่เศรษฐกิจการตลาดที่กำลังเติบโต โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่กำลังเปลี่ยนถ่ายจากการวางแผนในระบบส่วนกลางไปสู่เศรษฐกิจแบบบ้านนายทุน และกำลังมีการประชุมปรึกษาหารือติดต่อกันกับกลุ่มประเทศที่เศรษฐกิจกำลังขยายตัวของเอเชียและ拉丁อเมริกา

ขอบข่ายของการดำเนินงาน OECD กำลังเปลี่ยนแปลงไปด้วย คือการเปลี่ยนจาก การพิจารณานโยบายในแต่ละด้านภายในประเทศสมาชิกมาเป็นการวิเคราะห์นโยบายulatory ด้านประสานซึ่งกันและกันในแต่ประเทศ ในประเทศสมาชิกและนอกประเทศสมาชิก เช่น วิธีการซึ่งนโยบายด้านสังคมมีผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจหรือการเป็นสากล จะเปลี่ยนเศรษฐกิจโลกได้อย่างไร หรือเปิดมุมมองไปสู่การเจริญเติบโตได้อย่างไร หรือจะก่อให้เกิดการต่อต้านระบบคุ้มครองได้อย่างไร

ในขณะที่ OECD เปิดเข้าสู่การติดต่อหลายๆ ประเทศทั่วโลก OECD ต้องขยายขอบเขตของไปข้างหน้าไปสู่คุหลังอุดมสุข ซึ่งมุ่งหวังที่จะสอดประสานเศรษฐกิจของ OECD เข้าไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง และเข้าไปสู่เศรษฐกิจโลกแบบใช้ความรู้เป็นฐาน

เป้าหมายของ OECD ก็เพื่อส่งเสริมนโยบายซึ่งออกแบบไว้เพื่อ

- ◆ ให้บรรลุการเจริญเติบโตอย่างสูงสุดและอย่างยั่งยืน รวมทั้งการจ้างงานและการเพิ่มมาตรฐานการครองชีพของประเทศสมาชิก ในขณะเดียวกันก็รักษาความมั่นคงทางการเงินและนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจโลก

- ◆ เพื่อช่วยเหลือการขยายเศรษฐกิจที่ดีของประเทศสมาชิกและที่ไม่ใช่สมาชิก ในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ

- ◆ ช่วยในการขยายการค้าในระดับพหุภาคีบนพื้นฐานของการไม่แบ่งแยก เป็นไปตามพันธกิจนานาชาติ

เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กล่าวแล้วประเทศสมาชิกตกลงที่จะ

- ◆ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ

- ◆ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จะส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากร ส่งเสริมการวิจัยและส่งเสริมการฝึกอบรมด้านอาชีวะ

◆ ติดตามนโยบายซึ่งออกแบบไว้เพื่อให้บรรลุการเติบโตทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเงินทั้งภายในและภายนอก เพื่อลีกเลี้ยงการพัฒนาซึ่งจะเป็นอันตรายต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยฯ

◆ ใช้ความพยายามที่จะลดอุปสรรคที่มีต่อการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ การโอนเงิน การรักษา และการขยายการเคลื่อนไหวของทุน

◆ ช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยให้มีมาตรฐานการพัฒนาทางเศรษฐกิจโดยวิธีการที่เหมาะสม โดยเฉพาะการให้ผลของทุนในระหว่างประเทศเหล่านั้น โดยให้ความสำคัญแก่เศรษฐกิจของการรับความช่วยเหลือทางเทคนิคและการรักษาตลาดส่งออกของตน

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่กล่าวมาแล้ว ประเทศไทยสมาชิกตกลงที่จะ

◆ ให้แต่ละประเทศไทยได้รับชัยชนะให่องค์กรมีข้อมูลสารสนเทศอันจำเป็นต่อการดำเนินงานให้สำเร็จเป้าหมาย

◆ ปรึกษาหารือซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องในการดำเนินการศึกษาและการมีส่วนร่วมในโครงการที่ตกลงกันแล้ว

◆ ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด ถ้าหากเหมาะสมก็ดำเนินการร่วมกัน

ในแต่ละปีนี้สภากจะแต่งตั้งประธาน 1 คน และรองประธาน 2 คน ประธานจะเป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมระดับรัฐมนตรี สภากอาจจะแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารและหน่วยงานอื่นๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

เลขานิการรับผิดชอบต่อสภาก และเป็นผู้แต่งตั้งโดยสภาก เลขาธิการอาจจะมีผู้ช่วยได้ 1 หรือมากกว่า 1 คน สภากจะแต่งตั้งโดยข้อเสนอแนะของเลขานิการ เลขาธิการจะเป็นประธานในที่ประชุมผู้แทนถาวรของประเทศไทยสมาชิก และจะซ่อมสภากในทุกวิถีทางที่เหมาะสม และจะเป็นผู้เสนอโครงการต่างๆ ต่อสภาก หรือหน่วยงานใดๆ ขององค์กร

สำนักงานใหญ่ขององค์กรตั้งอยู่ที่นครปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส

ศูนย์การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (Centre for Educational Research and Innovation)

ศูนย์การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ดำเนินการวิจัยและส่งเสริมการประชุม เกี่ยวกับการศึกษาในกลุ่มประเทศ OECD ศูนย์แห่งนี้ เป็นหน่วยงานหนึ่งอยู่ภายใต้ OECD มีสำนักงานอยู่ที่นครปารีส

ศูนย์การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (CERI) ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทาง การศึกษาในประเทศกลุ่ม OECD มาเป็นเวลา 35 ปีแล้ว กิจกรรมทั้งหลายที่ดำเนินการโดย มุ่งหวังที่จะ

- ◆ ส่งเสริมความเชื่อมโยงที่ดีระหว่างการวิจัย นโยบาย นวัตกรรม และการปฏิบัติใน ทางการศึกษา

- ◆ ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับแนวโน้มทางการศึกษาระดับนานาชาติ

- ◆ ดำเนินการอภิปรายในระดับนานาชาติ โดยให้มีนักวิจัย ผู้ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่ ของรัฐบาลในด้านการศึกษาเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวแล้ว CERI ใช้วิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

- ◆ ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาหลักทางการศึกษา โดยใช้เจ้าหน้าที่ของ CERI เอง และผู้เชี่ยวชาญจากที่อื่นๆ ทั่วโลกเข้าร่วมกัน

- ◆ เป็นเจ้าภาพจัดสัมมนาและการประชุมเพื่อพัฒนาและเผยแพร่ผลการวิจัย

- ◆ ช่วยในการพัฒนาด้านนีชีวัตระบบการศึกษานานาชาติ

- ◆ ช่วยในการอภิปรายระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยผ่านทางระบบ คณะกรรมการต่างๆ ของ OECD รวมทั้งการประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

งานทั้งหลายของศูนย์อยู่ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการบริหาร (Governing Board) ซึ่งมีสมาชิกจาก 30 ประเทศ เป็นตัวแทน เจ้าหน้าที่จำนวนเพียงเล็กน้อยในสำนักงาน ใหญ่ของ OECD ที่นครปารีส ได้รับการสนับสนุนโดยเครือข่ายซึ่งเป็นนักการศึกษา นักนวัตกรรม นักวิจัย และผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาในประเทศสมาชิกเหล่านั้น

สำหรับ ค.ศ. 2003 ศูนย์ได้กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานไว้ 8 ประการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 พัฒนาสติ๊ติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

เป้าหมายข้อนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาวิธีวัดทุนทางสังคมที่ดีกว่าเดิมโดยดำเนินงานร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ของ OECD

1.1 เพื่อพัฒนาสติ๊ติและตัวชี้วัดทุนทางสังคม ให้เป็นระดับสากล

1.2 เพื่อศึกษาคุณภาพความครอบคลุมและระดับของงานเกี่ยวกับสติ๊ติและตัวชี้วัดทุนทางสังคม สำหรับนักศึกษาที่เป็นคนพิการ คนที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย และเด็กด้อยโอกาส

เป้าหมายที่ 2 สำรวจวิธีการใหม่เกี่ยวกับการลงทุนด้านมนุษย์และการพัฒนาทางสังคม

เป้าหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทุนมนุษย์และทุนสังคม โดยร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ของ OECD เพื่อสนับสนุนนโยบายทางด้านการศึกษา งานเกี่ยวกับทุนทางสังคม จะเน้นที่การสัมมนาเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษาและทางสังคม โดยดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานด้านการศึกษาและการฝึกอบรมของ OECD ส่วนงานเกี่ยวกับทุนด้านมนุษย์จะดำเนินการพัฒนาเครื่องมือในการสนับสนุนหน่วยงานใหม่ ซึ่งเกี่ยวกับการอุดมศึกษา โดยเฉพาะแนวโน้มด้านอุปสงค์และอุปทานบุคลากรคุณภาพสูง

เป้าหมายที่ 3 วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงและทางเลือกในการจัดการสำหรับการศึกษาในอนาคต

เป้าหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการวิเคราะห์วิธีการดำเนินงานที่มีความก้าวหน้า ยิ่งขึ้นไปอีก งานนี้มุ่งหวังที่จะสร้างความเข้าใจอันดีและส่งเสริมนวัตกรรมและความคิดที่ล้ำหน้าในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา งานหลักจะครอบคลุม 3 ด้าน คือ

3.1 พัฒนาวิธีการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของการศึกษา

3.2 สร้างเครื่องมือเพื่อดำเนินการโดยมีระบบแกนกลาง

3.3 เข้าใจอุปสงค์ทางการศึกษา

เป้าหมายที่ 4 สร้างแนวความคิดและวิเคราะห์เศรษฐกิจ การจัดการความรู้ และบทบาทของการวิจัยและการพัฒนาในทางการศึกษา เศรษฐกิจการเรียนรู้ และสังคมความรู้

วัตถุประสงค์ของเป้าหมายนี้คือ เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนถ่ายจากเศรษฐกิจเพื่อการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจซึ่งมีความรู้เป็นฐานจากหลาย ๆ มุมมองในเรื่องนี้จะหมายถึงการก้าวไป

ไม่สามารถกว่าที่การใช้ดัชนีชี้วัดในระดับมหภาคของเศรษฐกิจที่มีความรู้เป็นฐาน ทั้งนี้เพื่อที่จะพัฒนาการวิเคราะห์การเปลี่ยนถ่ายไปสู่เศรษฐกิจที่มีความรู้เป็นฐานในระดับมหภาคซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นต่อปัญหาความท้าทายทางการศึกษาและระบบการเรียนรู้ที่กำลังเกิดขึ้น ตลอดทั้งประเทศของไทยฯ ซึ่งจะกระทบต่อการเปลี่ยนถ่ายของกิจกรรมชุมชนและภาคต่างๆ ให้ไปสู่เศรษฐกิจที่มีความรู้เป็นฐาน งานด้านนี้ดำเนินการอยู่ภายในกรอบ 4 ประการ คือ

- ◆ จัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับเศรษฐกิจและความรู้
- ◆ ให้มีการทบทวนในเรื่องนี้เกี่ยวกับการวิจัยและการพัฒนาในแต่ละประเทศ
- ◆ วิเคราะห์กรอบแนวความคิดและการศึกษาเศรษฐกิจของการวิจัยและการพัฒนา และความรู้ซึ่งกำลังเกิดขึ้นในภาคการศึกษา
- ◆ พัฒนาและวิเคราะห์การสำรวจระดับประเทศและเรื่องการจัดการความรู้ของภาคเอกชน

เป้าหมายที่ 5 การตรวจสอบผลการทำให้การศึกษาหลังมัธยมศึกษาเป็นสากล ทั้งในด้านอุปสงค์เพื่อความรู้และอุปทานด้านการศึกษาและการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ของเป้าหมายนี้คือ เพื่อสำรวจแนวโน้มและปัญหาหลักในการทำให้เป็นสากลและการธุรกิจการศึกษาหลังมัธยมศึกษาและการฝึกอบรมเป็นสากล ซึ่งจะดำเนินการในหัวข้อหลัก 2 ประการ คือ

- 5.1 ธุรกิจบริการการศึกษา
- 5.2 ปัญหาและแนวโน้มหลักในการทำให้กิจกรรมการเรียนรู้ประเภทอีเลิ�ิ่งเป็นระดับสากล

ตามลักษณะ 2 ประการที่กล่าวมาแล้วนั้น งานได้ดำเนินอยู่ภายในกรอบ 4 ด้าน คือ

- ◆ การประชุมสัมมนาของ OECD ในเรื่องบริการธุรกิจการศึกษา
- ◆ การศึกษากรณีเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้อีเลิ�ิ่งในการศึกษาหลังมัธยมศึกษาและการฝึกอบรม
- ◆ จัดทำแผนการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสากลและการให้การรับรองต่อการศึกษาหลังมัธยมศึกษาและการรับรองคุณสมบัติ
- ◆ วิเคราะห์กิจกรรมการศึกษาหลังมัธยมศึกษาในประเทศกลุ่ม OECD

**เป้าหมายที่ 6 สวัสดิภาพความรู้และส่งเสริมการวิจัยที่มีประโยชน์ด้านประเทศไทย
เกี่ยวกับการเรียนรู้และการวิจัยสมองต่อการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร การเรียนและการสอนโดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาการอ่าน คณิตศาสตร์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต**

วัตถุประสงค์ของเป้าหมายนี้คือ เพื่อที่จะสร้างความรู้และส่งเสริมการเรียนการสอนแบบสหวิทยาการ โดยใช้ผลการค้นพบที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ทางประสาทและการวิจัยทางสมองในการปฏิบัติทางการศึกษาหลายรูปแบบและนโยบายการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการอ่าน การเรียนรู้คณิตศาสตร์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร การปฏิบัติในการเรียนการสอนในเรื่องนี้จำเป็นต้องมีการทบทวนผลงานวิจัยในอดีตและดำเนินการวิจัยใหม่ๆ กรอบของการทำงานก็คือ

6.1 จัดตั้งเครือข่ายสหวิทยาการระดับนานาชาติ

- ◆ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลไกของสมองและการเรียนรู้การอ่าน
- ◆ กลไกของสมองและการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- ◆ กลไกของสมองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

6.2 จัดประชุมระดับสูงในระดับปีต่อปีของแต่ละเครือข่าย และดำเนินงานด้านสหวิทยาการ โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในด้านสื่ออิเลคทรอนิก ด้านข้อมูล ผลการวิจัย ความคิดใหม่ๆ คำถament ที่เกี่ยวกับการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อชุมชนวิทยาศาสตร์ OECD จะจัดตั้งเว็บไซต์ทางการศึกษาเรียกว่า LEARNET ขึ้นประมาณปลาย ค.ศ. 2003 ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถเข้าถึงผลงานการวิจัยที่เกี่ยวกับประสาทเพื่อประโยชน์ในการเรียนอ่าน การเรียนคณิตศาสตร์ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรับข้อมูลป้อนกลับจากหลายฯ แหล่งเพื่อช่วยในการดำเนินกิจกรรมของเครือข่ายตลอดทั้งให้คำแนะนำแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในวงการศึกษา

เป้าหมาย 7 สำรวจวัตกรรมในการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์ของเป้าหมายนี้คือ เพื่อศึกษาว่า วัตกรรมอะไรที่ใช้ได้ผล โดยมีจุดมุ่งหวังที่จะให้ผู้ฟังของกลุ่ม OECD เช่น ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติการเรียนการสอน และสาธารณะทั่วไป ได้รับทราบ ขณะนี้ศูนย์กำลังศึกษาอยุทธศาสตร์ในการเรียนการสอน ซึ่งเหมาะสมที่จะใช้สนองความต้องการผู้เรียนเป็นรายบุคคล และช่วยผู้เรียนให้เรียนรู้วิธีเรียน การศึกษาก็นเหล่านี้ดำเนินการอยู่ใน 7 ประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ ศูนย์ได้ความรู้ในเรื่องเหล่านี้

- ◆ คุณภาพการเรียนการสอน และการประเมินผลกระทบของการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ปฏิบัติอยู่ในหลายฯ ภูมิภาค และในหลายฯ บริบท และวิธีการใหม่ๆ แตกต่างจากวิธีการเก่าอย่างไร

◆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับประวัติการประเมินผลในระหว่างการเรียนมากขึ้น ในแต่ละกรณีเพื่อศึกษาว่าผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารโรงเรียนหรือครุ เรียนรู้อะไรบ้างจากการประเมินผลระหว่างการเรียน ทำไมจึงต้องมีการประเมินผลระหว่างการเรียน และใช้ประโยชน์ในการประเมินผลระหว่างการเรียนต่อการสอนการประเมินผลอย่างไร และดูว่ามีหลักฐานอะไรที่แสดงว่างานนี้ได้ประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

◆ เรียนจากครุ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้กำหนดนโยบาย ว่าพวกเขากำหนดการในเรื่อง การพัฒนาและการนำวิธีการสอนใหม่ๆ ไปปฏิบัติอย่างไร อะไรที่เป็นแรงจูงใจและไม่จูงใจให้ใช้วิธีการสอนเหล่านั้น และวิธีสอนเหล่านั้นจะขยายให้กว้างไกลได้อย่างไร

◆ แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม บทเรียนที่ได้จากการนำนวัตกรรมเหล่านี้ และเผยแพร่ให้แก่ ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ปฏิบัติ ผู้วิจัย และสาธารณะทั่วไปทราบอย่างกว้างขวาง

การศึกษาระนีเหล่านี้จะมีจุดเน้นอยู่ในเรื่องเรียนมหยอดศึกษาตอนต้น ชีวิตรู้และผู้บริหารประสบปัญหาในเรื่องนวัตกรรมอย่างมาก ในกรณีศึกษาว่าสิ่งใดใช้ประโยชน์ได้ดีนั้น จะมีความสนใจในวิธีการที่ครุและผู้บริหารโรงเรียนอาจนำปัญหาเหล่านั้นอย่างไร และวิธีการสอนที่คิดขึ้นมาใหม่และการประเมินผลใช้ประโยชน์ในโรงเรียนและห้องเรียนได้อย่างไร

เป้าหมายที่ 8 ศึกษาวิธีการต่างๆ ในการปรับปรุงคุณภาพและการมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กด้อยโอกาส

วัตถุประสงค์ของเป้าหมายนี้คือ เพื่อให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนา การปฏิบัติ และนโยบายที่มีประสิทธิภาพ ในกระบวนการนำเด็กที่ด้อยโอกาสเข้ามาร่วมศึกษาและสังคม และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานของเด็กเหล่านี้ นอกจากนี้แล้วยังจะต้องศึกษาว่าการมีส่วนร่วมกันของหลาย ๆ กลุ่ม คือทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรเอกชน ทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสเหล่านี้ได้ผลอย่างไร และวิธีการที่เด็กพิการจะเข้ามาร่วมองค์กรศึกษาได้อย่างไร ประสบการณ์ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งก่อนๆ จะใช้ในการพัฒนาความสามารถของโรงเรียนในการปรับปรุงการให้เด็กด้อยโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในประเทศไทย ตลอดจนออกเฉียงได้ ซึ่งการศึกษานี้จะขยายต่อไปในบริบทของการศึกษาสำหรับทุกคน (Education for All)

การนำนวัตกรรมไปปฏิบัติ ในลักษณะของหุ้นส่วนการดำเนินอยู่ใน 8 ประเทศ คือ บอสเนียและเซอร์เบีย เบลเยียม พินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ออร์แลนด์ อิตาลี และสหราชอาณาจักร นวัตกรรมเหล่านี้ตั้งใจเพื่อจะปรับปรุงในการให้บริการและสนับสนุนเยาวชนเหล่านี้ เพื่อช่วยให้เขามีส่วนร่วมทางการศึกษาและในสังคมมากขึ้นกว่าเดิม โครงการนำร่องดำเนินการอยู่ใน 2 ประเทศ ได้แก่สิ่นลงแล้ว และนำไปสู่แผนการประเมินอย่างรอบคอบ ซึ่งจะนำไปใช้ในประเทศไทยหลังอีก 2 - 3 ปี ข้างหน้า

ສກາວິຈັຍແຫ່ງອອສເຕຣເລີຍ Australian Research Council (ARC) ປະເທດອອສເຕຣເລີຍ

1. ຄວາມໜ້າ

ສກາວິຈັຍແຫ່ງອອສເຕຣເລີຍຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຕາມພຣະຣາຊບຸນຢູ່ຕີ Australian Research Council Act 2001) ເປົ້າໝາຍຂອງກາຮອກພຣະຣາຊບຸນຢູ່ຕີໃບນີ້ ເພື່ອສ່າງເສີມຄວາມສາມາດໃນດ້ານກາງວິຈັຍຂອງອອສເຕຣເລີຍ ເພື່ອກ່ອໄຂເກີດຄວາມກໍາວໜ້າໃນທາງເສຽງສູງ ສັງຄມ ແລະວັດນອຽວມ

ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງກາຮອກພຣະຣາຊບຸນຢູ່ຕີນີ້ມີ 2 ຂ້ອ ຄືວ

1. ເພື່ອຈັດຕັ້ງໜ່າຍງານ ຫຼຶງ

- ◆ ໃ້າມແນະນຳໃນເຮືອງທີ່ເກີຍກັບກາງວິຈັຍທີ່ມີຄຸນກາພສູງຕ່ອງຮູ້ສູນຕົວ
- ◆ ໃ້າມແນະນຳທີ່ມີຄຸນກາພສູງແກ່ຮູ້ສູນຕົວວ່າຄວາມໃຫ້ທຸນສັບສຸນແກ່ຜູ້ເສັນອໂຄງກາງວິຈັຍໄດ້

- ◆ ບຣີຫາງບປະມານດ້ານກາງວິຈັຍ

2. ເພື່ອຈັດຫາທຸນສໍາຮັບໂປຣແກຣມກາງວິຈັຍ

2. ອອງຄົກ

ສກາວິຈັຍແຫ່ງອອສເຕຣເລີຍປະກອບດ້ວຍ ໜ່າຍງານ 3 ຜ່າຍ ຄືວ

1. ຄະນະກຽມກາຮັກສກາວິຈັຍ ຮັມທັງຜູ້ບຣີຫາງສໍານັກງານ
2. ຄະນະກຽມກາຮັກຕ່າງໆ
3. ເຈົ້າໜ້າທີ່ປົງປັດຕິງານໃນສໍານັກງານ

ໜ້າທີ່ຂອງສກາວິຈັຍຂອງອອສເຕຣເລີຍ ມີດັ່ງນີ້ ຄືວ

1. ໃ້າຂ້ອເສັນອແນະແກ່ຮູ້ສູນຕົວວ່າເກີຍກັບກາຮັກໃຫ້ທຸນຊ່າຍເໜືອແກ່ໂຄງກາງວິຈັຍ
2. ບຣີຫາງບປະມານຂອງສກາວິຈັຍ

3. ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีเกี่ยวกับการวิจัยในเรื่องที่รัฐมนตรีร้องขอ

◆ งานอื่นๆ ตามที่กำหนดให้ในพระราชบัญญัติฉบับนี้และโดยพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

◆ รัฐมนตรีอาจจะร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษร ให้สถาบันวิจัยรายงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เกี่ยวกับการวิจัยได้

3. แผนปฏิบัติการ

ตามแผนยุทธศาสตร์ ค.ศ. 2003 - 2005 สถาบันวิจัยแห่งอสเตรเลีย "ได้กำหนดพันธกิจไว้ว่าจะส่งเสริมความก้าวหน้าในด้านวิจัยของอสเตรเลีย ให้เป็นหน่วยงานที่สามารถแข่งขันในระดับโลกและเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยโดยมีหลักการในการดำเนินงาน ดังนี้"

1. ดำเนินการให้มีการวิจัยและนวัตกรรมที่มีคุณภาพสูงซึ่งสามารถแข่งในระดับโลกได้
2. ให้การสนับสนุนกิจกรรมการวิจัย เพื่อส่งเสริมให้เกิดผลลัพธ์ทางการวิจัยในระดับโลก

3. ส่งเสริมและเพิ่มความเป็นหุ้นส่วน ระหว่างมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย รัฐบาล องค์กรธุรกิจ และชุมชนในวงกว้าง ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับนานาชาติ เข้าร่วมกันในการวิจัย

4. ให้มีโปรแกรมทางการวิจัยสนองความต้องการในวงกว้าง และเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางอย่างยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ

5. ส่งเสริมการวิจัยให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิจัยในสาขาวิชีเป็นลำดับความสำคัญของประเทศ

6. ทำหน้าที่เป็นตัวกลางต้นและประسانให้เกิดโอกาสทางการวิจัยของหน่วยงานต่างๆ

7. แสดงความรับผิดชอบต่อรัฐบาลและชุมชน โดยดำเนินการอย่างโปร่งใสและภายในกรอบการปฏิบัติงาน และชี้ให้เห็นผลตอบแทนจากการลงทุนทางการวิจัยในระดับสูง

ตามหลักการดังกล่าวแล้วแผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. พัฒนาและรักษาพื้นฐานของการวิจัยระดับโลกที่มีคุณภาพสูงในวงกว้างครอบคลุม หลากหลายสาขาวิชา

2. ส่งเสริมและขยายความร่วมมือทางด้านการวิจัย โดยเพิ่มเครือข่ายอย่างไทยในระบบวัตถุกรรมของอสเตรเลีย และระบบวัตถุรวมนานาชาติ

3. ให้การฝึกอบรมการวิจัยในระดับสูงและส่งเสริมโอกาสในตำแหน่งงานสำหรับนักวิจัยที่เยี่ยมและอัชริยะของอօสเตรเลีย

4. สนับสนุนให้นักวิจัยอօสเตรเลียเข้าถึงอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในงานวิจัย และให้แรงจูงใจสำหรับการพัฒนาความร่วมมือ และการพัฒนาโครงสร้างทางการวิจัย

5. กระตุ้นเตือนให้เกิดการวิจัยและการฝึกอบรมการวิจัยอย่างเป็นเลิศตามนโยบาย ลำดับความสำคัญทางการวิจัยของชาติ

6. เพิ่มความตระหนัคความเข้าใจและการสนับสนุนชุมชนของอօสเตรเลียเกี่ยวกับผลลัพธ์และผลประโยชน์จากการวิจัยของชาติ

7. ใช้วิธีการบริหารและโครงสร้างองค์กรร่วมกับกระบวนการทางการจัดการเพื่อช่วยให้สภาวิจัยแห่งอօสเตรเลีย บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความรับผิดชอบและโปร่งใส

จุดเน้นของงานของสภาวิจัยแห่งอօสเตรเลีย ตามแผนยุทธศาสตร์การวิจัย ค.ศ. 2003 - 2005

1. การค้นพบ สภาวิจัยจะสนับสนุนงานวิจัยซึ่งมีความเป็นเลิศและมีโอกาสที่จะค้นพบซึ่งซึ่งบ่งได้โดยการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) และการเปิดให้มีการเสนอโครงร่างเข้ามาอย่างเสรี งานวิจัยที่จะมีผลลัพธ์เป็นเลิศนั้น และนำไปสู่นวัตกรรม มักจะเป็นการวิจัยที่ต้องการความยืดหยุ่นในการทำงานเป็นวิจัยขนาดเล็กและใช้เวลานาน และทำงานกันเป็นทีม โดยมีเครือข่ายและผ่านทางศูนย์ความเป็นเลิศทางด้านการวิจัย

2. เครือข่าย สภาวิจัยแห่งอօสเตรเลียสนับสนุนการร่วมกันทำงานทางวิจัยเป็นเครือข่ายกับวงการธุรกิจอุตสาหกรรม และหน่วยงานให้ทุนทางการวิจัยอื่นๆ และเชื่อมโยงนักวิจัยอօสเตรเลียกับความรู้ในระดับโลก ความเชี่ยวชาญและเทคนิคในศูนย์วิจัยและวงการธุรกิจในต่างประเทศ

3. การฝึกอบรมทางการวิจัยและตำแหน่งงาน ความสามารถในการแข่งขันในงานวิจัยของอօสเตรเลียนั้นจะขึ้นอยู่กับการส่งเสริมการฝึกอบรม และโอกาสความก้าวหน้าในตำแหน่งงานทางการวิจัยสำหรับนักวิจัยชั้นเยี่ยมของอօสเตรเลีย ดังนั้นสภากำนัลของการวิจัยของอօสเตรเลียจึงสนับสนุนการวิจัยของนักศึกษาหลังจบปริญญาเอก นักวิจัยที่มีความสามารถในระดับโลก และช่วยให้บุคคลเหล่านี้กลับมาอօสเตรเลีย และทำงานวิจัยในอօสเตรเลีย

4. โครงสร้างการวิจัย การที่จะเข้าถึงอุปกรณ์และเครื่องใช้ต่างๆ ในระดับโลกของการวิจัย ของนักวิจัยอօสเตรเลียนั้นเป็นเรื่องยาก ในโลกของการแข่งขันเพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ สภาวิจัยแห่งอօสเตรเลียมุ่งที่จะสร้างโครงสร้างทางการวิจัยอย่างเป็นเลิศ อุปกรณ์และเครื่องมือใช้ในการวิจัยจะสนับสนุนโดยผ่านความร่วมมือขององค์กรวิจัยต่างๆ รวมทั้ง

การเป็นหันส่วนกับสถาบันวิจัยในต่างประเทศ ในกรณีที่ต้องใช้เครื่องไม้เครื่องมือของนานาชาติด้วย

5. ลำดับความสำคัญของการวิจัย การซึ่งเป็นลำดับความสำคัญของการวิจัยบนพื้นฐานของความเป็นเลิศและผลประโยชน์ต่อประเทศไทย เป็นการประกันได้ว่าผลการวิจัยนั้นจะอุ่นใจมีประโยชน์ต่อชุมชน ลำดับความสำคัญของการวิจัยในระดับชาติจึงเป็นที่ความท้าทายในปัจจุบันและในอนาคตสร้างความเป็นเลิศของมวลชนในการวิจัย

6. ส่งเสริมความร่วมมือแต่ละสาขาวิชา ร่วมมือกับหน่วยงานวิจัยอื่นๆ ทั้งภาครัฐและสถาบันและสร้างความเป็นเลิศของคนจำนวนมากในด้านนี้ สร้างความตระหนักให้แก่ชุมชน

7. สถาบันและอสเตรเลียจะพัฒนาและปรับปรุงการสื่อสารกับชุมชน ให้เกิดความเข้าใจและเชื่อมในผลงานของการวิจัยที่มีต่อเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อชุมชน และยังส่งเสริมความมีประโยชน์และคุณค่าของการวิจัยในลักษณะที่เป็นตำแหน่งงาน ครอบจักรวาล ความครอบคลุมการวิจัยในอสเตรเลีย เพื่อให้ได้มาตรฐานของชุมชน และส่งเสริมการคุ้มครองและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรูปทางบัญญาและการใช้ผลการวิจัยทางพาณิชย์ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทย

8. การบริหารความรับผิดชอบและความโปร่งใสของการดำเนินงานของสถาบันวิจัยของอสเตรเลียและประสิทธิภาพของสถาบันวิจัยเป็นตัวประกันถึงความเหมาะสมในกระบวนการจัดการและโครงสร้างขององค์กรและกระบวนการวิจัย แผนยุทธศาสตร์การวิจัย 3 ปี และงบประมาณประจำปี ความเห็นชอบของรัฐมนตรีและรัฐสภาจะเป็นส่วนประกอบของโครงสร้างความรับผิดชอบ เป็นเกณฑ์มาตรฐานของการศึกษาวิจัยระดับโลก และเป็นการประเมินผลตอบแทนทางการวิจัย ซึ่งเป็นผลงานของสถาบันวิจัยแห่งอสเตรเลีย

4. คณะกรรมการสถาบันวิจัยของอสเตรเลีย

คณะกรรมการสถาบันวิจัยแห่งชาติ

1. ตัดสินใจเกี่ยวกับเป้าหมายลำดับความสำคัญ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของสถาบันวิจัย
2. ดำเนินการสอบสวนในเรื่องหรือเหตุการณ์ใดๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย
3. ดำเนินการให้การปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยดำเนินการไปอย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล
4. คณะกรรมการอาจจะต้องปรึกษาหารือกับรัฐมนตรีเกี่ยวกับการสืบสวนใดๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย

5. สมาชิกของคณะกรรมการสภาวิจัย

คณะกรรมการสภาระกอบด้วย

1. ประธาน

2. บุคคลผู้ซึ่งดำรงตำแหน่ง ต่อไปนี้

- ◆ ผู้บริหารสำนักงานสภากาลวิจัย
- ◆ หัวหน้านักวิทยาศาสตร์
- ◆ ประธานของสภากาลวิจัยด้านสุขภาพและการแพทย์แห่งชาติ
- ◆ ปลัดกระทรวงการศึกษาวิทยาศาสตร์และการฝึกอบรม
- ◆ และปลัดกระทรวงอุดสาหกรรมท่องเที่ยวและทรัพยากร

นอกจากนั้นยังมีสมาชิกอีก 8 ท่าน

3. ประธานคณะกรรมการต้องได้รับการแต่งตั้งโดยผู้แทนส่วนพระองค์ (Governor - General) โดยการเสนอแนะของคณะกรรมการเป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี คณะกรรมการอีก 8 คน ต้องเป็นบุคคลมาจากวงการอุตสาหกรรมและชุมชนที่สนใจวิจัย ซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีเป็นระยะไม่เกิน 3 ปี

6. คณะกรรมการ

คณะกรรมการสภากาจจะตั้งคณะกรรมการให้ดำเนินงานของสภากาได้โดยคณะกรรมการต้องมีอย่างน้อย 5 คน คณะกรรมการนี้อาจจะประกอบด้วยสมาชิกของกรรมการสภากาทั้งหมด หรือมีสมาชิกของคณะกรรมการสภากา 1 หรือมากกว่า 1 คน หรือไม่มีสมาชิกของกรรมการสภากาอยู่ในอนุกรรมการก็ได้

คณะกรรมการสภากาจะยกเลิกคณะกรรมการเมื่อได้โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

อนุกรรมการมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ตามที่กำหนดให้โดยคณะกรรมการสภากา
2. การดำเนินงานของคณะกรรมการต้องเป็นไปตามทิศทางที่คณะกรรมการสภากาเป็นผู้กำหนด
3. คณะกรรมการสภากาจะตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งของคณะกรรมการให้เป็นประธานได้
4. ภาระการดำรงตำแหน่งของอนุกรรมการให้เป็นไปตามที่สภากำหนด

7. หัวหน้าสำนักงานและเจ้าหน้าที่

หัวหน้าสำนักงาน (Chief Executive Officer) ของสถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรมได้รับการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรี และให้ดำรงตำแหน่งยาวนานไม่เกิน 5 ปี

การแต่งตั้งนั้นรัฐมนตรีต้องพิจารณาข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถาบันวิจัยและต้องพิจารณาประวัติการวิจัยและการบริหารงานการวิจัยของผู้ขอรับการแต่งตั้งอีกด้วย

หน้าที่ของผู้บริหารสำนักงานให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสถาบันวิจัยแต่งตั้ง โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานสถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรมนั้น ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน (Public Service Act 1999)

8. การวางแผนและการรายงาน

แผนยุทธศาสตร์

คณะกรรมการสถาบันต้องเตรียมแผนยุทธศาสตร์ปีละ 1 ครั้ง และเสนอให้รัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ และแผนนั้นต้องครอบคลุมระยะเวลา 3 ปี แผนต้องมีข้อมูลต่อไปนี้

1. กำหนดเป้าหมายลำดับความสำคัญนโยบายและยุทธศาสตร์ที่จะใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรม

2. กำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานเพื่อการประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรม

3. กล่าวถึงเรื่องอื่นๆ ซึ่งรัฐมนตรีได้เสนอต่อสถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรม

9. การจัดทำรายงานประจำปี

คณะกรรมการสถาบันต้องจัดทำรายงานประจำปีเร็วที่สุดเท่าที่จะเร็วได้ หลังจากวันที่ 30 มิถุนายน ของทุกปีแล้ว ในรายงานฉบับนั้นต้องให้มีข้อความครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติ และเรื่องอื่นๆ ซึ่งรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนดโดยลายลักษณ์อักษรให้จัดทำรายงานการเสนอรายงานต่อรัฐสภาภายในต้องส่งให้ถึงรัฐสภาภายใน 15 วันหลังจากวันแรกของการเปิดประชุม

10. งบประมาณการวิจัย

งบประมาณการวิจัยตามที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติสถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรมสัมภารัตน์
สำหรับปีงบประมาณเริ่ม 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2004 เป็นจำนวนเงิน 483,072,000 ดอลลาร์
อุตสาหกรรมสัมภารัตน์ ปีงบประมาณเริ่ม 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2005 จำนวน 561,244,000 ดอลลาร์อุตสาหกรรมสัมภารัตน์
ปีงบประมาณเล่ม 1 กรกฎาคม ค.ศ. 2006 จำนวน 573,115,000 ดอลลาร์อุตสาหกรรมสัมภารัตน์ จะเห็น
ได้ว่างบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี

สถาบันวิจัยแห่งอุตสาหกรรมสัมภารัตน์จะทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบาย และควบคุมงบประมาณ
ทางการวิจัยของประเทศไทย แต่การดำเนินงานการวิจัยนั้นจะดำเนินงานในมหาวิทยาลัยแห่งวิจัย
ทางการวิจัยและตามหน่วยงานเอกชนต่างๆ การวิจัยเหล่านี้จะต้องเป็นไปตามนโยบายของ
รัฐบาลที่กำหนดไว้ว่าผลการวิจัยต้องออกมายังลักษณะเดียวกัน ซึ่งรัฐบาลกำหนดไว้ 3 ประการ
คือ

1. ประชาชนอุตสาหกรรมต้องมีทักษะพื้นฐานและผลงานด้านการเรียนรู้จากโรงเรียน
และผู้ให้การศึกษาอื่นๆ อย่างมีคุณภาพสูง

2. ประชาชนชาวอุตสาหกรรมต้องมีทักษะและผลการเรียนรู้หลังจากการฝึกอบรม
และการเรียนจากโรงเรียนไปแล้วอย่างสูง

3. อุตสาหกรรมมีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมค่อนข้างสูงและ
เข้าร่วมในระดับนานาชาติ ในเรื่องวิทยาศาสตร์ทางการศึกษาและฝึกอบรม เพื่อความ
ก้าวหน้าในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย

กระทรวงการศึกษาวิทยาศาสตร์และการฝึกอบรมมีจุดสนใจในการดำเนินนโยบาย
6 ประการ ตามที่รัฐบาลเป็นผู้กำหนดในปี ค.ศ. 2003 - 2006 ดังต่อไปนี้ คือ

1. สร้างเสริมสังคมการเรียนรู้
2. แก้ปัญหาการเข้าเรียนและการมีส่วนร่วมในการศึกษา
3. สร้างเสริมความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการวิจัย
4. ปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานและศักยภาพของประเทศไทย
5. มีความเป็นเลิศในการสอนและการเรียน
6. เข้าร่วมในชุมชนนานาชาติ

สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งออสเตรเลีย

Australian Council for Educational Research (ACER)

ประเทศไทย

1. พันธกิจ

สถาบันวิจัยการศึกษาแห่งออสเตรเลีย เป็นองค์กรอิสระ ไม่หวังผลกำไร มุ่งมั่นที่จะสร้างและเผยแพร่ความรู้และเครื่องมือทางการศึกษา ซึ่งสามารถใช้ในการพัฒนาการเรียน การสอนและการกำหนดนโยบาย สถาบันฯ (ACER) มีความเชื่อในว่าการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อประโยชน์ส่วนตนและสังคมเป็นสิ่งที่มีคุณค่า การดำเนินงานของสถาบันฯ จึงยึดมั่นในวิธีการสืบค้น (Investigation) การประเมินผลและการวิเคราะห์ผลการวิจัยอย่างเป็นระบบ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอน

2. โครงสร้าง

โครงสร้างของสถาบันฯ ประกอบด้วยผู้บริหาร (Chief Executive Officer) 1 คน และผู้ช่วย 4 คน แต่ละคนทำงานด้านบริหาร การเงิน พัฒนาองค์กร และกิจกรรมนานาชาติ และยังมีระดับผู้อำนวยการอีก 9 คน รวม 14 คน เจ้าหน้าที่สนับสนุนและบริการอีก 99 คน และนักวิจัย 68 คน ตามโครงสร้างดังนี้

Australian Council for Educational Research

3. โปรแกรมการวิจัยและพัฒนา (ACER Research and Development Program)

ສภาฯ มีโปรแกรมการวิจัยและพัฒนา 7 โปรแกรม ดังต่อไปนี้

1. การประเมินผลและการรายงาน (Assessment and Reporting)

โปรแกรมนี้ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับวิธีการประเมิน ประกอบด้วยการศึกษา สำรวจหาวิธีใหม่ๆ ที่จะใช้ในการประเมินหลักสูตร การพัฒนาวัดถูกต้องสำหรับใช้ในการประเมินหลักสูตร เน้นส่วนที่มีวัดถูกต้องเกี่ยวกับการประเมินไม่เพียงพอ และการพัฒนาวิธีการใหม่ในการประเมินสมรรถภาพของหลักสูตรที่คำนึงถึงความสามารถทางการเรียน และพัฒนารายงานให้มีความหลากหลายในเรื่องวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนั้น ยังให้การสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วยกระบวนการประเมินผลและตรวจสอบว่าเรียน โปรแกรมนี้ได้พัฒนามาตรฐานแบบทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา ให้คำแนะนำ และการฝึกอบรมในด้านการประเมินผลและวัดผลด้วย

2. การศึกษาปฐมวัย (Early Childhood Education)

โปรแกรมนี้ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ พัฒนาการ และการดูแลเด็กเล็ก ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้วิจัยประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับความหลากหลายของเด็กวัยก่อนเรียน บุคลิกภาพเฉพาะของผู้เรียนแต่ละบุคคล เด็กและครอบครัวที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง เด็กเล็กที่มีความพิการทางร่างกายและสมอง เด็กยากจน และโครงการช่วยเหลือระยะแรก ประเด็นอื่นที่ให้ความสนใจด้วยคือ การจัดสถานดูแลเด็ก ผลกระทบและประสิทธิภาพของบริการดูแลเด็กเล็ก การฝึกอบรมครูปฐมวัยและผู้ดูแลเด็กเล็ก ประสบการณ์ของครอบครัวและของเด็กที่ได้รับการดูแลนอกโรงเรียน ดูแลในบ้านอุปถัมภ์ การรับรองศูนย์เด็กเล็ก และประสบการณ์การเปลี่ยนถ่ายจากสถานดูแลเด็กไปสู่โรงเรียน นอกจากนี้ยังวิจัยเกี่ยวกับข้อคำถามเรื่องประสิทธิภาพของการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

3. กระบวนการและบริบทการเรียนรู้ (Learning Processes and Contexts)

โปรแกรมนี้มุ่งทำวิจัยเพื่อหาวิธีการสนับสนุนผู้เรียนและการเรียนรู้ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งตรวจสอบผลกระทบของปฏิบัติการและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่มีต่อการเรียนในสถานศึกษา การวิจัยของโปรแกรมนี้ให้ความใส่ใจเกี่ยวกับเรื่องของสติปัญญา อารมณ์ และกระบวนการหรือปัจจัยทางพฤติกรรมซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ และเชื่อมโยงกับลักษณะต่างๆ ด้านการพัฒนาและการเรียนรู้รายบุคคลของกลุ่มพิเศษ คือ บุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางการเรียนและทางร่างกาย นอกจากนี้โปรแกรมยังให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทฤษฎีและรูปแบบการเรียนรู้ ซึ่งจะทำให้สามารถเข้าใจกระบวนการเรียนรู้และวิธีการที่ดีที่สุดในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนในระยะยาว งานในด้านนี้จะสืบเสาะสืบสวนกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานในบริบทเฉพาะต่างๆ หัวข้อการวิจัย อาทิ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยก่อนเข้าโรงเรียนและในระยะแรกของโรงเรียน ความเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาและสุขภาพ การศึกษาของเด็กผู้ชาย และการศึกษาท้องถิ่น

4. การสำรวจในประเทศและนานาชาติ (National and International Survey)

โปรแกรมนี้ทำการวิจัยโดยใช้ตัวอย่างภายในประเทศและนานาชาติ หลายปีที่ผ่านมา ACER ได้ร่วมมือกับ OECD ใน การประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (International Student Assessment) และมีประสบการณ์สูงในด้านนี้ โปรแกรมได้ทำการสำรวจในประเทศและนานาชาติ ร่วงรากชาติและพัฒนาความเชี่ยวชาญในการสุมตัวอย่างและการจัดการการสำรวจ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ การตีความ และการรายงานผล รวมทั้งการประสานงานกับการศึกษานานาชาติกับ IEA และ OECD การจัดการการมีส่วนร่วมของօอสเตรเลียในการสำรวจนานาชาติและการสำรวจภายในประเทศในเรื่องของการวัดผลการเรียนรู้และกลุ่ม

รายงาน(Performance Measurement & Reporting Taskforce) โดยมีจุดเน้นที่การสร้างโครงการวิจัยและการพิมพ์เผยแพร่ผลการวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนเหล่านี้

5. การทดสอบระบบและโรงเรียน (System and School Testing)

โปรแกรมนี้ทำวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนการติดตามผลลัพธ์ทางการศึกษา โดยมีโครงการทดสอบทั้งระบบและในระดับโรงเรียน การทดสอบระบบเป็นเครื่องมือสำคัญของ การประกันคุณภาพของระบบการศึกษาในอสเตรเลียและประเทศไทย การประเมินผลทั้งระบบของที่ต่างๆ จะมีลักษณะสำคัญด้านวิจัยและพัฒนาที่คล้ายคลึงกัน ผลที่ได้จากการ วิจัยจะเป็นประโยชน์ในการช่วยให้เกิดความเข้าใจและนำไปประยุกต์ใช้ได้ในระบบอื่นๆ สำหรับการทดสอบในระดับโรงเรียนจะได้ข้อมูลที่ช่วยให้โรงเรียนและผู้ปกครองติดตาม ผลลัพธ์ทางการศึกษา และชี้บ่งถึงรายการที่ต้องการปรับปรุง กิจกรรมของการทดสอบระบบ และโรงเรียน ประกอบด้วยการพัฒนาวัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทดสอบสำหรับวัตถุประสงค์ที่กล่าว มาแล้ว และสำหรับการวิเคราะห์ทางจิตวิทยาและการรายงานผล การให้คำปรึกษา การฝึก อบรม และการวิจัย

6. การสอนและการเรียน (Teaching and Learning)

ในปัจจุบันมีความสนใจในการพัฒนามาตรฐานสำหรับวิชาชีพครูมากขึ้น เพื่อเป็น การสนับสนุนให้ครูมีมาตรฐานสูง เป็นที่ยกย่องนับถือ และได้รับรางวัลในความเป็นเลิศทางการ สอน การวิจัยที่ยังต้องทำอีกมากคือเรื่องที่เกี่ยวกับวิถีทางที่จะสนับสนุนการฝึกครูก่อน ประจำการ และการพัฒนาวิชาชีพครู รูปแบบใดของ การฝึกครูและการพัฒนาครูประจำการ ที่มีประสิทธิภาพในการสนับสนุนความเป็นเลิศในการสอน? การพัฒนามาตรฐานในการสอน และการให้ประกาศนียบัตรแก่ผู้มีความสามารถทางการสอนเป็นเลิศจะช่วยให้มีความ สามารถในการสอนระดับสูงหรือไม่? การวิจัยในด้านนี้ จะเน้นที่ปัจจัยซึ่งเป็นพื้นฐานของการ สอนที่มีคุณภาพ บทบาทและศักยภาพของมาตรฐานวิชาชีพ การพัฒนาการสอนและวิชาชีพ ครูที่มีประสิทธิภาพ ความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาวิชาชีพกับผลการเรียนของนักเรียน การประเมินผลตามมาตรฐาน การให้การยกย่องครู การวิจัยนั้นครอบคลุมทั้งครูประจำห้อง เรียนและครูที่เป็นผู้นำอีกด้วย

7. การเปลี่ยนถ่ายและเศรษฐกิจการศึกษา (Transitions and Economics Education)

การเปลี่ยนถ่ายของเด็กจากอายุประมาณ 15 ปี ไปจนถึงอายุ 20 กว่าๆ เป็นระยะที่มี ความสำคัญมาก ในระยะดังกล่าวเยาวชนเหล่านี้มักจะคิดถึงวิชาชีพของตน ออกจากบ้าน ของผู้ปกครองไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ การให้ความสำคัญเรื่องประสิทธิภาพของการเปลี่ยน ถ่ายจากโรงเรียนไปสู่วิชีวิตทางเศรษฐกิจและสังคมของคนวัยหนุ่มสาวเหล่านี้ถือเป็นหัวใจ

ของนโยบายสาธารณะในอสเตรเลีย จุดเน้นของนโยบายอยู่ที่การเปลี่ยนถ่ายของคนวัยหนุ่มสาวจากโรงเรียนไปสู่การทำงาน นโยบายเหล่านี้ยังเน้นการมีส่วนร่วมของคนวัยนี้ในโรงเรียน ในมหาวิทยาลัย ในอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม และการอุดมศึกษา โปรแกรมวิจัยนี้ทำการสำรวจปัจจัยที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกทางเดินทางการศึกษาและอาชีพของเยาวชนเหล่านี้ ในขณะที่พวกรเข้าก้าวจากโรงเรียนไปสู่การศึกษาที่สูงขึ้น ไปสู่การฝึกอบรมและการมีงานทำ การวิจัยจะเน้นทั้งการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายซึ่งเกี่ยวกับความเข้าใจอิทธิพลต่างๆ ที่มีต่ออุปแบบของการเปลี่ยนถ่าย ตลอดทั้งการประเมินผลโปรแกรมต่างๆ ในขอบเขตเหล่านี้

4. การพัฒนานานาชาติ (International Development)

ACER สามารถให้บริการอย่างหลากหลายต่อลูกค้าในระดับนานาชาติ เมื่อไม่นานมานี้ ก็มีโปรแกรมการฝึกอบรมการประเมินผลการศึกษา ที่จัดให้แก่ลูกค้าที่มาจากพิธี อินโดเนเซีย มาเลเซีย ปาปัวนิวกินี ครีลังกา พิลิปปินส์ ลิงโคป์ และโคลอมเบีย โปรแกรมเหล่านี้มีระยะเวลาตั้งแต่ 2 สัปดาห์ จนถึง 3 เดือน ดำเนินการทั้งในอสเตรเลียและในประเทศของลูกค้าเหล่านี้ ACER สามารถจัดโปรแกรมพิเศษให้ตามความต้องการของลูกค้าด้วย ACER เข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการใหญ่หลายโครงการ เช่น การสอบชั้นปีที่ 11 ในกัมพูชา โครงการช่วยเหลือด้านเทคนิคสำหรับเตรียมครุภาระดับประดัมศึกษาในเวียดนาม การศึกษาความเหมาะสมสมของแบบทดสอบมาตรฐานการติดตามในปาปัวนิวกินี โครงการวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ในติมอร์ตะวันออก นอกจากนี้แล้วยังมีกิจกรรมเชื่อมโยงกับหน่วยงานทางการศึกษาในภูมิภาคนี้อีกด้วย

ACER ยังบริหารโปรแกรมการประเมินผลการศึกษาของนักเรียนนานาชาติ ในนามของ OECD และเป็นสมาชิกผู้ก่อตั้ง Pacific Educational Research and Association ซึ่งเชื่อมโยงองค์กรวิจัยทางการศึกษาในภูมิภาคนี้เข้าด้วยกัน โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่กรุงเทพ ACER ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานเลขานุการ

5. ความท้าทายของเรือนกระจก (The Greenhouse Challenge)

เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม ค.ศ. 2003 ACER ได้ดำเนินการโครงการลดภาวะก๊าซเรือนกระจก โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. ลดก๊าซเรือนกระจกจากอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์ต่างๆ ของสำนักงาน
2. ลดก๊าซเรือนกระจกจากผลิตผลของเสีย
3. จัดตั้งที่เก็บก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse gas sink)
4. พัฒนาระบบการจัดการ เพื่อจัดการ ติดตาม และสนับสนุน โครงการต่างๆ ในการลดก๊าซเรือนกระจก

โครงการนี้ เริ่มในปี ค.ศ. 1995 เป็นโครงการร่วมกันระหว่างรัฐบาลและภาคอุตสาหกรรมเพื่อจะลดระดับก้าชเรือนกระจกลง หน่วยงานที่เข้าร่วมจะลงนามในข้อตกลงกับรัฐบาล ซึ่งเป็นผู้ให้ครอบแนวทางการดำเนินงานการรายงานผลการปฏิบัติการ จากการประเมินอิสระเกี่ยวกับโครงการนี้แสดงว่า โครงการนี้มีประสิทธิภาพมากในการลดก้าชเรือนกระจก และในการสร้างความสามารถของรัฐบาลและวางแผนการอุตสาหกรรมในด้านกระบวนการ ติดตาม จัดการ และรายงานการกระจายของก้าชเรือนกระจก

6. การสร้างคุณภาพครู (Building Teacher Quality)

ACER ได้จัดสัมมนาการวิจัยวันที่ 19 - 21 ตุลาคม ค.ศ. 2003 ที่เมลเบิร์น ออสเตรเลีย ซึ่งในการประชุมสัมมนาครั้งนี้ มีหัวข้อที่นำเสนอใจเกี่ยวกับการพัฒนาครู ดังนี้

1. การปรับปรุงการฝึกหัดครู คุณภาพครู และการสร้างครู
2. หลักฐานของการฝึกหัดครูที่มีประสิทธิภาพ การอบรมครูก่อนประจำการ และการพัฒนาครูให้มีคุณภาพสูง
3. ทิศทางหลักของนโยบายและการปฏิบัติในออสเตรเลียที่มีต่อคุณภาพครู
4. การพัฒนาในออสเตรเลียเบรียบเที่ยบกับแนวโน้มสำคัญอื่น ๆ ในต่างประเทศ
5. ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจต่อนโยบายในด้านอุปทานการให้ทุนและการจ่ายค่าตอบแทน
6. การบูรณาการบทบาทของการเรียนการสอนเข้าไปในคุณภาพของครู

7. การบริการทางอินเตอร์เนต

ACER ให้บริการต่างๆ ดังต่อไปนี้

ผู้ปกครอง

ให้บริการข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยโดยทั่วไป และข้อสอบเข้ามหาวิทยาลัยเฉพาะสาขา วิชา ข้อสอบวัดผลสมฤทธิ์นักเรียนแต่ละระดับแต่ละวิชา ระหว่างชั้นปีที่ 3 ถึงปีที่ 4 ให้บริการด้านการวัดความสนใจของเด็กและเบรียบเที่ยบกับสาขาวิชาที่เด็กจะเรียน หรืองานที่เด็กจะทำในอนาคต จัดค่ายทางวิชาการหรือประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำหรับเด็ก

ครู

ให้บริการข้อมูลต่างๆ ผ่านทางห้องสมุด Cunningham Library โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการวิจัย ข้อสอบที่จะใช้สอบนักเรียนแต่ละชั้น แต่ละวิชา อาชีพ

สิงพิมพ์ต่างๆ ของ ACER บริการพัฒนาวิชาชีพคุณและการแนะนำแนวทางดำเนินการของครุ

ผู้กำหนดนโยบาย

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับนโยบายต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นโยบายด้านการศึกษาฉบับย่อ รายการเอกสารหนังสือ และสิงพิมพ์ของ ACER

ผู้ปฏิบัติงานด้านทรัพยากรมนุษย์

ให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับการวิจัย บริการทดสอบ เช่น Vocational Selection Test Graduate Skills Assessment เป็นต้น ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพและรายการสิงพิมพ์ต่างๆ

นักจิตวิทยา

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการวิจัย แบบทดสอบ และรายการแหล่งความรู้ต่างๆ ตลอดทั้งแนวทางการพัฒนาวิชาชีพผ่านทาง Center for Professional Learning

ทุกภาระการบริการโดยคิดค่าบริการเท่าที่จำเป็น

สถาบันการศึกษาแห่งชาติ National Institute of Education (NIE) ประเทศไทย

1. ประวัติย่อ

สถาบันการศึกษาแห่งชาติของสิงคโปร์มีฐานะเทียบเท่าคณะหนึ่งภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนานยัง (Nanyang Technological University)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนานยัง มีวิสัยทัศน์ที่่น่าสนใจเช่นเดียวกับดีได้กล่าวไว้ว่า

“ประวัติศาสตร์สอนเราว่า ไม่ว่าสถาบันของเราจะมีชื่อเสียงเด่นดังเพียงใดก็ตาม อนาคตของสถาบันนั้นจะคำประกันไม่ได้ ว่าจะเป็นเช่นนั้นตลอดไป ถ้าหาก NTU ต้องการที่จะอยู่ในตำแหน่งผู้นำทางการเรียนรู้ได้ในระดับโลกต่อไป NTU จะเป็นต้องจัดวางกำลังคน อาคาร สถานที่ และการเงินในลักษณะเช่นสันองความต้องการของปัจจุบัน ไม่ใช่ความต้องการในอดีต”

ก่อนสองครั้งที่ 2 การฝึกหัดครูในสิงคโปร์ ดำเนินการน้อยมากและเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เมื่อหลังสองครั้งที่ 2 จึงได้มีการตอบสนองต่อความต้องการด้านกำลังคนอย่างมาก เมื่อมีการขยายจำนวนนักเรียนในระดับประถม มัธยม เพิ่มขึ้น ความต้องการครุภารกิจมากขึ้น การฝึกหัดครูในระยะยาวและเป็นระบบมีความจำเป็นอย่างยิ่งจึงนำไปสู่การจัดตั้งวิทยาลัยครู หรือ Teacher Training College เมื่อ ค.ศ. 1950 แต่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตร

วิทยาลัยการศึกษา หรือ School of Education ได้จัดตั้งขึ้นในปีเดียวกันนั้นที่มหาวิทยาลัยมาลายา (University of Malaya) ซึ่งเป็นสาขานั่นของมหาวิทยาลัยมาลายาในมาเลเซีย และต่อมามหาวิทยาลัยมาลายาแห่งนี้ ก็ได้กลายเป็น University of Singapore มีหน้าที่ฝึกหัดครูในระดับปริญญาตรี เพื่อเป็นครูเต็มเวลา

ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 1971 วิทยาลัยการศึกษาถูกปิด ดังนั้นวิทยาลัยครู หรือ TTC จึงเป็นสถาบันเดียวที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการฝึกหัดครูของสิงคโปร์ และต้องมีความสัมพันธ์กับมหาวิทยาลัยสิงคโปร์ จึงต้องเปิดหลักสูตรทั้งในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และหลักปริญญาตรี

วันที่ 1 เมษายน 1973 ได้มีการจัดตั้งสถาบันการศึกษา (Institute of Education) หรือ IE ขึ้น ซึ่งตั้งขึ้นจาก TTC นั้นเอง และต่อมาในปี 1984 มีการจัดตั้งวิทยาลัยพลศึกษา หรือ College of Physical Education ขึ้น เพื่อฝึกผู้เชี่ยวชาญด้านพลศึกษาให้แก่โรงเรียนของสิงคโปร์ ในปี 1990 มีการเตรียมการที่จะจัดตั้งสถาบันการศึกษาแห่งชาติอย่างที่เห็นปัจจุบันนี้

เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ. 1991 ทั้งสถาบันการศึกษาแห่งชาติ และวิทยาลัย พลศึกษาก็รวมตัวกันเข้าเป็น National Institute of Education เป็นสถาบันอยู่ภายใต้ NTU ซึ่งปรับตัวมาจาก Nanyang Technological Institute

NIE ได้เปิด School of Arts, School of Sciences, School of Physical Education and Center for Applied Research in Education ขึ้น

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1992 ได้มีการเปิดหลักสูตร Teaching of Computing และ Teaching of Computer Application ขึ้น ซึ่งเปิดสอนในระดับหลังปริญญาตรี และได้มีการ เปิดสอนระดับปริญญาโท และปริญญาเอกอีกด้วย

ใน ค.ศ. 1993 ได้จัดทำโปรแกรมนำร่องมีชื่อว่า Program for National Awareness หรือ PNA และมีการเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตร หลังปริญญาตรี ที่ชื่อว่า Teaching in Higher Education and Management ในลักษณะที่เป็น Education Administration และในปีเดียวกันนั้น School of Physical Education ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานที่เรียกว่า Singapore Olympic Academy พร้อมๆ กับหน้าที่เป็นศูนย์ดำเนินการเพื่อให้ประกาศนียบัตรด้าน Health and Fitness ในระดับนานาชาติ ซึ่งหน้าที่เป็นตัวแทนของ American College of Sport and Medicine

ในปี ค.ศ. 1996 - 1997 ได้เปิดเพิ่มขึ้นหลายวิชา เช่น คหกรรมศาสตร์ ศิลปศึกษา ศิลปะประยุกต์ เทคโนโลยีประยุกต์ และการจัดการศึกษา ในปี 1997 PNA ที่ได้ถูกปรับเปลี่ยน เป็น Program for National Education ซึ่งเป็นวิชาบังคับสำหรับนักศึกษาครุภุกคน เมื่อมีความ กำหนดแนวทาง Information Technology สถาบันแห่งนี้ก็ต้องปรับเครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ของ ตนเองเข้าไปสู่เทคโนโลยีสารสนเทศของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

ในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1998 ได้มีการจัดตั้ง Singapore Center for Teaching Thinking ขึ้น ศูนย์แห่งนี้จึงมุ่งให้การสนับสนุน การสอน การวิจัยและการแนะนำที่มีคุณภาพแก่ โรงเรียนของรัฐในสิงคโปร์และในภูมิภาค ในโครงการนี้ได้ทำการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอน ความคิดสร้างสรรค์ และความคิดวิเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นเนื้อหาในหลักสูตร

ในระหว่างปี ค.ศ. 2000 - 2001 ได้มีการปรับโครงสร้างของสถาบันใหม่ โครงสร้าง ใหม่นี้จะจัดตามแบบโปรแกรมการสอน ไม่ใช้จัดตามแบบคณวิชาเหมือนสถาบันอื่น ดังนั้น

NIE จึงจัดองค์กรตามรูปแบบของเนื้อหาวิชาที่สอน ภายใต้โครงสร้างใหม่นี้ NIE จะมี Foundation Programmes, Graduate Programmes & Research, Centre for Research in Pedagogy & Practice, Academic, Computer and Information Services, and Corporate Planning & Development (ดูแผนผัง)

NIE ก่อนหน้านี้ตั้งอยู่ที่ตำบลบุกิติมะ ใจกลางสิงคโปร์ ห่างประมาณ 20 กิโลเมตรจาก NTU ที่ยุนานาการเดิน ถนนจูล่ง และได้ย้ายเข้ามาสู่ NTU เมื่อเดือนพฤษจิกายน - ธันวาคม ค.ศ. 2000

2. สภาพปัจจุบัน

NIE เป็นสถาบันการฝึกหัดครูแห่งเดียวในสิงคโปร์ และเป็นส่วนหนึ่งของ NTU วิสัยทัศน์ ก็คือ NIE จะต้องเป็นสถาบันทางการศึกษาที่มีความเด่น พันธกิจคือ จะต้องเป็นสถาบัน อุดมศึกษาในระดับโลก มีชื่อเสียงในความเป็นเลิศในการฝึกหัดครู และการวิจัยทางการศึกษา การจัดองค์กรโดยทั่วไปนั้น จะจัดตามโปรแกรม คือ มี 12 กลุ่มวิชา 3 กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ และศูนย์วิจัย

บุคลากรของสถาบันมีจำนวน 359 คน เป็นบริษัทญาเอก 70% บริษัทไทย 25% บริษัทต่างประเทศ 5% ทั้งนี้ 19% เป็นบุคลากรซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ชั่วคราว

จำนวนนักศึกษาเมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2002 มีจำนวน 10,578 คน เป็นนักศึกษา ที่เรียนเต็มเวลา 5,729 คน 74% เป็นหญิง 26% เป็นชาย แบ่งตามเชื้อชาติจะเป็นนักศึกษา เชื้อชาติจีน 69.5% มาเลเซีย 17.7% อินเดีย 7.9% และอื่นๆ 4.9 %

3. ความรับผิดชอบและหน้าที่

NIE มีความรับผิดชอบและหน้าที่ในการเป็นผู้นำในด้านการบริหารการศึกษาด้าน วิชาชีพครูและด้านวิชาการ โดยมีผู้บริหารที่เรียกว่าผู้อำนวยการ (Director) ซึ่งมีบทบาทดังนี้

- ◆ เป็นผู้บริหารสูงสุดและเป็นนักวิชาการของสถาบัน
- ◆ รับผิดชอบต่อสถาบัน NIE และต่อสถาบัน NTU ในการบริหารและการจัดการ NIE ให้เป็นไปตามนโยบายซึ่งกำหนดโดยสภาทั้ง 2 แห่ง

และมีภาระรับผิดชอบและหน้าที่ดังนี้

- ◆ เป็นผู้นำของสถาบันในด้านบริหาร ด้านวิชาการ และด้านวิชาชีพ
- ◆ ดูแลและติดตามการบริหารสถาบัน

- ◆ ช่วยเหลือสภากองสถาบันในการกำหนดนโยบายด้านวิชาการและการบริหาร และนิเทศ และติดตามการนำนโยบายเหล่านั้นไปปฏิบัติ
- ◆ ส่งเสริมวิชาชีพครูโดยผ่านทางกิจกรรมของสถาบัน
- ◆ สนับสนุนการสอนการวิจัยและชุมชนวิชาการของครูของสถาบัน
- ◆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางการศึกษาและอื่นๆ ระหว่างสถาบัน NIE และสถาบันอื่นๆ ที่มีเชิงเสียงระดับโลก

4. การจัดองค์กร

การจัดองค์กรของ NIE ภายใต้ผู้อำนวยการมีหน่วยงาน ซึ่งแบ่งตามสายวิชาการออกเป็น 6 หน่วยงานใหญ่ คือ

1. Dean, Foundation Programmes
2. Dean, Graduate Programmes & Research
3. Dean, Centre for Research in Pedagogy & Practice
4. Dean, Academic
5. Divisional Director, Corporate Planning & Development
6. Divisional Director, Academic Computer & Information Services

ในส่วนคนบดีของ Centre for Research in Pedagogy & Practice นั้น จะมีรองคนบดีด้านนโยบาย และรองคนบดีด้านวิจัยเป็นผู้ช่วย โปรด (ดูตามแผนผัง)

5. สภากองสถาบัน

เมื่อสถาบัน NIE อยู่ภายใต้ NTU ดังนั้นสภากองสถาบัน NIE จึงอยู่ภายใต้สภากองมหาวิทยาลัยด้วย สภากอง NIE เป็นหน่วยบริหารสถาบัน มีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

- ◆ กำหนดวัตถุประสงค์ และกำหนดทิศทางของสถาบัน
- ◆ ตรวจสอบประเมินและให้ความเห็นชอบโปรแกรมต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆ ที่สถาบันดำเนินการและเสนอแนวทางพัฒนาในอนาคต
- ◆ ช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานข้างนอกสถาบันรวมทั้งองค์กรต่างๆ ซึ่งมีความสนใจในสถาบัน
- ◆ ให้ความเห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณของสถาบัน
- ◆ แต่งตั้งคณะกรรมการหรือกลุ่มงานเพื่อช่วยสภากองสถาบันในการกำหนดทิศทางของสถาบัน

สภานี้มีสมาชิกทั้งหมด 12 คน ประธานของสภานี้คือปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สมาชิกของสภานี้จะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากทางทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

6. สิ่งพิมพ์

เพื่อเป็นการส่งเสริมงานด้านวิชาการและเผยแพร่เรื่องเดี่ยงของสถาบัน NIE ได้จัดทำสิ่งพิมพ์เป็นวารสารเกี่ยวกับการสอนและการศึกษาที่สำคัญหลายรายการ เช่น

- ◆ Review of Educational Research and Advance for Classroom Teachers
- ◆ Asia-Pacific Journal of Education
- ◆ Teaching and Learning
- ◆ NIE News

นอกจากนี้ยังมีวารสารอื่นๆ ที่นำเสนอเช่น

- ◆ ACIS Plug-in เป็นวารสารดำเนินการโดยหน่วยบริการทางด้านคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ
  - ◆ ELL NEWS เป็นวารสารที่ดำเนินการโดยกลุ่มภาษาอังกฤษและวรรณคดีอังกฤษ
  - ◆ E-COMPACT ดำเนินการโดยกลุ่มภาษาและวัฒนธรรมจีน ภาษาอังกฤษ ภาษาและวัฒนธรรมของเอเชีย
  - ◆ IS IT เป็นวารสารดำเนินการโดยกลุ่มวิทยาศาสตร์
  - ◆ AGON เป็นวารสารที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยโอลิมปิกของสิงคโปร์ ร่วมกับกลุ่มทางด้านพลศึกษาและทางการกีฬา

7. ศูนย์วิจัยวิชาครุและการปฏิบัติ

(Center for Research in Pedagogy and Practice)

สถาบันการศึกษาแห่งชาติได้จัดตั้งศูนย์วิจัยด้านวิชาครุและการปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะดำเนินงานด้านวิจัย ซึ่งสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการตัดสินใจเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายนี้ ศูนย์แห่งนี้มีภารกิจเป็นจำนวนมาก เช่นศูนย์วิจัยทางการศึกษาที่ใหญ่ที่สุดและครอบคลุมที่สุดแห่งหนึ่งในเอเชียแปซิฟิก จัดตั้งโดยรัฐบาลเพื่อให้ศึกษาตัวแบบและนวัตกรรมที่มีสูงสุดในโลกเรียนของสิงคโปร์ ศูนย์แห่งนี้ให้โอกาสแก่นักวิจัย ครุ และผู้บริหาร ทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาและนำความคิดใหม่ๆ ไปปฏิบัติในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนของสิงคโปร์มีการศึกษาที่ดีขึ้นสำหรับความท้าทายในอีก 10 ปีข้างหน้า เป้าหมายคือการพัฒนาบริบทสำหรับการวิจัยที่จะนำไปสู่การนำนวัตกรรมใหม่ๆ

ทางการศึกษาไปปฏิบัติในโรงเรียนของสิงคโปร์ การวิจัยนั้นมักจะใช้คำว่า การวิจัยทางการศึกษา เพื่ออนาคต คือมุ่งไปสู่การปฏิบัติเกิดความสอดคล้องในลักษณะสาขาวิชาการ

โครงการวิจัยต่างๆ ที่สถาบันได้ดำเนินการระหว่าง ค.ศ. 2003 - 2004 มีดังต่อไปนี้

◆ พัฒนาเครือข่ายสำหรับการพัฒนาวิชาชีพครูและการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการพัฒนาความรู้

- ◆ พัฒนาযุทธศาสตร์ก้าวน้าเพื่อจัดทำข้อมูลทางการศึกษา
- ◆ ศึกษาการใช้นิทานสำหรับเด็กในการสอนภาษาตามราย
- ◆ ปฏิกริยาในห้องเรียนในวิชาสาขาวิชาศาสตร์โดยทำการพัฒนากรอบการวิเคราะห์
- ◆ จัดสร้างโครงสร้างเพื่อสนับสนุนและให้คำปรึกษาในการวิจัยโปรแกรมที่เป็นแกน

กลยุทธ์ของการศึกษา

- ◆ วิจัยเกี่ยวกับความรู้ทางด้านดิจิตอลและคอมพิวเตอร์

◆ ศึกษาสำรวจผลกระบวนการสอนโดยใช้�험ครรเร้าช่วยในลักษณะของการเตรียมนักเรียนให้สอบภาษาอังกฤษในระดับ N-Level

◆ วิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการส่งต่อจากโรงเรียนอนุบาลไปสู่โรงเรียนประถม เป็นโครงการศึกษานำร่องสำหรับเด็กระดับก่อนวัยเรียน

- ◆ วิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ในการเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนประถมของสิงคโปร์
- ◆ การวิจัยเกี่ยวกับภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมในลักษณะของการเพิ่มพูนความรู้

ด้านภาษาและศัพท์ต่างๆ

◆ การส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาวิชาชีพและสนับสนุนนวัตกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นการศึกษาเกี่ยวกับชุมชนที่มีการศึกษาหลายระดับและปรับปรุงการสอนอ่านในโรงเรียนประถมของสิงคโปร์

◆ ศึกษาวิธีสอนแบบสืบสานโดยการใช้กระบวนการทางด้าน Data Visualization และ Data Logger ในทางวิทยาศาสตร์

- ◆ วิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของภาษาแม่ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
- ◆ การบูรณาการยุทธศาสตร์การประยุกต์แบบใหม่เข้าไปในการสอนคณิตศาสตร์
- ◆ วิจัยเกี่ยวกับวิธีการที่วัยรุ่นใช้สื่อผสมในการต่อรองสร้างความรู้และเลิกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

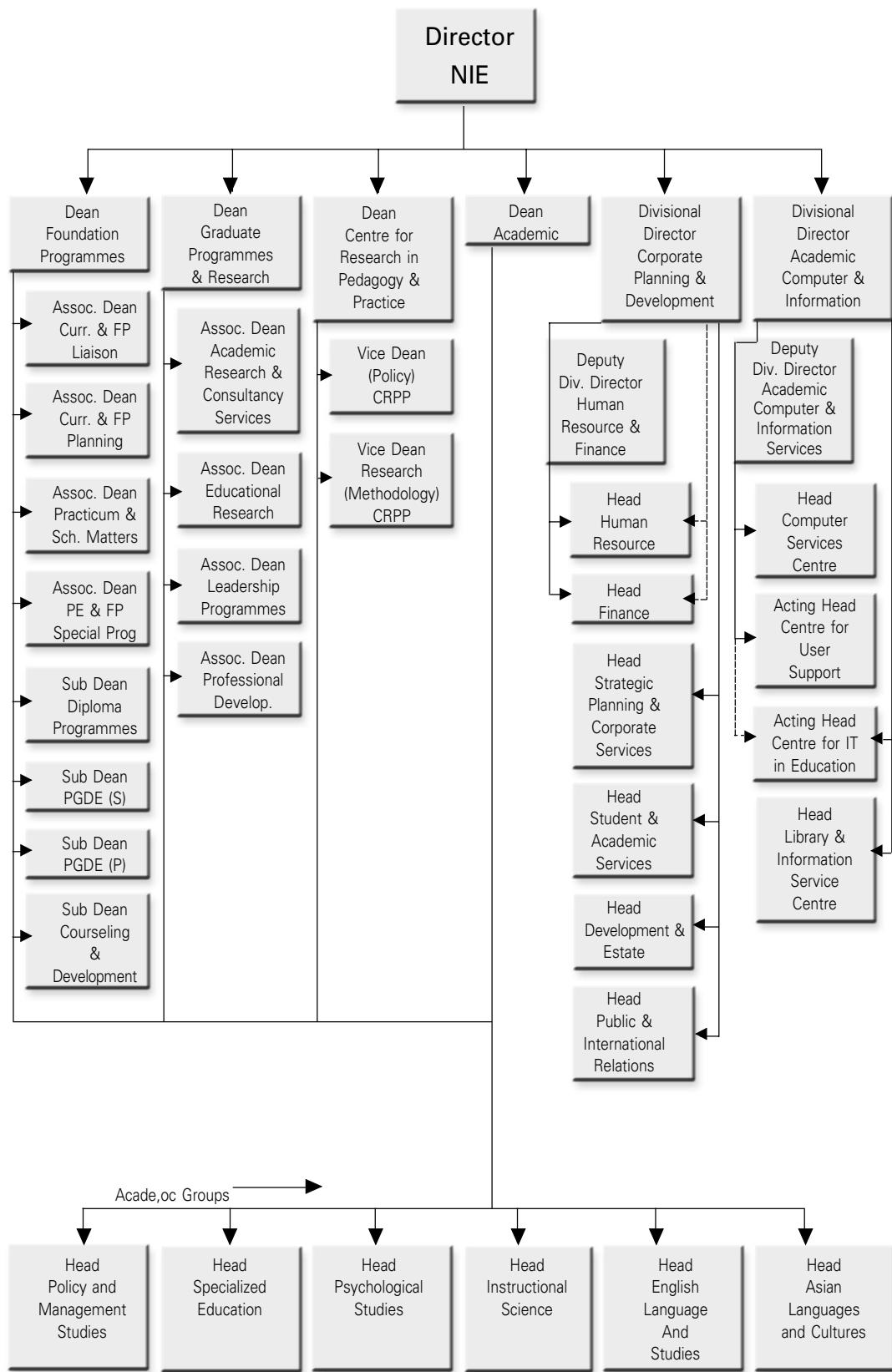
◆ การเรียนรู้แบบโครงการ化ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ในแง่ของทฤษฎี วิธีการ และการใช้ประโยชน์

8. บุคลากร

บุคลากรในศูนย์การวิจัยนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 49 คน เป็นนักวิจัยโดยตรง 16 คน และเป็นระดับศาสตราจารย์ ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ทั้งหมดที่สอนและวิจัยด้วยมีจำนวน 16 คน ส่วนอีก 17 คน เป็นเจ้าหน้าที่บริหารและสนับสนุน

9. เครื่อข่าย

เนื่องจากสิงคโปร์มีสถาบันการผลิตครุแห่งเดียวและเป็นประเทศเล็ก ดังนั้นคู่ข้อของสิงคโปร์ 24,000 คน จึงเป็นเครือข่ายการวิจัยโดยปริยาย

ประวัติ

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา

ปัจจุบัน

เป็นข้าราชการบำนาญ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์พิเศษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี และบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ปรึกษาอิสระ ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ของคณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การศึกษา

สำเร็จปริญญาโท - เอก สาขาวิชาระบบที่ปรึกษา นิเทศฯ และวิจัยการศึกษา จากมหาวิทยาลัยมิลลินอยส์ สหรัฐอเมริกา

ตำแหน่งหน้าที่สำคัญในอดีต

เคยรับราชการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา หัวหน้าฝ่ายสติ๊ตและวิจัย กองแผนงาน และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศฯ สำนักงานสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ปรึกษาด้านการศึกษา สำนักงานโครงการพิเศษเพื่อการปฏิรูปการศึกษาด้วย พัฒนาครุและบุคลากรทางการศึกษา (สปค.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

เคยทำหน้าที่อาจารย์พิเศษและที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และโรงเรียนนายเรือ

ผลงาน

ผลงานทางวิชาการมีทั้งหนังสือ และบทความทางวิชาการ หนังสือ คือ จิตวิทยาการปรับตัว สติ๊ตเพื่อการวิจัยการศึกษา ฯลฯ และบทความ เช่น เทคนิคการสอนอุดมศึกษาและอื่นๆ ในวารสารพัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ วิทยาจารย์ของคุรุสภา วารสารการอุดมศึกษา และครุปริทัศน์ของสำนักงานสถาบันราชภัฏ และเอกสารทางการศึกษาของสำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา 32 เล่ม

ประวัติ
พญช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสสุกนร์ mgrmgn

การศึกษา :

ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) พ.ศ. 2517 และปริญญาโท
ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การประมวลศึกษา) พ.ศ. 2522 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Master of Education in Educational Technology พ.ศ. 2524 และ Doctor of Philosophy
in Instructional Design จาก Texas A&M University พ.ศ. 2528

การทำงาน :

อาจารย์คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ประสบการณ์:

รองคณบดีฝ่ายวิชาการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และรองคณบดีฝ่ายวิเทศสัมพันธ์
คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

หัวหน้าภาควิชาและประธานโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา

กรรมการสภาประจำสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

หัวหน้าสำนักส่งเสริมวิชาการ วิทยาลัยครุสวนสุนันทา

ผลงาน:

A Systematic Problem Solving Model for Improving Quality of Life and Learning, 2547

Guidelines on Teacher Training in ICT and Teacher Standards for Competency in ICT Based on the RISS Experience, 2546

A Success Case of Learner-Centered Classroom in Higher Education, 2545

Design and Development of Large Group Instructional System, 2545

Higher Education in Thailand, 2543.

การวิเคราะห์ภาพประกอบหนังสือเรียนคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษา 2539

การวิเคราะห์บทบาทหญิงชายในหนังสือเรียนและหนังสืออ่านประกอบในระดับประถมศึกษา, 2538

บทความทางวิชาการพิมพ์เผยแพร่ประจำ 30 เรื่อง

บทความ สารคดี เรื่องสั้น ในนิตยสารต่างๆ ไม่น้อยกว่า 100 เรื่อง

คณ.:พู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

ดร.รุ่ง แก้วแดง	อดีตเลขานุการสภากาการศึกษา
ศาสตราจารย์ ร.ต.อ. ดร.วรเดช จันทร์ศร	อดีตเลขานุการสภากาการศึกษา
ดร.คำรุ่ง จันทวนนิช	เลขานุการสภากาการศึกษา
ดร.รุ่งเรือง สุขุมวิมล	ที่ปรึกษาด้านวิจัยและประเมินผลการศึกษา
ดร.จิรพรรณ บุณยะชน	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (กรกฎาคม 2546 - มีนาคม 2547)
นางสาววัฒนา ออาทิตย์เที่ยง	ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (มกราคม 2548 - ปัจจุบัน)

นักวิจัย

วงศ.ดร.สุรศักดิ์ หลาบมาลา	ที่ปรึกษา สาขาวิชาการศึกษา ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง
ผศ.ดร.วราสุคนธ์ mgrunvee	รองคณบดี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และ ที่ปรึกษา สาขาวิชาการศึกษา ศูนย์ข้อมูลที่ปรึกษาไทย กระทรวงการคลัง

ผู้รวบรวมข้อมูลและผู้สมภาษณ์

นางสาวมรกต ขวัญทอง	นักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
นางสาวนิจาริล ณรงค์ศักดิ์	นักศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา

คณะผู้พิจารณาผลงานวิจัย

ดร. จิรพรวน บุณเงชม

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

(กรกฎาคม 2546 - ธันวาคม 2547)

นางลีวรรณ สวัสดิ์วัฒน์ ณ อยุธยา
นางผานิตร วิมลรัตน์ปัญญา
นางกมลทิพย์ เมฆพุก

นักวิชาการศึกษา 8

นักวิชาการศึกษา 7 คน

นักวิชาการศึกษา 7 คน

เจ้าหน้าที่ประจำโครงการ

นางผานิตร วิมลรัตน์ปัญญา
นางกมลทิพย์ เมฆพุก
นางสาวรุ่งนภา จิตราใจนรรักษ์

นักวิชาการศึกษา 7 คน

นักวิชาการศึกษา 7 คน

นักวิชาการศึกษา 6 คน

บรรณาธิการ

นางผานิตร วิมลรัตน์ปัญญา

นักวิชาการศึกษา 7 คน

เพื่อเป็นการใช้ทรัพยากรของชาติให้คุ้มค่า
หากท่านไม่ใช้หนังสือเล่มนี้แล้ว
โปรดมอบให้ผู้อื่นนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป